(*)Facultade de Ciencias da Educación

(*)Presentación da Facultade

(*)

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudiantes en programas de movilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php

(*)Equipo Decanal

(*)

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:
Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

(*)Localización

(*)

LOCALIZACIÓN DA FACULTADE.

Dirección postal:

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edifico Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

(*)Grao en Educación Infantil

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G110V01101	Comunicación: Lingua española	1st	6
O05G110V01102	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil	1st	6
O05G110V01103	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil	1st	6
O05G110V01104	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos	1st	6
O05G110V01105	Socioloxía: Socioloxía da educación	1st	6

O05G110V01201	Comunicación: Lingua galega	2nd	6
O05G110V01202	Educación: Desenvolvemento motor	2nd	6
O05G110V01203	Educación: Organización do centro escolar	2nd	6
O05G110V01204	Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación	2nd	6
O05G110V01205	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil	2nd	6

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G110V01301	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica	1st	6
O05G110V01302	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade	1st	6
O05G110V01303	Educación: Titoría e orientación coa familia	1st	6
O05G110V01304	Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá	1st	6
O05G110V01305	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil	1st	6
O05G110V01401	Antropoloxía: Pensamento e cultura	2nd	6
O05G110V01402	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta	2nd	6
O05G110V01403	Aprendizaxe das ciencias da natureza	2nd	6
O05G110V01404	Didáctica da lingua e a literatura infantil	2nd	6
O05G110V01405	Idioma estranxeiro I: Francés	2nd	6
O05G110V01406	Idioma estranxeiro I: Inglés	2nd	6

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G110V01501	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés	1st	6
O05G110V01502	Didáctica da expresión plástica e visual	1st	6
O05G110V01503	Educación física e a súa didáctica na idade infantil	1st	6
O05G110V01504	Expresión musical e a súa didáctica	1st	6
O05G110V01505	Lingua e literatura: Galego	1st	6
O05G110V01507	Lingua e literatura: Español	1st	6
O05G110V01508	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés	1st	6

O05G110V01601	Aprendizaxe das ciencias sociais	2nd	6
O05G110V01602	Matemáticas para mestres: Educación infantil	2nd	6
O05G110V01901	Coñecemento do medio natural	2nd	6
O05G110V01902	Ética e deontoloxía profesional	2nd	6
O05G110V01903	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual	2nd	6
O05G110V01904	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo	2nd	6
O05G110V01905	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral	2nd	6
O05G110V01906	Obradoiro de creatividade artística	2nd	6
O05G110V01907	Xeografía para mestres	2nd	6
O05G110V01908	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial	2nd	6
O05G110V01909	Bases pedagóxicas da educación especial	2nd	6
O05G110V01910	Didáctica da relixión católica	2nd	6
O05G110V01911	Didáctica das matemáticas para a educación infantil	2nd	6
O05G110V01912	Xogo na educación infantil	2nd	6
O05G110V01931	Idioma estranxeiro II: Francés	2nd	6
O05G110V01932	Idioma estranxeiro II: Inglés	2nd	6
O05G110V01933	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés	2nd	6
O05G110V01934	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés	2nd	6
O05G110V01935	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés	2nd	6
O05G110V01936	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés	2nd	6
O05G110V01937	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés	2nd	6
O05G110V01938	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés	2nd	6
O05G110V01940	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés	2nd	6

Year 4th			
Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G110V01981	Prácticas externas: Practicum	An	48
O05G110V01991	Traballo de Fin de Grao	2nd	6

IDENTIFYING DATA				
Comunicación: Lingua española				
Subject	Comunicación: Lingua española			
Code	O05G110V01101			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Estévez Rionegro, Noelia			
Lecturers	Estévez Rionegro, Noelia			
E-mail	noelia.estevez.rionegro@uvigo.es			
Web				
General description	A lexislación esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española. Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas linguísticas que se ocupan da lingua española, as destrezas, que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer • Saber estar / ser
CE27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.	• saber • saber facer
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer

CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber facer
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber • saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Adquire hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e trata de promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	CB3 CB5 CG3 CG4 CG5 CG11 CE21 CE48 CE60 CT1 CT2 CT7 CT9 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16
2. Comprende e sabe interpretar os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB1 CB2 CG1 CG6 CE27 CE42 CE43 CE44 CE48 CE49 CE60 CT1 CT7 CT10 CT17 CT19

3. Coñece as bases teóricas dos currículos de excelencia educativa e é capaz dunha valoración crítica dos deseños curriculares españois.	CB3 CG1 CG11 CE21 CE27 CE42 CT10 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17
4. Coñece, respecta e promove a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa, e é capaz de contribuír á planificación e xestión críticas de tal diversidade.	CB1 CB2 CB4 CG6 CE42 CE48 CT10 CT12 CT14 CT19
5. Asume a comunicación lingüística como ferramenta básica de regulación da conduta e motor da resolución pacífica de conflitos na comunidade escolar.	CG4 CG5 CE60 CT11 CT12 CT14 CT16
6. Valora a importancia do traballo en equipo e asume a súa cota de responsabilidade.	CE21 CE60 CT2 CT9 CT11
7. Reflexiona e argumenta sobre a linguaxe considerada como obxecto de estudo servíndose dos conceptos da lingüística.	CB2 CB3 CB4 CT12 CT13 CT14
8. Recoñece a ientidade da etapa da educación infantil e as súas características cognitivas e comunicativas.	CB1 CB3 CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CE21 CE27 CE42 CE43 CE49 CT1 CT2 CT7 CT13 CT16
9. Coñece dun modo reflexivo e práctico a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española.	CB1 CE43 CE44 CE49 CT3 CT7

10. Coñece e sabe usar a gramática do español.	CB1 CE43 CE44 CE49 CT1 CT7 CT13 CT15
11. Adquire e sabe utilizar os conceptos básicos de semántica, de lexicología e de lexicografía do español.	CB1 CE43 CE44 CE49 CT1 CT7 CT9 CT13 CT15
12. Profunda nas estruturas básicas da lingua española con atención especial aos aspectos expresivos e normativos relacionados co uso.	CB2 CB4 CG6 CG11 CE43 CE44 CE49 CT3 CT17
13. Fala, le e escribe, correcta e adecuadamente, a lingua española.	CB1 CB4 CE43 CE44 CE48 CE49 CE60 CT1 CT7 CT9
14. Sabe expresarse en español con fluidez e precisión e pode facer un uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	CB4 CE43 CE44 CE49 CE60 CT3 CT11 CT17
15. Integra a reflexión sobre as normas e recursos da lingua nos procesos de produción escrita e oral e na interpretación do escrito e do oral.	CB2 CG11 CE43 CE44 CE49 CE60 CT3 CT17 CT20
16. É capaz de interpretar e construír textos desde o respecto ás normas de xénero de discurso, de tipo de texto e e desde as esixencias de coherencia, cohesión e cunha 'elocutio' adecuada ao contexto.	CB2 CB4 CG11 CE43 CE44 CE49 CE60 CT3 CT16 CT17

Contidos
Topic

1. Introdución ás ciencias da linguaxe e a comunicación.	1.1. Definición e caracterización da linguaxe e das linguas desde as teses máis relevantes das ciencias que actualmente se ocupan da linguaxe e desde as bases teóricas que inspiran os currículos de excelencia educativa. 1.2. O estatuto da linguaxe nos textos normativos españois e os principios e pautas promovidos polas institucións da Unión Europea e do Consello de Europa, con especial atención á reflexión metalingüística desde os textos da orde do EXPOR. 1.3. A transversalidade da linguaxe. As 'destrezas básicas' e as competencias comunicativas/lingüísticas no ensino/aprendizaxe das outras disciplinas. Algúns referentes internacionalmente relevantes.
2. Semántica, lexicoloxía e lexicografía.	2.1. Semántica e significado. Os tipos de contido semántico. 2.2. A semántica léxica: As relacións léxicas, con especial atención ás relacións de oposición; os campos léxicos; discusión e análise dalgún macrocampo léxico do español (adxectivos de idade, bebidas, alimentos, vivenda...). 2.3. A semántica dos textos, con especial atención á reflexión metalingüística de macrotipo de texto da orde do CONTAR.
3. Gramática: morfoloxía e sintaxe.	3.1. Introdución á morfoloxía léxica ou Formación de Palabras en español. Aspectos básicos da derivación nominal, adxectival e verbal do español. Exercicios de aplicación. 3.2. As unidades no enunciado;clases de palabras: o substantivo e o adxectivo; o verbo e o adverbio; o sistema pronominal do español. 3.3. A estrutura do sintagma nominal: determinantes e complementos. Exercicios de aplicación e profundización. 3.4. Oración e enunciado. A estrutura xerárquica da oración. O suxeito e os complementos argumentais. O nivel dos aditamentos e o nivel periférico. Exercicios de aplicación e profundización.
4. Fonoloxía, fonética e ortografía da Lingua Española.	4. 1. Definición e explicación con exemplos dalgúns conceptos básicos da fonoloxía e fonética españolas (fonema, trazos distintivos, alófonos, neutralización e arquifonemas, clasificación dos sons e das fonemas segundo Quilis e Martínez Celdrán). 4.2. Transcrición fonolóxica e fonética de textos segundo Quilis 1997.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	0	33	33
Seminario	2	0	2
Resolución de problemas	15	15	30
Lección maxistral	24	12	36
Traballo tutelado	7	14	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14
Práctica de laboratorio	2	12	14

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Planificación, elaboración e revisión de traballos realizados preferentemente en grupos reducidos de 3-5 discentes co obxectivo de asimilar dun modo práctico-teórico algunhas cuestións fundamentais do programa e de mellorar algunhas competencias transversais relacionadas coa construción-presentación de textos.Elabororanse, en principio, dous 'traballos académicos de materia' relacionados cos subtemas 1.2. e 2.3.
Seminario	Planificación dos traballos tutelados con indicación do guión, formato, recursos, etc.
Resolución de problemas	Preparación, realización, revisión (e eventual entrega e/ou presentación) dalgúns exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou, no seu caso, de prácticas de análises e comentario. Así mesmo esta actividade guiada polo profesor dedicarase a orientar a interpretación adecuada dos textos comentados entregados polo profesor, resolver dúbidas sobre os textos propostos para a análise, corrixir propostas, etc.
Lección maxistral	Introdución expositivo-participativa ás cuestións globais teórico-prácticas. En cada sesión haberá para os discentes unha quenda de intervencións (opinións, preguntas, réplicas...) durante polo menos quince minutos.
Traballo tutelado	Planificación, elaboración e/ou presentación de propostas de solución para cuestións complexas relacionadas cos contidos básicos do programa, desde un punto de vista práctico-teórico.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O profesor atenderá as dúbidas e cuestións plantexadas polo alumnado durante a realización das actividades e traballos propostos na aula.
Traballo tutelado	O profesor fará un seguimento e resolverá dúbidas acerca dos traballos nas clases e nas súas horas de tutoría.
Seminario	Atenderanse as cuestións e peticións realizadas polos estudantes.
Resolución de problemas	O profesor atenderá as dúbidas e cuestións plantexadas polo alumnado durante a realización dos exercicios.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Traballo tutelado	Participación na planificación, elaboración e revisión dos 'traballos académicos de materia' relacionados cos subtemas 1.2. e 2.3.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG6 CG11 CE27 CE42 CE44 CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT10 CT11
Resolución de problemas	Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de prácticas de análises e comentario.	5	CB2 CB4 CG6 CG11 CE44 CT1 CT2 CT3 CT7 CT15 CT16 CT17
Lección maxistral	Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas.	5	CB1 CB2 CB3 CG6 CG11 CE43 CE44 CE49 CE60 CT1 CT7 CT9

Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación das competencias adquiridas mediante respostas a cuestións teórico-prácticas dotadas de relevancia no programa	35	CB1 CB2 CB3 CB4 CG6 CE44 CT1 CT2 CT3 CT10 CT13 CT17
Práctica de laboratorio	Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos coñecementos teóricos.	25	CB2 CB3 CG6 CE43 CE44 CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT15 CT16 CT17

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudiantes que non superen algunha das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. O sistema de avaliación non establece diferenzas entre alumnas/os asistentes e non asistentes. As datas das probas de avaliación das distintas convocatorias son as especificadas no calendario publicado na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bosque Muñoz, I., Del arte gramatical a la competencia comunicativa, Real Academia Española, 2008, Madrid

Coseriu, E., Principios de semántica estructural, Gredos, 1991, Madrid

Quilis, A., Principios de fonología y fonética españolas, Arco/Libros, 1997, Madrid

Real Academia Española-Asociación de Academias de la Lengua Española, Nueva Gramática Básica de la Lengua Española, Espasa, 2011, Madrid

Complementary Bibliography

Beacco, Jean Claude et al., Guide pour l´élaboration des curriculums et pour la formation des enseignants. LES DIMENSIONS LINGUISTIQUES DE TOUTES LES MATIÈRES SCOLAIRES, Conseil de l´Europe-UPL, 2016, Strasbourg

Beacco, Jean-Claude et al., Language and school subjects - Linguistic dimensions of knowledge building in school curricula, Council of Europe-LPD, 2010, Strasbourg

Beacco, Jean-Claude et al., Language as Subject, Council of Europe-LPD, 2009, Strasboug

Beacco, Jean-Claude et al., Reading, Council of Europe-LPD, 2009, Strasbourg

Beacco, Jean-Claude et al, Writing, Council of Europe-LPD, 2009, Strasbourg

Cassany, Daniel, Enfoques didácticos para la enseñanza de la expresión escrita, Comunicación, Lenguaje y Educación, 6, 63-80, 1990,

Cassany, D. et Castellà, J. M., Aproximación a la literacidad crítica, Perspectiva, 28 (2), 353-374, 2010,

Cerrillo Torremocha, P. C. et Cañamares Torrijos, C., Recursos y metodología para el fomento de la lectura, CEE Participación Educativa, 8, 76-92, 2010,

Coseriu, E., Diez tesis a propósito de la esencia del lenguaje y del significado, Literatura y lingüística, nº 17, 317-331, 1999,

Escamilla, A., Las competencias en la programación de aula: infantil y primaria (3-12 años), Graó, 2011, Barcelona

Coseriu, E. et Loureda, O., Lenguaje y discurso, EUNSA, 2006, Pamplona

Gobierno de Québec, Ministère de l'Éducation, Formación de docentes. Orientaciones. Competencias profesionales, Bibliothèque national du Québec, 2004, Québec

Guitart, M. E., Las ideas de Bruner: de la revolución cognitiva a la revolución cultural, Educere, 44, 235-241, 2009,
Ministerio de Educación-Instituto de Evaluación, PISA 2009-OCDE-Informe español., Ministerio de Educación, 2010, Madrid
Montolío E., Manual práctico de escritura académica (3 vols.), Ariel, 2000, Barcelona
Bruner, Jerome, Actos de significado. Más allá de la revolución cognitiva, Alianza Editorial, 1991 [1990], Madrid
Bruner, Jerome, La educación, puerta de la cultura, 3ª edición, Visor, 2000, Madrid
Hébert, Louis, L´analyse des textes litteraires: vingt méthodes, version 1.0., en Hébert (dir.), Signo [en ligne], 2013, Québec
Moreno, V., Dale que dale a la lengua (vol. 2): Propuestas para hablar y escribir textos expositivos, argumentativos, instructivos y lúdicos, Pamiela, 2008, Pamplona
Rastier, F, Semántica interpretativa, Siglo XXI Editores, 2005, México
Martínez Celdrán, E., El sonido en la comunicación humana. (Introducción a la fonética), Octaedro, 2003, Barcelona
Real Academia Española, Nueva gramática de la lengua española. (Manual), Espasa, 2010, Madrid
Real Academia Española-Asociación de Academias de la Lengua Española, Ortografía básica de la lengua española, Espasa, 2012, Madrid
Varela Ortega, S., Morfología léxica: la formación de palabras, Gredos, 2005, Madrid
Cristal, David, La revolución del lenguaje, Alianza Editorial, 2005, Madrid
Habermas, J., Teoría de la acción comunicativa: complementos y estudios previos, Cátedra, 2001[1984], Madrid
Verschueren, J., Para entender la pragmática., Gredos, 2002, Madrid
Casasús, J. M. & Núñez Ladevéze, L, Estilo y géneros periodísticos, Ariel, 2002, Barcelona
Villanueva, Darío, El comentario del texto narrativo, Marenostrum, 2006, Madrid
Bosque, I., Redes. Diccionario combinatorio del español contemporáneo, SM, 2004, Madrid
Corominas, J., DCECH. Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico, Gredos, 1980-1991, Madrid
DRAE-2001. REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, Diccionario de la lengua española, Espasa-Calpe, 2001, Madrid
Seco, Manuel; Andrés, Olimpia y Gabino Ramos, DEA. Diccionario del español actual, Aguilar, 1999, Madrid
Universidad de Salamanca, SALAMANCA, diccionario de la lengua española, Santillana, 1996, Madrid
Zainqui, José María, Diccionario razonado de sinónimos y contrarios, Editorial de Vecchi, 1997, Barcelona

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404
Lingua e literatura: Español/O05G110V01507

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Comunicación: Lingua galega/O05G110V01201

IDENTIFYING DATA				
Education: Design and development of the early childhood education curriculum				
Subject	Education: Design and development of the early childhood education curriculum			
Code	O05G110V01102			
Study programme	(*)Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1st	1st
Teaching language	Galician			
Department				
Coordinator	Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
Lecturers	Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
E-mail	ainohazc@gmail.com			
Web				
General description	Curriculum is the axis on which the educational work is developed, both in its conceptual aspects (conceptions, components, levels, etc.) and in the procedural aspects (processes design, implementation, evaluation, etc.), so it is a fundamental subject in the preparation of the future teacher of early childhood education. This subject belongs to the Organization of school spaces, materials and teaching skills block. Together with other subjetcs that will be taken in the first year (as School Organization) constitute a training block that complements each other and is aimed at laying a firm didactic basis in the training of future teachers in Early Childhood Education. Development of this subject will continue with the global training process in Didactics and Curriculum.			

Competencies		
Code		Typology
CB1	Students have shown to have and understand knowledge in an area of study based on general secondary education, and are at a level in which they can have recourse to advanced textbooks and also to have updated knowledge on the progress made in their field of study.	• know
CB2	Students know how to apply knowledge in their work or vocation in a professional manner and have competences that are usually proven through preparation and defence of arguments and problem-solving in their area of study.	• Know How
CB3	Students have the ability to gather and interpret relevant data (usually within their study area) to make judgements that include a reflection on the relevant social, scientific or ethical issues.	• Know How • Know be
CB4	Students can transmit information, ideas, problems and solutions to both specialised and non-specialised public.	• Know How
CB5	Students have developed the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy.	• Know How
CG1	Know the objectives, curricular content, and the evaluation criteria in Primary Education.	• know
CG2	Promote and facilitate early childhood learning from a global and integrating perspective, in the different psychomotor, cognitive, emotional and volitional dimensions.	• Know How
CG3	Design and regulate learning spaces within diversity contexts to meet students´singular educational needs, gender equality, equity and respect for human rights.	• Know How
CG4	Promote coexistence in and out of the classroom and address peaceful resolution of conflicts. Know how to systematically follow learning and coexistence contexts and reflect on them.	• Know How • Know be
CG5	Group reflection on acceptance of rules and respect for others. Boost autonomy and singularity of each student via the management of emotions, feelings and values in early childhood.	• Know How • Know be
CG6	Know how language evolves in early childhood, learn to identify possible problems and assure adequate evolution. Effectively address language learning situations in multicultural and multilingual contexts. Oral and written expression, as well as mastery in the use of the different expression techniques.	• know • Know How
CG7	Know the educational implications of information and communication technologies and, in particular, of television in early childhood.	• know
CG8	Know the basics of dietetics and hygiene for children. Knowledge of the fundamentals of early attention and the Knowledge- bases and developments that allow us to understand the psychological, learning and personality building processes based in early childhood.	• know
CG9	Knowledge of how primary schools are organised and the different actions that comprise their operation. Assume that the practice of teaching has to be improved and adapted to the scientific, pedagogical and social changes throughout life.	• know • Know be
CG10	Act as a counsellor to parents on the subject of family education in the 0 to 6-year-old age bracket and master social skills for managing and relating to each student's family and to all families.	• Know How • Know be
CG11	Reflect on classroom practices to innovate and improve educational tasks, acquire habits and skills for autonomous and cooperative learning, and promote them among students.	• know • Know How

CG12	Understand the role, possibilities and limits of education in today's society and the core competencies affecting higher education schools and their professionals. Know the quality improvement models that can be applied to educational centres.	• know • Know How
CE1	Understand the educational and learning processes in the 0 to 6-year-old age bracket, within the family, social and school contexts.	• know
CE3	Know the fundaments of early attention.	• know
CE4	Know how to identify stages and their cognitive, psychomotor, communicative, social and affective characteristics.	• know • Know How
CE5	Know how to boost acquisition of habits related to autonomy, freedom, curiosity, observation, experimentation, imitation, acceptance of rules and limits, symbolic and heuristics games.	• know • Know How
CE6	Know the pedagogical dimension of interaction with peers and adults and learn how to promote participation in group activities, cooperative work and individual effort.	• know • Know How
CE8	Know how to inform other professional specialists regarding centre and teacher collaboration in catering to the special educational needs that may arise.	• Know How
CE9	Acquire resources to promote educational integration of students with difficulties.	• Know How
CE10	Create and maintain communication ties with families to effectively influence the educational process.	• Know How • Know be
CE11	Understand and learn to play the role of guardian and counsellor in relation to family education.	• know • Know How
CE12	Promote and collaborate within and outside the school, in actions organized by families, town councils and other institutions that impact on citizenship education.	• Know How • Know be
CE13	Critically analyse and incorporate the most relevant issues of today's society that affect education in the family and at school: social and educational impact of audio-visual languages and of screens; changes in gender and inter-generational relations; multiculturalism and interculturalism; discrimination and social inclusion, as well as sustainable development.	• Know How • Know be
CE19	Understand that the daily dynamics in primary education is changeable depending on each student, group and situation and learn to be flexible in the teaching practice.	• know
CE20	Value the importance of stability and regularity in the school environment, schedules and moods of the faculty, as factors that contribute to the harmonious and comprehensive progress of students.	• Know be
CE21	Ability to work in a team with other professionals from both inside and outside the centre, to provide attention Procedure-based to every student, and to plan learning sequences and organise work situations in the classroom and playground, by identifying the specific characteristics of the 0 to 3-year-old and the 3 to 6-year-old age brackets.	• Know How
CE22	Cater to students' needs and transmit safety, peace of mind and affection.	• Know How • Know be
CE23	Understand that systematic observation is a basic instrument for reflecting on practice and reality, as well as for contributing to innovation and improving primary education.	• know
CE24	Master the observation and recording techniques.	• Know How
CE25	Undertake field analysis via observational methodology using information technology, documentation and audio-visual media.	• Know How
CE26	Learn how to analyse data obtained, critically understand reality and draft a report on the findings.	• Know How
CE27	Position the primary school within the Spanish educational system, the European and international contexts.	• know
CE28	Learn about international experiences and of innovative practices in primary education.	• know
CE29	Value the importance of teamwork.	• Know be
CE30	Participate in the preparation and follow-up of primary education projects within the school's framework of projects, and through collaboration with the region and with other professionals and social agents.	• Know be
CE31	Know the legislation governing primary schools and their organisation.	• know
CE32	Value the personal relationship with each student and his/her family as a factor of educational quality.	• Know be
CE33	Know the underlying curricular principles of science, maths and technology in this stage, as well as the theories on the acquisition and development of the corresponding know-how.	• know
CE55	Know how to use games as a teaching resource and design learning activities based on principles.	• Know How
CE59	Acquire practical knowledge about the classroom and its management.	• know • Know How
CE60	Know and apply the interaction and communication processes in the classroom and master the capabilities and social skills needed to foster a climate conducive to coexistence and learning.	• know • Know How
CE61	Control and follow-up the educational process and, especially teaching and learning by mastering the techniques Procedure-based and the strategies needed.	• Know How
CE62	Relate theory and practice with the reality in the classroom and the centre.	• Know How
CE63	Participate in teaching activity and learn to perform by acting and reflecting through practice.	• Know How
CE64	Participate in improvement proposals in the different fields of action that can be set up in a centre.	• Know How
CE65	Regulate the interaction and communication processes in students from the 0 to 3 and 3 to 6-year-old groups.	• Know How
CE66	Learn ways to collaborate with the different sectors of the educational community and the social environment.	• know

CE67	These competences, and those from the remaining subjects, will be reflected in the final year dissertation, to reflect the training acquired in all subjects described herein.	• know • Know How • Know be
CT1	Capacity for analysis and synthesis	• Know How
CT2	Capacity for organisation and planning	• Know How
CT3	Oral and written communication	• Know How
CT4	Knowledge of foreign language	• know • Know How
CT5	Knowledge of informatics	• know • Know How
CT6	Information management capacity	• Know How
CT7	Troubleshooting	• Know How
CT8	Decision-making	• Know How
CT9	Team Work	• Know How • Know be
CT10	Work in an international context	• Know How • Know be
CT11	Skills in interpersonal relations	• Know How • Know be
CT12	Critical reasoning	• Know be
CT13	Critical reasoning	• Know How
CT14	Ethical commitment	• Know be
CT15	Autonomous learning	• Know How • Know be
CT16	Adaptation to new situations	• Know How
CT17	Creativity	• Know How
CT18	Leadership	• Know How • Know be
CT19	Knowledge of other cultures and customs	• know • Know be
CT20	Initiative and an entrepreneurial spirit	• Know How • Know be
CT21	Motivation for quality	• Know How • Know be
CT22	Awareness of environmental issues	• Know be

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
1. Analyze and understand the different historical moments of the Chlidhood Education	CB3 CG12 CE1 CE13 CE26 CE27 CE28 CE29 CT1 CT3 CT5 CT6 CT8 CT9 CT10 CT13 CT14 CT15

2. To know and analyze the different theories and curricular models and critically question the various trends and proposals of the educational administration and other instances.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE33 CE55 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

3. To know the different levels of curricular concretion.	CB1 CB3 CB4 CE24 CE25 CE26 CE27 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT10 CT13 CT15
4. To select, develop and evaluate the childhood education curriculum for projects that demonstrate the understanding of the curriculum elements and competencies in early childhood education. To prepare and select teaching materials, based on the basic theoretical principles of globalization and its application to the stage of Childhood Education.	CB1 CB2 CB3 CG1 CG3 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE31 CE32 CE33 CE55 CE59 CE60 CT2 CT6 CT8 CT9 CT12 CT13
5. To know the evolution of professor rol and reflect on the ideal teacher, his competencial level and training.	CB3 CG9 CG12 CE11 CE12 CE13 CE21 CT2 CT3 CT5 CT8 CT13 CT14 CT15

Contents	
Topic	
1. The childish education from his starts to the actuality	History of the childhood and history and current perspective of the childish education. The pending diaries.
2. Theories and curricular models	Concept of curriculum Types of curriculum Functions of the curriculum The official and the institutional curricula Main models of teaching and currículum in Childhood Education Projects and curricular design
3. Levels of curricular concretion	First, second and third level of curricular concretion
4. The curriculum of Childish Education	Characteristics of the curriculum of Childish Education

5. Didactic components of the process of education-learning in Childhood Education	Objectives and competences Contents selection and sequention Methods, principles and didactic strategies Teaching tasks and organization of teaching-learning processes Resources and didactic materials construction and analysis Evaluation of the process of education-learning
6. Programming in Childhood Education	Programming by competences and projects
7. Early Childhood Education teacher	Competencies and roles Lifelong Learning

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	15	30	45
Mentored work	7	15	22
Seminars	7	0	7
Workshops	8	10	18
Learning-Service	7	11	18
Presentation	6	17	23
Objective questions exam	2	15	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Presentation by the teachers of the contents about the subject, theoretical bases and/or guidelines of an exercise or project to be developed by the student.
Mentored work	The student develops exercises or projects in the classroom under the guidelines and supervision of the professors. It may be linked to its development with autonomous activities of the student and may sometimes be carried out collaboratively with students and professors from other colleges and universities.
Seminars	Interviews that the student maintains with the teacher for advice/development of activities.
Workshops	Activities focused on the acquisition of knowledge and manipulative and instrumental skills on a specific topic, with specific assistance from the teacher to the individual and/or group activities that students develop.
Learning-Service	The ApS is a teaching-learning methodology through which the students put into practice knowledge, develop abilities and attitudes through a service to the community. It combines two elements: learning through experience and community service. Participation in this project will be voluntary. It will be part of the evaluation of the subject for the students that wish to participate.
Presentation	Presentations of the tutored work carried out in groups.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Mentored work	Specific demands presented by students will be attend in a personalized or group meeting. Timely guidelines and supervision for the development of learning will be offered, linking with the autonomous activity of the student. This personalized attention to students will also be done through: - face-to-face tutoring or by phone during tutoring hours. - tutoring via email: to address urgent questions - Teleformation with the Faitic platform: for communications / notices, delivery of documents / materials, activities / exercises, etc.
Seminars	Specific demands presented by students will be attend in a personalized or group meeting. Timely guidelines and supervision for the development of learning will be offered, linking with the autonomous activity of the student. This personalized attention to students will also be done through: - face-to-face tutoring or by phone during tutoring hours. - tutoring via email: to address urgent questions - Teleformation with the Faitic platform: for communications / notices, delivery of documents / materials, activities / exercises, etc.
Presentation	Specific demands presented by students will be attend in a personalized or group meeting. Timely guidelines and supervision for the development of learning will be offered, linking with the autonomous activity of the student. This personalized attention to students will also be done through: - face-to-face tutoring or by phone during tutoring hours. - tutoring via email: to address urgent questions - Teleformation with the Faitic platform: for communications / notices, delivery of documents / materials, activities / exercises, etc.
Learning-Service	Specific demands presented by students will be attend in a personalized or group way. Tutoring and supervision for the development of the learning process will be offered, linking to the autonomous activity of the student.

Assessment

Description	QualificationEvaluated Competencess

Mentored work	In this section, participation in class activities will be taken into consideration. Learning outcome: know and analyze the different theories and curricular models and critically question the various trends and proposals of the educational administration and other instances.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE33 CE55 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Presentation	This section will take into consideration the presentation of reports, individual or in group, carried out throughout the course under the supervision of the teacher. Learning outcome: select, develop and evaluate a curriculum of Early Childhood Education by projects in which it demonstrates knowledge of the elements and competencies of the curriculum.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG11 CG12 CE1 CE4 CE8 CE13 CE21 CE29 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT9 CT11 CT14 CT15 CT17 CT21 CT22
Objective questions exam	This section will take into account the results in the objective test and/or short answer exam that will be carried out at the end of the semester. Learning outcome: to analyze and understand the different models and conceptions of Early Childhood Education curriculum.	50	CB3 CG12 CE1 CE13 CE26 CE27 CE28 CE29 CT1 CT3 CT5 CT6 CT8 CT9 CT10 CT13 CT14 CT15

Other comments on the Evaluation

To pass the subject it is recommended to attend classes. The qualification will be the sum of the puntuation obtained in each of the parties, a minimum of 5 must be obtained to pass the subject. Also, it is necessary to have passed the test or exam to be able to add the specifics puntuations of the rest of the activities under evaluation. The exam format will be specificated by the teacher during the first week of class. It is likely that some activity is scheduled in coordination with other subjects, so that their evaluation will be carried out by the corresponding professors. If so, students will be notified in the first month of class. Students who, due to justified circumstances, cannot periodically attend classes must communicate to teachers that cirucunstance during the first month of classes. The evaluation to be adopted with this students will be the realization of a theoretical test of the contents of the subject (70%) and a supervised practical inform (30%). The competences not acquired in the January call (1st period) can be recovered in the July call. Qualification of approved activities will be kept for the second call. This document is a declaration of intentions, so the information contained herein is indicative and may undergo slight modifications arising from the consensus with the class group or unforeseen circumstances. The dates and location of the exam can be consulted on the Faculty website (exam dates section).

Sources of information

Basic Bibliography

Zabalza, M., Didáctica de la Educación Infantil, Narcea, 2008

Antón, M., Planificar la etapa 0-6., Graó, 2008, 2ª edic.

Borghi, Q., Educar en el 0-3, Graó, 2010

Complementary Bibliography

Willis, A. & Ricciuti, H., Orientaciones para la escuela infantil de cero a dos años, Morata, 2000

Majem, T. y Ódena, J., Descubrir jugando, Octaedro, 2007
Goldschmied, E. y Jackson, S., La Educación Infantil de 0 a 3 años., Morata, 2000

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Education: Organisation in schools/O05G110V01203
Education: Inclusive schooling and emphasis on diversity/O05G110V01302

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Education: New technologies applied to children´s education/O05G110V01103
Psychology: Developmental psychology from 0-6 years/O05G110V01104

Other comments

The proposed teaching proposal aims to familiarize students with the correct management of the vocabulary and the concepts that are typical of the curricular area. Therefore, it is not a matter of memorizing definitions, names and dates but rather clearly understanding the meaning of the terms and notions that will serve as work material in this and in other subjects.
Living education is much more than knowing how to use technical tools. Children need teachers who know how to work with a committed and joyful style capable of generating in them illusion of learning new things; let them know by opening new paths in their development. That is why we will attach great importance, through writing, to the way in which each student lives and feels the world of childhood.
The classes of this subject will count with the support of the materials that will be available of the students in the platform of teleformación TEMA

IDENTIFYING DATA				
Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil				
Subject	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil			
Code	O05G110V01103			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Alonso Ferreiro, Almudena			
Lecturers	Alonso Ferreiro, Almudena			
E-mail	almalonso@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/graoedinfantil/titorias?ficha_profesor=143			
General description	Esta materia cumpre un papel fundamental derivado do seu carácter instrumental e formativo: - Ten un carácter instrumental porque traballa as competencias necesarias para o manexo das tecnoloxías como ferramentas para a busca, o tratamento, a organización e a representación da información. Neste senso, serve de apoio a outras materias do plano de estudos - Ten un carácter formativo porque ofrece unha nova visión de cómo ensinar e cómo aprender na escola (etapa 0-6) dentro da sociedade da información e o coñecemento. Nesta materia terás a oportunidade de coñecer, analizar e valorar cal é o novo papel do profesor, dos alumnos e dos elementos que configuran o acto didáctico, cal é a nova maneira de ensinar e aprender en educación infantil coa tecnoloxía. Así coñecerás, entre outras cousas, novos recursos didácticos con base tecnolóxica, cómo deseñar e elaborar materiais didácticos empregando a tecnoloxía, qué estratexias de traballo empregar coas novas tecnoloxías na escola,... Por último, como mestre será necesario que sexas capaz de axudar aos nenos e nenas de 0-6 anos a desenvolverse neste novo entorno tecnolóxico pero cunha visión crítica e reflexiva, que lle permita descubrir nas tecnoloxías unha ferramenta non só para o ocio e o tempo de lecer, senón tamén para a súa formación como parte dunha cidadanía libre e responsable.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser

CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • Saber estar / ser
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• saber facer • Saber estar / ser
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber facer • Saber estar / ser
CE14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	• saber
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.	• saber facer
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.	• saber
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CE33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .	• saber
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.	• saber facer
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.	• saber • saber facer
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicaciones educativas.	• saber facer
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber facer • Saber estar / ser
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber facer
CT5	Coñecemento de informática	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
- Analizar o contexto da actual sociedade da información e reflexionar sobre a nova contorna social e educativa que xeran as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TICs), dando lugar á necesidade de adquirir novas competencias persoais e profesionais en Educación Infantil.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE13 CE14 CE28 CE29 CE33 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21
- Familiarizarse cos marcos lexislativos que regulan a contorna dixital e coñecer a lexislación aplicable ao uso das novas tecnoloxías na educación infantil	CB5 CG1 CG2 CG3 CG7 CG9 CG12 CE25 CE29 CE33 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21

- Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas	CB3 CB5 CG11 CE25 CE41 CE50 CE57 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21
- Adquirir conceptos teóricos e habilidades prácticas para o emprego de habilidades que faculten ao alumno no manexo e aplicación dos novos medios tecnolóxicos e dixitais na súa formación continuada e o exercicio profesional	CB2 CB4 CB5 CG3 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE10 CE29 CE41 CE57 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21

- Ser quen de buscar, seleccionar e avaliar ou deseñar e construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características do alumnado e dos contidos de aprendizaxe, así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos.	CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG7 CG9 CG10 CG11 CE25 CE28 CE29 CE41 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21
- Identificar puntos fortes e febles nos materiais dixitais avaliando e determinando as súas posibilidades de integración nos procesos de ensino-aprendizaxe.	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21

- Integrar os novos medios de comunicación nos procesos de ensino-aprendizaxe.	CB5 CG3 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE41 CE50 CE57 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21
- Afrontar a producción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadora axustándose ás necesidades de contornas específicas.	CB4 CB5 CG11 CE28 CE41 CE50 CE57 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21

- Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipa como instrumentos básicos da formación como futuros docentes, e tomar conciencia de que o traballo é unha labor de equipa.	CB2 CB5 CG4 CG5 CE29 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21
- Traballar autónomamente, cun posicionamento académico e unha actitude investigadora ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning, en particular.	CB5 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21

Contidos	
Topic	
Tema 1: Recursos, novas tecnoloxías e tecnoloxías da información e comunicación na educación.	1.0. As TIC na sociedade da información 1.1. Alfabetización tecnolóxica e competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual e dixital 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información 1.4. A integración das TIC en contextos educativos: - Factores que influen na súa integración - Perspectivas curriculares e modelos de integración das TIC - Proxectos europeos, nacionais e galegos de implantación das TIC nos centros
Tema 2: Emprego das principais ferramentas de internet.	2.0 Recursos web para a educación 2.1. Ferramentas de comunicación en educación 2.2. Aplicacions educativas da Web 2.0 2.3.Metodoloxías de traballo con Internet na aula: webquest, cazas do tesouro... 2.4. Novas posibilidades educativas e desafíos na rede: - Seguridade da infancia en Internet - Entornos virtuais de ensinanza-aprendizaxe - Traballo colaborativo con TIC - Realidade aumentada

Tema 3: Aplicación didáctica, organizativo-administrativa y de ocio de las nuevas tecnologías en la educación.	3.1. A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación de masas: - Lectura de imaxes. A imaxe dixital. - A televisión e a publicidade na aula. - Outros medios de comunicación de masas na aula 3.2. Utilización educativa do vídeo e do cine: - Funcións do vídeo na ensinanza - Metodoloxía, uso e explotación didáctica dos vídeos - Integración do cine en educación 3.3. Inclusión educativa con apoio das TIC: - As tecnoloxías de apoio a diversidade: tipoloxías e funcións. - Criterios para a súa inclusión no curriculum. - Ventaxas e criterios para o uso das TIC na inclusión do alumnado. 3.4. Novos recursos TIC para os procesos de ensino- aprendizaxe: - Do libro de texto ao libro dixital - Metodoloxía de traballo coa pizarra dixital interactiva (PDI) na aula - Espazos TIC: aula de informática, ordenador na aula ou aprendizaxe ubicua - Videoxogos e gamificación para o ensino 3.5. A avaliación e a titoría a través das TIC : - O portafolio e a rúbrica para a avaliación e seguemento de aprendizaxes - A acción titorial mediada por TIC 3.6. m-learning (mobile learning) e o movemento BYOD (Bring Your Own Device) nos centros educativos. 3.7. Recursos multimedia para a educación: - Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos - Funcións e orientacións para o uso didáctico do multimedia educativo - Selección e avaliación de multimedias educativos - Deseño e elaboración de materiais didácticos multimedia 3.8. Robótica e impresoras 3D en Educación Infantil
PARTE PRÁCTICA	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo en espazos especiais con equipamento especializado. As prácticas, que se concretarán na primeira semana de clase en función dos coñecementos previos dos alumnos e a disponibilidade de recursos, serán proxectos de traballo individuais ou en pequeno grupo e xirarán en col dos temas abordados na teoría, e ao redor dos seguintes eixos: 1. Ferramentas para o traballo colaborativo en rede. 2. Análise e selección de materiais e recursos educativos en formato dixital 3. Planificación e deseño de materiais e recursos educativos en formato dixital 4. Ferramentas para a titoría, xestión e organización do centro e aula. 5. Periódico escolar dixital 6. TV e radio dixital escolar 7. Dispositivos móbiles na aula (tablets, smartphone, iPod...) e BYOD 8. Protección de datos e seguridade da infancia en Internet 9. Realidade aumentada 10. Libros electrónicos 11. Stop-motion 12. Mapas sonoros xeo-referenciados 13. Robótica en educación infantil 14 Calquera outro relacionado coa materia e previamente negociado coa profesora O produto final será un E-PORTFOLIO que se elaborará ao longo do cuadrimestre e que deberá conter, entre outros, a colección ou recompilación en formato dixital de cada unha das tarefas e reflexións que cada alumno irá ensamblado, mantendo e coidando. O resultado final da parte práctica será defendido oralmente ao final do cuadrimestre.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	1	5	6
Seminario	2	5	7

Prácticas en aulas informáticas	30	45	75
Aprendizaxe-servizo	0	5	5
Lección maxistral	16.5	16.5	33
Cartafol/dossier	2	14	16
Exame de preguntas obxectivas	1	7	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc.
Prácticas en aulas informáticas	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de forma autónoma. A última práctica consistirá na exposición e defensa dos traballos desenvolvidos.
Aprendizaxe-servizo	O ApS (Aprendizaxe-Servizo) é unha metodoloxía de ensino e aprendizaxe grazas á cal o alumnado pon en práctica coñecementos e desenvolven habilidades e actitudes mediante un servizo á comunidade. Combina dous elementos: aprendizaxe a través da experiencia e o servizo á comunidade. A participación neste proxecto será voluntaria. Formará parte da avaliación da materia para quen participara no mesmo
Lección maxistral	Exposicións sobre contidos da materia, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou práctica a desenvolver individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal. Ofreceranse as directrices e supervisión oportuna para o desenvolvemento da aprendizaxe, vinculando coa actividade autónoma do estudante. Esta atención personalizada ó alumnado tamen se realizará a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. - Teleformación coa plataforma Faitic: para comunicados/avisos, entrega de documentos/materiais, envío de actividades/exercicios, etc.
Prácticas en aulas informáticas	Para profundizar ou aclarar cuestións de tipo práctico vencellados á materia.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences

Traballo tutelado	Realizacion de actividades de tipo teoricas.	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE10 CE13 CE14 CE25 CE28 CE29 CE33 CE41 CE50 CE57 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21

Prácticas en aulas informáticas	Presentación/exposición I: Produción das actividades prácticas de laboratorio. Proceso de elaboración colaborativo	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE10 CE13 CE14 CE25 CE28 CE29 CE33 CE41 CE50 CE57 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21

Cartafol/dossier	Presentación/exposición II: Resultados das actividades prácticas de laboratorio en formato e-portfolio (reflexión). Inclúe a defensa e a exposición do produto final.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE10 CE13 CE14 CE25 CE28 CE29 CE33 CE41 CE50 CE57 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21

Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test sobre os contidos teóricos da materia.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE10 CE13 CE14 CE25 CE28 CE29 CE33 CE41 CE50 CE57 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21

Other comments on the Evaluation

- Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (2.5 puntos sobre 5) e nas prácticas (2.5 puntos sobre 5). As competencias non adquiridas na convocatoria de xuño serán avaliadas na de xullo e, de no superarse, non se gardarán as notas para o curso seguinte.

- Para ser calificados/as a través da avaluación continua requírese a asistencia do alumnado, ó menos, ó 70% das sesións prácticas e teóricas respetivamente. Outras situaciones excepcionais que merezan un trato específico analizaranse no seu momento.

- As datas de realización do exame final-oficial, que realizará obrigatoriamente o alumnado non asistente para superar a materia serán as que figuran no calendario de exames da Facultade.

- O lugar de publicación das calificacións e da revisión será no taboleiro de anuncios do despacho do profesoradado responsable e/ou na Plataforma Tema-Faitic ou en calquera outro espazo dixital que se lle especifique. Se o alumno/a non o especifica durante a primeira semana de clase, enténdese que da o seu permiso para que os seus datos (nome completo e DNI) aparezan nos listados de notas, tanto en Faitic como noutro espazo. A data de revisión será a publicada pola facultad ou no seu defecto polo profesorado.

- Segundo a normativa vixente, con independencia da sua asistencia ou non as clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Na Web da Facultade pódese consultar día/hora/lugar do examen (apartado *datas exames*).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J., Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento, Pirámide, 2011, Madrid

Complementary Bibliography

Martínez Figueira, M.E. (coord), TIC para a inclusión do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, Universidade de Vigo, 2013, Vigo

Raposo Rivas, M., Novas tecnoloxias aplicadas a educacion: aspectos tecnicos e didacticos, Universidade de Vigo, 2002, Vigo

Raposo Rivas, M. e Martínez Figueira, M.E. (coord), As TIC e as súas aplicacións na aula: misión posible, Toxosoutos, 2012, Noia

Romero Tena, R.; Gutiérrez-Castillo, J.J. e Puig Gutiérrez, M., Libro de actas del I Congreso Internacional de Innovación y Tecnología Educativa en Infantil (CITEI´16), 2016, http://institucional.us.es/citei16/wp-content/uploads/2016/04/Actas_CITEI16.pdf

Recomendacións

Other comments

RECOMÉNDASE: 1) Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamentalmente para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte dos docentes, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais. Máis de 3 faltas supón a presentación obrigatoria do alumno/a ao exame práctico da materia. 3 ou menos faltas terán que recuperarse do modo acordado coa profesora. 2) Dominio da informática a nivel usuario, o que supón o manexo de aplicacións de carácter xeral (por exemplo, un tratamento de textos, unha base de datos e un programa de presentacións), do correo electrónico e Internet. 3) Actitude favorable e receptiva para a experimentación e exploración das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías no eido educativo. 4) Que o alumnado non asistente o comunique o antes posible para determinar as alternativas metodolóxicas e de avaliación que se van seguir. 5) Emprego efectivo e ético da tecnoloxía móbil na aula. 6) Dispor de conta en Gmail e Uvigo 7) Dispor de conta en Dropbox

IDENTIFYING DATA				
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos				
Subject	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos			
Code	O05G110V01104			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Sueiro Domínguez, Encarnación			
Lecturers	Sueiro Domínguez, Encarnación			
E-mail	encarnacion.sueiro.dominguez@sergas.es			
Web	http://			
General description	Trátase dunha materia de carácter básico, situada no primeiro curso do grao de educación infantil. Facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos psicolóxicos (memoria, cognición, linguaxe, etc.) ao longo do período de 0 a 6 anos. Estes coñecementos son nucleares na formación de mestres/as que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento de nenos e nenas a través dunha axeitada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Competencias		
Code		Typology
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber • saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber • saber facer
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber facer
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.	• saber facer
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	• saber facer
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber facer
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber facer
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.	• saber facer
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.	• saber facer
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.	• saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• Saber estar / ser
CE30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.	• saber facer
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.	• saber facer

CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade dos estudantes de infantil.	CB3 CG2 CG3 CG6 CE1 CE2 CE4 CE8 CE21 CE23 CE24 CE25 CE26 CE29 CE30 CE36 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15
Coñecer as características dos estudantes de infantil así como os seus contextos coa finalidade de estimular e potenciar o desenvolvemento persoal de nenos e nenas.	CB2 CB3 CG2 CG3 CG6 CE1 CE2 CE4 CE8 CE21 CE23 CE24 CE25 CE26 CE29 CE30 CE36 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15

Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas en psicoloxía do desenvolvemento na idade infantil.	CB2 CB3 CG2 CG3 CG6 CE1 CE2 CE4 CE8 CE21 CE23 CE24 CE25 CE26 CE29 CE30 CE36 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15
Promover o traballo autónomo e en equipo coa finalidade de mellorar o logro académico e desenvolver estratexias que permitan posteriormente participar na mellora dos procesos de desenvolvemento a través das prácticas educativas.	CB2 CB3 CB5 CG2 CG6 CE1 CE2 CE4 CE8 CE21 CE23 CE24 CE25 CE26 CE29 CE30 CE36 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15

Contidos	
Topic	
Paradigmas e teorías do desenvolvemento humano.	Desenvolvemento psicolóxico. Estudo do desenvolvemento humano. Controversias conceptuais. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento.
Desenvolvemento físico e psicomotor dos 0 aos 6 anos.	Desenvolvemento prenatal e neonatal. Control do corpo e actividade psicomotriz. Esquema corporal. Lateralización. Desenvolvemento temperán da capacidade perceptiva.
Desenvolvemento comunicativo.	Inicios da comunicación e a interacción social. Comunicación preverbal. Intención comunicativa. Intersubxectividade. Significados e símbolos.

Desenvolvemento cognitivo e lingüístico entre os 0 e 6 anos.	Desenvolvemento da atención. Desenvolvemento da memoria e utilización de estratexias. Orixes da representación mental e sistemas de representación. Razoamento e utilización de regras. Desenvolvemento da linguaxe: fonolóxico morfosintáctico, semántico e pragmático. Comunicación, linguaxe e pensamento.
Desenvolvemento da personalidade e afectivo-emocional entre os 0 e 6 anos.	Temperamento e desenvolvemento da personalidade. Vocabulario básico/técnico elemental. A nosa orixe. Vínculo afectivo e apego. Desenvolvemento da emocións. Coidados básicos do corpo. Coñecemento dun mesmo: Autoconcepto e Autoestima. Identidade de xénero e roles. Abusos sexuais e como evitalos. Preguntas que adoitan realizar as e os menores.
Desenvolvemento social: interaccións e relacións sociais dos 0 aos 6 anos.	Coñecemento social e desenvolvemento de normas e valores. Relacións con iguais. Os irmáns. Interaccións sociais e xogo. Agresividade. Conduta prosocial. A parella, a familia e os vínculos familiares e a colaboración de todas as persoas nas actividades domésticas.
Contextos e factores do desenvolvemento na idade infantil	Contextos e factores do desenvolvemento na idade infantil

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	8	0	8
Traballo tutelado	13	14	27
Presentación	16	44	60
Traballo tutelado	6	20	26
Cartafol/dossier	5	20	25
Traballo	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información do alumnado e presentación da materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos da materia ou as directrices dos traballos ou actividades a desenvolver polo estudante
Traballo tutelado	Proposta e resolución de actividades e traballos de grupo na aula baixo a supervisión da docente.
Presentación	Presentación por escrito dos traballos realizados e a sua exposición, individualmente ou en grupo, na aula.
Traballo tutelado	O alumnado por escrito e oralmente na aula, actividades ou exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Atenderanse as dúbidas presentadas.
Traballo tutelado	Atenderanse as dúbidas presentadas.
Traballo tutelado	Atenderanse as dúbidas presentadas.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competencess

Presentación	Presentación por escrito e exposición na aula, individualmente ou en grupos, dos traballos desenvolvidos.	20	CG2 CG3 CG6 CE1 CE2 CE4 CE8 CE21 CE23 CE24 CE25 CE26 CE29 CE30 CE36 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15
Traballo tutelado	Exercicios, traballos e actividades realizadas na aula baixo as directrices ou supervisión do profesorado. Pode estar vinculada ao desenvolvemento de actividades autonomas do estudante.	40	CG2 CG3 CG6 CE1 CE2 CE4 CE8 CE21 CE23 CE24 CE25 CE26 CE29 CE30 CE36 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15

Traballo tutelado	O estudante presenta por escrito e oralmente, actividades ou exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil.	20	CG2 CG3 CG6 CE1 CE2 CE4 CE8 CE21 CE23 CE24 CE25 CE26 CE29 CE30 CE36 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15
Cartafol/dossier	Carpeta que inclúe de forma sistematizada un conxunto de documentos e evidencias realizados polos estudantes de xeito individual e colectivo que son indicadores de cal foi o seu traballo respecto a un proxecto de traballo determinado, na que debe mostrarse dominio abondo dos contidos, relacións significativas entre os contidos e debe estar expresada de xeito sistematizado e coherente.	20	CG2 CG3 CG6 CE1 CE2 CE4 CE8 CE21 CE23 CE24 CE25 CE26 CE29 CE30 CE36 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15

Other comments on the Evaluation

No caso de que algún estudante non poida ser obxecto dunha avaliación continua presentará un traballo relacionado coa materia, que terá en conta os contidos da mesma. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Delval, J., El desarrollo humano, Siglo XXI, 1994, Madrid

Palacios, J.; Marchesi, A. y Coll, C., Desarrollo Psicológico y Educación Vol. 1, Alianza editorial, 1999, Madrid

Donaldson, M., La mente de los niños, Morata, 1979, Madrid

Perinat, A., Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico, Editorial UOC, 2003, Barcelona

Complementary Bibliography

Corral, A. y Pardo, P., Psicología Evolutiva 1. Introducción al desarrollo, UNED, 2001, Madrid

Giménez-Dasi, M. y Mariscal, S., Psicología del desarrollo desde el Nacimiento a la Primera Infancia, McGraw-Hill, 2008, Madrid

Baltes, P. B., Reese, H. W. & Nesselroade, J. R., Métodos de investigación en psicología evolutiva: enfoque del ciclo vital, Morata, 1981, Madrid

Berger, K.S. y Thompson, R.A., Psicología del desarrollo: Infancia y Adolescencia, Editorial Médica Panamericana, 1997, Madrid

Clemente, R. A. y Hernández, C., Contextos de desarrollo psicológico y educación, Aljibe, 1996, Málaga

Córdoba, A. I.; Descals, A. y Gil, M.D., Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar, Pirámide, 2006, Madrid

Craig, G.J., Desarrollo Psicológico, Prentice-Hall Hispanoamericana, 1997, México

Delgado, B., Psicología del Desarrollo. Desde la Infancia a la vejez, McGraw-Hill, 2009, Madrid

García Madruga, J.A. y Pardo, P., Psicología Evolutiva, Vol. 2., UNED, 1997, Madrid

García Madruga, J.A.; Gutiérrez Martínez, F. y Carriedo López, N., Psicología evolutiva II. Desarrollo cognitivo y lingüístico. Vol. 1, UNED, 2002, Madrid

González, A.M., Fuentes, M.J., de la Morena, M.L. y Barajas, C., Psicología del desarrollo: teoría y prácticas, Aljibe, 1995, Málaga

Hoffman, L., Paris, S. y Hall, E., Psicología del desarrollo hoy (Vol. 1 y 2), McGraw-Hill, 1995, Madrid

Martí Sala, E., Psicología evolutiva: teorías y ámbitos de investigación, Anthropos, 1991, Barcelona

Morrison, G.S., Educación Infantil, Pearson, 2005, Madrid

Ortega, R., Crecer y aprender. Curso de Psicología del desarrollo para educadore, Visor, 1999, Madrid

Palacios, J. y Rodrigo, M. J., La familia como contexto de desarrollo humano, Alianza, 2001, Madrid

Papalia, D. y Olds, S.W., Desarrollo humano, McGraw-Hill Interamericana, 2010, Bogotá

Pérez, M., Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo, Alianza, 1995, Madrid

Rice, F.P., Desarrollo Humano. Estudio del Ciclo Vital, Prentice-Hall, 1997, México

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (coords.), Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares, Pirámide, 2004, Madrid

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Other comments

RECOMÉNDASE:

A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación.

A asistencia continuada ás sesións de clases para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes.

O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

IDENTIFYING DATA				
Socioloxía: Socioloxía da educación				
Subject	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Code	O05G110V01105			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Casado Neira, David			
Lecturers	Gómez Suárez, Águeda			
E-mail	dcneira@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/dcneira			
General description	Nesta materia abórdanse os aspectos sociais (nin pedagóxicos, nin didácticos) que inciden na educación primaria.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	• saber
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• saber • saber facer
CE11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.	• saber • saber facer
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	• saber facer • Saber estar / ser

CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber • saber facer
CE14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	• saber
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber facer
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.	• saber facer
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.	• saber facer
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.	• saber facer
CE27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.	• saber • saber facer
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.	• saber
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CE30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.	• saber facer
CE31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.	• saber
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.	• saber • saber facer
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber facer
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	• saber • saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber facer
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber facer
CE67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber

CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT21	Motivación pola calidade	• saber

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
a. Poder usar as aportacións teóricas da socioloxía como unha ferramenta de análise e comprensión da realidade.	CB1 CB2 CB3
b. Analizar a educación (infantil) como un feito social, as funcións do sistema educativo, a súas transformacións e conflitos.	CB4 CB5 CG2
c. Coñecer a evolución da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar para poder interactuar coas familias.	CG5 CG7 CG9
d. Comprender as demandas institucionais da educación (infantil) no contexto actual (familia, relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, discriminación e inclusión social, desenvolvemento sostible, impacto das linguaxes visuais).	CG10 CG11 CG12 CE1
e. Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, a multiculturalidade e a interculturalidade, a discriminación e inclusión social e o desenvolvemento sostible.	CE4 CE10 CE11 CE12
f. Poder levar a cabo e avaliar as accións dentro e fóra dos centro educativos destinadas á formación cidadá.	CE13 CE14 CE23
g. Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (conxuntura económica, evolución do mercado de traballo, transformacións sociais...).	CE24 CE25 CE26
h. Adquirir destrezas para recabar información e analizala sobre os puntos anteriores a través do traballo autónomo e en equipo.	CE27 CE28 CE29
i. Comprensión de textos complexos, resumir e articular información complexa ou de fontes diferentes.	CE30 CE31
j. Competencias para tarefas colaboradoras: capacidade de escoitar e comprender os demais, capacidade para facerse entender (oral, escrita), adaptación e calendarios de traballo e a cumprimentación das tarefas e os tempos, adaptar e reorganizar o traballo, asumir a responsabilidade propia e do grupo.	CE36 CE37 CE43 CE48 CE62 CE63 CE64 CE66 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Contidos

Topic	
Conceptos xerais e perspectivas teóricas sociolóxicas.	Teorías clásicas da socioloxía da educación. Socialización, educación, escolarización, instrución.

Socioloxía da familia e da infancia.	A infancia como categoría social. Infancia e escolarización. A familia contemporánea.
Contexto social, cambios sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo, políticas educativas.	Demandas sociais da educación e reformas educativas.
Educación e cidadanía.	Xénero, multiculturalidade, discriminación, inclusión social, participación na vida política e económica...).
Culturas familiares e cultura escolar.	Reprodución cultural e factores sociais do rendemento escolar (clase, xénero...).
Relación entre educación familiar, demandas da comunidade e práctica na escola.	Escola, familia e comunidade.
Currículo oculto e socialización na aula.	Reprodución social e cultural.
Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos.	O centro educativo como escenario social.
Impacto e uso das tecnoloxías na educación.	Os media na educación.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	28	0	28
Seminario	8	8	16
Traballo tutelado	13	42	55
Exame de preguntas obxectivas	2	34	36
Traballo	2	13	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicación de contidos teóricos
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas
Traballo tutelado	Realización de actividades de investigación.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Titoría en grupo
Traballo tutelado	Traballos tutelados
Tests	Description
Traballo	Traballos e proxectos

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess

Seminario	Avaliación continua (seguimento do traballo en aula e traballo autónomo)	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE10 CE11 CE13 CE14 CE23 CE24 CE28 CE29 CE31 CE48 CE63 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Traballo tutelado	Memoria do traballo de investigación (proxecto e resultados)	35	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG5 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE10 CE11 CE13 CE14 CE23 CE24 CE28 CE29 CE30 CE31 CE48 CE62 CE63 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Exame de preguntas obxectivas	Exame final sobre os contidos teóricos da materia	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG5 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE10 CE11 CE13 CE14 CE23 CE24 CE28 CE29 CE30 CE31 CE48 CE62 CE63 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia é imprescindible: cumprir os prazos de traballo establecidos ao comezo do curso, aprobar o exame tipo test e a memoria final do traballo de investigación. No caso de non superar a materia, a parte e competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo do mesmo ano académico, e de fin de carreira do inmediatamente

seguinte. O sistema de avaliación non establece diferenzas entre alumnos e alumnas, asistentes ou non asistentes. Ver datas dos exames na web da Facultade.

Segundo acordo adoptado en Xunta de Centro:
a. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.
b. Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Fernández Enguita, Mariano, La escuela a examen, Pirámide, 1999, Madrid

Giner, Salvador; Lamo de Espinosa, Emilio; Torres, Cristóbal (eds.), Diccionario de sociología, Alianza Editorial, 1998, Madrid

Macionis, John J.; Plummer, Ken, Sociología, Prentice Hall, 1999, Madrid

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Comunicación: Lingua galega				
Subject	Comunicación: Lingua galega			
Code	O05G110V01201			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Iglesias Álvarez, Ana María			
Lecturers				
E-mail				
Web				
General description	A especialidade de Grao en Educación Infantil esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condicion sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. Tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade). O futuro mestre de Educación Infantil deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.			

Competencias		
Code		Typology
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer • Saber estar / ser
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Lideranza	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CT3 CT11 CT13 CT14
Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.	CT1 CT2 CT3 CT11 CT13 CT15
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	CT1 CT3 CT13 CT17
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	CT3 CT15

Coñecer a gramática da lingua galega.	CT1 CT3 CT12 CT15
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.	CT3 CT18
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	CT1 CT3 CT7
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	CT3 CT7 CT11 CT12 CT15

Contidos	
Topic	
Fonética e ortografía	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
Gramática	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.
Léxico e Formación de palabras	Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	13	17	30
Traballo tutelado	4	22	26
Presentación	0	10	10
Actividades introdutorias	6	0	6
Lección maxistral	26	48	74
Exame de preguntas obxectivas	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Resolución de problemas	Nas clases prácticas corríxense os exercicios (iniciados na aula ou na casa tras o estudo da materia), e despois coméntanse as dúbidas que puidesen quedar. Cada novo exercicio recolle aspectos esenciais do tema recén tratado e aspectos varios dos temas anteriores para propiciar unha retroalimentación da aprendizaxe.

Traballo tutelado	Elaboración dun texto escrito seguindo unha destas modalidades: o enfoque creativo do narrador-autor ou o enfoque expositivo e crítico do xornalista-ensaísta. Trátase de aprender os procedementos específicos e os procedementos comúns de ambos os dous enfoques: como se elabora un texto, cales son as técnicas para citar apropiadamente, de que maneira se debe proceder á hora de transmitir unha información, cales son as pautas axeitadas para a presentación dun traballo escrito, en que consiste a corrección lingüística, a cohesión estrutural e o uso axeitado dos signos de puntuación.
Presentación	Exposición oral dun tema de libre elección durante un mínimo de dez minutos. O tema debe ter o prace previo do profesor.
Actividades introdutorias	Presentación do sistema de traballo que debe interiorizar cada alumno para conseguir uns bos resultados. Avaliación inicial mediante un modelo de exame semellante ao que o discente deberá afrontar para superar a materia. Explicación das modalidades básicas na elaboración dun texto escrito.
Lección maxistral	Desenvolvemento do programa da materia, con especial atención á gramática do idioma.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición dos temas da materia, incidindo nas dificultades e nos erros máis comúns.
Resolución de problemas	Nas clases prácticas corríxense os exercicios (iniciados na aula ou na casa tras o estudo da materia), e despois coméntanse as dúbidas que puidesen quedar. Cada novo exercicio recolle aspectos esencias do tema acabado de tratar e aspectos varios dos temas anteriores para propiciar unha retroalimentación da aprendizaxe.
Traballo tutelado	Elaboración dun texto escrito seguindo unha destas modalidades: o enfoque creativo do narrador-autor ou o enfoque expositivo e crítico do xornalista-ensaísta. Trátase de aprender os procedementos específicos e os procedementos comúns de ambos enfoques: como se elabora un texto, as técnicas para citar apropiadamente, de que maneira se debe proceder para transmitir unha información de forma precisa e clara, cales son as pautas axeitadas para a presentación dun traballo escrito, en que consiste a corrección lingüística, a cohesión estrutural e o uso axeitado dos signos de puntuación.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Resolución de problemas	Probas e exercicios variados. Actividades de aula, de expresión oral e escrita.	30	CT1 CT2 CT3 CT7 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18
Traballo tutelado	Proxectos tutelados de expresión oral e/ou escrita. Priorizaranse os formatos dixitais.	30	CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT15 CT17
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita de carácter práctico.	40	CT1 CT3 CT7 CT13 CT15

Other comments on the Evaluation

É preciso obter unha cualificación mínima de catro sobre dez para optar ao cálculo da media da nota final da materia.

Na segunda convocatoria aplicarase o mesmo sistema de avaliación.

Por se puidesen producirse cambios de última hora, consultar día/hora/lugar do exame na web da Facultade (apartado datas exames).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez, R. e Xove, X., Gramática da lingua galega., Galaxia, 2001, Vigo

ILG/RAG, Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego, ILG/RAG, 2004, Santiago de Compostela

Real Academia Galega, Dicionario da lingua galega, RAG, -, A Coruña

Complementary Bibliography

VV.AA., Dicionario castelán-galego de usos, frases e sinónimos, Vigo, Xerais, 2007,

Freixeiro Mato, X. R., Gramática da lingua galega. I, II, III e IV, A Nosa Terra, 2002-2006, Vigo

Granxa González, X. A. e Méndez Álvarez, M. X., Manual de lingua galega I e III, Xerais, 2002, Vigo

Álvarez, R., Monteagudo, H. e Regueira, X. L., Gramática galega, Xerais, 1986, Vigo

López Viñas, X., Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión, Baía Edicións, 2011, A Coruña

Recomendacións

Other comments

Estratexias de aprendizaxe

Os estudantes que queiran superar a materia sen dificultades deben atender aos seguintes consellos:

O rendemento depende do estudo continuado da materia. É case imposible asimilar toda a materia mediante o estudo intensivo ao final do curso académico.

Para reforzar axeitadamente a aprendizaxe, os alumnos deben realizar individualmente os exercicios que propón o profesor, sen consultar cos compañeiros nin recorrer ao material de estudo. Os exercicios só serán eficaces de realizárense despois do estudo diario da materia impartida.

É moi conveniente que as lecturas se fagan de forma reflexiva, reparando no uso da linguaxe. Deste xeito, pódese obter un coñecemento da lingua que podemos cualificar de intuitivo e que ten gran rendemento á hora de fixar as formas e as estruturas correctas dun idioma.

Practicar a expresión oral resulta indispensable. Na avaliación desta destreza conta tanto a fluidez como a corrección.

IDENTIFYING DATA				
Educación: Desenvolvemento motor				
Subject	Educación: Desenvolvemento motor			
Code	O05G110V01202			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Díaz Pereira, María del Pino Reguera López de la Osa, Xoana			
Lecturers	Díaz Pereira, María del Pino Reguera López de la Osa, Xoana			
E-mail	xreguera@uvigo.es pinod@uvigo.es			
Web				
General description	As condutas motrices desempeñan un papel transcendental no desenvolvemento e aprendizaxe durante a primeira infancia. A importancia do estudo das características e evolución dos cambios que se producen na motricidad infantil é innegable, xa que coñecendo mellor como se aprende, podemos ensinar dun modo máis efectivo.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer

CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.	• saber
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	• saber
CE15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.	• saber
CE16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.	• saber
CE18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	• saber facer
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer • Saber estar / ser
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber facer
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.	• saber facer
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.	• saber facer
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.	• saber facer
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.	• saber • saber facer
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor de 0 a 6 anos.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG10 CE1 CE2 CE4 CE15 CE53 CT1 CT2 CT15 CT21
Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG11 CE1 CE21 CE53 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21
Coñecer, empregar e interpretar os resultados dos diferentes instrumentos de medida e avaliación da aprendizaxe e o desenvolvemento motor.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG8 CG12 CE2 CE4 CE23 CE24 CE25 CE26 CE36 CE44 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT13 CT15 CT21

Concienciar da diversidade na aula e da necesidade de atención persoalizada en función do nivel de competencia motora.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CG9 CE21 CT11 CT12 CT19
Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor dos nenos/as.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG4 CG10 CG11 CE2 CE4 CE15 CE16 CE18 CT2 CT3 CT7 CT8 CT12 CT14 CT17 CT20

Contidos	
Topic	
BLOQUE INTRODUTORIO. Desenvolvemento e aprendizaxe motora. Conceptos xerais e modelos explicativos.	1. O ser humano/neno como un todo integral 2. A conduta motora é ALGO MÁIS que o movemento observable, é un proceso e non só un resultado. 3. A diversidade de tarefas motrices 4. Múltiples capacidades subxacen ao movemento. 5. A conduta motora evoluciona desde os movementos reflexos do recentemente nado, ata as habilidades motrices específicas máis complexas, 6. Que factores ou procesos actúan nestes cambios? Desenvolvemento, maduración, crecemento, aprendizaxe 7. A aprendizaxe motora: como aprendemos e elementos implicados na aprendizaxe

BLOQUE I. Factores constitutivos da competencia motriz, concepto e desenvolvemento. Os primeiros movementos, control e conciencia corporal, esquema corporal, actividade tónico-postural, lateralidad, respiración, relaxación, sensopercepción, habilidades corporais e manipulativas.	1. AS CAPACIDADES PERCEPTIVO-MOTRICES. CONCEPTO E PAUTAS EVOLUTIVAS NA PRIMEIRA INFANCIA. 1.1. Percepción corporal. O esquema corporal Factores que integran a dimensión da corporalidade Trastornos psicomotores da concienciación corporal 1.2. Percepción espacial. Espacialidade. Factores que integran percepción espacial Trastornos relacionados coa percepción espacial 1.3 Percepción temporal. Factores que integran a percepción temporal Trastornos na percepción temporal 2. As CAPACIDADES COORDINATIVAS. CONCEPTO E PAUTAS EVOLUTIVAS NA PRIMEIRA INFANCIA. 2.1. Coordinación dinámica xeral 2.2. Coordinación segmentaria 2.3. Coordinación visomotora 3. CONCEPTO, CLASIFICACIÓN E PAUTAS EVOLUTIVAS DAS HABILIDADES MOTRICES 3.1 HABILIDADES MOTRICES CORPORAIS - A marcha - A carreira - O salto - O xiro 3.2. HABILIDADES MOTRICES MANIPULATIVAS - Lanzamento - Recepción - Golpeo - Patada
BLOQUE II. Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención	1. CONCEPTOS XERAIS SOBRE AVALIACIÓN MOTRIZ 1.1. Para que se avalía? 1.2. Cando se avalía? 1.3. Que se avalía? 2. PROBAS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN PSICOMOTRIZ PARA A ETAPA DE 0-6 2.1. Laboratorio e aparellos para avaliar coordinación motora 2.2. Escala de avaliación da psicomotricidade en idade Preescolar (EPP) 2.3. MABC-2

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	4	10	14
Estudo previo	4	12	16
Presentación	4	10	14
Prácticas de laboratorio	22	23	45
Lección maxistral	14	21	35
Cartafol/dossier	4	20	24
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O estudante desenvolverá exercicios de diferente índole (mapas conceptuais, estudo de casos, deseño follas observación...) vinculados ao marco conceptual desenvolvido na sesión maxistral.
Estudo previo	Trátanse de actividades dirixidas a motivar e tomar contacto de cara á iniciación a un bloque temático. Farase basicamente a través da lectura de artigos ou outros recursos bibliográficos.
Presentación	Exposición escrita e oral por parte do alumnado ante o docente e compañeiros dun tema relacionado cun problema o situación abordado nas prácticas de laboratorio.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas coa finalidade de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse no laboratorio de avaliación motora ou ben na aula de educación física.

Lección maxistral	Exposición dos contidos fundamentais da materia. A metodoloxía será participativa.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Estudo previo	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciales, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Prácticas de laboratorio	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciales, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Presentación	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciales, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciales, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Cartafol/dossier	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciales, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)

Avaliación		
	Description	QualificationEvaluated Competencess

Presentación	Exposición e defensa dun deseño de intervención para estimular o desenvolvemento motor na etapa de Educación Infantil	30	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG9 CG11 CE1 CE2 CE4 CE15 CE21 CE23 CE24 CE25 CE26 CE36 CE44 CE53 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Exame de preguntas obxectivas	A proba de avaliación consistirá nun exame escrito tipo test que recollerá cuestións teóricas e prácticas relacionadas cos bloques de contidos que conforman a materia.	40	CG1 CG8 CG9 CG10 CG12 CE1 CE2 CE4 CE15 CE16 CE18 CE24 CE44 CE53 CT1 CT7
Cartafol/dossier	Elaboración de informes de prácticas de avaliación de desenvolvemento motor.	30	CG2 CG3 CG11 CE1 CE2 CE4 CE15 CE16 CE18 CE23 CE24 CE25 CE26 CE36 CE44 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT13 CT15 CT17 CT21

Other comments on the Evaluation

SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA (PARA ALUMNOS QUE ASISTEN Ao 80% DE CLASES TEÓRICAS E PRÁCTICAS)

Para optar por este sistema de avaliación é imprescindible a asistencia ao 80% das prácticas .

PROBA OBXETIVA	PORTAFOLIOS	INTERVENCIÓN
40% (4 puntos)	30% (3 puntos)	30% (3 puntos)

Para superar a materia en necesario alcanzar o 50% en cada apartado obxecto de avaliación.

SISTEMA DE AVALIACIÓN PARA ALUMNADO QUE NON ASISTEN A CLASES TEÓRICAS E PRÁCTICAS

Para alumnado non asistente ou que non alcanzan o 80% da asistencia, a avaliación de competencias teórica

AVALIACIÓN DE COMPETENCIAS TEÓRICAS 50%	AVALIACIÓN DE COMPETENCIAS PRÁCTICAS 50%
A avaliación para alumnado non asistente realizarase mediante exame escrito que contén preguntas de desenvolvemento e preguntas tipos test. O manual de referencia para a preparación da parte teórica da materia é o seguinte: Granda, J., & Alemany, I. (2003). Manual de aprendizaje y desarrollo motor. Barcelona: Paidós Educación Física	A avaliación para alumnado non asistente realizarase mediante exame escrito e versará sobre procedementos e competencias desenvolvidas nas clases prácticas. En FAITIC poderá atoparse unha descrición detallada de todas as prácticas desenvolvidas ao longo do curso.

As competencias non superadas na convocatoria de xuño poderán superarse na convocatoria de xullo. As competencias superadas mantéñense. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames".

É importante a participación nas primeiras sesións da materia para comprender o proceso do seu desenvolvemento. Toda a información necesaria para superar a materia atópase na plataforma TEMA a disposición dos alumnos/as

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Granda, J., & Alemany, Manual de aprendizaje y desarrollo motor. Una perspectiva educativa, Paidós Educación Física, 2002, Paidós Educación Física

Perez, L., Hernandez, F., Marín, M., & Sicília, A, Control y aprendizaje motor., Editorial Sintesis, 1999, Editorial Sintesis

Francisco Ruiz, J. & García Montes, M.E., Desarrollo de la motricidad a través del juego: materiales convencionales y no convencionales como recursos metodológicos, Gymnos, 2001, Gymnos

Henderson, S. E., Sugden, D. A., & Barnett, A. L., MABC-2: Batería de evaluación del movimiento para niños-2, PsychCorp, 2012, London, UK

Mayolas, M. C., Un nuevo test de valoración de la lateralidad para los profesionales de la educación física. Apunts. Educación Física y Deportes, 71, 14-22., Nº 71, 14-22, Apunts. Educación Física y Deportes, 2003, INEFC Barcelona

Bruininks, R. H., Bruininks-Oseretsky Test of Motor Proficiency, (BOT-2), Pearson Assessment, 2005, Minneapolis, EEUU

Complementary Bibliography

Fernández, E., Gardoqui, M.L. y Sánchez, F., Evaluación de las habilidades motrices básicas, Inde Publicaciones, 2007, Barcelona

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación física e a súa didáctica na idade infantil/O05G110V01503

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

1. Asistir ao primeiro día de clase resultarache moi beneficioso para comprender os obxectivos xerais da materia e a súa dinámica organizativa. Na primeira sesión da materia achegarase unha visión de conxunto e anticiparanse as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.
2. Será especialmente importante acudir ás titorías das profesoras, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade TEMA. Nela poderás atopar todas as actividades que deberás realizar para a túa formación e a superación desta materia.
3. A túa condición de alumno/a da Universidade de Vigo, ábreche as portas a moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE encontrarás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes encontrar na nosa Universidade.

IDENTIFYING DATA				
Educación: Organización do centro escolar				
Subject	Educación: Organización do centro escolar			
Code	O05G110V01203			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Raposo Rivas, Manuela			
Lecturers	Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
E-mail	mraposo@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber facer
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	• saber • saber facer
CE20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.	• saber facer • Saber estar / ser
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer • Saber estar / ser
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.	• saber • saber facer
CE27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.	• saber
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CE30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.	• saber

CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.	• saber facer • Saber estar / ser
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber facer • Saber estar / ser
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

2.Coñecer a lexislación que regula as escolas de educación infantil e a súa estrutura e os modelos de organización do espazo en educación primaria.	CB3 CE27 CE31 CE64 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT21
3. Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	CB3 CB5 CG1 CG2 CG9 CG10 CG11 CE20 CE21 CE59 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT21
4. Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes.	CB2 CB5 CG1 CG2 CE20 CE21 CE29 CE66 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT16 CT18

5. Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo.	CB1 CG1 CG2 CE21 CE31 CE59 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT17 CT22
6. Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna co fin de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo na aula e no espazo de xogo identificando as peculiaridades do período de 0-3 anos e de 3-6 anos.	CB1 CG1 CG2 CE21 CE29 CE59 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT17 CT18 CT20
7. Ter unha imaxe realista de se mesmo, actuar conforme ás propias convicciónns, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.	CB2 CG1 CG2 CE32 CE59 CE66 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT13 CT15 CT20 CT21
8. Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e os procesos de ensino aprendizaxe nas etapas obrigatorias do sistema educativo.	CB1 CG1 CG2 CE27 CE31 CE66 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT13 CT21

9. Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos en función de diferentes modelos didácticos e das características e necesidades do alumnado.	CB1 CG1 CG2 CE20 CE21 CE31 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT20
10. Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en educación infantil e aplicalas na aula.	CB1 CG1 CE12 CE21 CE27 CE30 CE31 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT13 CT19 CT20 CT21
11. Participar na definición de proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de control de calidade.	CB1 CG1 CG2 CE8 CE20 CE21 CE26 CE30 CE31 CE32 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Contidos	
Topic	
1. FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	1.1. A organización escolar. 1.2. O centro como unidade organizativa: funcións directivas de xestión pedagóxica e administrativas. 1.3. O centro e a comunidade educativa.
2. SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONTEXTUAL	2.1. A estrutura do sistema escolar: características e niveis.
3. SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	3.1. Autonomía institucional. 3.2. Formulacións institucionais.
4- SUBSISTEMA ESTRUTURAL	4.1. A estrutura organizativa 4.2. Organización dos recursos humanos. 4.3. Organización dos recursos materiais. 4.4. A organización dos recursos funcionais.
5.- SUBSISTEMA RELACIONAL	5.1.-A participación nos centros educativos. 5.2.-O clima organizativo. 5.3.- A cultura organizativa. 5.4.-O conflito nas organizacións educativas.
6.- SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN E LIDERADO	6.1.-A dirección nas organizacións educativas. 6.2.-Os proxectos de dirección. 6.3.-Da dirección ao liderado.
7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/ DESENVOLVEMENTO ORGANIZATIVO	7.1.-Avaliación de centros. 7.2.-Análise de experiencias de organización. 7.3.-Referencia de modelos e elementos. estudados a centros de educación infantil.
8.- ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	8.1.-Análise de experiencias de organización. 8.2.-Referencia de modelos e elementos estudados a centros de educación infantil.
9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRACTICUM	9.1.-Achegas da organización escolar ao Practicum.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	2	4
Seminario	10	20	30
Seminario	12	8	20
Traballo tutelado	12	24	36
Lección maxistral	14	42	56
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentarlle aos estudantes a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Seminario	A través dos seminarios abordaranse temas específicos, que permitan profundar os contidos da materia. É dicir, utilizaranse como complemento das clases teóricas. Computan na avaliación continua.
Seminario	A través delas o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, tanto en aspectos relativos á materia ou ao proceso de aprendizaxe. Computan na avaliación continua.
Traballo tutelado	Nos traballos de aula os estudantes, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor. Computan na avaliación continua.
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas loxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da organización escolar. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación dos estudantes a través da formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc. Computa na avaliación continua.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Actividades introdutorias	Se atenderán las dudas planteadas en cada sesión.
Seminario	Nos grupos pequenos cada quince días

Traballo tutelado	Atenderanse as dúbidas presentadas en cada sesión.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Seminario	Durante a realización das titorías en grupo aténdese ao estudante na súa aprendizaxe segundo os seus perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continúa e formativa utilizando os procedementos de: observación (rexistros, listas de control, etc.).	25	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG9 CG10 CG11 CE8 CE12 CE20 CE21 CE26 CE27 CE29 CE30 CE31 CE32 CE59 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Lección maxistral	Como actividade avaliadora ten por obxecto avaliar as actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso terase en conta a asistencia e a participación dos estudantes.	10	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG9 CG10 CG11 CE8 CE12 CE20 CE21 CE26 CE27 CE29 CE30 CE31 CE32 CE59 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Seminario	Na avaliación desta actividade terase en conta a búsqueda de documentación, lecturas e intervencións realizadas	5	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG9 CG10 CG11 CE8 CE12 CE20 CE21 CE26 CE27 CE29 CE30 CE31 CE32 CE59 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Traballo tutelado	Na avaliación dos traballos de aula teranse en conta os seguintes criterios: 1º.- Aspectos formais (15%) 2º.- Calidade de/os traballos (70%) 3º.- Exposición oral e resposta ás preguntas expostas (15%)	10	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG9 CG10 CG11 CE8 CE12 CE20 CE21 CE26 CE27 CE29 CE30 CE31 CE32 CE59 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Para aprobar é necesario obter o 60% das respostas correctas.	50	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG9 CG10 CG11 CE8 CE12 CE20 CE21 CE26 CE27 CE29 CE30 CE31 CE32 CE59 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Other comments on the Evaluation

A nota final da materia ten dúas compoñentes:

1. A/s puntuación/s obtidas pola asistencia aos grupos GG, GM e GT e os traballos realizados nos GT (AVALIACIÓN CONTINUA), que no seu conxunto supoñen como máximo un 50% da cualificación. Para ter en conta esta puntuación o alumno debe obter como mínimo un 25%. Neste caso, esta nota súmase á obtida no exame tipo test (se neste se obteén un 25% como mínimo). Se non alcanza esta porcentaxe, non se ten en conta na nota final, é dicir, non se suma á cualificación obtida no exame tipo test ao que se alude no punto seguinte.
2. A cualificación obtida na PROBA TIPO TEST (exame), que no seu conxunto supón como máximo un 50% da mesma.

Para ter en conta esta puntuación o alumno debe obter como mínimo un 25%. Se non alcanza esta porcentaxe, non se ten en conta a puntuación obtida no punto anterior. Neste caso, a nota final sera a que obteña no exame tipo test (máximo 50%), é dicir, neste caso a nota máxima sería un 5 ou menos de 5.

3. As dúas compoñentes anteriores da nota final téñense en conta só se en ambos os casos se obten o 25% como mínimo. É dicir, a asistencia suma só coa cualificación do exame se é = ó >25%, e se a cualificación do exame é = ó > 25%.

4. Para superar a materia, a nota do exame ten que ser, como mínimo, un 50% do valor da mesma, no caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota do apartado 1, manterase para a convocatoria extraordinaria. Se non se supera esta, xa non se ten en conta na repetición da materia.

Con independencia da súa asistencia ou non a ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación. Ver convocatorias de exames na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Zabalza Beraza, M. A., LA CALIDAD DE LA EDUCACIÓN INFANTIL, Narcea, 2005, Madrid

García Rodríguez, Mª L., ORGANIZACIÓN INFANTIL, Escuela Española, 1996,

Selmi, L. y Turrina, A., LA ESCUELA INFANTIL A LOS TRES AÑOS, Morata/MEC, 1999, Madrid

Selmi, L. y Turrina, A., LA ESCUELA INFANTIL A LOS CUATRO AÑOS, Morata/MEC, 1999, Madrid

Selmi, L. y Turrina, A., LA ESCUELA INFANTIL A LOS CINCO AÑOS, Morata/MEC, 1999, Madrid

Zabalza Beraza, M. A. (Dir), A EDUCACIÓN INFANTIL EN GALICIA, Consellería de Educación y Ordenación Universitari, 1998, Santiago de Compostela

Santos Guerra, M. A.; Lorenzo Delgado, M. y García Sánchez, J.N., LAS ORGANIZACIONES ESCOLARES: HACIA NUEVOS MODELOS, FUNDEC, 2001,

Complementary Bibliography

Pérez Gómez, A. I., LA CULTURA ESCOLAR EN LA SOCIEDAD NEOLIBERAL, 2ª 1999, Morata, 1998, Madrid

Cid Sabucedo, A., MACRO-ORGANIZACIÓN ESCOLAR. EL SISTEMA EDUCATIVO, ESTRUCTURA Y CARACTERÍSTICAS, Departamento de Didáctica y Organización Escolar, 1996, Ourense

Cantón Mayo, I., LAS ORGANIZACIONES ESCOLARES: HACIA NUEVOS MODELOS, FUNDEC, 2000, Argentina

González González, Mª. T. (Coordinadora), ORGANIZACIÓN Y GESTIÓN DE CENTROS ESCOLARES, Pearson Prentice Hall, 2003, México

Lorenzo Delgado, M., ORGANIZACIÓN ESCOLAR. LA CONSTRUCCIÓN DE LA ESCUELA COMO ECOSISTEMA, Ediciones Pedagógicas, 1996, España

Cid Sabucedo, A., LOS PROYECTOS DE DIRECCIÓN, Auria, 2000, Ourense

Cid Sabucedo, A., EL CLIMA ECOLAR, Tórculo, 2002, Santiago de Compostela

Gimeno Sacristan, J., EL VALOR DEL TIEMPO EN EDUCACIÓN, Morata, 2008, Madrid

Gimeno Sacristan, J., EL SISTEMA EDUCATIVO. UNA MIRADA CRÍTICA, WOLTERS KLUWER EDUCACION, 2004, Barcelona

Grau Rubio, C., EDUCACIÓN ESPECIAL. DE LA INTEGRACIÓN ESCOLAR A LA ESCUELA INCLUSIVA, Promolibro, 1998, Valencia

Gaher Thurler, M. y Maulini, O., LA ORGANIZACIÓN DEL TRABAJO ESCOLAR: UNA OPORTUNIDAD PARA REPENSAR LA ESCUELA, Graó, 2010, Barcelona

Cid Sabucedo, A., PRACTICUM I: PRÁCTICAS DE OBSERVACIÓN Y DE INVESTIGACIÓN. APLICACIÓN SOBRE EL CONTEXTO DONDE SE REALIZA LA ENSEÑANZA, Copytema, 1996, Ourense

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102
Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103
Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302
Educación: Titoría e orientación coa familia/O05G110V01303
Aspectos didácticos e organizativos da educación especial/O05G110V01908
Bases pedagóxicas da educación especial/O05G110V01909
Prácticas externas: Practicum/O05G110V01981

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102
Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103
Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102
Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Other comments

Tendo en conta que os contidos desta materia son obxecto constante de opinións, comentarios, debates, decisións, desde os ámbitos politíco, administrativo, económico e social sería conveniente para poder estar ao día a lectura de, entre outras, as revistas Comunidade Escolar (http://comunidad-escolar.pntic.mec.es/854/portada.html) e Participación Educativa (http://www.educacion.es/cesces/revista/presentacion_revista.htm), así como dalgún xornal.

IDENTIFYING DATA				
Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación				
Subject	Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación			
Code	O05G110V01204			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Vieites García García, Manuel F.			
Lecturers	Diéguez García, Nuria Vieites García García, Manuel F.			
E-mail	mvieites@uvigo.es			
Web				
General description	Como materia de formación básica, a denominada Educación. Teoría e Institucións contemporáneas, da Educación ten como finalidade introducir ao futuro graduado no universo educativo a través da análise da educación como práctica cultural presente en todas as sociedades, e estreitamente relacionada con cuestións sociais, económicas e políticas. Persegue que o futuro graduado coñeza e valore, nunha perspectiva crítica, o concepto de educación, os seus procesos, axentes e institucións, xunto coa súa evolución histórica e o proceso de configuración do sistema educativo. Busca igualmente unha comprensión histórica, contextual e crítica do fenómeno educativo, que oriente finalmente a súa praxe profesional nunha perspectiva reflexiva e transformadora. Tamén se analizan os aspectos básicos do desenvolvemento histórico da educación en España e en Galicia, prestando especial atención á Educación Infantil, e ao proceso de configuración da profesión docente nesta etapa educativa.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber

CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber
CE3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.	• saber
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber facer
CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	• saber facer • Saber estar / ser
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• saber • saber facer
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	• saber facer • Saber estar / ser
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber • saber facer
CE14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	• saber
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	• saber facer • Saber estar / ser
CE20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.	• saber facer
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer • Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer • Saber estar / ser
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber facer
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.	• saber facer
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.	• saber facer
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.	• saber facer
CE27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.	• saber • saber facer
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.	• saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CE30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.	• saber facer
CE31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.	• saber
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.	• saber facer
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.	• saber facer
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber • saber facer
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber • saber facer
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	• saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber facer
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer • Saber estar / ser
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber

CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

Analiza, comprende e avalia a educación como feito e como acción-intervención desde os marcos teóricos que nos proporcionan distintas teorías contemporáneas da educación	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG3 CG4 CG5 CG9 CG12 CE1 CE3 CE10 CE12 CE13 CE14 CE19 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE32 CE41 CE59 CE60 CE62 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Analiza a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos.	CB1 CB2 CB3 CG1 CG5 CG9 CG11 CG12 CE1 CE3 CE5 CE13 CE14 CE27 CE28 CE41 CE62 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Desenvolve un coñecemento reflexivo e crítico da educación que permita comprender a complexidade do proceso educativo.	CB1 CB3 CG1 CG5 CG11 CG12 CE1 CE6 CE13 CE14 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE30 CE31 CE44 CE59 CE60 CE62 CE63 CE64 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Valora a acción educativa do mestre na educación infantil como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagoxicamente a súa intervención	CB1 CB2 CB3 CG1 CG5 CG7 CG9 CG12 CE1 CE13 CE14 CE19 CE20 CE28 CE29 CE61 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Contidos	
Topic	
I. CONCEPTO, FINALIDADES E SISTEMAS EN EDUCACIÓN	Concepto de educación. Dimensións da educación. Educación en valores. Piares da educación. O universo educativo.
II. O COÑECEMENTO CIENTÍFICO DA EDUCACIÓN	Saber pedagóxico e coñecemento científico. A pedagoxía como ciencia e disciplina. O coñecemento da educación e as ciencias da educación. Achegas para a praxe educativa.
III. AXENTES E INSTITUCIÓNS EDUCATIVAS	Relacións familia, escola e comunidade. A profesión docente e o proceso de comunicación. Do centro escolar á cidade educadora. Movementos e institucións educativas.
IV. TEORÍAS EDUCATIVAS CONTEMPORÁNEAS	Antecedentes e inicio da modernidade pedagóxica. A escola nova. Teorías socialistas. Teorías antiautoritarias. Teorías personalistas. Teorías críticas coa institución escolar. A teoría educativa no inicio do século XXI.
V. HISTORIA DA EDUCACIÓN INFANTIL	Nacemento e desenvolvemento dos sistemas educativos. Evolución da normativa educativa en España e Galicia. A escola infantil na súa historia e no momento actual.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	2	4
Lección maxistral	20	30	50
Debate	8	8	16
Resolución de problemas	7.5	7.5	15
Seminario	8	8	16
Traballo tutelado	7	7	14
Traballo tutelado	0	32	32
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	2	2
Exame de preguntas obxectivas	0	1	1
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Presentación das persoas responsables da docencia e do programa da materia. Avaliación inicial de expectativas, coñecementos e actitudes.
Lección maxistral	Exposición por parte das persoas responsables da docencia dos contidos da materia e das bases teóricas e directrices do traballo a desenvolver polo estudantado.
Debate	O alumnado comentará e analizará nunha perspectiva reflexiva e crítica cuestións cunha orientación teórica e práctica vinculadas cos contidos básicos da materia.
Resolución de problemas	Orientados a analizar casos, estudo de situacións, comentar textos ou afondar ou complementar os contidos da materia.
Seminario	Actividades enfocadas ó traballo sobre un tema específico. Empregaránse como complemento das sesións maxistrais, para desenvolver competencias instrumentais relacionadas co marco teórico da materia.
Traballo tutelado	Terán como finalidade a exposición de comentarios, recensións, actividades ou traballos de tipo individual e/ou colectivo por parte do alumnado con debate posterior.
Traballo tutelado	O alumnado deberá realizar de forma individual e/ou grupal varios traballos sobre algúns dos temas vinculados cos contidos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Orientacións específicas a cada estudante ou grupo de traballo para o desenvolvemento das tarefas encomendadas.
Debate	Aclaracións personalizadas no desenvolvemento do debate, así como revisión do incumplimento das normas establecidas.
Resolución de problemas	Orientacións específicas a cada estudante ou grupo de traballo para o desenvolvemento das tarefas encomendadas.
Traballo tutelado	Orientacións especificas a cada estudante ou grupo de traballo para o desenvolvemento das tarefas encomendadas.
Traballo tutelado	Atención personalizada en relación a calquera duda así como asesoramento no desenvolvemnto do traballo tutelado.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences

Traballo tutelado	Asistencia e participación activa nas actividades de aula.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE1 CE3 CE5 CE6 CE10 CE12 CE13 CE14 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE41 CE44 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Traballo tutelado	Traballos, comentarios ou recensións a realizar.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE1 CE3 CE5 CE6 CE10 CE12 CE13 CE14 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE41 CE44 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de carácter escrito no que se deberán analizar documentos ou desenvolver cuestións vinculadas cos eixes temáticos do programa.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE1 CE3 CE5 CE6 CE10 CE12 CE13 CE14 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE41 CE44 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Exame de preguntas obxectivas	Proba de resposta curta na que o alumnado deberá escoller a resposta correcta a unha pregunta entre varias posibles.	35	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE1 CE3 CE5 CE6 CE10 CE12 CE13 CE14 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE41 CE44 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Other comments on the Evaluation

O alumnado deberá comunicar ao profesorado por cal dos dous procesos de avaliación vai optar na primeira quincena do curso, agás no caso do alumnado que perda o dereito á avaliación continua por faltas de asistencia. Calquera outra circunstancia, deberá ser comunicada ao profesorado para os efectos da avaliación.

Avaliación continua para o alumnado asistente. (según detallado anteriormente)

Para obter unha cualificación positiva o alumnado deberá acadar o 50% de cada unha das porcentaxes.

O alumnado asistente que non supere o proceso de avaliación continua deberá realizar unha proba extraordinaria seguindo as instrucións do profesor coa finalidade de traballar aqueles contidos non superados e acadar as competencias a eles asociadas.

Avaliación de non asistentes. Terán a consideración de non asistentes aqueles alumnos/as que non teñan acadado o 80% da asistencia. A ficha con foto e datos persoais deberá ser entregada ao profesorado nas dúas primeiras semanas de clase. Para a superación da materia deberá acadarse o 50% de todos os apartados sinalados na avaliación. A avaliación para o alumnado seguirá o mesmo patrón que para os non asistentes, modificando o apartado "traballos de aula", quedando do segunte xeito:

1. Desenvolvemento teórico-práctico de un ou varios subtemas do programa. 2 puntos.

2. Traballo individual programado co profesorado que poderá consistir na lectura e comentario dun libro: 2 puntos.

3. Proba escrita (tipo test e de desenvolvemento) que consistirá no desenvolvemento de subtemas incluídos no temario: 6 puntos.

IMPORTANTE: De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. No caso de superar algunha das partes da materia conservarase a cualificación para o mesmo curso académico, debendo superar unicamente as probas nas que non se obtivera a cualificación mínima sinalada máis arriba.

Consultar día/hora/lugar do exame na web da Facultade (apartado *datas exames*)

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Carreño, M. (ed.), Teorías e instituciones contemporáneas de educación, Síntesis, 2000, Madrid

Colom, A. (ed.), Teorías e instituciones contemporáneas de la educación, Ariel, 2005, Barcelona

Negrín, O. & Vergara, J., Teorías e instituciones contemporáneas de Educación, Ramón Areces, 2005, Madrid

Pozo Andrés, Mª M. (ed.), Teorías e instituciones contemporáneas de educación, Biblioteca Nueva, 2009, Madrid

Sarramona, J., Teoría de la Educación. Reflexión y normativa pedagógica, Ariel, 2008, Barcelona

Complementary Bibliography

Aldecoa, J., Historia de una maestra, Anagrama, 1990, Barcelona

Bowen, J., Historia de la educación occidental. El occidente moderno, tomo III, Herder, 1992, Barcelona

Colom Cañellas, A., & Núñez Cubero, L., Teoría de la educación, Síntesis, 2005, Madrid

Costa Rico, Antón, Historia da educación e da cultura en Galicia, Xerais, 2004, Vigo

Escolano Benito, Agustín, La educación en la España contemporánea, Biblioteca Nueva, 2002, Madrid

Negrín, O. & Vergara, J., Antología de textos de Teorías e Instituciones Contemporáneas de Educación, Ramón Areces, 2005, Madrid

Sanchidrián, C., & Ruíz Berrio, J. (coords.), Historia y perspectiva actual de la educación infantil, Graó, 2010, Barcelona

Suárez Díaz, R., La educación, Trillas, 2005, México

Suárez,, M.; Cid, X. M., & Benso, C., Memoria da escola, Xerais, 2006, Vigo

Trilla, J. (coord.), El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI, Graó, 2001, Barcelona

VV. AA., La educación en el siglo XXI: los retos del futuro inmediato, Graó, 1999, Barcelona

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G110V01105
Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302
Ética e deontoloxía profesional/O05G110V01902
Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Other comments

Resulta aconsellable que o alumnado coñeza a maneira de traballar cun procesador de textos, e igualmente que saiba como facer uso dos recursos dispoñibles na rede como fontes de información pero nunca como fontes para a realización mimética de traballos.

IDENTIFYING DATA				
Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil				
Subject	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil			
Code	O05G110V01205			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Puente Carracedo, Hipólito			
Lecturers	Puente Carracedo, Hipólito			
E-mail	hpuente@cop.es			
Web				
General description	Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución axeitados.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	• saber
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber • saber facer

CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	• saber • saber facer
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.	• saber facer
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber facer
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	• saber • saber facer
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• saber • saber facer
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	• saber facer • Saber estar / ser
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer • Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer • Saber estar / ser
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Coñecer as características dos estudantes de infantil así como os seus contextos coa finalidade de estimular e potenciar o desenvolvemento persoal de nenos e nenas.	CB1 CG2 CG6 CG7 CE4 CE6 CE19
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	CB2 CG2 CG3 CG6 CE1 CE4 CE7 CE9 CE10 CE19 CE22 CT6 CT12

Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade dos estudantes de infantil.	CB1 CG2 CG4 CG5 CG10 CE1 CE4 CE9 CE22 CT7 CT11
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 0-6 no contexto familiar, social e escolar.	CB1 CB2 CG2 CG6 CG7 CG10 CE1 CE4 CE6 CE19 CT1 CT6 CT12
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía do desenvolvemento na idade infantil.	CB3 CB4 CG7 CE36 CT1 CT6
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de infantil.	CB2 CG4 CE5 CE6 CE9 CE19 CT7 CT12 CT16
Promover o traballo autónomo e en equipo coa finalidade de mellorar o logro académico e desenvolver estratexias que permitan posteriormente participar na mellora dos procesos de desenvolvemento a través das prácticas educativas.	CB4 CG5 CG10 CE6 CE8 CE21 CE29 CT8 CT9 CT15
Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais.	CB4 CB5 CG5 CE6 CE8 CE21 CE29 CT8 CT9 CT15 CT16
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación.	CB2 CB3 CB5 CG7 CE36 CT1 CT6 CT13

Crear e manter lazos de comunicación coa familia para incidir eficazmente no proceso educativo.	CB4 CG10 CE10 CT3 CT11
Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias.	CB2 CG3 CE21 CT1 CT15 CT16
Deseñar e materializar espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade.	CB2 CG3 CE6 CE8 CE9 CE19 CE22 CT2 CT12 CT16
Promover no grupo a aceptación de normas e o respecto aos demais.	CB2 CG4 CG5 CE5 CE6 CE9 CT7 CT11
Coñecer, deseñar e aplicar técnicas para identificar disfuncións na aprendizaxe.	CB3 CB4 CG3 CG6 CE1 CE4 CE7 CE9 CE10 CE22 CT1 CT6 CT8 CT16
Coñecer e deseñar situacións de aprendizaxe susceptibles de optimizar: o desenvolvemento de aspectos perceptivo-motrices; a linguaxe oral receptiva e expresiva; unha autoestima positiva e equilibrio emocional.	CB2 CB3 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CE1 CE4 CE6 CE7 CE19 CE22 CE29 CT1 CT2 CT7 CT12 CT16

Contidos
Topic

1.Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar.	Contribucións do condutismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Aportacións do procesamento da información A teoría sociocultural de Vygotsky. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento A teoría da aprendizaxe significativo de Ausubel. A concepción construtivista da aprendizaxe escolar.
2. Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade infantil.	Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas. O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais. O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuais e relacionais que favorecen a apredizaxe na escola. O profesor/a: elemento clave da aprendizaxe dos alumnos/as. O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe. Os contidos. Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos.
3.Procesos de aprendizaxe na idade infantil.	Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia. Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar. Avaliación e mellora das habilidades cognitivas.
4.Procesos afectivos e motivación académica na idade infantil.	Autoconcepto: formación e relación co rendemento académico. Emocións e aprendizaxe escolar. A motivación do estudiante e a aprendizaxe escolar. Estratexias motivacionais.
5.Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na educación infantil.	Estilos de ensino e efectividade docente. Relacións profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción. A mediación instrucional. Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar.
6.Contexto familiar.TICs e aprendizaxe na etapa infantil.	O uso das TICs e a aprendizaxe escolar. O uso das TICs e a instrución.
7. Métodos e procedementos de investigación en Psicoloxía da Educación.	Importancia da investigación nesta disciplina. Métodos de investigación Técnicas de investigación.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	9.5	0	9.5
Presentación	10	25	35
Actividades introdutorias	6	0	6
Traballo tutelado	11	27.5	38.5
Seminario	10	25	35
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	9	11
Cartafol/dossier	5	10	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Presentación	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois por escrito ao profesor, dos resultados da valoración de tres alumnos/as de educación infantil (3, 4 e 5 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar posibles causas das dificultades de aprendizaxe que poida manifestar un alumno/a e actuar en consecuencia.
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información do alumnado e presentación da materia.
Traballo tutelado	O estudante presenta no grupo pequeno oralmente, e logo ao profesor por escrito, exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil, elaborados a partir das lecturas propostas polo profesor
Seminario	O estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais das aportacións persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografá suxerida.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención individualizada ao alumnado nas horas de titoría

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competencess

Seminario	O estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais das aportacións persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografá suxerida.forma oral ou escrita.	10	CG2 CG6 CG7 CE1 CE4 CT1 CT2
Presentación	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois por escrito ao profesor, dos resultados da valoración de tres alumnos/as de educación infantil (3, 4 e 5 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar posibles causas das dificultades de aprendizaxe que poida manifestar un alumno/a e actuar en consecuencia.	20	CG4 CG10 CE6 CE7 CE9 CE10 CE19 CE21 CE29 CE36 CT9 CT11 CT13
Traballo tutelado	O estudante presenta no grupo pequeno oralmente, e logo ao profesor por escrito, exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil, elaborados a partir das lecturas propostas polo profesor.	20	CG4 CG5 CE5 CE6 CE9 CE10 CE19 CE22 CT8 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	30	CG6 CG7 CE1 CE4 CE6 CE19 CT1 CT2
Cartafol/dossier	O estudante presenta, oralmene no grupo pequeno, e por escrito ao profesor, evidencias de cal foi o seu traballo con relación aos contidos da materia e e súa participación nos traballos de grupo.	20	CG6 CE5 CE9 CT1 CT2 CT8 CT15 CT16

Other comments on the Evaluation

Na convocatoria de Xullo, unicamente se avaliarán as competetencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre.

No caso de que algún estudante non poida ser obxecto dunha avaliación continua, nin o seu traballo poida ser titorizado polo docente, realizará unha proba sobre os contidos teóricos, que suporá o sesenta por cento da cualificación final, e outra sobre os contidos prácticos, que representará o corenta por cento da cualificación final. Para superar a materia será preciso que en cada unha das partes (teórica e práctica) acade un cincuenta por cento da cualificación establecida para cada parte.

Consultar día/hora/lugar do exame na web da Facultade (apartado *datas exames*).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Coll, C., Palacios, J. e Marchesi, A. (comps.),, Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación Escolar, 2ª ed, Alianza Editoria, 2001, Madrid

Feldman, J.R.,, Autoestima ¿cómo desarrollarla?. Juegos, actividades, recursos, experiencias creativas., Narcea, 2000, Maridd

Baque, M., 600 juegos previos a la lecto-escritura, CEAC, 2001, Barcelona

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. e Valle, A., Manual de Psicología de la Educación., Pirámide, 2002, Madrid

Complementary Bibliography

Alonso, J., Motivar para el aprendizaje, Edebé, 1997, Barcelona

Arranz, E. (coord.), Familia y desarrollo psicológico, Pearsons Prentice Hall, 2004, Madrid

Beltrán, J., Procesos, estrategias y técnicas de aprendizaje., Síntesis, 1993, Madrid

Beltrán, J. e Bueno, J.A., Psicología de la Educación, Boixareu Universitaria, 1995, Barcelona

Beltrán, J., Moraleda, M., Alcañiz, E., G. Calleja, F. e Santiuste, V., Psicología de la educación, Eudema, 1995, Madrid

Bueno, J.A. e Castanedo, C. (Coord.), Psicología de la educación aplicada (2ª ed.), CCS, 2001, Madrid

Coll,C (Coord.), Psicología de la Educación, Ediuoc, 1998, Barcelona

Coll, C., Palacios, J. e Marchesi, A. (comps.), Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación, 8ª impresión, Alianza, 1994, Madrid

González, E. e Bueno, J.A. (Coord.), Psicología de la Educación y del Desarrollo en la Edad Escolar, CCS, 2004, Madrid

González-Herrero, M.E., López, O. e Prieto, M.D., Psicología de la Educación, Universidad de Murcia. ICE, 2003, Murcia

González-Pienda, J.A., Núñez, J.C., Álvarez, L. e Soler, E (Coord.), Estrategias de aprendizaje, Pirámide, 2002, Maridd

Del Barrio, M.V., Emociones Infantiles. Evolución, evaluación y prevención, Pirámide, 2002, Madrid

Elias, M.J., Tobias S.E. e Friedlander B.S., Educar con inteligencia emocional, Plaza y Janés, 1999, Barcelona

Lantieri, L., Inteligencia emocional infantil y juvenil. Ejercicios para cultivr la fortaleza interior en niños y jovenes, Santillana, 2009, Madrid

Martín, C., Psicología del desarrollo y de la educación en la edad escolar, Librería pedagógica, 1999, Madrid

Mayer, R.E., Psicología de la Educación:Vol.II. Enseñar para un aprendizaje signficativo, Pearson Prentice Hall, 2004, Madrid

Moraleda, M. (coordl), Psicología en la Escuela Infantil, Eudeme, 1992, Madrid

Pozo, J.I., Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje, Alianza, 1996, Madrid

Puente Carracedo, H., Autoestima e aprendizaxe -unha aportación a través do debuxo, Ir Indo Edicións, 1997, Vigo

Puente Carracedo, H., A autoestima no ensino unha resposta práctica ó fracaso escolar, Nosa Terra, 2003, Vigo

Sampascual, G., Psicología de la Educación, UNED, 2001, Madrid

Santrock, J.W., Psicología de la Educación, McGraw-Hill, 2002, México

Sastre Vilarrasa,G. e Moreno Marimon, M., Resolución de conflictos y aprendizaje emocional, Gedisa Editorial, 2002, Barcelona

Sprinthall, N.A., Sprinthall, R.C. e Oja, S.H., Psicología de la Educación, 6ª edic., McGraw-Hill, 1996, Madrid

Trianes, M.V. e Gallardo, J.A. (coord.), Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares, Pirámide, 2004, Madrid

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. e Valle, A., anual de Psicología de la Educación, Pirámide, 2002, Madrid

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

IDENTIFYING DATA				
Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica				
Subject	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica			
Code	O05G110V01301			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Membiela Iglesia, Pedro Boan Fernández, Francisco			
Lecturers	Boan Fernández, Francisco Membiela Iglesia, Pedro Vázquez Dorrio, Angel			
E-mail	pacoboan@uvigo.es membiela@uvigo.es			
Web				
General description	Formacion inicial dos futuros mestres de Educación Infantil en educación para a saúde			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber

CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.	• saber
CE16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.	• saber
CE17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.	• saber facer
CE18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Coñecer os principios básicos do desenvolvemento e dos comportamento saludables.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CE15 CT1 CT4 CT6 CT13 CT14 CT15

2. Identificar no alumnado trastornos relacionados coa saúde: alimentación, desenvolvemento psicomotor, a atención, a percepción auditiva e visual, o sono, etc.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG8 CE16 CT1 CT12 CT14 CT15
3. Colaborar cos profesionais especializados en temas de saúde infantil.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG12 CE17 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT19 CT20
4. Detectar e valorar carencias afectivas e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG8 CG10 CE18 CT12 CT14 CT15

5. Saber deseñar, elaborar e avaliar actividades e recursos didácticos para temáticas relacionadas coa saúde do alumnado.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE15 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21
6. Saber avaliar programacións, realizadas tendo en conta as directrices establecidas por la lexislación vixente para a etapa educativa de infantil.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE15 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT21

Contidos	
Topic	
1. Concepto de saúde	Evolución historica do concepto de saúde. Elementos que configuran o actual concepto de saúde. Factores condicionantes da saúde.
2. Aproximación al concepto de Educación para a saúde (EpS).	Modelos en EpS. Promoción da saúde. Estratexias didácticas para promover a EpS na escola.

3.Alimentación e consumo	Alimentación e nutrición. Compoñentes dos alimentos. Novos alimentos. Dieta equilibrada. Problemas asociados a unha mala alimentación. Hábitos alimentarios. Alimentación e consumo.
4. Educación afectivo-sexual	Sexualidade e as súas funcións. Identidade sexual. Sexo-xenero. Orientación sexual. Conductas sexuais.
5. Orientacións sobre o consumo de drogas	Alcohol e tabaco. Outras drogas.
6. Outros temas relacionados coa saúde	Hixiene e saúde, contaminantes e a sáude, accidentes infantís.
7. Desenvolvemento da EpS na escola.	Recursos. Actividade. Técnicas de avaliación

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	10	30
Traballo tutelado	22	26	48
Seminario	10	22	32
Traballo tutelado	0	40	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Clases maxistrais dialogadas sobre temas de fundamentación teórica. As exposicións teóricas realizadas serán en modo presentación PowerPoint. Estas teñen por finalidade, presentar ao alumnado unha información organizada e estruturada en forma de cadros e esquemas de sínteses. Co fin de mellorar o valor didáctico deste método expositivo introduciranse elementos de motivación que inviten ao alumnado á participación, ao debate razoado e xeren un ambiente de aprendizaxe dinámica e aberto. Para que isto suceda, se incorporán paralelamente os seguintes recursos e estratexias didácticas: exploración das ideas ou coñecementos previos dos estudantes, proxección de materiais audiovisuais, comentarios de textos, animacións, etc.
Traballo tutelado	O principal obxectivo será iniciar ao alumnado no desenvolvementoo de determinadas habilidades, capacidades e destrezas para traballar a Educación para a saúde nas aulas de Educación Infantil.
Seminario	Sesións presenciais que o alumno en pequeno grupo mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Seminario	Sesións presenciais que o alumno en pequeno grupo mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competencess

Traballo tutelado	Traballos e proxectos O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE15 CE16 CE17 CE18 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Traballo tutelado	Valorarase a participación activa nas diferentes sesións prácticas programadas na materia. Cartafol/dossier de documentos elaborados polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE15 CE16 CE17 CE18 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21

Lección maxistral	Valorarase a participación activa nas clases.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE15 CE16 CE17 CE18 CT1 CT3

Seminario	Valoración do desenvolvemento de actividades sobre Educación para a saúde e do proceso de aprendizaxe. O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora documentos ou actividades sobre distintas temáticas da materia. Prepara investigacións, memorias, comentarios críticos de lecturas, presentacións.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE15 CE16 CE17 CE18 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21

Other comments on the Evaluation

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación. Consultar datas dos exames na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Xunta de Galicia, Decreto 330/ 2009, do 4 de xuño, polo que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia., Xunta de Galicia, 2014,

MEC, La educación para la salud (pp 81-118) en MEC Infantil. Temas transversales., MEC, 1992,

Costa Cabanillas, M., Educación para la salud : guía práctica para promover estilos de vida saludables, Pirámide, D.L., 2008, Madrid

Dapía Conde, Educación para a saúde como reto do século XXI, orientacións para a súa avaliación., Servicio de publicacións da Universidade de Vigo., 2000, Vigo

Complementary Bibliography

Molina, M.C. e Fortuna, M., Expereriencias educativas para la promoción de la salud y la prevención, Alertes Psicopedagogía, 2003, Barcelona

Salas, C., Educación para la salud, Prentice Hall, 2008,

Salvador Llivina, T. e Suelves Joanxich, J.M., Ganar salud en la escuela: guía para conseguirlo., Ministerio de Sanidad y Política Social: Secretarí, 2009, Madrid

Serrano González, M.I., La Educación para la salud del siglo XXI : comunicación y salud, Díaz de Santos, 2002, Madrid

Recomendacións

Other comments

As estratexias de ensino deberán adaptarse as circunstancias que se vaian producindo o longo do curso

IDENTIFYING DATA				
Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade				
Subject	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade			
Code	O05G110V01302			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	González Fontão, María del Pilar			
Lecturers	González Fontão, María del Pilar			
E-mail	mpfontao@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/mpfontao			
General description	A materia Escola Inclusiva e Atención á Diversidade vén constituír unha materia de Formación Básica enmarcada no 2º curso do Plan de Estudos de Formación do Grao de Educación Infantil. Esta materia resulta relevante para a formación do futuro docente dado que nela se analizan e desenvolven tendencias e aportacións actuais que permiten un achegamento aos coñecementos básicos da escola para todos na consideración de distintas situacións de diversidade. Así, a principal aprendizaxe que se pretende suscitar a través desta materia é a relativa á natureza e problemas que afectan á educación cando se enfronta a situacións educativas heteroxéneas en Educación Infantil. De acordo coa actual situación do sistema educativo precísase duns profesionais cualificados que, ademais de dispoñer dun coñecemento xeral acerca do deseño e planificación do ensino, as características do proceso de ensino-aprendizaxe etc., é necesario que saiban realizar eses deseños de acordo coa diversidade de alumnado que teñen os centros educativos e as correspondentes aulas, tamén é preciso que coñezan as diferentes situacións educativas de nenos/as que presentan dificultades de aprendizaxe e atención co fin de descubrir e dispoñer medios e metodoloxías adecuadas, capaces de ofrecer as mellores posibilidades de educación e inclusión escolar.			

Competencias		
Code		Typology
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber facer
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• saber • saber facer
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	• saber facer • Saber estar / ser
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer • Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer • Saber estar / ser
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber facer
CE30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.	• saber facer
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT7	Resolución de problemas	• saber facer

CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Identificar dificultades de aprendizaxe relacionadas coa atención á diversidade en contextos inclusivos	CB2 CE8 CT12 CT13 CT16
Estructurar e promover o aprendizaxe autónomo dos alumnos á luz dos obxectivos e contenidos propios do correspondente nivel educativo, desenvolvendo estratexias que eviten a exclusión e a discriminación.	CB2 CG11 CT1 CT2 CT9 CT12
Respetar as diferencias culturais e personais dos alumnos e demáis membros da comunidad educativa.	CG2 CE19 CT2 CT7 CT9 CT14
Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades e realizar actividades educativas de apoio no marco dunha educación inclusiva.	CB2 CE21 CE61 CT9 CT12 CT13 CT16
Experimentar un clima de relación positivo e de respeto que evite a exclusión ou discriminación mediante a construcción de normas de convivencia democrática, afrontando e resolvendo de forma colaborativa situacións problemáticas e conflictos interpersonais de natureza diversa, como modelo de relación que logo poidan aplicar a súa práctica profesional	CG3 CG11 CE10 CE21 CT1 CT2 CT7 CT9 CT12 CT13 CT14 CT16
Dinamizar có alumnado a construcción participada de reglas de convivencia democrática, e afrontar e resolver de forma colaborativa situacións problemáticas e conflictos interpersonais de natureza diversa.	CG11 CE19 CT2 CT7 CT9 CT17
Adquirir habilidades básicas de deseño e aplicación didáctica adaptada que faciliten a inclusión de estudantes con necesidades específicas de apoio educativo e desenvolver propostas de acción dentro dun enfoque comprensivo da educación diversificada.	CB2 CG3 CE21 CE22 CE61 CT1 CT2 CT7 CT9 CT17

Deseñar e desenvolver proxectos educativos e unidades de programación que permitan adaptar o currículo ao contexto sociocultural e as diferentes características do alumnado.	CG3 CE21 CE30 CT2 CT9
Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites.	CG11 CE19 CT1 CT2 CT14 CT16
Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción entre iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, a traballo cooperativo e o esforzo individual.	CG11 CE10 CT12 CT16 CT19
Saber informar aos outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestro na atención ás necesidades educativas especiales.	CE8 CE21 CE23 CT1 CT12 CT14

Contidos

Topic
1. A escola inclusiva: a escola de cada un. 2. O concepto de atención á diversidade. 3. A atención á diversidade no sistema educativo. 4. Tratamento e prevención das dificultades de aprendizaxe e da atención. 5. Programas e estratexias educativas de atención á diversidade nos centros educativos. 6. Diagnóstico e avaliación para a atención á diversidade. 7. Medidas de atención a divesidade. 8. Adaptacions curriculares. 9. Integración escolar

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	26	46
Debate	5	10	15
Presentación	10	20	30
Seminario	2	2	4
Traballo tutelado	12	20	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22
Cartafol/dossier	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante elabora un documento sobre a temática da materia, investigacion, memoria, ensaio, resumos de lecturas, etc. Inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre os contidos da materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas na materia.
Traballo tutelado	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre o contido do traballo.
Presentación	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre os aspectos mais relevantes da temática abordada.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Traballo tutelado	Dossier de traballos de aula e traballos monográficos tutelados, exposición, ...	40	CB2 CG2 CG3 CG11 CE8 CE10 CE19 CE21 CE22 CE23 CE30 CE61 CT1 CT2 CT7 CT9 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT19
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba de exame de resposta en base os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	60	CB2 CG3 CG11 CE19 CE22 CE23 CE30 CE61 CT1 CT7 CT12 CT13 CT17

Other comments on the Evaluation

Criterios para superar a materia 1ª convocatoria:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (minimo un 80%). Este deberá participar nas tres modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas a metade da puntuación.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta

máis dun 20%). Este deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, incluídos os abordados nos traballos prácticos. Será condición indispensable para superar a materia obter como mínimo 5 puntos.

Segunda convocatoria:

Ao non superar a materia, as competencias non alcanzadas serán avaliadas na convocatoria de xullo. De non aprobar nesta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas nela. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

Datas exames:

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo datas exames 2019/20.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Rodríguez, M. P., Educación Inclusiva, ¿Es posible desde la Educación Especial?, 9(2), 2016, Revista de Educación Inclusiva http://www.revistaeducacioninclusiva.es/index.php/REI/article/view/50

Save the Children (Solla, C.), Guía de Buenas Prácticas en Educación Inclusiva, Save the Children. Ministerio de Asuntos Exteriore, 2013, Madrid

Simón, C., Giné, C. y Echeita, G., Escuela, familia y comunidad: Construyendo alianzas para promover la inclusión, 10(1), 25-42, 2016, Revista Latinoamericana de Inclusión Educativa http://www.repositoriocdpd.net:8080/bitstream/handle/123456789/1659/Art_SimonC_EscuelaFamiliayComunida

Complementary Bibliography

Agencia Europea para el Desarrollo de la Educación del Alumnado con NEE, Formación del Profesorado para la Educación Inclusiva en Europa, 2011, Disponible en: http://www.european-agency.org/publications/ereports/te4i-challenges-and-opportunities/TE4I-Synthesis-Report-ES.pd

Ainscow, M., Desarrollo de escuelas inclusivas: Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares, Narcea, 2001, Madrid

Alonso, J. D., Castedo, A. L., Justei, M.R.P., y Varela, E. V., Integraçao ou incluçao: O dilema educativo na atençao á diversidade, 28(2), 31-50, 2015, Revista Portuguesa de Educaçao http://www.scielo.mec.pt/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0871-91872015000200003&lng=pt&tlng=en

Castillo-Briceño, C., Posicionando la educación inclusiva: Una forma diferente de mirar el horizonte educativo, 39(2), 123-152, 2015, Revista Educación DOI: http://dx.doi.org/10.15517/revedu.v39i2.19902

Del Mar Bernabé, M., Alonso, V., y Bermell, M. Á., Evolución de la terminología relacionada con la atención a la diversidad a través de las diferentes reformas legislativas en España, 70(1), 79-96, 2015, Revista Ibero-americana de Educaçao http://rieoei.org/deloslectores/7154.pdf

Echeita, G, Inclusión y Exclusión Educativa. Voz y Quebranto, 6(2), 9-18, 2008, Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación. Recuperado de http://www.rinace.net/arts/vol6num2/art1.pdf.

Estévez, B. E., y Guerrero, M. J. L., Inclusión educativa del alumnado con TDA/H: estrategias didácticas generales y organizativas de aula, 8(3), 2015, Revista de Educación Inclusiva http://www.revistaeducacioninclusiva.es/index.php/REI/article/view/92

Feijoo, C. R., y García, A. H., La educación inclusiva, ¿un bien necesario o una asignatura pendiente?, 16, 251-277, 2016, Revista Prisma Social http://hdl.handle.net/10045/61597

Fundación Proyecto Solidario por la Infancia, Para Educar, participar y crecer, 2011, Disponible en: http://www.cuentosquecomparten.com/material-didactico/Para-Educar-Participar-y-Crecer/4/#prettyPhoto[iframes]/2

Gallego, J. L.; Rodriguez, A, El reto de una educación de calidad en la escuela inclusiva, Vol. 48, Nº 1, 2014, Revista Portuguesa de Pedagogia

González Fontao, M.P. y Martinez Suarez, E., Una medida innovadora para la atención a la diversidad: la adaptación curricular por competencias, Nº20,págs. 105-116., 2010, Innovación Educativa

Guasp, J. J. M., Ramón, M. R. R., y De la Iglesia Mayol, B., Buenas prácticas en educación inclusiva, 34(1), 31-50, 2016, Educatio Siglo XXI http://dx.doi.org/10.6018/j/252521

Instituto de Derechos Humanos Bartolomé de las Casas, Universidad Carlos II, La Educación Inclusiva en España, Nº 29, 2011, Informe ElTiempo de los Derechos, Nº 29. Disponible en: http://www.tiempodelosderechos.es/docs/ene13/num_29.pd

Kyriazopoulou, M. y Weber,H., Desarrollo de indicadores sobre educación inclusiva en Europa, European Agency for Development in Special NeedsEd, 2009, Odense, Denmark: European Agency for Development in Special NeedsEducation

Lozano, J. Cerezo, M.C. y Alcaraz, S., Plan de Atención a la Diversidad, Alianza Editorial., 2015, Madrid

Ministerio de Educación, Actuaciones de Éxito en las Escuelas Europeas, 2011, Disponible en: https://sede.educacion.gob.es/publiventa/detalle.action?cod=14918

Moya, E. C., Moya, J. M., & El Homrani, M., El aula inclusiva. Condiciones didáctica y organizativas, 8(3), 2015, Revista de Educación Inclusiva http://www.revistaeducacioninclusiva.es/index.php/REI/article/download/100/97

Pedreira, M. y González Fontao, M. P., El aprendizaje cooperativo en un centro de primaria: una experiencia inclusiva, Nº 24, págs. 259-272, 2014, Innovación Educativa

Rodriguez, M. y Arroyo, M.J., Las TIC al servicio de la inclusión educativa, Review-Number 25, June, 2014, Digital Education - http://greav.ub.edu/der/

Rojas, G. A. S., De la anomalía a la discapacidad, una larga historia de exclusión social: de la muerte, al destierro y el repudio, a la inclusión educativa, 3(1), 2016, Inclusión & Desarrollo
http://biblioteca.uniminuto.edu/ojs/index.php/IYD/article/download/1270/1174

Salimbeni, O., Escuela y Comunidad: participación comunitaria en el sistema escolar, Nº 17 págs. 19-31, 2011, Tendencias pedagógicas

Save the Children (Solla, C.), Diagnóstico del Estado de la Educación Inclusiva en los Centros Educativos de la Comunidad de Madrid, Save the Children, 2012, Madrid

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304
Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102
Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103
Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

Convén certo dominio de recursos informáticos (internet, tratamento de textos, programa de presentación, ...) e adecuado uso da biblioteca (saber realizar procuras de información bibliográfica, bases de datos, etc.). Valorarase unha actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe

IDENTIFYING DATA				
Educación: Titoría e orientación coa familia				
Subject	Educación: Titoría e orientación coa familia			
Code	O05G110V01303			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	González Fontão, María del Pilar			
Lecturers	González Fontão, María del Pilar			
E-mail	mpfontao@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/mpfontao			
General description	A materia Titoría e Orientación coa Familia, está integrada no módulo de Formación Básica. Impártese no 1º cuatrimestre do 2º curso, correspondente ao Plan de Estudos de Educación Infantil. Esta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante (futuro docente) ao tratar de situar os procesos de orientación e titoría no quefacer educativo diario, así como establecer plans de acción titorial partindo dun planeamento educativo inclusivo e altamente persoalizado en colaboración coa familia. Cumpre un papel importante no plan de estudos derivado do seu carácter formativo ao ser considerada esta materia como unha peza básica que aglutina os diferentes actos docentes e trata de contribuír á mellora da calidade do ensino.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber facer
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• saber facer
CE11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.	• saber facer
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber facer
CE14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	• saber
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.	• saber facer
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.	• saber facer
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	• Saber estar / ser
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber facer
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber

CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Motivación pola calidade	• saber

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1.Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	CB1 CE10 CE11 CE14 CT1 CT12 CT19
2. Coñecer e desempeñar a función titorial e orientadora en relación coa educación familiar no período de 0-6 anos e coordinando a acción educativa referida ao seu grupo de alumnos.	CB2 CG10 CE11 CE24 CT2 CT8 CT16 CT17 CT21
3. Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo	CB4 CG10 CE1 CE10 CT3 CT8 CT18
4. Relacionar a educación co medio e cooperar coas familias e a comunidade	CB3 CE1 CE40 CE66 CT11 CT16 CT19
5.Diseñar estratexias de apoio as familias para evitar problemáticas de desarraigo e abandono escolar	CB5 CE11 CT7 CT8 CT12 CT17
6. Mostrar habilidades sociais para entender as familias e facerse entender por elas.	CG10 CE10 CT11 CT12 CT17

7. Promover e colabourar en accions dentro e fora da escola, organizadas polas familias, concellos e outras institucions con incidencia na formación ciudadan.	CE40 CE66 CT6 CT9 CT12
8. Analizar e incorporar de forma crítica as cuestions máis relevantes da sociedade actual que afectan a educación familiar e escolar con respecto aos cambios nas relacions de xénero e intergeneracionais, a multiculturalidade e interculturalidad, discriminación e inclusión social e desenrrolo sostible.	CB3 CE13 CT1 CT7 CT12 CT13
9. Promover a integración da familia e a comunidade aos programas de educación especial.	CT6 CT8 CT12
10. Abordar e resolver problemas de disciplina na aula e conflictos na familia promovendo o traballo cooperativo e o traballo e o esforzo individuais.	CG4 CE32 CE60 CT1 CT7 CT8 CT9 CT15

Contidos	
Topic	
1. Orientación e tutoría en o marco normativo.	1.1. Marco conceptual e relación entre Tutoría e Orientación Educativa. 1,2. Titor, tutoría e Orientación en a Lexislación española. 1.3. A Orientación en Educación Infantil.
2. A acción tutorial: organización e planificación.	2.1. Acción tutorial: organización e planificación 2.1.1. Programación de a Acción Tutorial 2.1.2. Proposta de Plan de Acción Tutorial
3. Técnicas e instrumentos para a acción tutorial e a orientación educativa.	3.1. A observación 3.2. A entrevista 3.3. O cuestionario 3.4. Análise de documentos materiais 3.5. Outras técnicas e instrumentos
4. Tutoria e orientación familiar	4.1. Período de adaptación 4.2. O titor ante as necesidades específicas de apoio educativo 4.3. Colaboración bidireccional familia-escola

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	13	35	48
Seminario	2	0	2
Traballo tutelado	18	30	48
Traballo tutelado	15	32	47
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Cartafol/dossier	1	1	2
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Apoio e orientación en traballo tutelado.
Traballo tutelado	Apoio e orientación en traballos de aula.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Traballo tutelado	Avaliación dos exercicios e proxectos realizados baixo a supervisión da profesora	20	CB2 CB4 CB5 CG4 CE11 CE13 CE60 CE66 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT16 CT17 CT21
Traballo tutelado	Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/as	20	CB3 CG4 CG10 CE11 CE13 CT1 CT2 CT7 CT9 CT12 CT13 CT16 CT17
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba de exame acerca dos contidos abordados o longo do curso	60	CB1 CE1 CE11 CE14 CE24 CE66 CT1 CT7 CT13

Other comments on the Evaluation

A avaliación que se propon é unha avaliación multicriterio, é decir, unha avaliación que admite propostas de valoración en

todas as actividades que leven a cabo (coñecimentos teóricos, prácticos, traballos, exame,) permitindo unha avaliación que supoña unha valoración integral do alumno/a.

Criterios para superar a materia:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (minimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas como mínimo a metade da puntuación.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Éste deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, incluidos os abordados nos traballos prácticos. Será condición indispensable para superar a materia obter como mínimo 5 puntos.

Segunda convocatoria:

As competencias non adquiridas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda (xullo). De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cury, A., Padres brillantes, maestros fascinantes. No hay jóvenes difíciles sino una educación inadecuada, Planeta, 2013, Barcelona

Martín,X. y otros, Tutoría. Técnicas, recursos y actividades, Alianza Editorial, 2008, Madrid

Parejo, J.L. Pinto, J.M., La orientación y tutoria escolar con familias: teoría y práctica, UOC, 2015, Barcelona

Complementary Bibliography

Álvarez González, M. y Bisquerra Alzina, R. (Coords.), Orientación educativa. Modelos, áreas, estrategias y recursos, WK Educación, 2012, WK

Bisquerra, R. (coord.), Educación emocional: propuestas para educadores y familias, Desclée de Brouwer, 2011, Bilbao

Cano González, R, Orientación y tutoria con el alumnado y la familia, Biblioteca Nueva, 2016, Madrid

Cassà-López, E., La educación emocional en la Educación Infantil y Primaria, Ediciones Universidad de San Jorge, 2016, Soler J L., Aparicio L., Diaz O., Escolano E., Rodriguez M.A, Inteligencia Emocional y Bienestar II Reflexiones, experiencias profesionales e investig

Castillo, A.R. Redondo S., Torres González, J.A. y Polanco González, L., Acción tutorial en los Centros Educativos. Formación y Práctica, UNED, 2003, Madrid

Castro Santisteban, M, ¿Cómo diseñar e implementar una Escuela de Padres? Manual práctico, PsicoEditores, 2007, Bogotá

Comellas, M. J.., Familia y escuela: compartir la educación, Graó, 2008, Barcelona

Contreras, F J., Debate sobre el concepto de familia, CEU Edicion, 2013, Madrid

Duarte, S. R., Vasconcelos, P. V., Asencio, E. N., & Martínez, A. M. M., Orientación educativa: fundamentos teóricos, modelos institucionales y nuevas perspectivas, Ministerio de Educación, 2012, Madrid

González, R., Valores en familia: orientación, tutoría y escuela de padres en Educación Infantil, Primaria y ESO, CCS, 2010, Madrid

González Falcón, I., Integración socio-educativa de los padres y madres inmigrantes en losCentros, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Hue, 2009, Huelva

López Urquízar, N. y Solá Martínez, T., Orientación escolar y tutoría, Grupo Editorial Universitario, 2005, Granada

Martínez, R., Rodríguez, B., y Gimeno, J., Áreas de cooperación entre los centros docentes y las familias. Estudio de caso., 2010, Educatio Siglo XXI, 28(1), 127-156

Martínez González, M. de C.; Álvarez González, B. y Fernández, A.P., Orientación Familiar: Contextos, evolución e intervención, Sanz y Torres, 2009, Madrid

Martínez González, Mª de C., Orientación educativa y tutoría, Sanz y Torres, 2007, Madrid

M.E.C.(Inst. Sup. de Form. del Prof.), La acción tutorial: su concepción y su práctica, MEC-SubdirecciónGeneral de Información y Publicaci, 2006, Madrid

Mollá,N, y Longás, J., La escuela orientadora: La acción desde una perspectivainstitucional., Narcea Ediciones, 2009, Madrid

Mendez, L., La tutoría en Educación Infantil., WK Educación, 2007, WK Educación

Monje, M.C., Tutoria y orientación educativas: nuevas orientaciones, WK Educación, 2009, WK Educación

Navaridas, F., & Raya, E., Indicadores de participación de los padres en el sistema educativo: un nuevo enfoque para la calidadeducativa, 2012, Revista Española de Educación Comparada, (20), 249-274

Riart, J. (coor.), Manual de Tutoría y Orientación en la Diversidad, Pirámide, 2007, Madrid

Ruz Martín, I., Diseño y elaboración dematerialesinformatizados en el ámbito de la orientación educativa y la tutoría, 2010, Pixel-Bit: Revista de medios y educación, ISSN 1133-8482, Nº. 36, págs.41-51

Simón, C. Giné, C. y Echeita, G., Escuela, familia y comunidad: construyendo alianzas para promover la inclusión, 2016, Reista Latinoamericana de Inclusión Educativa, 10(1), 25-42

Torrego, J.C., 8 ideas clave. La tutoría en los centros educativos, Graó, 2014, Barcelona

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Other comments

É convinte certo dominio da informática en canto/relación o manexo de aplicacións de carácter xeral (tratamento de textos, internet, programa de presentación, ...). Por outra banda os estudantes tamén deben ter coñecementos mínimos do uso da biblioteca (saber realizar búsquedas de información bibliográfica, bases de datos, etc.).

IDENTIFYING DATA				
Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá				
Subject	Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá			
Code	O05G110V01304			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Lecturers	Iglesias Sarmiento, Valentín			
E-mail	visarmiento@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia inclúe competencias básicas para o futuro exercicio profesional do/a Mestre/a de Educación Infantil e competencias máis instrumentais, especialmente relacionadas coa detección, prevención e intervención temperá en dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CE3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.	• saber
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	• saber
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	CB1 CB2 CB4 CG6 CE4 CT7
Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantil. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	CB1 CB2 CG8 CE3 CE4 CT15
Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	CB1 CB2 CG11 CE8 CT7
Actuar como orientador/a de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada alumno/a e co conxunto das familias	CB1 CB2 CB4 CG10 CE8 CT7
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelo no alumnado	CB1 CB2 CB3 CG11 CE3 CT9 CT15

Contidos	
Topic	
Marcos teórico-conceptuais da intervención temperá	Contextualización. O novo modelo da atención temperá. Áreas diagnósticas. Trastornos específicos
Ámbitos da intervención temperá	Aspectos previos. Características. Obxectivos. Destinatarios. Niveis de intervención.
Procedementos de avaliación psicoeducativa no ámbito da intervención temperá	Conceptos xerais. Avaliación do TDAH. Avaliación da Discapacidade motora. Avaliación do Trastorno do Espectro Autista. Avaliación da Discapacidad Intelectual. Avaliación da discapacidade sensorial. Avaliación dos trastornos da linguaxe.
Procedementos de intervención temperá baseados en procesos cognitivos	Conceptos xerais. Intervención no TDAH. Intervención na Discapacidade motora. Intervención no Trastorno do Espectro Autista. Intervención na Discapacidad Intelectual. Intervención na Discapacidade sensorial. Intervención nos trastornos da linguaxe.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	22	0	22
Traballo tutelado	8	6	14
Resolución de problemas	8	27	35
Estudo de casos	12	45	57
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e discusión guiada sobre os devanditos contidos
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo profesor/a acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos
Resolución de problemas	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa

Estudo de casos	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos	Análise e intervención en casos prácticos vinculados a trastornos específicos
Resolución de problemas	Plantexamento dunha situación práctica de aula a resolver vinculada á atención temperá.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Estudo de casos	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención	40	CB1 CB2 CG6 CG8 CG10 CG11 CT7 CT15
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo profesor/a acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos	10	CB1 CG6 CG8 CG10 CG11 CT7 CT15
Resolución de problemas	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa	20	CB1 CB2 CB4 CG6 CG8 CG10 CG11 CT7 CT15
Exame de preguntas obxectivas	Resolución de preguntas tipo test de opción múltiple.	30	CB1 CB2 CB4 CG6 CG8 CG10 CG11 CE3 CE4 CE8 CT7 CT9 CT15

Other comments on the Evaluation

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade dentro do espazo "datas de exames".
Os traballos entregaranse na mesma semana en que se termine o tema e de forma previa ao comezo do tema seguinte.
Para superar a materia é necesario ter aprobadas a parte teórica (avaliada coa proba obxectiva) e todas as actividades da parte práctica (inclúe traballos de aula, resolución de problemas/exercicios e estudos de caso/resolución de problemas).

En caso de non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.
O alumnado non asistente será avaliado a través dunha proba teórico-práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Aranda, R, Atención temprana en Educación Infantil, Wolters Kluwer, 2011, Madrid

Gómez, A., Viguer, P. y Cantero, M. J., Intervención temprana. Desarrollo óptimo de 0 a 6 años, Pirámide, 2003, Madrid

Robles, M.A. y Sánchez-Teruel, D., Evaluacióne intervención en atención infantil temprana. Hallazgos recientes y casos prácticos., Universidad de Jaén, 2011, Jaén

Tomlinson, Estrategias para trabajar con la diversidad en el aula., Paidós, 2005, Madrid

Vidal, M., Estimulación temprana (de 0 a 6años). Desarrollo de capacidades, valoración y programas de intervención., CEPE, 2007, Madrid

Complementary Bibliography

Aierbe-Barandiaran, A, Intervención psicopedagógica en los trastornos del desarrollo., Aljibe, 2005, Málaga

Aranda, R., Atención temprana en Educación Infantil., Wolters Kluwer, 2011, Madrid

Barkley, R., Niños hiperactivos. Cómo aprender y atender sus necesidades especiales., Paidós, 2002, Barcelona

Botías, F., Higueras, A. M. y Sánchez, J. F., Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos ., Wolters Kluwer, 2012, Madrid

Gómez, A., Viguer, P. y Cantero, M. J. (, Intervención temprana. Desarrollo óptimo de 0 a 6 años ., Pirámide, 2003, Madrid

Miranda, A., Manual práctico de TDAH, Síntesis, 2011, Madrid

Vidal, M., Estimulación temprana (de 0 a 6años). Desarrollo de capacidades, valoración y programas de intervención., CEPE, 2007, Madrid

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903
Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904
Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

IDENTIFYING DATA

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil

Subject	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil			
Code	O05G110V01305			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Tellado González, Fernando			
Lecturers	Tellado González, Fernando			
E-mail	ftellado@uvigo.es			
Web	http://ftellado@uvigo.es			
General description	Traballamos cos diferentes sistemas da abordaxe de optimización dos procesos de aprendizaxe no desenvolvemento infantil. A avaliación das dificultades de aprendizaxe e a intervención nas mesmas mediante a aplicación dos diferentes programas para a mellora da aprendizaxe infantil.			

Competencias

Code		Typology
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncions cognitivas e as relacionadas coa atención.	• saber facer
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	
CE16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.	• saber
CE17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.	• saber facer
CE18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	• saber facer
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	• Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences

Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas, problemas de percepción visual, auditiva e atención	CG1 CG2 CG3 CG4 CG8 CG10 CE7 CE8 CE9 CE16 CE17 CE18 CE19 CE22 CE60 CT1 CT2 CT7
Informala.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG8 CG10 CE7 CE8 CE9 CE16 CE17 CE18 CE19 CE22 CE60 CT1 CT2 CT7
Identificar e planificar a resolucion de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos tipos de aprendizaxe	CG1 CG2 CG3 CG4 CG8 CG10 CE7 CE8 CE9 CE16 CE17 CE18 CE19 CE22 CE60 CT1 CT2 CT7

Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenrolo en contextos diversos e plurais.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG8 CG10 CE7 CE8 CE9 CE16 CE17 CE18 CE19 CE22 CE60 CT1 CT2 CT7

Contidos	
Topic	
Sistemas de optimización dos procesos da aprendizaxe e desenrolo infantil. As dificultades de aprendizaxe	Didicultades da aprendizaxe: Concepto de dificultades de aprendizaxe. Evolución do concepto Clasificación das dificultades de aprendizaxe. Modelos teóricos explicativos das dificultades de aprendizaxe.
Intervención mediada baseada nos procesos cognitivos	Avaliación das dificultades da aprendizaxe; recollida da información, aplicación de probas, elaboración das conclusións.
Implementación dos programas para a mellora da aprendizaxe infantil.	Programa de mellora dos procesos cognitivos. Programa de mellora das habilidades perceptivas. Programas de mellora da atención. Programa de mellora das habilidades socioafectivas. Programa de reforzo das aprendizaxes básicas

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2.5	0	2.5
Traballo tutelado	11	11	22
Traballo tutelado	7	17	24
Lección maxistral	25	69.5	94.5
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Práctica de laboratorio	2	0	2
Cartafol/dossier	2	0	2
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Explicación do programa da materia, os núcleos de contidos, as competencias que se espera sexan alcanzadas, o sistema de traballo e de avaliación da materia
Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do profesor, serán repartidos por grupos . Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicásello brevemente ao resto dos grupos . A elaboración do traballo sera supervisada en todo momento polo profesor , ben directamente no aula, mediante titoria ou por medios informáticos.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/da estudante que inclúe a busca e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Lección maxistral	Explicación de cada un dos nucleos temáticos dos contidos da materia . o profesor dedicase estas sesións a expoñer e explicar os contidos da materia . Todo o material que se utilice sera entragado aos alumnos . Así mesmo entregásenselles os temas referidos aos contidos da materia.

Atención personalizada	
Methodologies	Description

Traballo tutelado	a atención ao alumno sera a través da plataforma tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula.o alumnado podrá consultar directamente cualquer tipo de duda no horario da titoria
Traballo tutelado	a atención ao alumno sera a través da plataforma tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula.o alumnado podrá consultar directamente cualquer tipo de duda no horario da titoria
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	a atención ao alumno sera a través da plataforma tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula.o alumnado podrá consultar directamente cualquer tipo de duda no horario da titoria
Práctica de laboratorio	a atención ao alumno sera a través da plataforma tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula.o alumnado podrá consultar directamente cualquer tipo de duda no horario da titoria

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Exame de preguntas obxectivas	Número de acertos ao que se descontará o numero de erros dividido entre tres. Isto multiplicarase por dez e o resultado desta operación divídese polo número de preguntas da proba.	50 nota final	CG1 CG8 CE7 CE8 CE9 CE16
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Deste xeito, o alumno/a debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial ou non presencial. Pódense empregar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	25	CG2 CG10 CE7 CE8 CE9 CE16 CE18 CE19 CE60 CT1 CT2 CT7
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	15	CG1 CG2 CG3 CG4 CE7 CE8 CE9 CE16 CE17 CE18 CE19 CE22 CE60 CT1 CT2 CT7

Cartafol/dossier	Compilación da información sobre os traballos feitos durante o seu periodo de formación	10	CG8 CE7 CE8 CE9 CE16 CE17 CE18 CT1 CT2 CT7

Other comments on the Evaluation

A avaliación dos traballos prácticos realizarase mediante a utilización da ferramenta E-rubrica. Para superar a materia é necesario ter unha nota mínima de 5 na parte teórica e 5 nos traballos. O alumnado non asistente terá que entregar todos os traballos prácticos, realizar o exame tipo test e un exame do traballo de aula. As actividades non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas. Ver datas dos exames na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Garcia Vidal y González Manjón, Dificultades de aprendizaje e Intervención Psicopedagogica, EOS, Madrid
Nicasio García, Jesus, Manual de dificultades de Aprendizaje, Narcea 3º edición, Narcea
Garcia Sanchez, J:N, Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagogica., 2001, Ariel, Barcelona
Nicasio, J, Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica., 11º 2001, Ariel. Barcelona
Gonzalez Valenzuela, M (coord), Prevencion de las dificultades de aprendizaje, 1º 2012, pirámide, 2012, madrid
Nicasio Garcia, N (Coord), Prevención en dificultades del desarrollo y el aprendizaje, 1º 2014, Pirámide, 2014, madrid
Fiuza Asorey, M y Fernández Fernández,M, dificultades de aprendizaje y trastornos del desarrollo., 1º 2013, pirámide, 2013, madrid

Complementary Bibliography

Molina, et al, El fracaso en el aprendizaje escolarII Un enfoque cognitivo., 2º 1998, Algibe, Málaga
Defior,S, Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo, 2 º 2007, Aljibe , Málaga
American psychiatric associatión, Manual diagnostico y estadistico de los trastornos mentales, 4º 1998, masson, Málaga

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

Esta materia esta vinculada as que aparecerán no terceiro curso do grao e que conforman a mención de educación especial.

IDENTIFYING DATA				
Antropoloxía: Pensamento e cultura				
Subject	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Code	O05G110V01401			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	2c
Teaching language	Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Mayobre Rodríguez, Purificación			
Lecturers	Mayobre Rodríguez, Purificación			
E-mail	pmayobre@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia é unha introdución ao estudo de toda unha problemática na que estamos inmersas/os polo mero feito de pertencer a esta sociedade. A análise abórdase desde un enfoque filosófico, é dicir, autorreflexivo, crítico e autocrítico.			

Competencias		
Code		Typology
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber facer
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	• saber
CE38	Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.	• saber
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que incumben á totalidade.	CT1
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento.	CG5 CG12 CE37 CE38 CT13

Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	CG5 CG12 CE13 CE37 CE38 CT1 CT3 CT7 CT11 CT13
Coñecer as ideas que forxan o noso presente en contextos multiculturais.	CG5 CG12 CE13 CT13
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.	CG5 CG12 CE44 CT1 CT3 CT7 CT11 CT13
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	CT1 CT11 CT13
Captar a implicación da filosofía no desenvolvemento histórico das ideas e dos cambios culturais	CG5 CG12 CE13 CE37 CT1 CT3 CT7 CT11 CT13 CT21

Contidos	
Topic	
1.- A filosofía nun mundo global	1.1. Aproximación aos conceptos de cultura, sociedade e pensamento. 1.2. Cultura versus civilización. 1.3. Filosofía como capacidade de repensar o mundo.
2. A modernidade como unha forma concreta de civilización	2.1. A era da razón: teorías sociais e políticas da modernidade. 2.2. A axenda oculta da modernidade.
3.- Filosofías do século XX.	3.1. Principais correntes de pensamento do século XX-XXI.
4.- Retos da posmodernidade.	4.1. Globalización, diversidade cultural e pensamentos alternativo

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	0	40	40
Seminario	15	22	37
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	24.5	5.5	30
Seminario	8	0	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	30	33
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia. Exposición por parte do alumnado ante o profesorado e/ou grupo de estudantes do resultado do traballo.
Seminario	Presentación e debate dun tema de actualidade a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.
Actividades introdutorias	Introdución á materia e explicación das actividades que se van a desenvolver durante o cuadrimestre.

Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos temas do programa.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención en grupo e personalizada dos traballos na aula e nas titorías

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Traballo tutelado	Avaliación do proceso, resultados e presentación dun traballo de iniciación á investigación.	35 Para facer media é preciso obter nesta proba polo menos o 50	CG5 CG12 CE13 CE37 CE38 CE44 CT1 CT3 CT7 CT11 CT13 CT21
Seminario	Presentación e debate dun tema relacionado co temario a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.	15 Para facer media é preciso obter nesta proba polo menos o 50	CG5 CG12 CE13 CE37 CE38 CE44 CT1 CT3 CT7 CT11 CT13 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre o temario da materia.	50. Para facer media é preciso obter nesta proba polo menos o 50	CG5 CG12 CE13 CE37 CE38 CE44 CT1 CT3 CT7 CT11 CT13

Other comments on the Evaluation

PRIMEIRA CONVOCATORIA: O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia. SEGUNDA CONVOCATORIA: De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. ALUMNADO NON PRESENCIAL: O alumnado que non poda asistir á clase regularmente, non poda seguir a avaliación continuada nin asistir a titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: 1.- Unha proba de contidos teóricos (ata 5 puntos, 50%). 2.- Un traballo, a determinar polo profesor/a (ata 3 puntos, 30%). 3.- O resumo de dous libros, a determinar polo/a profesor/a responsable da materia (ata 2 puntos 20%). Para aprobar é preciso alcanzar o

50% da puntuación en cada unha das 3 probas. As datas oficais de exame poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado de organización académica, espazo "datas de exames".

Bibliografía. Fontes de información
Basic Bibliography
Ayestarán, Ignacio y otros (eds.), Filosofía en un mundo global, Anthropos, 2008,
Mosterín, Jesús, Filosofía de la cultura, Alianza, 1993,
Giner, Salvador, Historia del Pensamiento Social, Ariel, 2013,
Valcárcel, Amelia, Feminismo en el mundo global, Cátedra, 2008,
Complementary Bibliography
Benhabib, Seyla, Las reivindicaciones de la cultura: igualdad y diversidad en la era global., Katz, 2006,
Cabedo, Salvador, Filosofía y Cultura de la tolerancia, Castelló de la Plana: Universitat Jaume I, 2006,
Cobo, Rosa, Fundamentos del patriarcado moderno: Jean Jacques Rousseau, Cátedra, 1995,
Freud, Sigmund, El malestar en la cultura, Alianza, 1991 u outras,
Haraway, Donna, El patriarcado del osito Teddy, Asociación Cultural San Soleil, 2015,
Kant, Inmanuel, Antropología, Alianza, 1991,
Lorente, Miguel, Tu haz la comida que yo cuelgo los cuadros: trampas y tramposos en la cultura de la desigualdad, Crítica, 2014,
Sendon de León, Victoria, Mujeres en la era global: contra un patriarcado neoliberal., Icaria, 2003,
Sobrevilla, David, Filosofía de la cultura, Trotta, 1998,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta

Subject	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Code	O05G110V01402			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Sepúlveda Gradín, Juan Vicente			
Lecturers	Sepúlveda Gradín, Juan Vicente			
E-mail	sepulveda@edu.xunta.es			
Web				
General description	Esta materia ten a finalidade de familiarizar ao alumno/a de Educación Infantil con aquelas anomalías e trastornos da conduta que poidan aparecer na época escolar impedindo un normal desenvolvemento físico, psíquico, e intelectual, polo que o mestre/a ha de adquirir os coñecementos pertinentes para minimizar os efectos negativos destas anomalías. Identificar os distintos tipos de trastornos da infancia, as súas causas e as formas de intervención. Ha de mostrar ao mestre/a os conceptos e fundamentos teóricos básicos das características diferenciais da psicoloxía infantil e os aspectos metodolóxicos específicos para o coñecemento e intervención nas condutas problemáticas da infancia que poidan interferir de xeito significativo no desenvolvemento persoal, social, escolar e familiar do neno/a nas súas deficientes manifestaciones (déficit de intelixencia, déficit de atención, hiperactividade, conduta disocial, ansiedade, trastornos afectivos, do sono, da eliminación)			

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer

CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber facer
CE15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.	
CE16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.	
CE17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.	• saber facer
CE18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	• saber • saber facer
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	• saber
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber • saber facer
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.	• saber • saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.	• saber
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.	
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber • saber facer
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	
CT14	Compromiso ético	• saber • saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT21	Motivación pola calidade	• saber

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensions. Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, equidade e ao respecto aos dereitos humanos cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva. Capacidad de organización e planificación Comunicación oral e escrita	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG4 CG10 CG11 CE5 CE15 CE19 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT21

Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia no aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistemáticamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles. Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG5 CG10 CE5 CE18 CE21 CE23 CE24 CE29 CE36 CE60 CE62 CT2 CT9 CT11
Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvemento que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia . Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagógicos e sociais ao longo da vida. Habilidades nas relacións interpersonales. Compromiso ético	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG8 CG9 CG11 CE5 CE15 CE16 CE17 CE22 CE59 CT2 CT11 CT14 CT16
Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias. Adaptación a novas situacións	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG9 CG11 CE18 CE21 CE32 CT1 CT3 CT11 CT13 CT16

Contidos	
Topic	
Conduta e aprendizaxe.	Condicionamento clásico. Condicionamento operante. Aprendizaxe cognitivo-social.
Técnicas de intervención nos trastornos do comportamento.	Técnicas baseadas no condicionamento clásico, no condicionamento operante e na teoría da aprendizaxe social. Técnicas cognitivas e de autocontrol.
Os trastonos do comportamento.	Conceptualización. Clasificación. Epidemioloxía. Factores de risco e protectores. O papel da familia e a escola na abordaxe dos problemas do comportamento. Modelo de intervención.
Trastornos leves da personalidade e do estado de ánimo.	Sentimentos de inferioridade. Timidez. Baixa tolerancia á frustración. Celotipias. Agresividade. Depresión. Estratexias de intervención psicoeducativa.

Trastornos da conduta	Trastorno por déficit de atención con hiperactividade. Trastorno de conduta. Negativismo desafiante. Concepto, etioloxía e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Hábitos nerviosos.	Concepto, etioloxía e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da fala.	Tartamudez. Mutismo selectivo. Dislalias. Concepto, etioloxía e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos por ansiedade	Fobias. Angustia por separación. Trastorno por evitación. Ansiedade excesiva. Concepto, etioloxía e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da inxesta e a eliminación	Pica. Enuresis. Encopresis. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos do desenvolvemento	Os trastornos do espectro autista. Identificación. Prevención. Estratexias de intervención psicoeducativa.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	0	1
Traballo tutelado	24	24	48
Lección maxistral	22.5	73.5	96
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Traballo	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Explicación do programa da materia, os núcleos de contido, as competencias que se esperan que sexan alcanzadas, o sistema de traballo e de avaliación da materia.
Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do profesor nas sesións de pequeno e mediano grupo. Ao finalizar o grupo que o realizou explicará o seu traballo ao resto dos grupos. A elaboración dos traballos será supervisada en todo momento polo profesor, ben directamente na aula, ben na titoría. Nos grupos medianos os alumnos realizarán un programa de intervención sobre algúns dos trastornos obxecto de estudo. Nos pequenos grupos realizaranse actividades de reflexión sobre distintas cuestións da materia.
Lección maxistral	Explicación de contidos teóricos. Nestas sesións, o profesor explicará os contidos da materia e os alumnos poden intervir propoñendo a súas dúbidas e opinións.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	A atención realizarase nas horas de titoría.
Tests	Description
Traballo	A atención realizarase nas horas de titoría.
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención realizarase nas horas de titoría.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competencess

Traballo tutelado	Os alumnos presentarán informes escritos das actividades realizadas nos pequenos grupos.	10 da nota final.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG5 CG11 CE5 CE19 CE22 CE29 CE60 CE62 CT1 CT3 CT7 CT11 CT13 CT16 CT21
Traballo	Os alumnos elaborarán polo menos un programa de intervención sobre aqueles trastornos propostos polo profesor. Presentarán informes por escrito que serán expostos na aula na data sinalada. A asistencia as sesións de grupos medianos é obrigatoria.	40 da nota final	CB3 CB4 CB5 CG10 CG11 CE5 CE16 CE17 CE18 CE21 CE23 CE24 CE29 CE32 CE36 CE59 CE60 CE62 CT2 CT3 CT8 CT9 CT14 CT16

Resolución de problemas e/ou exercicios	As probas de avaliación consistirán en responder por escrito a preguntas de resposta curta sobre os contidos do programa da asignatura. As preguntas serán calificadas con 1 ou 0 puntos.	50 da nota final	CG8 CG9 CE5 CE15 CE16 CE18 CE19 CE21 CE22 CE59 CT1 CT3 CT13 CT14 CT21

Other comments on the Evaluation

Tanto para asistentes como para non asistentes: Para aprobar a materia é preciso acadar o 50% da puntuación en cada unha das partes avaliadas.

Criterios de avaliación para NON asistentes: Os alumnos para ser considerados non asistentes o comunicarán por escrito ao profesor durante o mes de xaneiro; de non ser así serán considerados asistentes.

Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación

Exame: 50% da nota final. Tipo de exame igual ao dos asistentes.

Traballos e proxectos: 40% da nota final. Os alumnos terán que elaborar polo menos un programa de intervención sobre algún dos trastornos do comportamento. As instrucións e o seguimento serán realizados nas horas de titoría, sendo obrigatoria a asistencia do alumno a un mínimo de dúas sesións. A non asistencia suporá o suspenso nesa parte. Os programas serán defendidos oralmente polo alumno no día e hora que o profesor sinale.

Traballos de aula: 10% da nota final. Os alumnos entregarán por escrito comentarios sobre os temas de debate propostos polo profesor.

As competencias non adquiridas na primeira convocatoria (mes de maio), serán de novo avaliadas na segunda (xullo).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Caballo, Vicente, Manual de Técnicas de Terapia y Modificación de Conducta, 2ª, Siglo XX, 2008, Madrid
Rodríguez Sacristán, S., Rodríguez Sacristán, S., 1ª, Pirámide, 2002, Madrid

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903
Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904
Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304
Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

Esta materia ten continuidade na mención de educación especial do grado de educación infantil

IDENTIFYING DATA				
Aprendizaxe das ciencias da natureza				
Subject	Aprendizaxe das ciencias da natureza			
Code	O05G110V01403			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Vidal López, Manuel Yebra Ferro, Miguel Ángel			
Lecturers	Vázquez Dorrio, Angel Vidal López, Manuel Yebra Ferro, Miguel Ángel			
E-mail	yebrama@uvigo.es mvlopez@uvigo.es			
Web				
General description	Con esta materia preténdese que o futuro profesorado, ademais de adquirir unhas nocións xerais relativas ás Ciencias da Natureza, necesarias para a interpretación dos fenómenos máis cotiáns, coñeza o currículo escolar e as metodoloxías de ensino-aprendizaxe máis apropiadas para Educación Infantil. Para iso, é importante ofrecer aos futuros mestres/*as espazos de reflexión sobre as prácticas de aula e experiencias enriquecedoras de ensino-aprendizaxe das ciencias, que fagan posible o exercicio e o desenvolvemento das capacidades e actitudes necesarias para a súa futura actividade docente.			

Competencias		
Code		Typology
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber

CE33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .	• saber
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.	• saber • saber facer
CE39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.	
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Comprender, razoar e sintetizar contidos de diversos ámbitos de coñecemento das ciencias da natureza.	CB2 CB3 CB4 CT1 CT2 CT3
Xestionar e organizar información adquirida durante o proceso de aprendizaxe.	CB3 CB4 CT2
Adquirir estratexias de colaboración e habilidades que favorezan o traballo colaborativo.	CG11 CT9 CT11
Comprender o valor do respeto e coidado do medio ambiente.	CE40 CT22
Coñecer os fundamento teóricos sobre os que se articula o coñecemento das ciencias.	CG9 CE33 CT13 CT14

Deseñar, desenvolver e avaliar actividades relacionadas ca ciencia dende un enfoque globalizado.	CG1 CG2 CG3 CG6 CG12 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22
Dar resposta científica a problemas e situacións da vida cotiá.	CG9 CE33 CE36 CE40 CT1 CT2 CT17 CT22
Xeneralizar as aprendizaxes adquiridas no laboratorio e relacionarlos con acontecementos e fenómenos da vida diaria.	CB2 CB4 CB5 CE36 CE39 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT16 CT17
Incorporar recursos educativos innovadores e específicos na ensinanza das ciencias.	CG2 CG4 CG5 CG7 CG11 CE39 CE40

Contidos
Topic

1. A Didáctica das Ciencias Experimentais para futuros profesores de Educación Infantil. 2. Fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación do coñecemento do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador. 3. Estudio crítico das orientacións do currículo oficial para o coñecemento do medio natural na Educación Infantil. 4. Os contenidos de coñecemento do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador. 5. Os recursos e deseño de actividades para a ensinanza do coñecemento do medio natural na Educación Infantil.	- Importancia das ciencias na Educación Infantil. - As Ciencias da Natureza no decreto do currículo. - O alumnado de infantil e a aprendizaxe das ciencias. - A ciencia e o seus métodos. - A ciencia escolar. - Implicaciones didácticas. - Análise de modelos de ensino-aprendizaxe das Ciencias da Natureza e de propostas didácticas. - Recursos para o ensino das Ciencias da Natureza na Educación Infantil. - Elaboración de propostas didácticas de ciencias na Educación Infantil.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	10	22	32
Seminario	2	8	10
Traballo tutelado	3	0	3
Prácticas de laboratorio	25	0	25
Lección maxistral	10	0	10
Informe de prácticas	0	34	34
Traballo	0	34	34
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense no laboratorio de didáctica das ciencias experimentais.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Seminario	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,

Prácticas de laboratorio	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Presentación	-Claridade expositiva e capacidade de transmisión das ideas principais do traballo. -Capacidade de síntese. -Presentación multimedia. -Creatividade e innovación.	20	CB2 CB3 CB4 CG2 CG7 CG11 CE33 CE40 CT1 CT2 CT3 CT16 CT17
Informe de prácticas	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	40	CG11 CE33 CE36 CE39 CE40 CT2 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT16 CT18 CT22

Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	20	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG11 CG12 CE33 CE36 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado debe responder de xeito directo e breve en base aos coñecementos adquiridos sobre a materia. A proba consta de de preguntas directas sobre un aspecto en concreto.	20	CG1 CE33 CE36 CE39 CE40 CT1 CT3 CT7

Other comments on the Evaluation

Convocatoria de xuño:A nota final será a media ponderada dos traballas realizados na aula(20%+20%), o caderno de prácticas e traballo de investigación (40%) e o examen (20%, sendo necesario que a nota mínima sexa un 4 sobre 10)Convocatoria de xullo:Poderán recuperar as competencias non adquiridas na convocatoria de final de cuadrimestre ou na

correspondente ao mesde xullo, manténdoselles a nota das probas/actividades xa superadas. Os estudantes que non poidan asistir a clase contarán con actividades alternativas e farán o examen nas mesmas condicións cos presenciais.Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datas exames".

AVALIACIÓN PARA O ALUMNADO NON PRESENCIAL

A) NON ASISTAN A CLASES:

1.- Procura na internet

Trátase de realizar unha procura na rede e facer unha valoración de 10 páxinas web distintas que inclúan actividades experimentais sinxelas e adecuadas para Educación Infantil.

2.- Ficha dun ser vivo

Escoller unha especie de animal (mamífero, ave, réptil, anfibio) ou vexetal (árbore) e realizar unha ficha (máximo unha páxina) onde se recollan cuestiones tipo: como é?, de que se alimenta?, onde vive? como se reproduce?, cal é a súa importancia no medio?, etc. Tes unha ficha tipo Exemplo Ficha xabaril.pdf

3.- Unidade didáctica

Debes entregar unha unidade didáctica orixinal sobre un tema relacionado con Ciencias da Natureza e loxicamente con contidos apropiados a Educación Infantil. Considero moi importante o desenvolvemento de cada actividade proposta (obxectivos da actividade, materiais, metodoloxía e temporalización) e o material didáctico complementario que supoña cada actividade. Podes consultar o esquema da unidade didáctica no arquivo Unidade didactica.ppt

B) NON ASISTAN A PRÁCTICAS:

Caderno de prácticas

A partir da procura na internet, elaborar un caderno de prácticas na que se recollan seis experimentos sinxelos que ti debes realizar, cada un dos cales debe ter unha guía do profesor e unha guía do alumno.

Na guía do profesor debes recoller os obxectivos que se pretender conseguir coa devandita actividade (para que?), os materiais que utilizaches (con que?), o procedemento (como?) e o seguimento do mesmo (que ocorreu?). Como máximo podes utilizar dúas follas por actividade.

Na guía do alumno debes recoller a modo de debuxos os materiais que deben utilizar os alumnos e unha secuencia dos pasos máis relevantes de cada actividade elixida (máximo unha folla por actividade).

Dispós dun exemplo de guías de profesor e alumno na plataforma Tema. Busca o arquivo Exemplo guía do profesor e do alumno.pdf.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ALBERTÍN, A. M. y otros, La Educación infantil como tarea de maestras: claves de formación y contexto de desarrollo profesional, Ed. Octaedro, 2006, Barcelona

ANTON, M. (Coord.), Planificar la etapa 0-6: Compromiso de sus agentes y práctica cotidiana, Ed. Graó, 2007, Barcelona

ARIAS, A. y otros, O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria, Consellería de Educación e Ordenación Universitari, 2009, Santiago Compostela

Quijano, R. (coord.), Enseñanza de las Ciencias de la Naturaleza en Educación Infantil, Ed. Pirámide, 2016, Madrid

Complementary Bibliography

BORGUI, B. Q., Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento, Ed. Graó, 2009, Barcelona

MORRISON, G.S., Educación infantil., Ed. Pearson, 2004, Madrid

ASHBROOK, P., La Ciencia es fácil: 250 actividades para niños en la etapa preescolar, Ceac, 2005, Barcelona

FERNÁNDEZ, E. y otros, Rincón a rincón: actividades para trabajar con niños y niñas de 3 a 8 años., Ed. Octaedro, 2006, Barcelona

GUN, J., Talleres de Ciencia para Educación Infantil, Ed. de la Infancia, 2005, Valladolid

IZQUIERDO, M., Química en Infantil y Primaria. Una nueva mirada, Ed. Graó, 2012, Barcelona

MARÍN, N., La enseñanza de las ciencias en Educación Infantil, Grupo Editorial Universitario, 2006, Granada

PUIG, I., Jugar a pensar: recursos para aprender a pensar en educación infantil, Ed. Octaedro, 2004, Barcelona

ROIG, T., Observación y experimentación en la Educación Infantil (2º ciclo), M.E.C., 1994, Madrid

TRAMONEDA, S.V., Ciencia 3-6:laboratorios de ciencias en la escuela infantil, Ed. Graó, 2011, Barcelona

VANCLEAVE, J., Química para niños y jóvenes., Limusa, 2005, Ciudad México

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Didáctica da lingua e a literatura infantil				
Subject	Didáctica da lingua e a literatura infantil			
Code	O05G110V01404			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Mociño González, María Isabel			
Lecturers	Mociño González, María Isabel			
E-mail	imocino@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia proporcionará ao futuro docente coñecimentos científicos, estratexias e recursos para favorecer o desenvolvemento da competencia comunicativa do neno/a de Educación Infantil. Ademais adquirirán as habilidades necesarias para un bo rendemento en lectoescritura e para axudar a descubrir a maxia que esconde un texto literario. Esta materia presta especial atención á capacidade creativa da linguaxe, co fin de promover no neno/a o gusto pola beleza da palabra e o deleite ante a creación de mundos de ficción.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.	• saber

CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	• saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.	• saber • saber facer
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber facer
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber • saber facer
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.	• saber facer
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.	• saber
CE67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

Coñecer os fundamentos lingüísticos, psicolingüísticos, sociolingüísticos e didácticos da aprendizaxe da lingua.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Coñecer a literatura infantil.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG10 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas da comunidade autónoma.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Coñecer o currículo escolar das linguas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Organizar e planificar estratexias metodolóxicas para o ensino da comunicación oral.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Ser capaz de identificar aos nenos con problemas de linguaxe oral e escrita así como orientar aos pais.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Capacidade de relación e de comunicación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG4 CG5 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Capacidade para traballar en equipo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG5 CG7 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Capacidade de análise e síntese.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG10 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Aprendizaxe autónoma.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG10 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Desenvolvemento da creatividade.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG4 CG6 CG7 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Contidos	
Topic	
1. FACTORES QUE DETERMINAN A ADQUISICIÓN E DESENVOLVEMENTO DA LINGUAXE INFANTIL.	1.-A familia. A escola. Análise da adquisición e desenvolvemento da linguaxe infantil. Etapas.
2. DIDÁCTICA DA COMUNICACIÓN ORAL.	2.-A linguaxe oral. Obxectivos. Situacións educativas para o desenvolvemento da linguaxe. Actividades para favorecer a comprensión e expresión oral. Recursos didácticos para estimular e potenciar a capacidade creativa da linguaxe.
3.DIDÁCTICA DA LECTOESCRITURA.	1.-Lectura e escritura. Obxectivos. Proceso de aprendizaxe da lectura. Proceso de aprendizaxe da escritura. A biblioteca de aula infantil. Habilidades metalingüísticas. Desenvolvemento da conciencia fonolóxica. Actividades e xogos lingüísticos.
4. A TRADICIÓN ORAL E O FOLCLORE E A SÚA DIDÁCTICA.	4.-A literatura infantil de tradición oral e a súa didáctica. A literatura infantil e as nenas e nenos. Valor do foclore como iniciación á literatura. Contidos de folclore. Poesía, xogo e canción. O cancioneiro infantil. Xogo dramático. Propostas didácticas.
5. A LITERATURA INFANTIL E A SÚA DIDÁCTICA.	5-.Poesía infantil e a súa didáctica. Obxectivos. Características e estruturas formais da poesía infantil. Propostas didácticas. O conto e a súa didáctica. Obxectivos. Características dos contos. Xéneros de contos. Cómo contar un conto. Estratexias e pautas para construír e inventar contos. Dramatización. Monicreques e marionetas. Propostas didácticas.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	12	20	32
Presentación	20	44	64
Traballo tutelado	13	26	39

Aprendizaxe-servizo	4	8	12
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia, bases teóricas e /ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polos estudantes.
Presentación	Presentación e exposición oral na aula por parte do alumnado de propostas educativas, con apoio de material, en grupo, sobre o proceso didáctico dunha poesía, conto ou dramatización.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolverá propostas didácticas e experiencias educativas baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado a actividades autónomas dos estudantes ou a eventos culturais e efemérides.
Aprendizaxe-servizo	A ApS é unha metodoloxía de ensino-aprendizaxe grazas á cal o alumnado pon en práctica coñecementos, desenvolve habilidades e actitudes mediante un servizo á comunidade. Combina dous elementos: aprendizaxe a través da experiencia e o servizo á comunidade. A participación neste proxecto será voluntaria. Formará parte da avaliación da materia para os alumnos que desexen participar.
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentar a materia ao alumnado.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	En todas as sesións a participación activa do alumnado é imprescindible para fomentar o debate e a reflexión
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Traballo tutelado	Durante as sesións a profesora estará á disposición de calquera consulta ou dúbida que se teña a ben realizar
Aprendizaxe-servizo	O alumnado terá asesoramento e atención por parte da docente en todo o que precise durante as actividades desenvolvidas con entidades colaboradoras.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competencess

Presentación	Valorarase o interese e a participación activa en todas as accións docentes, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG10 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Traballo tutelado	A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG10 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos teóricos da materia. Ademais de comprobar o nivel de coñecementos avaliarase a competencia do alumnado: - Para elaborar un discurso persoal coherente e correcto. - Para establecer relacións entre os conceptos, entre os núcleos temáticos, entre as reflexións teóricas, as aplicacións prácticas etc. - Para demostrar a capacidade de lectura comprensiva (interpretativa e crítica) sobre o que se pregunta. - Para demostrar o dominio da expresión escrita (estruturas sintácticas, precisión léxica, corrección ortográfica etc.)	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG11 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE67 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cinco puntos sobre dez) tanto o exame coma a presentación/exposición do proceso didáctico dunha poesía, conto ou dramatización.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán de novo avaliadas na convocatoria de xullo. Ver datas dos exames na páxina web da Facultade.

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente serán avaliados :

- Proba de resposta longa/de desenvolvemento: 50%

- Traballo escrito individual sobre un tema ou parte dun tema: 50%

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

COLOMER, T. e outros, Narrativas literarias en educación infantil y primaria, Síntesis, 2018, Madrid

DÍEZ DE ULZURRUN, A. (coord.), El aprendizaje de la lectoescritura desde uns perspectiva constructivista, Graó, 2000, Barcelona
FONS, M. e PALOU, J., Didáctica de la lengua y la literatura en Educación Infantil, Síntesis, 2016, Madrid
RIPOLL, J. C. e AGUADO, G., Enseñar a leer, EOS, 2015, Madrid
SERRANO DÍAZ, N. (ed.), Innovación docente universitaria en educación infantil, Octaedro, 2016, Barcelona

Complementary Bibliography

ABELLEIRA, A. e ABELLEIRA, I., Os fíos de infantil, Galaxia, 2017, Vigo
ARNÁIZ, P., La lectoescritura en la escuela infantil, Aljibe, 2001, Málaga
ARRIAZA MAYAS, J.C., Cuentos para hablar y aprender, CEPE, 2007, Madrid
BADÍA, D., Juegos de expresión oral y escrita, Graó, 2009, Barcelona
BARQUÉS I TRENCHS, M., 600 juegos para educación infantil. Actividades para favorecer el aprendizaje de la lectura y la escritura, CEAC, 2000, Barcelona
BETTELHEIM, B., Psicoanálisis de los cuentos de hadas, Crítica, 1986, Barcelona
BIGAS ,M. e CORREIG, M., Didáctica de la lengua en la educación infantil, Síntesis, 2008, Madrid
CALERO, A. e outros, Acceso a la lectura en Educación Infantil, Praxis, 1999, Barcelona
CERRILLO, P., Literatura infantil y juvenil y educación literaria, Cincel, 2007, Madrid
CERVERA, J., Cómo practicar la dramatización, Cincel, 1981, Madrid
GARCÍA TEIJEIRO, A., A poesía necesaria, Galaxia, 2014, Vigo
GIL C., ¡A jugar con los poemas! Taller de poesía para niños, CCS, 2003, Madrid
LLUCH, G. e B.-A. ROIG RECHOU (coords.), Para entenderte mellor. As literaturas infantís e xuvenís do marco ibérico. Monográfico de Boletín Galego de Literatura, Universidade de Santiago, 2005, Santiago de Compostela
MONFORT, M. e JUÁREZ, A., El niño que habla, CEPE, 2008, Madrid
RODARI, G., Gramática da fantasía, Kalandraka, 2010, Pontevedra
ROIG RECHOU, B.-A. (coord.), Historia da Literatura Infantil e Xuvenil galega, Xerais, 2015, Vigo
ROIG RECHOU, B.-A., P. LUCAS DOMÍNGUEZ e I. SOTO LÓPEZ (coords.), Teatro infantil. Do texto á representación, Xerais/LIJMI/Afundación, 2007, Vigo/Santiago
ROIG RECHOU, B.-A., I. SOTO LÓPEZ e M. NEIRA RODRÍGUEZ (coords.), A poesía infantil no século XXI (2000-2008), Xerais/LIJMI/Afundación, 2009, Vigo/Santiago
TABERNERO, R., El objeto libro en el universo infantil, Universidad de Zaragoza, 2019, Zaragoza
TEJERINA, J., Dramatización y teatro infantil, Siglo XXI, 2004, Madrid
TREBBI, J. CH., El arte del pop-up, Promopress, 2012, Barcelona

Recomendacións

Other comments

Recoméndase asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamentalmente para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte da profesora, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedementais.

IDENTIFYING DATA				
Idioma estranxeiro I: Francés				
Subject	Idioma estranxeiro I: Francés			
Code	O05G110V01405			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Francés			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Fidalgo Fernández, José Manuel			
Lecturers	Fidalgo Fernández, José Manuel Vázquez Rodríguez, Sara			
E-mail	fidalgofernandez@uvigo.es			
Web				
General description	Adquisición das competencias necesarias correspondentes entre os niveis A2 e B1 do Marco europeo común de referencia para as linguas.			

Competencias		
Code		Typology
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber • saber facer
CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	• saber • saber facer
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber facer
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber • saber facer

CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer • Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer • Saber estar / ser
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.	• saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CE30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.	• saber facer
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	• saber facer
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.	• saber facer
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.	• saber
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	• saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.	• saber • saber facer
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber facer
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber • saber facer
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.	• saber facer
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.	• saber
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.	• saber facer
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.	• saber • saber facer
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	• saber facer
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.	• saber facer
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicaciones educativas.	• saber facer
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber facer
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber • saber facer
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	• saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber • saber facer
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.	• saber facer
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber

CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1.Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, e educacional.	CE22 CE29 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CE57 CE60 CT1 CT3 CT4 CT7 CT9 CT11 CT13 CT17 CT20
2. Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.	CG7 CE29 CE41 CE48 CE49 CE52 CE57 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT15 CT16 CT17

3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.	CE29 CE41 CE43 CE44 CE48 CE57 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT9 CT15 CT16 CT19
4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.	CE43 CE44 CE48 CT1 CT3 CT4 CT6 CT7 CT10 CT11 CT15 CT16 CT19
5. Poder participar espontáneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).	CE28 CE43 CE44 CE48 CE49 CE52 CT3 CT4 CT6 CT7 CT8 CT10 CT11 CT12 CT16 CT19
6. Poder abordar oralmente en inglés/francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.	CE6 CE29 CE43 CE44 CE48 CE49 CE52 CE57 CT3 CT4 CT6 CT11
7. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.	CE43 CE44 CE48 CE49 CE52 CE57 CT3 CT4 CT6 CT7

8. Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.	CE43 CE44 CE48 CE49 CE57 CT1 CT3 CT4 CT13 CT17
9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.	CE6 CE43 CE44 CE48 CE49 CE57 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT13 CT17
10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.	CE43 CE44 CE48 CE49 CE57 CT1 CT3 CT4 CT7 CT8 CT9 CT13 CT17
11. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés/francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil (comunicación en actividades dentro do aula; interaccións orais en lingua estranxeira en rutinas e situacións habituais de comunicación BOE 4/1/2007: Real Decreto 1630/2006 polo que se establecen os ensinos mínimos do segundo ciclo de Educación Infantil).	CE43 CE44 CE48 CE49 CE57 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT11 CT17

12. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE5 CE6 CE8 CE13 CE21 CE22 CE28 CE29 CE30 CE40 CE41 CE42 CE45 CE46 CE47 CE49 CE50 CE51 CE52 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT8 CT9 CT15 CT17 CT18 CT20 CT21 CT22

13. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	CG7 CG12 CE8 CE13 CE21 CE63 CE64 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT8 CT9 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

14. Desenvolver certas actitudes afectivas desexables nun docente de L.E. como, por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia lingüística, e unha visión da L.E. como medio de comunicación real e non meramente unha asignatura máis.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE5 CE6 CE8 CE13 CE21 CE22 CE28 CE29 CE30 CE40 CE41 CE42 CE46 CE49 CE50 CE51 CE52 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT4 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Contidos	
Topic	
1. Apectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normasde cortesía, as expresións de sabedoría popular, diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia natural, relacionesde causa e efecto (ou viceversa), e estructuración do discurso; ordenar o discurso enfunción de organización temática, coherencia e cohesión.
4.Aspectos estratéxicos	Estratexias verbales que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración , solicitude de ayuda.
5. Aspectos interculturales	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas y actitudes, linguaxe corporal, convenciones sociais, comportamentos rituais.

Todos estes temas traballaranse de forma conxunta,global e práctica a través de unidades didácticas centradas en ámbitos e contidos concretos	Propóñense con certa flexibilidad 6 unidades sobre os seguintes temas:a familia, os animais,a gastronomía francesa, os deportes,hábitos e costumes francesas e o conto e a literatura infantil en lingua francesa.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	10	25	35
Traballo tutelado	20	20	40
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Resolución de problemas	9.5	15.5	25
Presentación	10	22	32
Práctica de laboratorio	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Resolución de problemas	Exposición por parte del alumnado ante el docente y/o un grupo de estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto... Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Presentacións powerpoint en francés sobre aspectos socioculturais do mundo francófono (Aprendizaxe da lingua estranxeira no seu contexto)
Resolución de problemas	1.- Exercicios gramaticais (orais / escritos) de dificultade media. 2.- Textos: lectura e comprensión. 3.- Redaccións breves sobre temas de actualidade. 4.- Situacións de comunicación (oral / escrito): pedir información na rúa para atopar un destino, cear nun restaurante, comprar un billete de tren, ...
Prácticas autónomas a través de TIC	Visita de páxinas web didácticas en francés (exercicios, cultura e civilización, informacións...) Lectura de xornais dixitais francófonos.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	10	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE5 CE6 CE8 CE13 CE21 CE22 CE28 CE29 CE30 CE40 CE41 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Resolución de problemas	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	20	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE5 CE6 CE8 CE13 CE21 CE22 CE28 CE29 CE30 CE40 CE41 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Presentación	Exposición por parte del alumnado ante el docente y/o un grupo de estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto...Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo.	40	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE5 CE6 CE8 CE13 CE21 CE22 CE28 CE29 CE30 CE40 CE41 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	30	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE5 CE6 CE8 CE13 CE21 CE22 CE28 CE29 CE30 CE40 CE41 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente, deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da asignatura e cada unha delas puntuará o 50% da nota final. Na convocatoria de xullo, únicamente se evaluarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente á súa cuatrimestre.

Datas dos exames, ver páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BEACCO, J.C., BOUQET, S. et PORQUIER, R., Niveau B2 pour le Français,, Didier, 2004.,

Complementary Bibliography

BEACCO, J.C. et PORQUIER, R., Niveau A1 pour le français,, Didier, 2007,
GRÉGOIRE, M, Grammaire progressive du français, CLE INTERNATIONAL, 2001,
MIQUEL, C. et GOLIOT-LÉTÉ, A., Vocabulaire progressif du français, CLE INTERNATIONAL, 2001,
STEELE, R., Civilisation progressive du français, CLE INTERNATIONAL, 2002,
BOURGEOIS, R. et TERRONE, P., La France des institutions, Presses Universitaires de Grenoble, 2001,
CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., Guide pratique de la communication, Didier, 1991,
CHOLLET, I. et ROBERT, J.M., Précis de Grammaire, CLE INTERNATIONAL, 2009,
GUILLEMANT, D., La France en poche, Pearson Longman, 2006,
LE ROBERT NATHAN, Conjugaison, Nathan, 1995,
ROBERT, P., Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française, Le Robert, 1974,
WALTER, H., Le français dans tous les sens, Le Livre de Poche, 1988,
GUILLEMANT, D., La France en poche, Pearson Longman, 2006,
LE ROBERT NATHAN, Conjugaison, Nathan, 1995,
ROBERT, P., Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française, Le Robert, 1974,
WALTER, H., Le français dans tous les sens, Le Livre de Poche, 1988,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés/O05G110V01508

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Other comments

Sería aconsellable unha iniciación mínima no idioma francés e coñecementos previos a nivel de bacharelato ou nivel A1 segundo o marco común europeo para o estudo das linguas. En todo caso pódense reforzar os coñecementos do idioma e elevar o nivel a través de cursos na escola de idiomas, da UNED e noutros estamentos e medios dos que se dispón na actualidade a nivel autónomo como son as metodoloxías que se poden atopar en internet e as páxinas web especializadas na aprendizaxe das linguas estranxeiras.

IDENTIFYING DATA				
Idioma estranxeiro I: Inglés				
Subject	Idioma estranxeiro I: Inglés			
Code	O05G110V01406			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Inglés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
Lecturers	Fernández Carballo Calero, María Victoria Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
E-mail	revilla@uvigo.es			
Web				
General description	A Orde ECI/3854/2007, de 27 de decembro, pola que se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Infantil estipula que un aspecto das competencias que deben adquirirse por parte destes profesionais é "Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira".			

Competencias		
Code		Typology
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber • saber facer
CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	• saber • saber facer
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber facer
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber • saber facer

CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer • Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer • Saber estar / ser
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.	• saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CE30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.	• saber facer
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	• saber facer
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.	• saber facer
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.	• saber
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	• saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.	• saber • saber facer
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber facer
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber • saber facer
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.	• saber facer
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.	• saber
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.	• saber facer
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.	• saber • saber facer
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	• saber facer
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.	• saber facer
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicaciones educativas.	• saber facer
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber facer
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber • saber facer
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	• saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber • saber facer
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.	• saber facer
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber

CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1.Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.	CG6 CE41 CE42 CE43 CE44 CE46 CE47 CE48 CE50 CE51 CE52 CT1 CT3 CT4 CT5 CT6 CT13 CT15 CT19
2.Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal.	CG3 CE29 CE42 CE43 CE44 CE46 CE47 CE50 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT22
3.Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal e educacional.	CE22 CE43 CE44 CE46 CE49 CE52 CE54 CT3 CT4 CT15 CT19 CT22

4. Poder participar espontáneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, o fogar e a súa contorna, etc.)	CG8 CG10 CE22 CE43 CE44 CE46 CE49 CE52 CT3 CT4 CT16 CT19 CT20 CT22
5.Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.	CE22 CE43 CE44 CE46 CE49 CE52 CT3 CT4 CT9 CT11 CT12 CT16 CT20
6.Poder abordar oralmente en inglés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.	CG1 CG5 CE22 CE43 CE44 CE46 CE49 CE52 CT3 CT4 CT12
7.Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.	CE22 CE29 CE43 CE44 CE46 CE49 CE52 CE59 CE65 CE66 CT3 CT4 CT9 CT11 CT12 CT16 CT20

8.Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.	CG7 CE22 CE43 CE44 CE46 CE49 CE51 CE52 CE57 CT3 CT4 CT12 CT13 CT16 CT20
9.Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.	CG1 CG5 CE22 CE43 CE44 CE45 CE46 CE49 CE52 CE55 CE62 CT3 CT4 CT12
10. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.	CE5 CE6 CE22 CE29 CE30 CE55 CE59 CE60 CE63 CE64 CT9 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20

11. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	CG1 CG9 CG11 CG12 CE6 CE8 CE13 CE21 CE28 CE29 CE30 CE41 CE45 CE47 CE51 CE56 CE61 CE63 CE64 CT3 CT4 CT6 CT7 CT8 CT10 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21
12. Desenvolver certas actitudes afectivas desexables na aprendizaxe dunha L.E. como, por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia lingüística, e unha visión da L.E. como medio de comunicación real e non meramente unha asignatura máis.	CG2 CG3 CG4 CG5 CE5 CE6 CE22 CE28 CE29 CE40 CE43 CE44 CE47 CE59 CE60 CT4 CT9 CT11 CT12 CT14 CT19

Contidos	
Topic	
1. Aspectos lingüísticos	1. Léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía.
2. Aspectos sociolingüísticos	2. Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabeduría popular, diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	3. Ordenar oracións en función da secuencia natural, relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estructuración do discurso; ordenar o discurso en función da organización temática, coherencia e cohesión.
4. Aspectos estratéxicos	4. Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración , solicitude de axuda.
5. Aspectos interculturales	5. A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencions sociais, comportamentos rituais.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	3	10	13
Traballo tutelado	23	41	64
Actividades introdutorias	2	0	2
Obradoiro	23	36	59
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Presentacións orais sobre un tema da materia preparadas polo alumnado de forma individual ou en grupo para reforzar as destrezas comunicativas de expresión. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo. Serán presentadas nas clases prácticas das semanas 7 e 8.
Traballo tutelado	Realización de exercicios relacionados coas destrezas comunicativas na aula baixo as directrices e supervisión da profesora.
Actividades introdutorias	Presentación da materia ao alumnado e orientación xeral sobre a mesma.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Para resolver dúbidas sobre a materia e/ou as probas e presentacións orais, a profesora atenderá ao alumnado nas horas de traballo en grupos reducidos e no seu despacho en horario de titorías.
Traballo tutelado	Para resolver dúbidas sobre a materia e/ou as probas e presentacións orais, a profesora atenderá ao alumnado nas horas de traballo en grupos reducidos e no seu despacho en horario de titorías.
Obradoiro	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo	15	CG1 CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG12 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	15	CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT12 CT13 CT17 CT18

Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.	20	CG2 CG5 CG7 CG12 CE44 CE48 CE52 CT2 CT4 CT6 CT8 CT10 CT12 CT14 CT16 CT18 CT20
Exame de preguntas de desenvolvemento	Farase unha proba final que constará de dous partes: unha proba de redacción e unha proba oral duns dez minutos. Cada unha destas probas levará o 25% da nota final	50	CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT12 CT13 CT17 CT18

Other comments on the Evaluation

Para superar esta asignatura o alumno deberá conseguir polo menos un 25% da nota total naqueles aspectos que NON forman parte do exame final. No que respecta a este último, o estudante deberá aprobar tanto a parte escrita como a oral.

As competencias non superadas na convocatoria de xuño poderán ser recuperadas en xullo.

Os alumnos que non poidan asistir a clase deberán porse en contacto coa profesora ao principio do curso para pactar con ela un plan de traballo.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú Datas exames.

Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Collins diccionario español-inglés. inglés-español., Grijalbo, 2002, Barcelona

Adelson-Goldstein, J., Oxford Picture Dictionary: English-Spanish, Oxford University Press, 2009, Oxford

Eastwood, J. & Mackin, R., Oxford Practice Grammar, Oxford University Press, 2006, Oxford

Murphy, R., English Grammar in Use, Cambridge University Press, 2008, Cambridge

Complementary Bibliography

Oxford Spanish Dictionary: Spanish-English, English-Spanish, Oxford University Press, 2008, Oxford

Co-Build English Guides, CollinsHarper, 2008,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés/O05G110V01501

Other comments

Para poder cursar esta materia con comodidade e aproveitamento, recoméndase que o alumnado teña, ao empezar, un nivel intermedio de competencia comunicativa en lingua inglesa.

IDENTIFYING DATA				
Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés				
Subject	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés			
Code	O05G110V01501			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Inglés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Mcnicholls , Stuart John			
Lecturers	Llantada Díaz, María Francisca Mcnicholls , Stuart John			
E-mail	stuartmcn@ymail.com			
Web				
General description	Esta materia proporciónalle aos futuros mestres unha visión metodológica sobre o ensino da lingua inglesa nas aulas de infantil. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias		
Code		Typology
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	• saber
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.	• saber
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber

CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT3 CT4 CT8 CT11 CT12 CT14

2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelo entre os estudantes.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT15 CT17 CT19
3. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais e pragmáticas.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG5 CG10 CE42 CE43 CE53 CT1 CT3 CT4 CT11 CT12 CT13 CT19
4. Diferenciar entre as actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral e comprensión oral) adecuadas ao nivel A1.1 do Marco.	CB3 CB4 CB5 CE37 CE43 CT1 CT3 CT4 CT7 CT11 CT12 CT13 CT19

5. Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT21
6. Ser capaz de levar a cabo distintos tipos de avaliación.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT13 CT14 CT15 CT19 CT21

7. Coñecer o currículo da lingua estranxeira na Educación Infantil.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT3 CT4 CT13 CT14 CT15 CT21
8. Identificar os tipos de actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral e comprensión oral) no ámbito persoal.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG7 CG11 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT11 CT12 CT13 CT19

Contidos	
Topic	
1. O modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1. Ensino da lingua inglesa en idades tempranas. 1.2. Competencias lingüísticas, sociolingüísticas e pragmáticas. 1.3. Actividades comunicativas da lingua. 1.4. Áreas de interese ou ámbitos.
2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias.	2.1. O enfoque orientado á acción. 2.2. Tarefas de comunicación. 2.3. O contexto do uso da lingua.
3. O currículo de educación infantil	3.1. Obxectivos 3.2. Contidos 3.3. Criterios de avaliación
4. Elaboración de propostas didácticas.	4.1. Propostas didácticas para Ed. Infantil. 4.2. Recursos e materiais didácticos.
5. Métodos de avaliación.	5.1. Avaliación dos contidos curriculares 5.2. Avaliación dos contidos lingüísticos (inglés) 5.3. A utilización do Portfolio Europeo das Linguas (PEL) como ferramenta de autoavaliación lingüística.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Lección maxistral	16	0	16
Traballo tutelado	18	45	63
Presentación	11	49	60
Actividades introdutorias	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Práctica de laboratorio	2	0	2
Traballo	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos por parte do profesor.
Traballo tutelado	Elaboración na aula de tarefas sobre supostos prácticos.
Presentación	Exposición e discusión das tarefas realizadas polos alumnos.
Actividades introdutorias	Explicación de normas e presentación da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliación continua (en inglés): Probas nas que o alumnado debe solucionar unha serie de exercicios e/ou problemas, incluíndo preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...) en un tempo/condicións establecido/as polo profesorado.	40	CB3 CG7 CG9 CG11 CE42 CE61 CT1 CT2 CT4 CT7 CT8 CT13 CT16

Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da asignatura.	30	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20

Traballo	Avaliación continua (en inglés): O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	30	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT21

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un do tres apartados arriba mencionados. En caso de PLAXIO a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de tutoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e dun exame final tipo test con contidos prácticos e teóricos (30% - o alumnado terá que aprobar cada unha das dúas partes do examen escrito, cun mínimo de 5 sobre 10 na parte práctica, y 5 sobre 10 na parte teórica).

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú Datas exames.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

McNicholls, S., Learning English (apuntes de la asignatura), Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 1.9.2018, Ourense

Complementary Bibliography

Agencia de Programas Educativos Europeos, Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL), Comité Nacional para el desarrollo del PEL: Dispon, 2003, Madrid

Council of Europe, Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001, Cambridge

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural, Editorial Síntesis, 2010, Madrid

Currículo de educación infantil, 121, DOG, 23 de xuño de 2009,

Proposta metodolóxica para o ensino de inglés en educación infantil, 134, DOG, 10 de xullo de 2009,

Speech acts and pragmatics, http://userwww.sfsu.edu/~kbach/Spch.Prag.htm,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G110V01940
Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés/O05G110V01938
Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G110V01936

Subjects that it is recommended to have taken before

Idioma estranxeiro I: Inglés/O05G110V01406

Other comments

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado.

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, os alumnos teñan un nivel de A2 (segundo o Marco Europeo de Linguas) en lingua inglesa.

IDENTIFYING DATA				
Didáctica da expresión plástica e visual				
Subject	Didáctica da expresión plástica e visual			
Code	O05G110V01502			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Martín Gulias, Néstor			
Lecturers	Martín Gulias, Néstor			
E-mail	martingulias@uvigo.es			
Web	http://didactica-de-las-artes.blogspot.com.es/			
General description	A finalidade primordial da Didáctica da expresión plástica e visual nas Facultades de Ciencias da Educación é proporcionar aos alumnos unha formación artística e didáctica de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais do ensino no ámbito das artes plásticas aplicado ao ensino de infantil. Os ensinos artísticos no ámbito educativo asumen un dobre sentido, xa que, por unha banda, a transmisión dos seus saberes garanten a conservación de prácticas artísticas fundamentais na didáctica, tanto na composición e o crecemento da aprendizaxe no alumnado como nas tarefas de apoio a outros saberes, e por outro, auspician a incentivación na reflexión, na práctica estética e no desenvolvemento da creatividade.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.	• saber
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	• saber • saber facer
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber facer • Saber estar / ser
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.	• saber facer
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• Saber estar / ser
CE11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.	• saber
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	• saber facer • Saber estar / ser
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber facer • Saber estar / ser
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.	• saber facer

CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer
CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.	• saber • saber facer
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.	• saber • saber facer
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.	• saber • saber facer
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicaciones educativas.	• saber facer
CE58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• Saber estar / ser
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber facer
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	• saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber facer
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer • Saber estar / ser
CT5	Coñecemento de informática	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CE5 CE7 CE9 CE29 CE57 CT1 CT2 CT5 CT9 CT17
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidad e que atendan a a igualdade de xénero, a equidad e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3 CG7 CE29 CT9
Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Capacidade para xerar e gestionar a produción artística Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas Capacidade de documentar a produción artística Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte	CB2 CB4 CG7 CG11 CE10 CE11 CE12 CE23 CE25 CE57 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT17
Coñecemento dos procesos da creación e da produción artística. Coñecemento dos modos de investigación nas artes. Capacidade para aplicar os coñecementos técnicos e dos procedementos para o desenvolvemento da práctica artística. Capacidade para a organización dun sistema creativo innovador. Capacidade para a presentación e exposición de proxectos artísticos. Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado sobre unha cuestión artística. Capacidade para buscar, analizar e incorporar recursos desde outros ámbitos e aplicalo logo aos ámbitos artísticos e da creatividade. Capacidade para elaborar un anteproyecto que se poida concretar logo nun proxecto no aula. Capacidade para contextualizar o traballo realizado, dando a razón do fundamento dos principios do mesmo. Capacidade para documentar o traballo realizado, saber investigar nas fontes e saber aplicalo ao traballo de propia creación. Capacidade para a análise e a avaliación de proxectos, así como saber extrapolarlo a ámbitos das artes.	CB1 CG7 CE25 CE34 CE41 CE53 CE57 CE59 CE60 CT9 CT17

Capacidade para a autoevaluación e de valoración de todos os procedementos artísticos, dos seus principios e dos seus obxectivos. Habilidade para captar estímulos susceptibles de ser incorporados á creación. Habilidade para gestionar a información necesaria na elaboración de proxectos artísticos. Habilidade para suscitar procesos de investigación e creación en arte. Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecemento do vocabulario e dos conceptos propios a cada técnica artística particular. Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas.	CB5 CG2 CG7 CE25 CE56 CE57 CE61 CE62 CE63 CE64 CE66 CT9 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT21
Deseñar, planificar e evaluar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3 CB5 CG2 CG7 CE29 CE58 CT17
Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias artísticas correspondentes nos estudantes.	CB4 CG7 CE2 CE4 CE56 CE58 CT17

Contidos	
Topic	
A linguaxe plástica infantil: desenvolvemento perceptivo e características. Procesos de debuxo e elaboración grafomotriz.	A linguaxe plástica infantil e as súas fases. Desenvolvemento perceptivo e características evolutivas do pícaro respecto ao área da plástica. Desenvolvemento curricular das artes plásticas en educación Infantil. Procesos de debuxo e elaboración grafomotriz. Estudo xenético e psico-evolutivo do desenvolvemento do neno e da súa capacidade expresiva, plástica e creativa.
A análise das formas e o estudo dos elementos plásticos	Elementos plásticos materiais, formais e estructurales. Estudo das técnicas para a composición, a luz, a cor, a perspectiva e a proporción. Análise de distintas técnicas da expresión plástica, da interpretación, da concepción e ilusión do espazo. Estudo dos distintos procedementos e os seus respectivos soportes, pigmentos, aglutinantes, diluyentes e de técnicas variadas. Procedementos expresivos con distintos elementos cromáticos, pictóricos, lumínicos e dibujísticos.elementos cromáticos, pictóricos, lumínicos y dibujísticos.
Procedementos expresivos. Investigación e creación na obra de arte. Procedementos cromáticos. Recursos audiovisuales e digitales. O estudo do volume.	Técnicas de ejecución de texturas, de estampación, de gravados, de mosaicos, collage, etc. Análises dos procedementos escultóricos, volumétricos e tridimensionales. Procedementos cromáticos con útiles de soporte ríxido: lápices, ceras, pastel. Recursos audiovisuales, digitales e tecnoloxías da comunicación e información aplicadas á expresión plástica e visual.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Obradoiro	15	30	45

Traballo tutelado	12	32	44
Prácticas externas	1	7	8
Estudo previo	1	8	9
Lección maxistral	16	16	32
Traballo	5	5	10
Observación sistemática	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Obradoiro	Interpretación práctica didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico-práctico e coñecemento da técnica no estudo do taller. Elaboración artística didáctica no taller para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación constructora.
Traballo tutelado	Incorporación didáctica tutelada das tecnoloxías da información e da comunicación e os novos métodos informáticos aplicables no aula a este nivel. Estudos creativos do debuxo e cor desde a didáctica trala explicación en clase de pautas de realización. Traballos dirixidos baixo tutélaa do profesor e orientados en óptimo desenvolvemento da técnica. Tutela da realización nas estruturas tridimensionales e nos traballos de volume creativo.
Prácticas externas	Modelos de investigación e de creatividade intencionada nas prácticas externas. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística e a súa relación coa realidade do exterior. Estímulo ao aire libre na xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas observadas e de conceptos coñecidos, como productores de solucións orixinais.
Estudo previo	Estudo achega da realización de bocetos e estudos previos como mellora da obra práctica persoal e de progreso da didáctica: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte e da súa transmisión ao alumnado.
Lección maxistral	Estudo sobre os distintos elementos da elaboración do debuxo e a súa relación coas artes plásticas no ámbito educativo infantil. Traballo didáctico e lecciónes magistrales achega da produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo teórico e fundamentado da inventiva e didáctica nas nas artes.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo previo	Atención personalizada
Prácticas externas	Atención personalizada
Obradoiro	Atención personalizada
Traballo tutelado	Atención personalizada
Lección maxistral	Atención personalizada

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Estudo previo	O alumno vai estudar todos os elementos que poden xerar obras artísticas baixo un bo dominio da técnica e dos diferentes recursos da creatividade. Así mesmo investigará nos procedementos didácticos para poder transmitir nun futuro próximo todo o apreso para a educación infantil. Para desenvolver as actividades previas, o alumno deberá tamén estudar os elementos preliminares que configuran a obra artística, desde os recursos para acometer novas obras ata os procedementos para facer un bo acabado dos traballos, todo iso extrapolado sempre á contorna didáctico no que se vai a desenvolver.	10	CB1 CB5 CG7 CE29

Prácticas externas	É importante a fase de observación para o desenvolvemento da obra de arte e a súa aplicación didáctica no aula, para iso é fundamental que o alumno tome contacto continuo co exterior, podendo desenvolver traballos prácticos e bocetos a partir de elementos naturais. O alumno debe buscar, achar, inventar no exterior. En espazos abertos o alumno vaise a identificar coa liberdade e a arte do descubrimento e o profesor guiaralle na súa investigación dun xeito formal. Na obra de arte realizada nas prácticas externas concretarase a estratexia e as conclusións que guían ao descubrimento.	10	CB4 CE60
Obradoiro	Os talleres son a contorna fundamental para traballar e investigar nas diferentes técnicas plásticas. No taller do área da plástica buscaremos producir ideas, desenvolver conceptos, descubrir opcións novas, orixinais, útiles e que satisfagan aos alumnos e á colectividad. Un dos principios básicos que se vai a tratar de seguir é a estimulación da capacidade creativa, potenciando o seu desenvolvemento e mellora. Para promover o seu desenvolvemento utilizaremos distintas técnicas experimentais e outras máis coñecidas como os mapas mentais. Os procedementos prácticos levaranse a efecto mediante a representación gráfica de ideas, temas, proxectos, etc. Trataremos de combinar palabras crave nos debuxos e establecer conexións entre aquelas, seguiremos como se vén facendo nos estudos de creatividade un procedemento analógico.	20	CB3 CT9 CT17
Traballo tutelado	É fundamental a titorización e guía do profesor na orientación dos traballos, tanto para obter os fins desta guía didáctica como para o desenvolvemento da aprendizaxe nas distintas técnicas que se concretará posteriormente nunha aplicación didáctica na aula. Como principais obxectivos no desenvolvemento da área da plástica buscarase o acto de innovar baixo a supervisión docente, de producir obras de arte creativas desde o enxeño, a capacidade de atopar formas e solucións orixinais e a vontade de facer modificacións e ou asociacións entre ideas para transformar os obxectos, dando lugar a outros novos pero sempre seguindo directrices orientativas para un mellor facer.	20	CB5 CE25 CE58 CT17
Lección maxistral	O apoio teórico é necesario para comprender as cuestións básicas sobre o desenvolvemento do área da plástica no aula, de aí a necesidade de facer un seguimiento presencial no aula de todas as directrices que propician que o alumnado poida desenvolver mellor os contidos da asignatura. Seguiremos o procedemento de elaboración teórica docente de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e o xeito de atopar vías de solución ou pautas para xerar o desenvolvemento dunha óptima expresión plástica. En canto ás regras que imos seguir serán separar os elementos cos que se vai a traballar, xerar figuras, formas esquemáticas, táboas, mapas, etc., e a continuación facer unha fusión entre os distintos elementos para estudar a interrelación entre eles.	40	CB2 CE25 CT17

Other comments on the Evaluation

Para os alumnos que non asisten a clase para superar a materia requíreselles a entrega dos traballos non presentados durante o curso. Só han de presentar ao final os traballos pendentes ou non entregados durante o curso. As competencias non adquiridas ao longo do curso, serán de novo evaluadas no mes de xullo. Ver datas dos exames na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BERSON, Marthe, Del Garabato al Dibujo (Evolución de los Niños Pequeños). Buenos Aires, Ed. Kapelusz, 1962. BONOME. Concepto y Técnica de Dibujo y de la Composición, Fabril., 1962, Buenos Aires

GÓMEZ MOLINA, Juan José, Estrategias del Dibujo en el Arte Contemporáneo, Cátedra, 2006, Madrid

OLAIA FONTAL MERILLAS; ROSER CALAF MASACHS, COMO ENSEÑAR ARTE EN LA ESCUELA, SINTESIS, 2014,

VV.AA, DIDACTICA EDUCACION INFANTIL, MACMILLAN HEINEMANN, 2013,

VV.AA, ARTE INFANTIL EN LOS CONTEXTOS CONTEMPORANEOS, ENEIDA, 2014,

ANTONIO MACHON, LOS DIBUJOS DE LOS NIÑOS, AUTOR-EDITOR, 2016,

Complementary Bibliography

EVI CROTTI; ALBERTO MAGNI, GARABATOS: EL LENGUAJE SECRETO DE LOS NIÑOS, SIRIO, 2007,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Obradoiro de creatividade artística/O05G110V01906

IDENTIFYING DATA				
Educación física e a súa didáctica na idade infantil				
Subject	Educación física e a súa didáctica na idade infantil			
Code	O05G110V01503			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	García Núñez, Francisco Javier			
Lecturers	García Núñez, Francisco Javier			
E-mail	fjavier@uvigo.es			
Web				
General description	O deseño de programacions de actividades motrices para a idade infantil en toda as súas dimensións, así como a motivación para levalas a cabo con rigor e a aprendizaxe de estratexias destinadas a promover a actividade física entre os nenos, son achegas que desde esta materia realízanse ao perfil dos mestres de Educación Infantil.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber • saber facer
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber • saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber • saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber • saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber • saber facer
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber • saber facer
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber facer • Saber estar / ser

CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.	• saber
CE3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.	• saber
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	• saber • saber facer
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber • saber facer
CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	• saber • saber facer
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.	• saber • saber facer
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	• saber • saber facer
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber • saber facer
CE15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.	• saber
CE16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.	• saber • saber facer
CE17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.	• saber facer
CE18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	• saber facer
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.	• saber facer
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.	• saber • saber facer
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.	• saber
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.	• saber • saber facer
CE27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.	• saber
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.	• saber
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	• saber facer
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber facer

CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.	• saber
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber • saber facer
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.	
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.	
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicaciones educativas.	
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber • saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber • saber facer
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber • saber facer
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	• saber • saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber facer • Saber estar / ser
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer • Saber estar / ser
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.	• saber facer
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber facer
CT5	Coñecemento de informática	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber facer
CT14	Compromiso ético	• saber facer
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT17	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber • saber facer
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences

1. Coñecer os fundamentos de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE29 CE40 CE41 CE43 CE44 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

2. Coñecer e utilizar cancións para promover a educación rítmica.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE4 CE5 CE7 CE9 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE29 CE40 CE41 CE43 CE44 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

3. Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE29 CE32 CE40 CE41 CE43 CE44 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

4. Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión, as habilidades motrices e a creatividade.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE29 CE32 CE40 CE41 CE43 CE44 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

5. Deseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE29 CE32 CE40 CE41 CE43 CE44 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

6. Promover a sensibilidade relativa á expresión e á creación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG11 CG12 CE6 CE7 CE9 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE43 CE44 CE55 CE57 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

7. Ser capaz de desenvolver os hábitos de autonomía persoal e o respecto ás normas de convivencia nos seus alumnos	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE29 CE32 CE40 CE43 CE44 CE56 CE60 CE62 CE63 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

8. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades motrices, así como os beneficios que teñen sobre a saúde.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE3 CE4 CE5 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE29 CE32 CE40 CE41 CE43 CE44 CE60 CE61 CE62 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Contidos	
Topic	
Bloque 1. Terminoloxía e conceptos básicos das actividades motrices na etapa de infantil.	As actividades motrices na etapa de infantil.
Bloque 2. Evolución histórica das actividades físicas e motrices no contexto educativo.	Evolución histórica das actividades físicas e motrices no contexto educativo.
Bloque 3. Coñecemento e aplicación dos elementos do currículo vinculados á motricidade na etapa de infantil.	O proceso ensino aprendizaxe da motricidade. Diseño e exposición de Unidades de Programación para a mllora das habilidades motrices básicas y específicas no alumnado de Educación Infantil

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	12.5	15.5	28
Traballo tutelado	4	8	12

Traballo tutelado	4	16	20
Presentación	16	20	36
Exame de preguntas obxectivas	2	14	16
Traballo	4	10	14
Práctica de laboratorio	4	14	18
Simulación ou Role Playing	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Exposición por parte do alumnado, de maneira individual ou en grupo, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Actividades introdutorias	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Presentación	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Tests	Description
Práctica de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Simulación ou Role Playing	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE29 CE32 CE40 CE41 CE43 CE44 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66

Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE29 CE32 CE40 CE41 CE43 CE44 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE29 CE32 CE40 CE41 CE43 CE44 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Simulación ou Role Playing	Ferramenta baseada na simulación escénica de situacións que se poden producir na realidade.	25	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG11 CG12 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE27 CE43 CE44 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21

Other comments on the Evaluation

Para os alumnos non asistentes ou que non alcancen o 80% das asistencias, o exames terán o valor do 60% e a presentación de traballos o 40 %. Ademais realizarán un exame de tipo práctico oral que permita comprobar la adquisición das competencias prácticas.

Para superar a materia é requisito indespensable alcanzar o 50% en cada criterio de avaliación.

As actividades non superadas na 1ª convocatoria, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. Manteranse as competencias adquiridas.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datas exames".

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Sánchez Bañuelos, F., Bases para una didáctica de la educación física, Gymnos, 2012, Madrid

Chinchilla Minguet, J. L. & Zagalaz Sánchez, M. L., Didáctica de la educación física, CCS, 2002, Madrid

Fraile Aranda, A., Dinámica de la educación física: una perspectiva crítica y transversa, Biblioteca Nueva, 2004, Madrid

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

1. Asistir ás aulas, resultará moi beneficioso para cumprir cos obxectivos da materia sobre todo nas aplicacions prácticas. Nas primeras sesións darase unha visión de conxunto e anticiparanse as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.
2. Se non podes asistir ás aulas, será especialmente importante ir ás titorías do profesorado, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade TEMA. Aí poderás atopar todas as actividades que terás que facer para a túa formación e superación da materia.
3. A túa condición de alumno/a da Universidade de Vigo, abre as portas a moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE atoparás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas da nosa Universidade.

IDENTIFYING DATA				
Expresión musical e a súa didáctica				
Subject	Expresión musical e a súa didáctica			
Code	O05G110V01504			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Vicente Álvarez, Rosa María Alonso Monteagudo, Julio Carlos			
Lecturers	Alonso Monteagudo, Julio Carlos Vicente Álvarez, Rosa María			
E-mail	rosi@mundo-r.com julalonso@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
General description	Introdución aos elementos da lectura e linguaxe musical e ás formas de expresión na música axeitadas para a acción docente na educación infantil: a canción e os arranxos con instrumental Orff. Achegamento aos repertorios para a docencia en educación infantil e ás técnicas de edición electrónica de repertorios orixinais.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.	• saber
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.	• saber facer
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	• saber facer
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.	• saber facer
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicaciones educativas.	• saber
CE58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer

CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer
CT14	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber
CT18	Lideranza	• Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1 Comprensión dos principios que contribuen á formación histórica, cultural, persoal e social desde a educación musical en infantil.	CB2 CG12 CE58 CT6 CT13 CT14 CT15
2. Coñecementos das posibilidades e limitacións da educación musical en infantil.	CB3 CB4 CG1 CT1
3. Coñecemento do curriculo escolar infantil, relacionado coa educación musical.	CB1 CB2 CG1 CG8 CG12 CE53 CT5 CT19
4. Adquisición de recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais dentro e fora da escola.	CB3 CG1 CG8 CG11 CG12 CE45 CE53 CE54 CE55 CE57 CE58 CT1 CT2 CT6 CT7 CT9 CT15 CT16 CT17 CT19 CT21

5. Educación artística: Coñecemento e organización dos elementos musicais e pautas de traballo para a creación de actividades artísticas relacionadas coa musica.	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16 CT17 CT19 CT21
6. Habilidade de liderazgo, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CE55 CE58 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT18 CT20 CT21
7. Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.	CB3 CB4 CB5 CG8 CG11 CG12 CE53 CE56 CE58 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT19

8. Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG8 CG12 CE53 CE56 CE57 CE58 CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
9. Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CB2 CB3 CG1 CG8 CG11 CG12 CE58 CT8 CT9 CT15 CT16 CT19 CT20 CT21

10. Capacidade para aplicar os principios técnicos e pedagóxicos á educación musical.	CB2 CB3 CB4 CG1 CG8 CG11 CG12 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE58 CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
11. Elaboración de contidos musicais de diferentes estilos e sénero para a educación musical.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG8 CG11 CG12 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE58 CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Contidos
Topic

1. Elementos da música; aplicacióln didáctica e pedagóxica.	1.1. Parámetros do son e dimensións da música. 1.2. Exercicios e xogos para a percepción dos elementos da música (Kodaly).
2. Grafías convencionais e non convencionais básicas da linguaxe musical.	2.1. Escritura rítmica. 2.2. Escritura melódica. 2.3. Dictados rítmicos/melódicos. 2.4. Grafías alternativas.
3. Actividades musicais para solucionar problemas de comprensión e destreza musical.	3.1. Actividades perceptivas. 3.2. Actividades de reacción. 3.3 Actividades de conciencia musical. 3.4. Modelos de dictados musicais.
4. Adaptación de pezas musicais a actividades lúdicas.	4.1. Música e palabra. 4.2. Música e movemento. 4.3. Música e transversalidade.
5. Repertorio vocal e instrumental para educación infantil.	5.1. Repertorio escolar. 5.2. Repertorio tradicional. 5.3. Cancións con xestos. 5.4. Cancións de sustitución. 5.5. Cancións-conto.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	4	6
Obradoiro	20	20	40
Prácticas en aulas informáticas	6	12	18
Presentación	4	4	8
Traballo tutelado	1	10	11
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	17	34	51
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0.5	1
Práctica de laboratorio	1	1	2
Traballo	1	10	11

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Determinacion do grao de coñecementos previos. Determinacion de aptitudes do alumnado para o desenvolvemento das actividades prácticas previstas Exposición da folla de ruta do curso
Obradoiro	Prácticas instrumentais e vocais. Desenvolvemento das técnicas de ensino, ensaio e montaxe de obras musicais para o nivel
Prácticas en aulas informáticas	Exposición, coñecemento e práctica das ferramentas informáticas
Presentación	Presentación e execución dos traballos elaborados polo alumnado con carácter individual ou colectivo
Traballo tutelado	Elaboración dos traballos individuais ou colectivos previstos
Seminario	Orientacións de reflexións conxuntas sobre cuestións e problemas xurdidos para o desenvolvemento dos traballos previstos
Lección maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia e das directrices para a elaboración dos traballos previstos

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Serán atendidos os grupos de traballo en horario de titorías, segundo aparece na web da facultade.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Lección maxistral	Asistencia, seguemento, participación e aproveitamento das sesións	25	
Obradoiro	Asistencia, seguemento, participación e aproveitamento das sesións de práctica vocal e/ou instrumental	25	
Presentación	Presentación e defensa dos traballos tutelados	10	

Traballo tutelado	Elaboración dun arranxo musical para a didáctica	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resposta a un test sobre cuestións de teoría	20
Práctica de laboratorio	Execución conxunta ou individual de arraxos vocais e/ou instrumentais	10
Traballo	non hai	0

Other comments on the Evaluation

No caso de alumnado que non asista con regularidade ás clases, a avaliación farase usando as rúbricas Traballos Tutelados (40%), Probas de resposta curta (40%), Execución conxunta ou individual de arranxos vocais e/ou instrumentais (20%). Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación. Na convocatoria de xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre. Ver datas dos exames na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

GIRÁLDEZ, A., Contribuciones de la educación musical a la adquisición de las competencias básicas, nº 41, pp. 37-48, Eufonía- Madrid, 2007, Barcelona, 2007

GÓMEZ ESPINOSA, J., Didáctica de la música. Manual para maestros de infantil y primaria, Universidad de La Rioja, 2015, La Rioja

STORMS, G., 101 Juegos musicales, Graó- Barcellona, 2003, Barcelona

PEREIRA, M. & PRIETO, M., Zampadanzas del mundo. Danzas a la carta (libro CD), Cumio, 2010, A Coruña, 2010

PREGO, L. & COBOS, S., Para cantar e bailar (libro CD), Cumio, 2008, A Coruña, 2008

Complementary Bibliography

RUIZ, E., "Expresión musical en educación infantil. Orientaciones didácticas", CCS, Madrid, 2012

VV.AA., "La música en la educación infantil (0-6)", Graó, Barcelona, 2008

MARTÍ, J. M., Aprendizaje musical para niños: Metodologías y sistemas pedagógicos de la didáctica musical, Robinbook, 2016, Barcelona

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103
Obradoiro de creatividade artística/O05G110V01906

Other comments

Dado a importante carga práctica da materia, é altamente recomendable a asistencia regular ás sesións presenciais

IDENTIFYING DATA				
Lingua e literatura: Galego				
Subject	Lingua e literatura: Galego			
Code	O05G110V01505			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Iglesias Álvarez, Ana María			
Lecturers				
E-mail				
Web				
General description	A especialidade de Grao de Educación Infantil esixe que o futuro docente posúa un dominio amplo en diversos aspectos da lingua. Ademais do dominio lingüístico, indispensable, preténdese unha formación en literatura e sociolingüística. Os obxectivos desta materia son, pois, lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (literatura, historia da lingua e lingua e sociedade) para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios prosísticos e poéticos.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.	• saber
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	• saber • saber facer
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.	• saber • saber facer
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer

CT7 Resolución de problemas	• saber facer
CT8 Toma de decisións	• saber facer
CT9 Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11 Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT13 Razoamento crítico	• saber facer
CT14 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15 Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16 Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17 Creatividade	• saber facer
CT18 Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19 Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21 Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	CE46 CT1 CT3
2. Favorecer as capacidades de fala e escrita.	CE43 CT1 CT3 CT11 CT13 CT15 CT16 CT17
3. Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CE43 CE44 CE46 CT1 CT2 CT3 CT9 CT13 CT15 CT16 CT17
4. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego.	CE44 CE46 CE48 CE50 CT1 CT3 CT13 CT15 CT16 CT17

5. Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua	CG3 CG6 CE46 CT1 CT3 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19
6. Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CT1 CT2 CT3 CT13 CT15
7. Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG3 CG6 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17
8. Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG3 CG6 CE48 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19

9. Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	CB2 CG3 CG6 CE48 CT1 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19
10. Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.	CB2 CG1 CG3 CG6 CE48 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19
11. Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG6 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19

12. Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.	CB2 CB3 CB4 CG3 CG6 CE48 CT1 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19
13. Coñecer a tradición oral e o folclore.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG6 CE45 CT1 CT3 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19
14. Adquirir formación literaria.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG6 CE51 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT13 CT15 CT17 CT21
15. Comprender o feito literario.	CG3 CG6 CE50 CE51 CT1 CT2 CT3 CT13 CT15 CT17 CT21

16. Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético).	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG6 CE50 CE51 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT13 CT15 CT16 CT17 CT21
17. Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG6 CE50 CE51 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21
18. Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	CB2 CB3 CB4 CG3 CG6 CE43 CE48 CE51 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT21

Contidos
Topic

1. Historia da lingua	1.1. A formación da lingua galega. 1.2. O galego na Idade Media. 1.3. Os Séculos Escuros. 1.4. O século XIX. 1.5. O século XX.
2. Lingua e sociedade	2.1. A linguaxe e a comunicación. 2.2. Unidade e variedade da lingua galega. 2.3. Lingua oral e lingua escrita. 2.4. A situación lingüística no mundo. 2.5. Os prexuízos lingüísticos. 2.6. Linguas en contacto: o caso galego 2.7. Bilingüismo e diglosia. 2.8. Interferencias lingüísticas 2.9. Normalización e normativización.
3. Tradición oral e folclore	3.1. A literatura popular de tradición oral. 3.2. Da tradición oral á escrita de autor.
4. Literatura	4.1. A linguaxe e a literatura. 4.2. O comentario de texto. 4.3 A literatura galega medieval. 4.4. Literatura galega dos séculos escuros. 4.5. Literatura galega do Rexurdimento. 4.6. A literatura galega no período 1900-1936. 4.7. A literatura galega no período 1936-1975. 4.8. A literatura galega desde 1975 até a actualidade.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	22	34	56
Traballo tutelado	14	34	48
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Corrección de actividades iniciadas na aula. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballo tutelado	-Elaboración de textos (poético, narrativo, ensaístico) e comentario de textos: relato, poesía. -Orientacións sobre a metodoloxía que deben empregar. -Orientacións sobre as lecturas obrigatorias.
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos do temario e orientacións dos traballos que o alumnado debe realizar durante o curso. Aclaracións sobre as cuestións do temario explicado e resolución de dúbidas e cuestións dos estudantes.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atenderase calquera dúbida ou cuestión do alumnado ao longo das sesións maxistrais.
Resolución de problemas	Atendarase de forma individualizada ao alumnado, tanto nas sesións de clase práctica como nas titorías.
Traballo tutelado	Os traballos serán titorizados tanto nas clases prácticas como nas titorías.
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado será atendido sempre que o precise no horario de titorías.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess

Lección maxistral	Asistencia e participación	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG6 CE43 CE44 CE45 CE46 CE48 CE50 CE51 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Resolución de problemas	Escoller unha das seguintes opcións: -Elaboración dun comentario (dun texto narrativo ou dun texto poético), adaptación do mesmo a un álbum ilustrado e a correspondente programación didáctica. - Elaboración dun texto creativo (poético ou narrativo). Presentación oral.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG6 CE43 CE44 CE45 CE46 CE48 CE50 CE51 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Traballo tutelado	-Elaboración dun traballo tutelado relacionado co apartado 2 do programa, "Lingua e sociedade", que debe incluír unha parte de investigación empírica. Presentación oral do dito traballo.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG6 CE43 CE44 CE45 CE46 CE48 CE50 CE51 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT21

Exame de preguntas de desenvolvemento	- Proba escrita.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG6 CE43 CE44 CE45 CE46 CE48 CE51 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT21

Other comments on the Evaluation

Modelo A: O alumnado que asista regularmente á clase terá que presentarse obrigatoriamente ao exame e acadar como mínimo un 4, para poder sumar as notas obtidas nos traballos.

Modelo B: O alumnado que non asista regularmente á clase, ademais do exame, terá que realizar tamén os traballos. No exame debe acadar como mínimo un 5, nota que contará un 40% do total.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Gutiérrez Izquierdo, R., Lectura de nós. Introducción á literatura galega., Xerais, 2000, Vigo

Mariño, R., Historia da lingua galega, Sotelo Blanco, 1998, Santiago de Compostela

Monteagudo Romero, H., Estudios de sociolingüística galega, Xerais, 1998, Vigo

Moreno Cabrera, J. C., La dignidad e igualdad de las lenguas, Alianza, 2000, Madrid

Villanueva, D., El comentario del texto narrativo: cuento y novela, Nostrum, 2006, Madrid

VVAA, Galicia. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular. Tomo XVIII, Hércules, 1997, A Coruña

Complementary Bibliography

Rodríguez Fer, C., Comentario de textos contemporáneos, Xerais, 1992, Vigo

López Casanova, A., Diccionario metodolóxico de análise literaria. I A poesía, Galaxia, 2001, Vigo

Fernández Rei, F., Dialectoloxía da lingua galega, Xerais, 1991, Vigo

Rodari, G., Gramática da fantasía, Kalandraka, 1999, Pontevedra

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103
Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Lingua e literatura: Español/O05G110V01507

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Antropoloxía: Pensamento e cultura/O05G110V01401
Aprendizaxe das ciencias sociais/O05G110V01601

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua e literatura: Galego/O05G110V01505

Other comments

A ficha persoal do alumno coa foto debe entregarse na primeira semana de curso.

IDENTIFYING DATA				
Language and literature: Spanish				
Subject	Language and literature: Spanish			
Code	O05G110V01507			
Study programme	(*)Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	1st
Teaching language	Spanish			
Department				
Coordinator	Tobar Delgado, Eduardo			
Lecturers				
E-mail				
Web				
General description	The aim of this subject is to help to the students to improve his linguistic competition in Spanish and consolidate the command of some fundamental theoretical concepts. To this end, along the course will make readings and analysis of academic texts, journalistic and literary. Also they will make individual written works and in group that will present *oralmente and by writing.			

Competencies		
Code		Typology
CB1	Students have shown to have and understand knowledge in an area of study based on general secondary education, and are at a level in which they can have recourse to advanced textbooks and also to have updated knowledge on the progress made in their field of study.	• know • Know How
CB2	Students know how to apply knowledge in their work or vocation in a professional manner and have competences that are usually proven through preparation and defence of arguments and problem-solving in their area of study.	• Know How
CB3	Students have the ability to gather and interpret relevant data (usually within their study area) to make judgements that include a reflection on the relevant social, scientific or ethical issues.	• Know How
CB4	Students can transmit information, ideas, problems and solutions to both specialised and non-specialised public.	• Know How
CG1	Know the objectives, curricular content, and the evaluation criteria in Primary Education.	• know
CG2	Promote and facilitate early childhood learning from a global and integrating perspective, in the different psychomotor, cognitive, emotional and volitional dimensions.	• Know How
CG4	Promote coexistence in and out of the classroom and address peaceful resolution of conflicts. Know how to systematically follow learning and coexistence contexts and reflect on them.	• Know How • Know be
CG6	Know how language evolves in early childhood, learn to identify possible problems and assure adequate evolution. Effectively address language learning situations in multicultural and multilingual contexts. Oral and written expression, as well as mastery in the use of the different expression techniques.	• know • Know How
CG7	Know the educational implications of information and communication technologies and, in particular, of television in early childhood.	• know
CG11	Reflect on classroom practices to innovate and improve educational tasks, acquire habits and skills for autonomous and cooperative learning, and promote them among students.	• Know How • Know be
CE4	Know how to identify stages and their cognitive, psychomotor, communicative, social and affective characteristics.	• know
CE21	Ability to work in a team with other professionals from both inside and outside the centre, to provide attention Procedure-based to every student, and to plan learning sequences and organise work situations in the classroom and playground, by identifying the specific characteristics of the 0 to 3-year-old and the 3 to 6-year-old age brackets.	
CE28	Learn about international experiences and of innovative practices in primary education.	• know • Know How
CE29	Value the importance of teamwork.	• Know How • Know be
CE42		• know
CE43		• Know How
CE44		• know • Know How
CE46		• know
CE48		• Know How
CE49		• know • Know How
CE51		• know
CT1	Capacity for analysis and synthesis	• Know How

CT3	Oral and written communication	• know • Know How
CT5	Knowledge of informatics	• know • Know How
CT7	Troubleshooting	• Know How
CT9	Team Work	• Know How • Know be
CT12	Critical reasoning	• Know How • Know be
CT13	Critical reasoning	• Know How • Know be
CT15	Autonomous learning	• Know How • Know be
CT16	Adaptation to new situations	• Know be

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
New	CB3 CB4 CG4 CG11 CE29 CT7 CT9 CT15
2. It comprises and it knows *intrepretar the basic principles of the sciences of the language and the communication.	CB1 CB2 CG1 CG2 CE28 CT7 CT13 CT15 CT16
3. It knows the theoretical bases of the curriculums of educational excellence and is able of a critical assessment of the designs *curriculares Spaniards.	CB3 CG11 CE28 CT7 CT13 CT15 CT16
4. It knows, it respects and it promotes the linguistic and cultural diversity of Spain and of Europe, and is able to contribute to the planning and critical management of such diversity.	CB1 CB2 CB4 CG11 CE48 CT7 CT12 CT16
5. It recognises the identity of the stage of childish education and his cognitive and communicative characteristics.	CB1 CB3 CG1 CG2 CG6 CE4 CE42 CT7
6. It values the importance of the work in team and assumes his quota of responsibility.	CE29 CT7 CT9 CT13 CT16

New	CB4 CG11 CE43 CE44 CE46 CE49 CT3 CT15
8. It knows to express in Spanish fluently and precision and can do a flexible use of said language for social ends, academicians and professional.	CB4 CG11 CE43 CE44 CE46 CE49 CT3 CT15
9. It comprises the step of the *oralidad to the writing and knows and knows to use the different registers and uses of the tongue	CG6 CE43 CE44 CE46 CE49 CT3 CT15
10. It is able to comprise a wide variety of extensive texts, as well as to recognise in them implicit senses and do critical assessments.	CB2 CB3 CG11 CE21 CE43 CE44 CE51 CT1 CT7 CT13 CT15
New	CB4 CG6 CG11 CE43 CE44 CE51 CT1 CT7 CT13 CT15 CT16
12. It purchases literary training, with special attention to the paper and to the use of the literature in the childish education.	CG2 CE46 CE51 CT1 CT13 CT15
13. It knows and it applies creatively the basic concepts of literary analysis to the most used genders in the childish education.	CB2 CB3 CG11 CE28 CE46 CE51 CT7 CT13 CT15

14. It uses, if the situation requires it, supports no verbal that complement his exhibition (TIC, audiovisual...).	CB4 CG2 CG6 CG7 CG11 CE28 CE49 CT5 CT7 CT16

Contents	
Topic	
1. Basic principles of the sciences of the language and the communication, with special attention to the oral communication.	1.1. Tongue, language and linguistic. 1.2. Of the linguistic competition to the communicative competition-textual. 1.3. The statute of the language in the curriculums of childish education and the normative context. 1.4. The basic skills of the language. Oral communication, reading and writing. 1.5. The *oralidad. Literature, *oralidad and writing. The genders of the *oralidad.
2. Interpretation and construction of texts from the Spanish, especially of texts of the academic field, of the social media and of the literary production.	2.1. The text like basic unit of the linguistics. The textual typologies. Characterisation and basic typology of the literary texts, of the academic texts and of the journalistic texts 2.2. Basic principles for the interpretation and construction of academic texts, with special attention to the exhibition and to the argumentation. 2.3. The journalistic genders: informative Genders. Interpretative genders. Genders of opinion. Some basic types: the news, the report in depth, the editorial. The journalistic language. Practices of analysis and comment. 2.4. The competition reader of literary texts like source of integral and harmonic development of the intellectual appearances, affective and social of the person.
3. Unit and variety of the Spanish: standard, *sociolectos and registers.	3.1. Dialects, levels and styles. The correct like idiomatic norm of each way to speak. The common Spanish and the standard Spanish. 3.2. The social variation of the Spanish language. Practices of analysis and comment. 3.3. The registers or levels of speech. The designated common slang. Practices of analysis and comment.

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Problem solving	10.5	26	36.5
Mentored work	8	4	12
Presentation	10	42	52
Lecturing	22	25.5	47.5
Essay questions exam	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Problem solving	(*)Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Mentored work	(*)Planificación, elaboración e revisión de traballos realizados preferentemente en grupos reducidos de 3-5 discentes co obxectivo de asimilar dun modo práctico-teórico algunhas cuestións fundamentais do programa e de mellorar algunhas competencias transversais relacionadas coa elaboración-presentación de textos.

Presentation	(*)Exposición por parte do alumnado ante o docente e o grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pode realizarse de modo individual ou en grupo.
Lecturing	(*)Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Problem solving	The professor will attend the doubts and questions posed by the students during the realisation of the exercises.
Mentored work	The professor will attend the doubts and questions posed by the students during the realisation of the activities and works proposed in the classroom.

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Lecturing	It will value the usual participation of the student in the sessions *expositivo-participatory.	10	CB1 CB2 CB3 CG6 CG11 CE43 CE44 CE49 CT1 CT7 CT9
Mentored work	Participation in the planning, manufacture and review of the academic works of subject related, in principle, with the subtemas 1.3. And 2.5.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG6 CG11 CE42 CE44 CT1 CT3 CT7
Presentation	Exhibition by part of the students in front of the educational and in front of the group of students of a subject on contents of the matter or of the results of a work, exercise or project. It can carry out of individual way or in group.	10	CB2 CB3 CB4 CE51 CT1 CT3 CT9 CT13 CT15

Essay questions exam	Evaluation of the competitions purchased by means of answers to theoretical questions-practise endowed of importance in the program	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CG6 CE44 CE46 CE51 CT1 CT3 CT13

Other comments on the Evaluation

The students that assist at least to 80% of the classes will be able to access to the system of continuous evaluation. The students that do not arrive to this percentage or the students that can not assist to class by distinct reasons will have to make a more complete examination that the rest in the dates indicated in the calendar of the faculty.

Is indispensable to contact with the professor the before possible if it is not possible to assist to class.

Sources of information

Basic Bibliography

Montolío, Estrella (coord.), Manual de escritura académica y profesional (Vol. I): Estrategias gramaticales, 1,, Ariel letras, 2014, Barcelona

Montolío, Estrella (coord.), Manual de escritura académica y profesional (Vol. I): Estrategias discursivas, 1, Ariel letras, 2014, Barcelona

Complementary Bibliography

Bosque Muñoz, Ignacio, De la competencia gramatical a la competencia comunicativa, RAE, 2008, Madrid

Villanueva, Darío, El comentario de texto narrativo, Marenostrum, 2006, Madrid

Briz, Antonio, El español coloquial: situación y uso, Arco/Libros, 1996, Madrid

Alberich, J., Historia de la literatura española, Cátedra, 1990, Madrid

Garrido Gallardo, M.A., El lenguaje literario: lenguaje crítico, EDAF D.L., 1996, Madrid

Moreno Fernández, Francisco, Las variedades de la lengua española y su enseñanza, Arco/Libros, 2010, Madrid

Ballenato, Guillermo, Comunicación Eficaz, 1, Arco/Libros, 2008, Madrid

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Communication: Spanish language/O05G110V01101

Other comments

The discentes will owe to know and know apply the concepts of grammar, of introduction to the analysis of texts and of literature that form part of the curriculum of secondary. Likewise it supposes that have internalized the norms of spelling and punctuation of the Spanish and that no incorren in transgresións of the norms gramaticals or léxicas of the standard. In any case, indicate them and/or will deliver any materials to amend possible lacks.

IDENTIFYING DATA				
Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés				
Subject	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés			
Code	O05G110V01508			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Francés			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Vázquez Rodríguez, Sara			
Lecturers	Vázquez Rodríguez, Sara			
E-mail	savazquez@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo fundamental desta materia é ofrecer ao alumnado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua francesa nas aulas de infantil. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias		
Code		Typology
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • Saber estar / ser
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	• saber
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.	• saber
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber

CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Deseñar, planificar e evaluar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT3 CT4 CT6 CT8 CT11 CT12 CT14

2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelo entre os estudantes	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT15 CT17 CT19
Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturales e pragmáticas.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG5 CG10 CE42 CE43 CE53 CT1 CT3 CT4 CT6 CT10 CT11 CT12 CT13 CT19
Diferenciar entre as actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral y comprensión oral) adecuadas ao nivel A1.1 do Marco.	CB3 CB4 CB5 CE37 CE43 CT1 CT3 CT4 CT7 CT11 CT12 CT13 CT19

Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT21 CT22
Ser capaz de levar a cabo distintos tipos de avaliación.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT13 CT14 CT15 CT19 CT21

Coñecer o currículo da lingua estranxeira na Educación Infantil.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT3 CT4 CT13 CT14 CT15 CT21
Identificar os tipos de actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral y comprensión oral) no ámbito persoal.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG7 CG11 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT11 CT12 CT13 CT18 CT19

Contidos	
Topic	
1. Modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1 Ensino da lingua francesa en idades tempranas. 1.2 Competencias lingüísticas, socolingüísticas e pragmáticas. 1.3 Actividades comunicativas da lingua francesa. 1.4 Áreas de interese.
2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias.	2.1 O enfoque orientado á acción. 2.2 Tarefas de comunicación. 2.3 Contexto do uso da lingua francesa.
3. Currículo de educación infantil.	3.1 A relación entre o currículo de infantil e a lingua francesa.
4. Elaboración de unidades didácticas.	4.1 Propostas didácticas para infantil. 4.2 Recursos para o ensino da lingua francesa en educación infantil: cancións, poemas, xogos e contos.
5. Métodos de avaliación global e analítica.	5.1 A utilización do PEL (portfolio europeo das linguas) como ferramenta de avaliación.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	16	0	16

Aprendizaxe baseado en proxectos	18	45	63
Debate	11	49	60
Presentación	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Práctica de laboratorio	2	0	2
Traballo	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Traballaranse os contidos da aprendizaxe do francés. Ao longo do curso o alumnado entrgará un traballo escrito sobre unha unidade didáctica e fará unha exposición do devandito traballo.
Debate	Trataranse aspectos da aprendizaxe da lingua francesa
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	En todas as sesións a participación activa do alumnado é imprescindible para fomentar o debate e a reflexión
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Aprendizaxe baseado en proxectos	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Debate	Durante as sesións a profesora estará á disposición de calquera consulta ou dúbida que se teña a ben realizar

Avaliación

Description	QualificationEvaluated Competencess

Exame de preguntas obxectivas	Valorarase a adecuación das respostas.	20	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20

Práctica de laboratorio	Valorarase o interese e a participación, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez. A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	50	CB3 CB4 CG2 CG4 CG7 CE42 CE43 CE51 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20

Traballo	Valorarase o interese e a participación, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez. A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	30	CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE42 CE43 CE51 CE53 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT15 CT17 CT19 CT20 CT21

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada unha delas puntuará o 50% da nota final. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Vanthier, Hélène, L'Enseignement aux enfants en classe de langue, CLE International, 2009, Paris

Tagliante, Christine, La Classe de langue, CLE International, 2007, Paris

Tagliante, Christine, L'Evaluation et le cadre européen commun, CLE International, 2009, Paris

Bertocchini, Paola, Manuel de formation pratique pour le professeur de FLE, CLE International, 2008, Paris

Cuq, Jean-Pierre, Cours de didactique du français langue étrangère et seconde, Presses Universitaires de Grenoble, 2008, Saint-Martin-d'Hères (Isère)

Complementary Bibliography

CONSEIL DE L'EUROPE, Cadre Européen Commun de Référence pour les langues: Apprendre, enseigner, évaluer, Conseil de l'Europe, 2001, Strasbourg

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA, Lexislación da Educación Infantil en Galicia, Xunta de Galicia, 2009, Santiago de Compostela

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA, O inglés en Infantil. Unha porta ao plurilingüísmo, Xunta de Galicia, 2009, Santiago de Compostela

Weiss, François, Jouer, communiquer, apprendre, Hachette, 2002, Paris

Rohrbach, Sophie, Comptines et jeux de doigts, Editions Gründ, 2014, Paris

Jourdy, Camille, Mes premières chansons mimées, Editions Gründ, 2015, Paris

Brasseur, Philippe, 1001 activités autour du livre : raconter, explorer, jouer, créer, Casterman, 2007, Paris

Sheila Gepp Stirling, Josep Holgado, Mari Carmen López, Rosa López Boullón, Ángeles Medina de la Maz, Las lenguas extranjeras en el aula Reflexiones y propuestas, Graó, 2006, Barcelona

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Idioma estranxeiro II: Francés/O05G110V01931

Other comments

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, o alumnado teña un nivel de B1 (segundo o Marco Europeo de Referencia para as Linguas) en lingua francesa.

IDENTIFYING DATA				
Aprendizaxe das ciencias sociais				
Subject	Aprendizaxe das ciencias sociais			
Code	O05G110V01601			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Constenla Vega, Xose			
Lecturers	Constenla Vega, Xose			
E-mail	xose.constenla@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia consiste en ensinar aos futuros mestres/as a introducir aos nenos no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do DCB, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais na Educación Infantil			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.	• saber
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	• saber
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber • saber facer
CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	• saber • saber facer

CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	• saber facer • Saber estar / ser
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber • saber facer
CE14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	• saber
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer • Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer • Saber estar / ser
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber facer
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.	• saber facer
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.	• saber facer
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.	• saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CE30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.	• saber facer
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.	• saber facer
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.	• saber • saber facer
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	• saber
CE38	Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.	• saber
CE39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.	• saber facer
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	• saber facer
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.	• saber facer
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

CT22 Sensibilidade por temas ambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa	CB1 CB5 CG1 CG9 CE1 CE12 CE21 CE22 CE28 CE30 CT3 CT16 CT21
Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social	CB2 CB4 CG2 CG9 CE1 CE2 CE13 CE14 CE44 CT3 CT13 CT15 CT21
Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais	CB1 CB2 CG2 CG3 CE1 CE2 CE4 CE32 CE36 CT6 CT11 CT12 CT15
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia	CB1 CB3 CG3 CG4 CG12 CE5 CE12 CE14 CE26 CE37 CE38 CE40 CT1 CT3 CT8 CT14 CT19

Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil	CB1 CB2 CB5 CG2 CG3 CG7 CG9 CG11 CE5 CE23 CE24 CE26 CE29 CE39 CE40 CE41 CT2 CT3 CT5 CT9 CT17 CT21 CT22
Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	CB4 CG2 CG4 CG11 CG12 CE5 CE6 CE23 CE24 CE26 CE29 CE40 CE41 CT2 CT3 CT5 CT9 CT16 CT17 CT22
Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da Información e a Comunicación na aprendizaxe do medio social	CB4 CB5 CG7 CG12 CE21 CE24 CE29 CE41 CT2 CT5 CT6 CT7 CT9 CT15 CT21 CT22

Contidos
Topic

1. BLOQUE 1. Epistemoloxía e contidos da área de Ciencias Sociais. A área do Contorno: que é, que comprende e Área do contorno no currículo de Educación Infantil	Introdución ás Ciencias Sociais: concepto e trazos que as caracterizan. Cales son as Ciencias Sociais? Definicións. As Ciencias Sociais na Escola: contidos en Educación Infantil. Ciencias que estudan as CCSS. Ciencia interdisciplinar adecuada para a percepción sincrética en Educación Infantil. Axuste das Ciencias Sociais ás características psicoevolutivas dos nenos de infantil. Ata onde poden adquirir conceptos sociais e como? Área do Contorno e currículo.
2. BLOQUE 2. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento das Ciencias Sociais. Nocións espazotemporais.	Desenvolvemento e evolución das nocións espaciais. Desenvolvemento e evolución das nocións temporais. Tratamento didáctico da obra de arte. Os recunchos da historia. Os recunchos da xeografía. Os recunchos da arte e museo. Experiencias piagetianas da adquisición das nocións temporais e espaciais no neno de Educación Infantil. Dificultades dos nenos de Educación Infantil para adquirir as nocións máis abstractas de normas, valores, política etc.
3. BLOQUE 3. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área	Elementos para a programación didáctica nas Ciencias Sociais na Educación Infantil. Actividadades para a Didáctica das Ciencias Sociais en Educación Infantil. Contidos curriculares do ámbito do contorno. Selección e adecuación dos contidos do contorno no proceso evolutivo do neno/a de Educación Infantil. A metodoloxía globalizadora en Educación Infantil, a base dunha boa asimiliación e aprendizaxe polo sincretismo infantil: traballo por proxectos de Kilpatrick; Método de descubrimento; ABP (aprendizaxe baseada en problemas); Centro de Interese de Decroly etc. Recursos e materiais. Propostas editoriais e propostas dun profesor programador e non aplicador. Clasificación do material e tipos.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	22	23	45
Traballo tutelado	10	15	25
Traballo tutelado	10	28	38
Seminario	5	6	11
Presentación	1	10	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	5	15	20

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description

Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos. É necesario aplicar unha metodoloxía que fomente a participación activa e a motivación do alumnado, só deste modo a aprendizaxe adquire un carácter significativo. O profesorado xoga aquí un papel primordial, xa que ten que dinamizar a clase, crear un clima propicio de ensinanza-aprendizaxe, resolver dúbidas e dirixir ben e coordinar, sempre desde o respecto, todas as propostas de traballo. Ser aberto ás suxestións que poidan enriquecer a materia desde a perspectiva construtivista. É por iso importante a metodoloxía a seguir, cun diálogo fluído entre educador e educando. No inicio faranse actividades introdutorias para todo o grupo-clase - Avaliación dos coñecementos previos do alumnado, así como das súas inquedanzas. - Presentación xeral da materia e a súa organización cun cronograma. - Orientacións sobre a bibliografía. Nas sesións de todo o grupo o procedemento é o seguinte: -Síntese dos temas por parte do/a profesor/a, propiciando o diálogo permanente co alumnado e resolvendo todo tipo de dúbidas. - Presentación de materiais básicos para o traballo de cada tema. -Establecemento das pautas para a preparación xeral da materia, a análise das lecturas obrigatorias (principalmente artigos), a realización de traballos breves sobre un aspecto ou artigo interesante e a exposición de traballos. -Organización e revisión das actividades individuais e grupais realizadas na aula e que serán sempre avaliadas polo docente. -Organización e revisión das exposicións dos estudantes diante da clase. Todas estas pautas teñen que servirnos para conseguir os obxectivos propostos na materia. Deben permitir unha atención individualizada, deben axudar a resolver dúbidas, a facer un seguimento do alumnado etc. Unha boa teoría susténtase nunha boa práctica, entendendo neste caso por práctica a metodoloxía que apliquemos.
Traballo tutelado	Realización de exercicios propostos: cuestionarios, mapas conceptuais, lectura de textos e exposicións de ideas principais. Elaboración de materiais cando se solicite. Participación en grupos medios. Dividida a clase en dous grupos que irán alternándose, proporase en cada sesión traballos prácticos que gardan relación co tema teórico que se está a desenvolver, polo tanto, caracterizarase por: -Traballo en profundidade dun tema (monográfico). - Ampliación e relación dos contidos tratados nas sesións maxistrais. - Lectura e comentario de textos. - Visualización e comentario de material audiovisual. -Elaboración de materiais didácticos co emprego das TIC (programas como PIPO, POTATOES), montaxes audiovisuais prácticos para a aula. - Realización de experiencias prácticas de CCSS para desenvolver na aula de infantil: elaboración de maquetas, xogos e experiencias espazo-temporais, aplicación da literatura e música na comprensión do contorno; programar unha saída didáctica... Estes traballos de aula serán revisados e puntuados.
Traballo tutelado	Elaboración en grupo de diversas propostas de traballo: Traballo por proxectos, Unidades Didácticas, Traballos de investigación. Dividíndose o gran grupo en grupos pequenos de 4-5 para a realización de traballos. Proporanse unha gran variedade de traballos a realizar, debendo o alumnado decantarse por algún. Despois procederase a titorizalos facilitando sempre a información necesaria e resolvendo dúbidas. Animando ao alumnado cando este se vexa con dificultades. -Titorización individual e en grupos reducidos. -Organización e revisión dos diferentes traballos e actividades realizados polos estudantes. -Seguimento e apoio na realización de traballos. -Entrevistas individuais para o seguimento individualizado do proceso de aprendizaxe. A titorización sempre terá un carácter aberto e flexible a todo tipo de suxestións. Tamén debe preparar para as exposicións axudando en asesoramento de como debe realizarse.
Seminario	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos titorizados. Todas as cuestións relativas á materia, consultas, dúbidas, reclamacións... serán resoltas persoalmente nas horas de titoría evitando comunicacións por correo electrónico para evitar confusións. Empregarase a ferramentea FAITIC como medio de entrega de traballos e comunicación co alumnado.
Presentación	Exposición de traballos en gran grupo onde se terá en conta a claridade da exposición, o material elaborado, a cohesión do grupo. É, sen dúbida, un dos aspectos máis interesantes da materia. É poñer en proba a dispoñibilidade do alumnado, a demostración de como se organizaron, como se distribuíron as tarefas, como se relacionaron e, en definitiva, é o cumio dunha tarefa complexa por varios motivos (polo propio traballo, pola colaboración, pola integración grupal...) e o principal é que todos eles deberon realizar un traballo que sexa viable a súa aplicación real e na exposición así debe reflectirse. Estas exposicións realizaranse nas sesións de gran grupo, xa que é importante que os seus compañeiros e compañeiras aprecien o traballo, en definitiva resulta ser unha "aprendizaxe entre iguais".

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Na aula ofrecerase unha dirección académica dos traballos tutelados. Tamén se realizará un seguimento da evolución dos mesmos, axudando ao alumnado a solucionar as cuestións que se lle presenten.
Seminario	No horario establecido polo docente, o alumnado terá a posibilidade de solucionar cuestións académicas ben en grupo ben de xeito individual. Estas titorías realizaranse por petición do alumnado.
Presentación	O docente levará a cabo tarefas de coordinación á hora de preparar as exposicións do alumnado na aula, co fin de obter os mellores resultados. Solucionaranse cuestións técnicas e metodolóxicas.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Traballo tutelado	Comentarios de texto, participación en debates, propostas... Os resultados de aprendizaxe agardados son: - Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia - Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos acaídos	30	CB1 CB3 CG2 CG9 CG12 CE13 CE26 CE44 CT1 CT3 CT12 CT14
Traballo tutelado	Realización en grupo dunha Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados de aprendizaxe agardados son: - Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil -Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos acaídos	10	CB2 CB4 CG3 CG11 CE12 CE23 CE24 CE29 CE30 CE36 CE39 CT2 CT6 CT9 CT15
Presentación	Presentación e defensa da Unidade Didáctica seleccionada: Os resultados de aprendizaxe agardados son: - Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais -Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación na aprendizaxe do medio social	10	CB4 CB5 CG2 CG7 CE21 CE28 CE40 CE41 CT2 CT3 CT5 CT9 CT17 CT21

Exame de preguntas de desenvolvemento	Unha proba teórica sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe agardados son: -Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa -Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social -Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais -Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia	50	CB1 CG1 CG12 CE1 CE2 CE4 CE14 CE37 CE38 CT3 CT7 CT13 CT19 CT22

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia na primeira convocatoria (abril-maio), o alumnado que asista regularmente a clase deberá superar unha proba teórica sobre os conceptos básicos e os contidos do temario (exame final), así como realizar os traballos de aula e tutelados propostos. En caso de non asistir e non realizar as actividades, faranse no exame final (oficial), na segunda convocatoria (xullo) ou nas convocatorias extraordinarias. As notas das actividades das clases B, e a nota da Unidade Didáctica (clases C), no caso de que se realizaron na aula, conservaranse na segunda convocatoria (xullo) e nas convocatorias extraordinarias. Quen non as teña realizado, deberá facelas para superar a materia.

O calendario das probas oficiais de avaliación pódese consultar na web da facultade

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ASENJO, A, Juegos de simulación, Aula de Innovación Educativa, 1992, Barcelona
AYALA,, Introducción a las Ciencias Sociales, Aguilar, 1997, Madrid
BAILEY, P, Didáctica de la Geografia, Cincel, 1985, Madrid
BRAUDEL, F, La Historia y las Ciencias Sociales, Alianza, 1987, Madrid

Complementary Bibliography

BENEJAM,, Los contenidos de las Ciencias Sociales, .Cuadernos de Pedagogía nº 168, 1978,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Xeografía/O05G120V01305

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Coñecemento do medio natural/O05G110V01901
Xeografía para mestres/O05G110V01907
Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Subjects that it is recommended to have taken before

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Other comments

1. A ensinanza a desenvolver terá un carácter basicamente aplicado e favorecerá a actitude participativa como corresponde a unha aprendizaxe que se quere operativa nas futuras actividades profesorais dos alumnos e alumnas do grao.
2. A interactividade será unha das esixencias fundamentais na planificación e desenvolvemento das actividades tanto as lectivas como as prácticas e aplicadas.
3. O espazo das mesmas poderá ser a aula ou calquera outro lugar que facilite a integración do alumnado na experiencia.
É necesario que o alumnado sexa constante no seu labor diario, tanto na súa asistencia ás clases como na entrega de materiais que o docente solicite. Debe procurarse traballar diariamente para evitar acumulación de tarefas.
O alumnado debe en todo momento valerse do seu propio esforzo, xa que só deste modo pode lograr os seus éxitos.

IDENTIFYING DATA				
Matemáticas para mestres: Educación infantil				
Subject	Matemáticas para mestres: Educación infantil			
Code	O05G110V01602			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Matemáticas			
Coordinator	Fernández Méndez, José Luis			
Lecturers	Fernández Méndez, José Luis			
E-mail	joslufem@uvigo.es			
Web	http://joslufem@uvigo.es			
General description	Con esta materia o alumnado obterá as competencias e coñecementos de matemáticas necesarios para o desenvolvemento da súa profesión.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .	• saber

CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.	• saber • saber facer
CE35	Comprender as matemáticas como coñecemento sociocultural.	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT14	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Adquirir a formación matemática necesaria que permita dominar os conceptos matemáticos básicos que configuran o currículo da Educación Infantil	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG5 CG6 CG11 CG12 CE33 CE34 CE35 CT1 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT13 CT15 CT16 CT21

2. Comprender as matemáticas como un coñecemento sociocultural e a súa utilidade	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG5 CE33 CE34 CE35 CT1 CT3 CT6 CT7 CT12 CT13 CT14 CT15 CT18 CT19
3. Desenvolver o espírito crítico e investigador e a capacidade de expresión e comunicación en matemáticas	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CE33 CE34 CE35 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT21

4. Capacitar para consultas e traballo documental sobre o currículo e os aspectos xerais da Didáctica da Matemática.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CE33 CE34 CE35 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT13 CT17 CT20 CT21
5. Desenvolver as competencias de autoformación e traballo cooperativo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG11 CE33 CE34 CE35 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT15 CT16 CT17 CT21

Contidos	
Topic	
1. A área de Matemáticas no currículo da Educación Infantil	A área de Matemáticas no currículo da Educación Infantil
2. Lóxica.	Conxuntos. Relacións: Clasificacións e ordenacións. Operacións

3. O número.	Historia dos sistemas de numeración. Os números naturais: aspecto cardinal e ordinal. Operacións. Sistemas de numeración. Conxuntos numéricos.
4. O espazo.	Historia da Xeometría. Conceptos fundamentais de Xeometría. Construccións xeométricas no plano. Figuras planas e corpos,
5. As magnitudes e a medida.	Introducción e historia. O sistema métrico decimal. Magnitude e cantidade. Medida de magnitudes. Estimación, erros.
6. Os contidos matemáticos no currículo da Educación Infantil	Os contidos matemáticos no currículo da Educación Infantil

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	3	0	3
Lección maxistral	28	42	70
Traballo tutelado	15	15	30
Traballo tutelado	1.5	8.5	10
Seminario	7	0	7
Resolución de problemas de forma autónoma	0	30	30

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Diagnóstico de coñecementos previos. Introducción e presentación da materia Referencias bibliográficas recomendadas Caderno de traballo para os grupos
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	Presentación do caderno de traballo e corrección nas resolución aportadas
Seminario	Os grupos que se formen poderán consultar co profesor sobre a presentación e incorporación de solución aportadas
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Asociarlle a cada material didáctico diversas actividades
Traballo tutelado	Seguimento desde o primeiro momento

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess

Lección maxistral	Proba de resposta curta	70	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12 CE33 CE34 CE35 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Traballo tutelado	Avaliaranse os traballos dirixidos e expostos nas clases prácticas	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12 CE33 CE34 CE35 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT10 CT11 CT13 CT16 CT17

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. O sistema de avaliación non establece diferenzas entre alumnas/os asistentes e non asistentes. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación da páxina Web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Baroody, A., El pensamiento matemático de los niños, 1, Visor/MEC, 1988, Madrid

Dickson, L. et al., El aprendizaje de las Matemáticas., 1, Labor, 1991, Barcelona

Labinowicz, E., Introducción a Piaget, 1, Fondo educativo interamericano, 1980, México

Resnik, L. y Ford, W., La enseñanza de las matemáticas y sus fundamentos psicológicos., 1, Paidós-MEC, 1990, Barcelona

Complementary Bibliography

Alsina, C. y otros, Invitación a la geometría, 1, Sintesis, 1987, Madrid

Bartolini Bussi, M., Lo spacio, l´ordine, la misura, 1, Juvenilla, 1992, Milan

Beard, R, M., Psicología evolutiva de Piaget: una hipótesis para educadores., 1, Kapelusz, 1979, Buenos Aires

Cascallana, M.T., niciación a la Matemática. Materiales y recursos didácticos., 1, Santillana, 1988, Madrid

Guibert, A., Actividades geométricas para Educaión Infantil, 1, Narcea, 1993, Madrid

Lovell, S., El desarrollo de los conceptos básicos y científicos en los niños., 1, Morata, 1977, Madrid

Maza, C., Conceptos y numeración en la Educación Infantil, 1, Sintesis, 1989, Madrid

Orton A., Didáctica de las matemáticas. Cuestiones, teoría y práctica en el aula., 1, Morata/MEC, 1990, Madrid

Piaget, J. y Szeminska, A., Génesis del número en el niño, 1, Guadalupe, 1975, Buenos Aires

Rico, L., Conocimiento numérico y formación del profesorado., 1, Servicio de publicaciones, Universidad de Granad, 1995, Granada

Skemp, R., Psicología del aprendizaje de las matemáticas, 1, Morata, 1980, Madrid

Recomendacións

Other comments

1. A asistencia ás clases teóricas e prácticas resulta imprescindible para comprender os contidos e procedementos da materia. Nas primeiras clases explícanse as liñas xerais do curso.
2. En caso de non poder asistir, sería conveniente poñerse en contacto co profesor a traves das titorias.

IDENTIFYING DATA				
Coñecemento do medio natural				
Subject	Coñecemento do medio natural			
Code	O05G110V01901			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Bioloxía vexetal e ciencias do solo			
Coordinator	Seijo Coello, María del Carmen			
Lecturers	Seijo Coello, María del Carmen			
E-mail	mcoello@uvigo.es			
Web				
General description	A materia Coñecemento do medio natural comprende o estudo dos aspectos fundamentais do contorno natural onde se vai desenvolver o labor educativo dos mestres e mestras. Pretende crear unha base formativa para que os estudantes poidan desenvolver o seu labor educativo na Educación Infantil.			

Competencias		
Code		Typology
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer • Saber estar / ser
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber • saber facer
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .	• saber
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.	• saber • saber facer
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber facer • Saber estar / ser
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer

CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer
CT14	Compromiso ético	• saber facer
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer
CT17	Creatividade	• saber • saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• saber • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Promover o interese dos docentes sobre o medio natural, afondar no seu coñecemento e favorecer que fomenten o interese polo contorno natural na primeira infancia	CG3 CG4 CG9 CE40 CT7 CT12 CT19 CT22
Coñecer os fundamentos do curriculo desta etapa relacionados co medio natural e social	CG1 CG5 CG8 CG10 CE33 CT13 CT14
Familiarizarse cos conceptos de desenvolvemento sostible e con aspectos relacionados coa biodiversidade e as interaccións entre xeosfera e biosfera.	CG1 CG12 CE33 CE36 CE40 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT19 CT21 CT22

Desenvolver as competencias de autoinformación e traballo cooperativo.	CG2 CG5 CG7 CG11 CG12 CE40 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21

Contidos	
Topic	
Introdución ao coñecemento do medio natural	Enfoque sistémico e interdisciplinar dos estudos do medio natural. A paisaxe como punto de partida.
Principios de Ecoloxía	Visión dinámica dos cambios acontecidos no espazo e no tempo nos ecosistemas. Biosfera e as súas interaccións Xeosfera e as súas interaccións O solo como exemplo de interfase entre os sistemas terrestres.
As capas fluídas da atmosfera	Atmosfera e hidrosfera
Desenvolvemento sostible	Medio e desenvolvemento sostible

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Saídas de estudo	4	6	10
Estudo de casos	4	12	16
Traballo tutelado	15	22.5	37.5
Resolución de problemas de forma autónoma	1	6	7
Seminario	4	6	10
Lección maxistral	22.5	45	67.5
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0	0.5
Traballo	0.5	0	0.5
Observación sistemática	0.5	0	0.5
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Saídas de estudo	Técnicas grupales participativas que consisten no estudo do entorno natural de Ourense e a elaboración en grupo dunha UD para nenos de ed. infantil
Estudo de casos	Traballos dirixidos polo profesor que consisten en actividades en grupo que fomentará a capacidade de observación e análise.
Traballo tutelado	Traballos dirixidos pola profesora Elaboración de material docente para nenos de Educación Infantil relacionado coa materia
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade autónoma do alumno Exercicios que se propoñen na aula e se realizan de forma autónoma polo estudante apoiado en ferramentas informáticas

Seminario	Actividade en grupos que contempla a análise das actividades que se propoñen relacionadas co medio natural e dirixidas a nenos de educación infantil
Lección maxistral	Presentación por parte do profesor dos contidos incluidos no temario Avaliadas mediante probas de resposta curta ou tipo test.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada terá lugar no desenvolvemento da propia sesión maxistral. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin.
Saídas de estudo	A atención personalizada terá lugar durante a saída de forma individual ou en pequeno grupo.
Estudo de casos	A atención personalizada terá lugar segundo necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Traballo tutelado	A atención personalizada terá lugar na aula. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin.
Resolución de problemas de forma autónoma	A atención personalizada terá lugar segundo necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Seminario	En horario de titoria ou en aula para coordinar as actividades do grupo, asesoramento ou establecer mecanismos de actuación que solventen os inconvenientes das actividades.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Será anterior a realización da proba en pequeno grupo ou individual ou mesma durante a súa realización de xeito individual
Resolución de problemas e/ou exercicios	Será anterior a realización da proba en pequeno grupo ou individual ou mesma durante a súa realización de xeito individual
Traballo	A atención personalizada terá lugar segundo as necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Observación sistemática	A atención personalizada será individual

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Exame de preguntas obxectivas	De resposta múltiple e verdadeiro ou falso	20	CG1 CE33 CE36 CE40 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba de resposta curta sobre os contidos da materia	40	CG1 CE33 CE36 CE40 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7

Traballo	Memoria das prácticas de laboratorio, seminarios de elaboración de material docente	20	CG2 CG5 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12 CT4 CT5 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Observación sistemática	Avaliación continua a través do seguimento do alumno	20	CG1 CG2 CG5 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12 CE33 CE36 CE40 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Other comments on the Evaluation

O estudante debe superar como mínimo o 50% da cualificación en cada un dos apartados avaliados. Os alumnos non asistentes deberán xustificar debidamente a causa pola que non poden asistir á docencia presencial. O sistema de cualificación será o mesmo que os dos alumnos presenciais en canto á porcentaxe de cada proba. O apartado de presencialidade deberase suplir con traballo autónomo do alumno. Na segunda convocatoria e posteriores manterase o sistema de cualificación proposto.

Exames: consultar páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

FREEMAN et al.,, Fundamentos de Biología, 5, Pearson, 2014,
UNESCO, Educación para el desarollo sostenible: libro de consulta, 4, UNESCO, 2012, PARÍS
SAEZ PADILLA et al., Actividades en el medio natural, 1, Huelva, 2012, Huelva

Complementary Bibliography

AUDESIRK T., Biología: la vida en la tierra, 8, Prenrtice Hall Mexico, 2008, Mexico
ROMAN et al.,, A natureza dos rios e ribeiras de Galicia., 1, Ir Indo, 2003, Vigo
CAPEL MOLINA et al, El clima de la Península Ibérica, 1, Ariel, 2000,
FERNANDEZ DOMINGUEZ C., Coida o teu planeta, 1, Nova Galicia Edicións, 2005, Vigo
IGLESIAS CUETO A., Actividades en la naturaleza, 1, Inde Publicaciones, 2005,
LEIRO A., Espazos naturais: provincia de Ourense, 1, A Nosa Terra, 2003, Vigo
LEIRO A., Espazos naturais: provincia de Pontevedra, 1, A Nosa Terra, 2003, Vigo
LEIRO A., Espazos naturais: provincia de Lugo, 1, A Nosa Terra, 2003, Vigo

LEIRO A., Espazos naturais: provincia de A Coruña, 1, A Nosa Terra, 2003, Vigo
Toharia M., El clima el calentamiento global y el futuro del planeta, Debate, 2006,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Aprendizaxe das ciencias da natureza/O05G110V01403

IDENTIFYING DATA				
Ética e deontoloxía profesional				
Subject	Ética e deontoloxía profesional			
Code	O05G110V01902			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Álvarez García, David			
Lecturers	Álvarez García, David			
E-mail	davidalvarez@uvigo.es			
Web				
General description	A materia de Ética e deontoloxía profesional tenta ofrecer aos alumnos e alumnas os elementos instrumentais e conceptuais básicos para o achegamento á Ética. Proporcionarlle aos alumnos e alumnas os conceptos fundamentais para a comprensión de textos relacionados coa Ética. Analizar, sintetizar e valorar criticamente as diferentes teorías da Ética propostas no programa e a posibilidade de aplicalas á realidade actual da sociedade e do ámbito educativo. Motivar ao alumnado sobre a importancia que a formación ética poida desempeñar no seu traballo profesional e na formación da súa personalidade.			

Competencias		
Code		Typology
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber facer
CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	• saber • saber facer
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	• Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Lideranza	
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	
CT21	Motivación pola calidade	
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer os desenvolvementos da psicoloxía evolutiva da infancia nos períodos de 0-3 e 0-6.	CT1
Saber promover a adquisición de hábitos en relación coa autonomía, a liberdade, a aceptación das normas e dos lindes.	CG5 CE5
Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	CG3 CG4 CE5 CE6 CE12
Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan a educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostible.	CT1 CT14
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as creencias e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	CT12 CT13 CT19
Capacidade de analizar e sistematizar a información, e administrar e ser responsable do seu propio traballo.	CT1 CT6 CT13 CT14 CT15
Capacidade para investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual.	CT1 CT6 CT8 CT15
Habilidade básica para defender en público as súas opinións	CT3 CT17 CT18 CT20
Saber distinguir moral e ética, e coñecer os rasgos formais básicos do discurso ético. Coñecer os desafíos máis destacados plantexados á ética como proposta normativa universalizable e as principais directrices metodolóxicas seguidas na resolución de controversias morais. Coñecer as claves para entender e valorar as principais teorías éticas normativas, as dificultades de xustificación de determinados principios morais, así como as claves para entender e valorar destacadas propostas éticas de resolución de conflictos morais que preocupan á sociedade do noso tempo.	CT1 CT6 CT7 CT13 CT15
Capacidade para recoñecer e analizar críticamente argumentos éticos de nivel básico e para recoñecer as cuestións esenciais que subxacen ás controversias morais que persisten nas nosas sociedades.	CT1 CT13 CT14
Capacidade para afrontar autonomamente os problemas que suscitan as teorías éticas e consideralos un reto para a súa propia forma de pensar.	CT13 CT14 CT22
Capacidade para recoñecer a relevancia e utilidade social da ética e de recoñecer as constantes implicacións éticas que ten a práctica educativa e tomar conciencia das mesmas.	CT14 CT21
Capacidade de consolidar unha identidade docente ética, comprometida coa súa rresponsabilidade social no contexto educativo.	CT14
Habilidade para xestionar e resolver conflictos, dilemas e problemas éticos vinculados á tarefa educativa.	CT7 CT9 CT14 CT18
Contribuir á reflexión sobre a autonomía profesional do mestre.	CT13 CT14
Contribuir á promoción das melloras prácticas da profesión educativa.	CT14

Contidos	
Topic	
I.- Introdución: a formación moral e o eido educativo.	1.- Introdución ás teorías do desenvolvemento moral. 2.- Modelos de educación moral.
II.- Ética e moral: aproximación conceptual.	3.- A moral: bases socio-antropolóxicas da moral. 4.- A Ética: teorías e problemas de fundamentación.
III.- Razóns éticas, razóns para a Ética.	5.- A Ética e os seus lindes. 6.- Deontoloxismo vs. Teleoloxismo. Teorías éticas contemporáneas.
IV.- A Ética Aplicada e a Xustiza Educativa	7.- Introdución ás Éticas aplicadas. 8.- Principios morais e de Xustiza na comunidade escolar: casos prácticos.
V.- Ética, educación e Dereitos Humanos.	9.- Ética da diferenza, do coidado e da dependencia. 10.- Ética e lexitimidade democrática. 11.- A xustiza educativa: ética, cidadanía e desenvolvemento.

VI.- Ética e deontoloxía profesional.	12.- Deontoloxía profesional e ámbito educativo. 13.- Transformacións socioculturais e formación ético-moral: actitudes fronte a fenómenos como a descriminación, educación e xénero, etc..

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	5	25	30
Estudo previo	5	5	10
Lección maxistral	20	25	45
Seminario	10	0	10
Traballo tutelado	6	32	38
Estudo de casos	5	10	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Presentación e exposicións dos traballos desenvolvidos individualmente e/ou en grupo
Estudo previo	Repaso e estudo das nocións introducidas nas sesións teóricas e seminarios. Lectura e recensión crítica de materiais propostos para a parendizaxe
Lección maxistral	Método expositivo. Lección maxistral dos contidos teóricos da materia.
Seminario	Resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumno/a no proceso de aprendizaxe, e apoio na elaboración dos traballos individuais e/ou en grupo.
Traballo tutelado	Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo sobre algún aspecto do temario titorizados polo profesor/a.
Estudo de casos	Plantexamento e resolución de supostos prácticos que, individualmente e/ou en grupo, deberá desenvolver o alumnado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Titorías en grupo e/ou individuais para a resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumnado no proceso de aprendizaxe e na elaboración de traballos.
Seminario	Titorías en grupo e/ou individuais para a resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumnado no proceso de aprendizaxe e na elaboración de traballos.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Estudo de casos	Estudo, análise e debate sobre casos prácticos vencellados ao temario da materia	40	CT1 CT3 CT6 CT13 CT15
Presentación	Participación en clase, presentación, discusión e exposición dos traballos elaborados individualmente e/ou en grupo	30	CT1 CT3 CT6 CT9 CT13 CT15
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame da materia sobre cuestións de relación de contenidos e razonamento.	30	CT1 CT3 CT13 CT15 CT19

Other comments on the Evaluation

O alumnado presencial e non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia.

Segunda convocatoria: de non ter superada algunha das probas ou actividades obxecto da avaliación, poderán recuperarse na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial: o alumnado que non poida asistir á clase regularmente, non poida seguir a avaliación continuada nin asistir á titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: unha proba de contidos teóricos (50%) e un traballo de elaboración individual a determinar co profesor (50%).

As cualificacións obtidas nos apartados estudo de casos e análise de situacións e presentacións e exposicións dos traballos manteranse para aqueles alumnos que na convocatoria de xuño non superen a proba de resposta longa e de desenvolvemento.

As datas oficiais dos exames poden consultar na web da Facultade, no apartado Organización Académica.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ETXEBERRIA, X.:, Temas básicos de Ética, 3ª, Desclée, 2005, Bilbao

GUTTMAN, Amy, La educación democrática, 1ª, Paidós, 2001, Barcelona

GORDILLO, Mª Victoria:, Desarrollo moral y educación., 1ª, EUMSA, 1992, Navarra

BLACKBURN, Simon:, Sobre la bondad, 1ª, Paidós, 2002, Barcelona

MORATALLA, A. Domingo:, Ética para educadores., 1ª, PPC, 2008, Madrid

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

As cualificacións obtidas nos apartados estudo de casos e análise de situacións e presentacións e exposicións dos traballos manteranse para aqueles alumnos que na convocatoria de xuño non superen a proba de resposta longa e de desenvolvemento.

IDENTIFYING DATA				
Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual				
Subject	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual			
Code	O05G110V01903			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Alfonso Gil, Sonia			
Lecturers	Alfonso Gil, Sonia			
E-mail	soalgi@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia aborda a intervención educativa dos alumnos con discapacidade intelectual. As principais achegas teóricas sobre a discapacidade intelectual, como intervir e investigar nos aspectos referidos a alumnos con discapacidade intelectual.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber • saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber • saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber • saber facer
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber • saber facer
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber • saber facer
CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	• saber • saber facer

CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber • saber facer
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	• saber • saber facer
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	• saber • saber facer
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber • saber facer
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber • saber facer
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.	• saber • saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CE30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.	• saber • saber facer
CE31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.	• saber
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.	• saber facer • Saber estar / ser
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	• saber facer • Saber estar / ser
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber • saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber • saber facer
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer • Saber estar / ser
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.	• saber • saber facer
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Capacitar aos estudantes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE8 CE9 CE12 CE21 CE22 CE28 CT2 CT7 CT8
Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG5 CE5 CE6 CE9 CE13 CE19 CE21 CE22 CE23 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE59 CE60 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT13

Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG8 CG12 CE19 CE22 CE28 CE40 CT1 CT13
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG5 CE8 CE9 CE63 CE64 CE65 CE66 CT8
Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CE19 CE21 CE30 CT1 CT2 CT8 CT9
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade, e respecto diso aos dereitos humanos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15

Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG9 CE28 CE60 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15
Identificar dificultades de aprendizaxe , informalas e colaborar no seu tratamento.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CE5 CE8 CE9 CE12 CE21 CE28 CE30 CT2 CT7 CT9 CT12 CT15

Contidos	
Topic	
Marcos teórico-conceptuais das NEE en nenos e nenas con discapacidade intelectual.	Marcos teóricos conceptuais da NEE Definición de discapacidade intelectual Aproximación histórica á definición de discapacidade intelectual. Definicións actuais, enfoques multidimensionais da discapacidade intelectual.
As dificultades de aprendizaxe nos alumnos con discapacidade intelectual.	Diagnostico e clasificación da discapacidade intelectual Funcionamento intelectual e a súa avaliación. Conduta adaptativa e a súa avaliación. Aproximación multidimensional á clasificación da discapacidade intelectual.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades en estudantes con discapacidade intelectual.	Sistemas de apoio á discapacidade intelectual As necesidades de apoio da as persoas con discapacidade intelectual. O concepto de apoio e de necesidades de apoio.
Procedementos de intervención no contexto da discapacidade intelectual Implicacións educativas da discapacidade intelectual.	Características educativas dos alumnos con discapacidade intelectual. Modelos históricos e actuais en educación especial. Boas prácticas na educación de alumnos con discapacidade intelectual.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da discapacidade intelectual.	Métodos cuantitativos e cualitativos en investigación en discapacidade intelectual.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	16	40	56
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Traballo	5	26	31
Informe de prácticas	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	A profesora explica todos e cada un dos temas da materia e resolverá as dúbidas do alumnado.
Traballo tutelado	A profesora dirixe e coordina os traballos de cada tema sobre os que sexa necesario realizar.Ao terminar cada traballo ,será corrixido pola profesora.
Actividades introdutorias	Explicanse as características, competencias e obxectivos da materia. Explicaranse as normas de funcionamento da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	A profesora resolverá as dúbidas plantexadas na aula durante a realización das actividades propostas.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences

Traballo tutelado	O alumnado debe resolver as tarefas de aula propostas pola profesora.	10	CB2 CB3 CG1 CG2 CG3 CG5 CE5 CE6 CE8 CE9 CE12 CE13 CE19 CE21 CE22 CE23 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE59 CE60 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15
Exame de preguntas obxectivas	Proba de elección múltiple. acertos menos erros divididos entre tres, multiplicado por 10 e dividido polo número total de preguntas.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CG9 CE5 CE6 CE8 CT12

Traballo	De cada tema desenvolverase un traballo ou caso práctico que será realizado na aula, baixo a dirección e supervisión da profesora.	40	CG1 CG2 CG3 CG5 CE5 CE6 CE8 CE9 CE12 CE19 CE21 CE22 CE23 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE59 CE60 CE63 CE64 CE65 CE66 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15

Other comments on the Evaluation

Ao final realizarase unha proba tipo test.

Os traballos serán entregados ao final da práctica.

Os alumnos/as que non acudan regularmente a clase deberán entregar os traballos na data oficial de exame e realizarán a proba final.

Para poder superar as competencias da materia é necesario ter aprobada cada unha das partes de xeito independente (exame e prácticas).

As competencias non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Pódese consultar día/hora/lugar do exame na páxina web da Facultade (apartado datas exames).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Asociacion americana de discapacidades intelectuales y del desarrollo, discapacidad Intelectual, 2011, Alianza

Complementary Bibliography

Molina y Deaño,M, El fracaso en el aprendizaje escolarII: un enfoque cognitivo, 2001, Aljibe

American Psychiatric association, Manual diagnostico y estadistico de los trastornos mentales, 1998, Masson

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

IDENTIFYING DATA				
Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo				
Subject	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo			
Code	O05G110V01904			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Tellado González, Fernando			
Lecturers	Tellado González, Fernando			
E-mail	ftellado@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa das dificultades de aprendizaxe en lectura, escritura e cálculo en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber • saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber • saber facer
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.	• saber • saber facer
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.	• saber

CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.	• saber
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber • saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.	• saber
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Identificar e previr as dificultades de aprendizaxe na lectura, a escritura e o cálculo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CE7 CE22 CT2 CT7
Informalas e colaborar no seu tratamento.	CB2 CB3 CG2 CG3 CE8 CE21 CT3 CT9
Deseñar e aplicar estratexias de prevención e intervención psicoeducativas para a mellora da lectura, escritura e cálculo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CE7 CE9 CE28 CE34 CE42 CE43 CE47 CE50 CT2 CT3 CT7 CT9

Contidos

Topic	
Marco teórico-conceptual das dificultades de aprendizaxe na lectura, escritura e cálculo.	Teorias explicativas das dificultades especificas de aprendizaxe.
As dificultades de aprendizaxe nos ámbitos de lectura, escritura e cálculo.	Dificultades de aprendizaxe en lectura. Dificultades de aprendizaxe en escritura. Dificultades de aprendizaxe en cálculo.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades psicoeducativas en lectura escritura e cálculo.	Avaliación dos procesos lectores. Avaliación dos procesos escritores. Avaliación dos procesos de cálculo.
Procedementos de intervención no contexto das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.	Intervención en dificultades lectoras. Intervención en dificultades escritoras. Intervención en dificultades de cálculo e resolución de problemas.
Métodos e procedementos de investigación nos ámbitos da lectura, escritura e cálculo e as súas dificultades.	Investigación en lectura. Investigación en escritura. Investigación en cálculo e resolución de problemas.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	7.5	5.5	13
Aprendizaxe baseado en proxectos	15	30	45
Práctica de laboratorio	1	20	21
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicación por parte do profesorado dos principais núcleos temáticos da materia.
Traballo tutelado	Realización de diversas actividades propostas polos docentes en función de cada un dos temas da materia.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Descrición, identificación, prevención e intervención dun caso de dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumnado poderá consultar directamente ao profesor/a na aula calquera tipo de dúbida durante a realización das actividades propostas.
Aprendizaxe baseado en proxectos	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que os profesores teñen nos seus respectivos despachos.
Tests	Description
Práctica de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que os profesores teñen nos seus respectivos despachos.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess

Traballo tutelado	Entrega das diversas actividades propostas polos profesores en relación aos contidos da materia.	10	CB2 CB3 CG2 CG3 CE7 CE8 CE9 CE21 CE22 CE28 CE34 CE42 CE43 CE47 CE50 CT2 CT3 CT7 CT9
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización e defensa dun informe acerca da identificación, prevención e tratamento dun caso de dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CE7 CE8 CE9 CE21 CE22 CE28 CE34 CE42 CE43 CE47 CE50 CT2 CT3 CT7 CT9

Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva de opción múltiple acerca dos diversos contidos da materia.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CE7 CE8 CE9 CE21 CE22 CE28 CE34 CE42 CE43 CE47 CE50 CT2 CT3 CT7 CT9

Other comments on the Evaluation

Os alumnos/as que non acudan regularmente ás clases deberán entregar os proxectos na data límite correspondente á do exame oficial que figura na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación. Así mesmo, tanto para o alumnado asistente como non asistente para superar a materia será obrigatorio superar, coa metade da puntuación máxima a alcanzar en cada caso, as metodoloxías de avaliación especificadas.

Os estudantes que non adquiran as competencias da materia, terán unha segunda oportunidade en xullo na data establecida e publicada na Web da Facultade de Ciencias da Educación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

American Psychiatric Association, DSM-V-TR. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. Washington: American Psychiatric Association. (Versión castellana, 215. DSM-V-TR. Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos me, Panamericana, 2014, Madrid

Cuetos,F., Psicología de la lectura, Wolters Kluwer, 2008, Bilbao

Cuetos,F., Psicología de la escritura, Wolters Kluwer, 2009, Bilbao

Cuetos,F., PROLEC-R bateria de evaluación de los procesos lectores, TEA, 2007, Madrid

Cuetos, F., Ramos, J. L. y Ruano, E., PROESC: evaluación de los procesos de escritura (2ª ed.)., TEA, 2004, Madrid

Deaño M, Cómo prevenir las dificultades de cálculo, Aljibe, 2000, Malaga

Complementary Bibliography

Deaño M, Mejora en el aprendizaje del cálculo en alumnos con debilidad cognitiva., Revista Portuguesa de Pedagogía, 39(2), 365-389, 2005,

Deaño M y Rodriguez-Moscoso, Y., Fundamentación teórica del Programa de Rehabilitación y Enriquecimiento PASS-Matemático (PREP-M)., Educación-Desarrollo y Diversidad, 2002, Ourense

Deaño, M. y Tellado, F, Instrucción basada en los procesos PASS., En A. Barca (Coord.), Motivación y Aprendizaje en Contextos Educativos (pp. 369- 398, En A. Barca (Coord.), Motivación y Aprendizaje en, 2009, Granada

Deaño, M., Alfonso, S. y Tellado, F, El D.N.: CAS. Un enfoque de evaluación, un instrumento de diagnóstico y un instrumento para el diseño de la intervención psicopedagógica. Comunicación presentada al IX Congreso Internacional Galego-Po, 2007,

Deaño, M., Tellado, F., Iglesias-Sarmiento, V., Alfonso, S., Gayo, E. y Conde, A, Contribuciones inclusivas y diferenciales para el aprendizaje matemático. Simposium presentado al VI Congreso Internacional de Psicología y Educación y III Congreso Nacional de Psicología y Educación., 2011,

Arbones, B, Detección, Prevención y Tratamiento de dificultades del aprendizaje. Cómo descubrir, tratar y prevenir los problemas en la escuela, 1º, Ideas propias, 2005, Vigo

Besumán, M. P, Cartilla escolar grafológica., Besman Educación Infantil, D.L., 2006, Madrid

Borregón, S, E. LECTOES: enseñanza de la lectoescritura por método fonético: prevención y tratamiento de la dislexia: manual para padres y educadores, CEPE, 2008, Madrid

Defior, S., Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo, Aljibe, 2007, Malaga
Escoriza, J. (coord.), Tratamiento educativo de los trastornos de la lengua escrita, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barce, 2005, Barcelona
Fuchs, L. S. y Fuchs, D, Introduction to response to intervention: What, why, and how valid is it?, Reading Research Quarterly,, 2006,
Galve, J. L, Evaluación e intervención en los procesos de la lectura y la escritura, EOS, 2007, Madrid
Galve, J. L., Trallero, M. y Dioses, A. S, Fundamentos para la intervención en el aprendizaje de la ortografía: ortoleco: programa de desarrollo de la ortografía., CEPE, 2008, Madrid
García Madruga, J. A, Lectura y conocimiento., PAIDOS, 2006, Madrid
Garrido, M., La lectura y el modelo PASS: perfiles lectores e intervención educativ, . Educación, Desarrollo y Diversidad,10(1), 25-50, 2007, Madrid
Gispert, D. y Ribas, L., Alumnado con dificultades en el aprendizaje de la lectura., Graó, 2010, Barcelona
González, M. J, Prevención de las dificultades de aprendizaje., Pirámide, 2012, Madrid
González, M. J. y Martín, I, Intervención temprana de la lectoescritura en sujetos con dificultades de aprendizaje, Revista Latinoamericana de Psicología, 43 (1), 35-, 2011,
Iglesias-Sarmiento, V. (2004, Dificultades selectivas de aprendizaje en procesamiento numérico y cálculo, Revista de Educación, Desarrollo y Diversidad, 7(1, Madrid
Iglesias-Sarmiento, V., Dificultades de aprendizaje en el dominio aritmético y en el procesamiento cognitivo subyacente, Ann Arbor, MI: ProQuest LLC/ UMI Dissertation Pub, 2009, Vigo

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903
Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104
Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

IDENTIFYING DATA				
Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral				
Subject	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral			
Code	O05G110V01905			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Lecturers	Iglesias Sarmiento, Valentín			
E-mail	visarmiento@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias		
Code		Typology
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.	• saber facer
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber facer
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	• saber • saber facer
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer • Saber estar / ser
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.	• saber facer
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.	• saber
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	• saber facer
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber facer
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber • saber facer
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.	• saber • saber facer
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicaciones educativas.	• saber facer
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.	• saber facer

CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Identificar as dificultades no ámbito da linguaxe oral, informalas e colaborar no seu tratamento e investigación.	CG1 CG2 CG5 CG6 CE7 CE8 CE9 CE22 CE43 CE45 CE48 CE49 CE53 CE54 CE57 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15
Adquirir recursos que permitan a resolución de situacións educativas que afectan a nenos e nenas con dificultades na aprendizaxe oral.	CG1 CG6 CG11 CE8 CE43 CE44 CE45 CE46 CE49 CE53 CE54 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16

Deseñar e aplicar diferentes estratexias e métodos de prevención e intervención psicoeducativa que permitan, en colaboración con profesionais especializados, favorecer o desenvolvemento da linguaxe oral na aula.	CG1 CG3 CG5 CG6 CG11 CE8 CE9 CE21 CE22 CE41 CE43 CE44 CE48 CE49 CE54 CE65 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16

Contidos	
Topic	
Marcos teórico-conceptuais das dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral	Contextualización histórica. Enfoques teóricos. Conceptos básicos.
As dificultades no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral	Conceptualización. Dimensións. Bases anatomofisiolóxicas. Tipoloxías.
Procedementos de avaliación psicoeducativa da linguaxe oral e de identificación das dificultades	Aspectos previos. Probas de avaliación. Avaliación das dificultades de comunicación no TEA. Avaliación dos trastornos de articulación. Avaliación das dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Avaliación dos trastornos da fluidez verbales. Avaliación dos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Avaliación dos trastornos da voz.
Procedementos de intervención no contexto da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades	Aspectos previos. Intervención nas dificultades de comunicación no TEA. Intervención nos trastornos de articulación. Intervención nas dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Intervención nos trastornos da fluidez verbais. Intervención nos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Intervención nos trastornos da voz.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades	Contextualización. Investigación previa. Novas tendencias. Aplicación prácticas no contexto educativo.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	7.5	27.5	35
Traballo tutelado	8	30	38
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Traballo	2.5	5	7.5
Estudo de casos	2.5	5	7.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Actividades expositivas de profesor e estudante. Exposicións, seminarios, presentación de exercicios, traballos ou proxectos a desenvolver.
Traballo tutelado	Actividades tuteladas: Resolución de tarefas, debates, elaboración de traballos, seminarios, etc.
Traballo tutelado	Resolución de actividades na aula/laboratorio baixo a dirección do profesor.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Presentación da temática
Traballo tutelado	Traballos dirixidos a profundizar na temática
Traballo tutelado	Resolución de casos prácticos de trastornos da linguaxe e a comunicación

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva con respostas alternativas	30	CG1 CG2 CG6 CE9 CE45 CE46 CE49 CE53 CE54 CE57 CT2 CT3 CT6 CT7 CT15
Traballo	Traballo práctico de aula ao redor dos contidos da materia	20	CG1 CG3 CG6 CG11 CE7 CE9 CE21 CE22 CE41 CE43 CE44 CE48 CE49 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16

Estudo de casos	Análise e estudo de casos prácticos relacionados cos contidos da materia.	50	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG11 CE7 CE8 CE21 CE41 CE43 CE44 CE48 CE49 CE54 CE65 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16

Other comments on the Evaluation

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade dentro do espazo "datas de exames". Os traballos entregaranse na mesma semana en que se termine o tema e de forma previa ao comezo do tema seguinte.
Para superar a materia é necesario ter aprobadas a parte teórica (avaliada coa proba obxectiva) e todas as actividades da parte práctica (inclúe traballos e estudos de caso/resolución de problemas).
En caso de non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.
O alumnado non asistente será avaliado a través dunha proba teórico-práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alegre, J.R. y Pérez, M., Guía práctica de los trastornos del lenguaje: descripción e intervención., Lebón, 2008, Barcelona
Clemente, R.A., Desarrollo del lenguaje: manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos., Octaedro, 2009, Barcelona
Diéguez-Vide, F. y Peña-Casanova, J., Cerebro y Lenguaje: sintomatología neurolingüística., Panamericana, 2012, Madrid
Peña, J., Manual de logopedia., Masson, 2003, Barcelona

Complementary Bibliography

Acosta, V. y Moreno, A., Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Del retraso al trastorno específico del lenguaje., Masson, 1999, Barcelona
Bustos, I., Trastornos de la voz en edad escolar., Aljibe, 2000, Málaga
Del Río, M.J. y Torres, V., Lenguaje y comunicación en trastornos del desarrollo., Pearson, 2006, Madrid
González, J.N., Alteraciones del habla en la infancia. Aspectos clínicos., Panamericana, 2003, Madrid
Mendoza, E., Trastorno específico del lenguaje., Pirámide, 2001, Madrid
Narbona, J.y Chevrie-Muller, C, El Lenguaje del Niño. Desarrollo normal, evaluación y trastorno, Masson, 2001, Barcelona
Perelló, J., Trastornos del habla., Masson, 1990, Barcelona
Puyuelo, M., Casos clínicos de logopedia., Masson, 1997, Barcelona

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305
Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903
Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

IDENTIFYING DATA				
Obradoiro de creatividade artística				
Subject	Obradoiro de creatividade artística			
Code	O05G110V01906			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Martín Gulias, Néstor			
Lecturers	Martín Gulias, Néstor			
E-mail	martingulias@uvigo.es			
Web	http://estudio-de-creatividad.blogspot.com.es/			
General description	A importancia da creatividade artística no contexto da educación, da arte, da cultura e da sociedade contemporáneas resulta indiscutible por canto a transformación e a diversidade dos patróns culturais están estreitamente vinculados co potencial da imaxinación construtora e da carga emotiva da obra de arte, co desenvolvemento dun pensamento orixinal e innovador e cunha forma de actuar diverxente que orienta e promove o desenvolvemento de obras artísticas novas e orixinais. Co taller da creatividade o alumno estuda os patróns estéticos subxacentes na contorna servíndose da investigación na plástica e promovendo desta forma unha educación máis integral, unha concepción máis aberta e diverxente, un novo modelo idealista que xera descubrimentos co estudo das distintas técnicas artísticas e crea desta forma novas obras baixo unha concepción didáctica na que se potencia a sensibilidade respecto á contorna artística-plástico e a formación estética.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• Saber estar / ser
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• Saber estar / ser
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.	• saber facer
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	• saber facer
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• Saber estar / ser
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.	• saber facer
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	• saber facer
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• Saber estar / ser
CE11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.	• saber facer
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	• saber facer

CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber facer
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.	• saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• Saber estar / ser
CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.	• saber facer
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.	• saber facer
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	• saber facer
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.	• saber facer
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicaciones educativas.	• saber facer
CE58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.	• Saber estar / ser
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber facer
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	• saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• Saber estar / ser
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• Saber estar / ser
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.	
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber facer
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT21	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

Desenvolver a capacidade para coñecer os procesos da creación e da produción artística. Capacitar aos alumnos no coñecemento dos modos de investigación nas artes. Capacidade para aplicar os coñecementos técnicos e os procedementos para o desenvolvemento da práctica artística.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG7 CE2 CE4 CE5 CE7 CE9 CE10 CE11 CE25 CE55 CE57 CE62 CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT13 CT15 CT16 CT17 CT21
Capacidade para a organización dun sistema creativo innovador. Capacidade para a presentación e exposición de proxectos artísticos.	CB1 CB2 CB3 CB5 CG2 CG7 CE41 CE57 CE59 CE60 CE62 CE63 CE65 CE66 CT1 CT2 CT7 CT13 CT15 CT20
Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado sobre unha cuestión artística. Capacidade para buscar, analizar e incorporar recursos desde outros ámbitos e aplicalo logo aos ámbitos artísticos e da creatividade.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG7 CE23 CE41 CE57 CE58 CE61 CT1 CT7 CT8 CT9 CT16 CT17

Capacidade para elaborar un anteproxecto que se poida concretar logo nun proxecto na aula. Capacidade para contextualizar o traballo realizado, dando a razón do fundamento dos principios do mesmo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG11 CE12 CE34 CE53 CE57 CE59 CE62 CE63 CT1 CT5 CT7 CT8 CT9 CT13 CT17 CT21
Capacidade para documentar o traballo realizado, saber investigar nas fontes e saber aplicalo ao traballo de propia creación. Capacidade para a análise e a avaliación de proxectos, así como saber extrapolalo a ámbitos das artes.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG7 CG11 CE1 CE29 CE34 CE41 CE55 CE56 CE62 CE64 CT1 CT7 CT8 CT11 CT12 CT13 CT15 CT17 CT19 CT21

Contidos	
Topic	
A creatividade e a análise das formas	A investigación e a creatividade dirixida a repertorios artísticos e orientadas á educación infantil. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística. Metodoloxías para xerar obras creativas, orixinais e estéticas. Incorporación didáctica das tecnoloxías da información e da comunicación e de todos os novos métodos informáticos aplicables no aula a este nivel. A creatividade como mellora da intelixencia persoal e de progreso da sociedade: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte. A imaxinación nas estruturas tridimensionais e nos traballos de volume creativo. Xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. A investigación e a creatividade dirixida. A incorporación do xogo na creatividade.

Modelos de investigación e de creatividade	Procedemento para o desenvolvemento de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas e conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. Ensinar a utilizar a creatividade como mellora da intelixencia persoal e de progreso da sociedade: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte. Modelos de investigación e de creatividade. Elaboración artística e didáctica para o esenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación construtiva. Técnicas para xerar e avaliar ideas. Interpretación didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico práctico e coñecemento da técnica. Modos de potenciar o pensamento diverxente e creativo. Estudos creativos do debuxo e cor dende a didáctica. Psicoloxía da creatividade e factores relacionados: o humor, a felicidade, a depresión, o medo, trastornos, etc. Creatividade artística versus científica. ideas e teorías da creatividade innata.
Investigación e creación na obra de arte	Desenvolvemento de mecanismos de produción de ideas, conceptos, de descubrimentos novos, orixinais e útiles. Estudo da inventiva e a súa relación coa didáctica das artes. Estudo de criterios para examinar cando unha obra é creativa. Optimización dos procesos creativos, estudo da calidade da obra respecto á novidade que ofrece. Investigación, creación e innovación. As técnicas para o desenvolvemento da orixinalidade na obra de arte: principio de adaptabilidade e posibilidades de realización concreta. Traballo de produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo da inventiva e didáctica nas nas Artes. Estudo de criterios para examinar cando unha obra é creativa. Optimización dos procesos creativos, estudo da calidade da obra respecto á novidade que ofrece. Investigación, creación e innovación. A creatividade dende unha perspectiva cultural e social.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Obradoiro	15	30	45
Traballo tutelado	12	32	44
Prácticas externas	1	2	3
Estudo previo	1	1	2
Lección maxistral	16	16	32
Traballo	5	5	10
Observación sistemática	2	12	14
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Obradoiro	Elaboración artística didáctica no taller para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación construtiva. Interpretación práctica didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico-práctico e coñecemento da técnica no estudo do taller.
Traballo tutelado	Guía de traballos de arte e saber ver no pensamento diverxente e creativo. Estudos creativos do debuxo e cor desde a didáctica tras a explicación en clase de pautas de realización. Titorización da realización nas estruturas tridimensionais e nos traballos de volume creativo. Incorporación didáctica titorizada das tecnoloxías da información e da comunicación e de todos os novos métodos informáticos aplicables na aula a este nivel.
Prácticas externas	Estímulo ao aire libre na xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas observadas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. Modelos de investigación e de creatividade intencionada nas prácticas externas. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística e a súa relación coa realidade do exterior.
Estudo previo	Utilizar a realización de esbozos e estudos previos como mellora da obra práctica persoal e de progreso da didáctica: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte e da súa transmisión ao alumnado.

Lección maxistral	Traballo didáctico e leccións maxistrais acerca da produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo teórico e fundamentado da inventiva e didáctica nas nas Artes.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Obradoiro	Atención personalizada
Traballo tutelado	Atención personalizada
Prácticas externas	Atención personalizada
Estudo previo	Atención personalizada
Lección maxistral	Atención personalizada

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Obradoiro	No taller de creatividade buscaremos producir ideas, desenvolver conceptos, descubrir opcións novas, orixinais, útiles e que satisfagan a os alumnos e a colectividade. Un dos principios básicos que se van a tratar de seguir é a estimulación da capacidade creativa, potenciando o seu desenvolvemento e mellora. Para promover o seu desenvolvemento utilizaremos distintas técnicas experimentais e outras máis coñecidas como os mapas mentais. Os procedementos prácticos levarán a efecto mediante a representación gráfica de ideas, temas, proxectos, etc. Trataremos de combinar palabras crave nos debuxos e establecer conexións entre aquelas, seguiremos como vén facendo nos estudos de creatividade un procedemento analóxico.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG11 CE12 CE29 CE41 CE55 CE59 CE63 CE64 CT2 CT9 CT16 CT21
Traballo tutelado	Como principais obxectivos no taller de creatividade buscarase o acto de innovar baixo a supervisión docente, de producir obras de arte creativas desde el enxeño, a capacidade de atopar solucións orixinais e a vontade de facer modificacións e asociacións entre ideas para transformar os obxectos, dando lugar a outro novos pero sempre seguindo directrices orientativas.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE1 CE12 CE25 CE29 CE59 CE62 CT1 CT2 CT7 CT13 CT15 CT16 CT20

Prácticas externas	O alumnado debe buscar, achar, inventar no exterior. En espazos abertos o alumnado vaise identificar co traballo nunha maior liberdade mediante a arte do descubrimento. O profesor guiarao na súa investigación dunha maneira formal. Na obra de arte realizada nas prácticas externas concretarase a estratexia e as conclusións que guían ao descubrimento.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE12 CE61 CT2 CT9 CT17
Estudo previo	Buscamos xerar dunha forma rápida métodos de innovar de forma positiva, resolver problemas artísticos desde o descubrimento, desde un pensamento distinto, diverxente, lateral pero fundamentado. O alumno antes de acometer unha obra deberá entender os seus obxectivos, cualificalos mediante esquemas. Partirá da base de que aínda sen atopar unha solución xerará uns principios dos estudos previos dos que poida deducir algo.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG11 CE34 CE55 CT1 CT7 CT15 CT16
Lección maxistral	Seguiremos o procedemento de elaboración teórica docente de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e a maneira de atopar vías de solución e pautas para xerar a expresión plástica. Como principios daremos suxestións para atopar solucións, pautas e medios que finalicen coa solución. En canto as regras que imos seguir, podemos enumerar: separar os elementos cos que se van á traballar, xerar figuras esquemáticas, táboas, mapas etc.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG7 CE12 CE41 CE61 CE62 CE63 CE64 CT5 CT8 CT13 CT16 CT20 CT21

Other comments on the Evaluation

Os alumnos que non asistisen a clase regularmente están obrigados a entregar todos os traballos pendentes ou non entregados do cursopara poder superar a materia. Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Os alumnos que non superen as competencias poden facelo na convocatoria de xullo.

As datas dos exames están establecidas na Web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

GARDNER, H., Mentes creativas: unha anatomía da creatividade., Paidós, 1998., Barcelona
DUBORGEL, Bruno., O Debuxo do Neno. Estruturas e Símbolos., Paidós Ibérica S.A.,, 1981., Barcelona-Bos Aires,
ESPRIÚ, R, O neno e a creatividade., Trillas. Eduforma., 2005, México
FREINET, Élise., Debuxos e Pinturas de Nenos., 6ª edición., Laia S.A., 1982, Barcelona
REYNOLD BEAN., Como desenvolver a creatividade nos nenos, Debate, 1993, Madrid

Complementary Bibliography

GILBER, Michel, O Ensino do Debuxo na Escola Primaria e Secundaria, Paidós, 1974, Bos Aires
TRILLO TORIJA, M., Iniciación ao Debuxo na Escola, Afrodisio Aguado S.A., 1964, Madrid
WIDLOCHER, D., Os Debuxos dos Nenos, Herder, 1980, Barcelona

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Didáctica da expresión plástica e visual/O05G110V01502

IDENTIFYING DATA				
Geography for teachers				
Subject	Geography for teachers			
Code	O05G110V01907			
Study programme	(*)Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd
Teaching language	Spanish			
Department				
Coordinator	Pazo Labrador, Alberto José			
Lecturers				
E-mail				
Web				
General description	It treats that the student purchase the knowledges, skills and necessary skills to have a geographic vision of the natural processes and humans. It treats also that the student develop his capacities of analysis and of synthesis and the space reasoning, useful for his professional training.			

Competencies		
Code		Typology
CB1	Students have shown to have and understand knowledge in an area of study based on general secondary education, and are at a level in which they can have recourse to advanced textbooks and also to have updated knowledge on the progress made in their field of study.	
CB2	Students know how to apply knowledge in their work or vocation in a professional manner and have competences that are usually proven through preparation and defence of arguments and problem-solving in their area of study.	
CB3	Students have the ability to gather and interpret relevant data (usually within their study area) to make judgements that include a reflection on the relevant social, scientific or ethical issues.	
CB4	Students can transmit information, ideas, problems and solutions to both specialised and non-specialised public.	
CB5	Students have developed the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy.	
CG1	Know the objectives, curricular content, and the evaluation criteria in Primary Education.	• know
CG2	Promote and facilitate early childhood learning from a global and integrating perspective, in the different psychomotor, cognitive, emotional and volitional dimensions.	• Know be
CG3	Design and regulate learning spaces within diversity contexts to meet students´singular educational needs, gender equality, equity and respect for human rights.	• know • Know How
CG4	Promote coexistence in and out of the classroom and address peaceful resolution of conflicts. Know how to systematically follow learning and coexistence contexts and reflect on them.	• Know be
CG5	Group reflection on acceptance of rules and respect for others. Boost autonomy and singularity of each student via the management of emotions, feelings and values in early childhood.	• know • Know be
CG7	Know the educational implications of information and communication technologies and, in particular, of television in early childhood.	• know • Know How • Know be
CG11	Reflect on classroom practices to innovate and improve educational tasks, acquire habits and skills for autonomous and cooperative learning, and promote them among students.	• know • Know How • Know be
CG12	Understand the role, possibilities and limits of education in today's society and the core competencies affecting higher education schools and their professionals. Know the quality improvement models that can be applied to educational centres.	• know
CE13	Critically analyse and incorporate the most relevant issues of today's society that affect education in the family and at school: social and educational impact of audio-visual languages and of screens; changes in gender and inter-generational relations; multiculturalism and interculturalism; discrimination and social inclusion, as well as sustainable development.	• know • Know be
CE24	Master the observation and recording techniques.	• know • Know How
CE29	Value the importance of teamwork.	• know • Know be
CE34		• know • Know How
CE36		• know • Know How • Know be

CE37		• know • Know How
CE39		• know • Know How
CE40		• know • Know How
CE41		• know • Know How
CE44		• know • Know How • Know be
CT1	Capacity for analysis and synthesis	• know • Know How
CT2	Capacity for organisation and planning	• know • Know How • Know be
CT3	Oral and written communication	• know • Know How
CT5	Knowledge of informatics	• know • Know How
CT6	Information management capacity	• know • Know How
CT7	Troubleshooting	• know • Know How
CT8	Decision-making	• know • Know How • Know be
CT9	Team Work	• know • Know How • Know be
CT12	Critical reasoning	• know • Know be
CT13	Critical reasoning	• know • Know How • Know be
CT14	Ethical commitment	• know • Know be
CT15	Autonomous learning	• know • Know How • Know be
CT16	Adaptation to new situations	• Know be
CT17	Creativity	• know • Know How
CT19	Knowledge of other cultures and customs	• know • Know How • Know be
CT21	Motivation for quality	• Know be
CT22	Awareness of environmental issues	• know • Know be

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
Purchase knowledges and understanding of a notable area of the curriculum of Childish Education	CB1 CG1 CE24 CT1 CT3 CT13 CT14 CT21 CT22

Purchase the knowledges and the understanding to design and justify educational programmings	CB2 CG1 CG11 CE13 CE36 CE40 CT1 CT2 CT3 CT8 CT9 CT17
Know and apply the methods and technical own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary	CB1 CB4 CB5 CG11 CE13 CE24 CE36 CE40 CE41 CE44 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT13 CT22
Elaborate and evaluate resources for the education and the geographic learning	CB2 CB4 CG2 CG3 CG11 CE13 CE36 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT17 CT21
Develop and evaluate contents of the curriculum by means of appropriate didactic resources and promote the corresponding competitions in the students	CB2 CB4 CG7 CG11 CE29 CE36 CE40 CT2 CT3 CT5 CT8 CT9 CT17
Boost the democratic education of the citizenship and the practice of the social thought critic	CB3 CG5 CG11 CE13 CE44 CT1 CT2 CT3 CT6 CT17

I handle of the Tics of suitable form to the needs and levels of the Childish Education	CB2 CB4 CG7 CE34 CE41 CT5 CT6 CT9 CT15 CT16 CT17
Expand the cultural training	CB1 CB2 CB3 CB4 CG4 CG11 CG12 CE13 CE36 CE37 CE40 CT1 CT3 CT12 CT13 CT14 CT16 CT19 CT22

Contents	
Topic	
1. BLOCK 1: Situation and space representation	How it is the Earth? How we represented it? The need to know read and interpret maps
2. BLOCK 2. The geographic consequences of the natural processes	The natural system and his components. The geographic foundations of the diversity of natural landscapes
3. BLOCK 3. The geographic consequences of the human action	How many are and how distributed us? How we organised us? How it works the global system?

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	22.5	22.5	45
Mentored work	9	21	30
Previous studies	5	10	15
Problem solving	9	21	30
Essay questions exam	2	13	15
Problem and/or exercise solving	5	10	15
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Methodologies	
	Description
Lecturing	Exhibition of the contents of the matter, with support of audiovisual material and practical examples
Mentored work	Realisation, in group, of an exhaustive comment of a leaf of the Topographical Map
Previous studies	Reading and analysis of the material provided previously by the professor
Problem solving	Resolution of exercises; works with cartographic material; realisation, analysis and comment of charts; comments of text; analysis and realisation of resources; design of programmings

Personalized assistance	
Methodologies	Description

Mentored work	Resolution of doubts and problems that can go arising when making the works proposed, as well as make a more customised follow-up of the activities of learning, by means of face-to-face sessions in the dispatch, queries through the email, etc.
Previous studies	Resolution of doubts that pose the proportionate material to the student
Problem solving	Resolution of doubts and problems that can go arising when making the works proposed, as well as make a more customised follow-up of the activities of learning, by means of face-to-face sessions in the dispatch, queries through the email, etc.

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Mentored work	Presentation of the work made chord to the guidelines proposed. The results of learning expected are: - Know and apply the methods and technical own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary - Purchase the knowledges and the understanding to design and justify educational programmings - Handle of the Tics of suitable form to the needs and levels of the Childish Education	15	CB1 CB3 CB4 CG2 CG3 CG11 CE29 CE36 CE39 CE41 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT9 CT13
Previous studies	Assistance and participation in class The results of learning expected are: - Purchase knowledges and understanding of a notable area of the curriculum of Childish Education - Purchase the knowledges and the understanding to design and justify educational programmings - Know and apply the methods and technical own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary - Expand the cultural training	5	CB1 CB3 CB4 CG11 CE24 CE29 CE36 CE41 CT1 CT2 CT3 CT6 CT9 CT13 CT15

Problem solving	Presentation of the works made in the classroom (comments, reflections, analysis). The results of learning expected are: - Know and apply the methods and technical own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary - Elaborate and evaluate resources for the education and the geographic learning - Handle of the Tics of suitable form to the needs and levels of the Childish Education - Develop and evaluate contents of the curriculum by means of appropriate didactic resources and promote the corresponding competitions in the students	10	CB1 CB3 CB4 CG11 CE24 CE29 CE36 CE41 CT1 CT2 CT3 CT6 CT9 CT13 CT15
Essay questions exam	Three theoretical proofs on the basic concepts and contents of the *temario. The results of learning expected are: - Purchase knowledges and understanding of a notable area of the curriculum of Childish Education - Purchase the knowledges and the understanding to design and justify educational programmings - Know and apply the methods and technical own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary - Expand the cultural training	35	CB1 CB2 CB4 CB5 CG1 CE36 CE37 CE41 CE44 CT1 CT2 CT3 CT8 CT13 CT22
Problem and/or exercise solving	Three practical proofs on appearances treated in the *temario. The results of learning expected are: - Know and apply the methods and technical own of the Geography in the study and space analysis and dominate the basic geographic vocabulary - Elaborate and evaluate resources for the education and the geographic learning - Purchase the knowledges and the understanding to design and justify educational programmings	35	CB1 CB3 CB4 CG11 CE13 CE34 CE36 CT1 CT3 CT7 CT8 CT13

Other comments on the Evaluation

The theoretical and practical proofs, the works of classroom, *tutelado and other activities will be *liberatorias. In the final examination (official) will do the parts that remain pending, in his case. In case of not assisting and not realising the activities, or not realising the corresponding proofs, will do all in the final examination (official). To obtain an approved in the final qualification is NECESSARY CONDITION have surpassed the theoretical and practical proofs. The realisation of the other activities by himself alone, although numerically they allow it, will not be sufficient to achieve the approved final. Of the same way, the approved of the theoretical part-practical will not suffice for the approved final without the realisation and *superación of the other activities.

The theoretical proofs and practices will not compensate between yes of face to the final note; it is precise to approve the three parts of independent way. The theoretical contents-practical of each proof will be the following: in the first, the ones of the block 1; in the second, the ones of the block 2; in the third, the ones of the block3.
To the theoretical partial proofs-practical only will be able to present those students that have delivered a *ficha properly cover inside the first month.
In the second announcement, July, and other extraordinary announcements, will have to do a global examination of the matter. They will not conserve the notes of eventual parts approved. Only they will conserve , in case to have realised in the classroom, the qualifications of the activities of the classes *B. Of have not realised these activities, will have to realise in this examination.

All the *alumnado, assist or no to the classrooms, has right to be evaluated (by means of an examination or in the way that establish in the educational guide). The same conditions of general evaluation govern for those students that, by some reason, can not assist regularly to class.
The dates of the examinations can consult in the page web of the Faculty in the
link http://feduc.webs.uvigo.es/index.php?id=60,0,0,1,0,0

Sources of information

Basic Bibliography

AGUILERA ARILLA, M.J. y otros, Geografía General I. Geografía Física, UNED, 2013, Madrid

AGUILERA ARILLA, M.J., Geografía General II. Geografía Humana, UNED, 2014, Madrid

ALONSO, J. y otros, Geografía. Curso de Acceso, Centro de Estudios Ramón Areces, 2000, Madrid

BIELZA DE ORY, V. (ed.), Geografía General, 3ª ed., Taurus, 1993, Madrid

PAZO LABRADOR, A.J., Nocións básicas de Xeografía Xeral Física para Mestres. As consecuencias humanas dos procesos naturais, Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo, 2007, Vigo

TROITIÑO TORRALBA, N.L, Geografía General, Centro de Estudios Financieros, 2011, Madrid

Complementary Bibliography

ALBET, A. y BENEJAM, P., Una Geografía Humana renovada. Lugares y regiones en un mundo global, ICE de la Universitat Autónoma de Barcelona-Vicens, 2000, Barcelona

PLANS, P., Geografía Física, Geografía Humana., EUNSA, 1993, Pamplona

ROMERO, J. (coord.), Geografía Humana, Ariel, 2004, Barcelona

ESTÉBANEZ, J. y otros (1992), Geografía Humana, Cátedra, 1992, Madrid

LÓPEZ BERMÚDEZ, F. y otros, Geografía Física, Cátedra, 1992, Madrid

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., Geografía Humana. Sociedad, Economía y Territorio, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2005, Madrid

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., Glosario y prácticas de Geografía Humana., Ed. Universitaria Ramón Areces, 2006, Madrid

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., Paisaje, Sociedad y Cultura en Geografía Humana, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2011, Madrid

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Social sciences learning/P02G110V01601

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Knowledge of the natural environment/P02G110V01901

IDENTIFYING DATA				
Aspectos didácticos e organizativos da educación especial				
Subject	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial			
Code	O05G110V01908			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	González Fontão, María del Pilar			
Lecturers	Fernández Guerra, Ernesto González Fontão, María del Pilar			
E-mail	mpfontao@uvigo.es			
Web				
General description	O título desta materia é orixinario do Título de Mestre, especialidade de educación Especial, aprobada polo Real Decreto 1440/1991 (B.O.E., DE 11 de outubro). Tamén son orixinarios os seus contidos. Ambas, materia e contidos, son recuperados como materia optativa para o Grao de Educación Infantil. Na Mención de Educación Especial dáse a circunstancia de que esta mención no citado Grao é único nas 50 Universidades españolas que imparten este título. Con ela trataríase de acceder ao coñecemento dos modelos didácticos e organizativos relacionados coas NEAE.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber • saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber • saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten	• saber facer
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	• saber facer
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• saber facer

CE11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.	• saber facer
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	• saber facer
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber facer
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	• saber facer
CE20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.	• saber facer
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.	• saber facer
CE27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.	• saber
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.	• saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer
CE30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.	• saber facer
CE31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.	• saber facer
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.	• saber facer
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber facer
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.	• saber facer
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber facer
CE67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber
CT13	Razoamento crítico	• saber facer
CT14	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Motivación pola calidade	• saber

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

A1 Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	CB1 CB3 CB5 CG1 CG9 CE1 CE27 CE30 CE67 CT1 CT10
A2 Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	CB2 CG2 CE10 CE12 CE19 CE21 CT2 CT13
A3 Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	CB2 CG3 CE8 CE9 CE22 CE26 CT7 CT8 CT12 CT17
A4 Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	CB2 CB3 CG4 CE23 CE29 CE31 CE59 CT7 CT11 CT16 CT18
A5. Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	CB3 CG5 CG11 CE13 CE20 CE60 CT9 CT14 CT15
A9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	CB5 CG9 CE11 CE19 CE28 CT6 CT10 CT19
A11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelo nos estudantes	CB4 CG11 CE61 CE63 CE64 CT9 CT13 CT15

A12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan os colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativo	CB3 CG12 CE32 CE59 CE65 CE66 CT3 CT8 CT21

Contidos

Topic	
1. O contexto da Educación Especial. 2. Modalidades didácticas para a atención ás necesidades educativas especiais. 3. Modalidades organizativas para a atención ás necesidades educativas específicas. 4. Os profesionais da Educación Especial. 5. A organización de recursos materiais en Educación Especial. 6. A Familia e a comunidade educativa como axentes de integración.	(*)

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	12	20	32
Presentación	10	20	30
Traballo tutelado	25	36	61
Seminario	2	2	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22
Cartafol/dossier	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas loxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da organización escolar. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación dos estudantes a través da formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante elabora un documento sobre a temática da materia, investigacion, memoria, resumos de lecturas, etc. Inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Seminario	A través delas o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, tanto en aspectos relativos á materia ou ao proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, os mesmo que durante a realización de portafolios/dossieres e traballos; é dicir, durante o tempo en que se realizan estas actividades prestarase a atención adecuada aos estudantes ao obxecto de atender e resolver as súas dúbidas referidas á materia de organización do centro escolar.
Presentación	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre os aspectos mais relevantes da temática abordada.
Traballo tutelado	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre o contido do traballo.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competencess

Traballo tutelado	Dossier de traballos de aula e traballos monográficos tutelados, exposición, ...	50	CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG11 CE8 CE10 CE13 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE26 CE29 CE59 CE61 CE63 CE66 CE67 CT2 CT3 CT6 CT7 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT21

Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame de contidos da materia	50	CB1 CB2 CB3 CG1 CG3 CG5 CG9 CG12 CE1 CE9 CE11 CE12 CE27 CE28 CE30 CE31 CE32 CE60 CE64 CT1 CT10 CT13 CT15 CT18 CT21

Other comments on the Evaluation

Criterios para superar a materia:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (minimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter no exame a metade da puntuación.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Este deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, incluídos os abordados nos traballos prácticos. Será condición indispensable para superar a materia obter como mínimo 5 puntos.

Segunda convocatoria:

As competencias non adquiridas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda (xullo). De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esigencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

As datas oficiais de exames poden consultarse na web da Facultade no espazo datas exame 2019/2020.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Lozano, J., Cerezo, M. C., y Alcaraz, S., Plan de atención a la diversidad, Alianza Editorial, 2015, Madrid

Moya, E.C.; Moya, J.M. & El Homrani, M., El aula inclusiva. Condiciones didácticas y organizativas, 8 (3), 2015, Revista de Educación Inclusiva

Complementary Bibliography

AA.VV., La intervención en educación especial: propuestasdesde la práctica, CCS, 2006, Madrid

Castillo-Briceño, C., Posicionando la educación inclusiva: Una forma diferente de mirar el horizonte educativo, 39(2), 123-152, 2015, Revista Educación

Del Mar Bernabé, M., Alonso, V., y Bermell, M. Á., Evolución de la terminología relacionada con la atención a la diversidad a través de las diferentes reformas legislativas en España, 70(1), 79-96, 2015, Revista Ibero-americana de Educaçao

Echeita, G., Inclusión y exclusión educativa. De nuevo voz y quebranto, 16 (2), 99-118, 2013, Revista Iberoamericana sobre calidad, eficacia y cambio en educación

Guasp, J. J. M., Ramón, M. R. R., y De la Iglesia Mayol, B., Buenas prácticas en educación inclusiva, 34(1), 31-50, 2016, Educatio Siglo XXI

Ministerio de Educación, Actuaciones de Éxito en las Escuelas Europeas, 2011, https://sede.educacion.gob.es/publiventa/detalle.action?cod=14918

Rojas, G. A. S., De la anomalía a la discapacidad, una larga historia de exclusión social: de la muerte, al destierro y el repudio, a la inclusión educativa, 3(1), 2016, Inclusión & Desarrollo

Sola, T.; López Urquízar, N. Cáceres, M.P., Perspectivas didácticas y organizativas de la Educación Especial, Grupo Editorial Universitario, 2006, Granada

Salimbeni, O, Escuela y Comunidad: participación comunitaria en el sistema escolar, 17, 2011, Tendencias pedagógicas

Seijo, D., Educación especial, competencias docentes para atención de alumnos connecesidades específicas de apoyo educativo: formación y recursos didácticos, Port-Royal Ediciones, 2008, Port-Royal Ediciones

Simón, C., Giné, C. y Echeita, G., Escuela, familia y comunidad: Construyendo alianzas para promover la inclusión, 10(1), 25-42, 2016, Revista Latinoamericana de Inclusión Educativa

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Pedagogical foundations of special education				
Subject	Pedagogical foundations of special education			
Code	O05G110V01909			
Study programme	(*)Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd
Teaching language	Galician			
Department				
Coordinator	Fernández Guerra, Ernesto			
Lecturers	Fernández Guerra, Ernesto			
E-mail	efguerra@uvigo.es			
Web				
General description	(*)A materia de Bases Pedagóxicas da Educación Especial é optativa de 4º curso no plan de estudos da titulación de Grao de Educación Infantil, polo que trata de complementar a formación sobre a conceptualización do eido educativo que trata e dos suxeitos con necesidades específicas de apoio educativo. No mesmo senso, as tomas de decisión, o manexo de recursos e instrumentos axeitados e a interiorización de pautas de intervención educativas máis idóneas para facilitar a apredizaxe van ser os aspectos esenciais que se traballarán nesta materia. Consideramos que o mestre de Educación Infantil debe adquirir unha serie de competencias para poder implementar unha axeitada resposta educativa segundo as necesidades específicas de apoio educativo presentadas polo alumnado tendo presente o marco dunha escola inclusiva.			

Competencies		
Code		Typology
CB4	Students can transmit information, ideas, problems and solutions to both specialised and non-specialised public.	• Know How
CG1	Know the objectives, curricular content, and the evaluation criteria in Primary Education.	• know
CG3	Design and regulate learning spaces within diversity contexts to meet students´singular educational needs, gender equality, equity and respect for human rights.	• Know How
CG4	Promote coexistence in and out of the classroom and address peaceful resolution of conflicts. Know how to systematically follow learning and coexistence contexts and reflect on them.	• Know How
CG6	Know how language evolves in early childhood, learn to identify possible problems and assure adequate evolution. Effectively address language learning situations in multicultural and multilingual contexts. Oral and written expression, as well as mastery in the use of the different expression techniques.	• know • Know How
CG9	Knowledge of how primary schools are organised and the different actions that comprise their operation. Assume that the practice of teaching has to be improved and adapted to the scientific, pedagogical and social changes throughout life.	• Know How
CG11	Reflect on classroom practices to innovate and improve educational tasks, acquire habits and skills for autonomous and cooperative learning, and promote them among students.	• Know How
CG12	Understand the role, possibilities and limits of education in today's society and the core competencies affecting higher education schools and their professionals. Know the quality improvement models that can be applied to educational centres.	• know
CE4	Know how to identify stages and their cognitive, psychomotor, communicative, social and affective characteristics.	• Know How
CE6	Know the pedagogical dimension of interaction with peers and adults and learn how to promote participation in group activities, cooperative work and individual effort.	• Know How
CE7		• know • Know How
CE8	Know how to inform other professional specialists regarding centre and teacher collaboration in catering to the special educational needs that may arise.	• Know How
CE9	Acquire resources to promote educational integration of students with difficulties.	• Know How
CE10	Create and maintain communication ties with families to effectively influence the educational process.	• Know How
CE19	Understand that the daily dynamics in primary education is changeable depending on each student, group and situation and learn to be flexible in the teaching practice.	• Know How
CE21	Ability to work in a team with other professionals from both inside and outside the centre, to provide attention Procedure-based to every student, and to plan learning sequences and organise work situations in the classroom and playground, by identifying the specific characteristics of the 0 to 3-year-old and the 3 to 6-year-old age brackets.	• Know How
CE22	Cater to students' needs and transmit safety, peace of mind and affection.	• Know How
CE30	Participate in the preparation and follow-up of primary education projects within the school's framework of projects, and through collaboration with the region and with other professionals and social agents.	

CE32	Value the personal relationship with each student and his/her family as a factor of educational quality.	
CT2	Capacity for organisation and planning	• Know How
CT3	Oral and written communication	• Know How
CT5	Knowledge of informatics	• Know How
CT6	Information management capacity	• Know How
CT7	Troubleshooting	• Know How
CT8	Decision-making	• Know How
CT9	Team Work	• Know How
CT10	Work in an international context	
CT11	Skills in interpersonal relations	
CT12	Critical reasoning	• know
CT13	Critical reasoning	• Know How
CT14	Ethical commitment	• Know be
CT15	Autonomous learning	• know
CT16	Adaptation to new situations	• Know How
CT17	Creativity	• Know How
CT18	Leadership	
CT19	Knowledge of other cultures and customs	
CT21	Motivation for quality	• Know How
CT22	Awareness of environmental issues	• Know How

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
(*)	CG4 CG6 CE4 CE6 CT3 CT5 CT6 CT8 CT12
(*)Analizar os diversos modelos de escolarización para os alumnos/as con necesidades específicas de apoio educativo, atendendo ós seus déficits e necesidades.	CG3 CG9 CE21 CT2 CT8 CT10 CT11 CT12
(*)Conceptualizar, analizar e describir as variables implicadas nos procesos de E-A, así como a súa posible incidencia nas diversas alteracións do mesmo.	CG1 CE8 CE9 CE10 CE19 CT2 CT8 CT16
(*)Desenvolver actitudes positivas cara as persoas con discapacidade, dende unha perspectiva de normalización e integración.	CG11 CG12 CE22 CT12 CT14
(*)Adquirir unha actitude responsable, como futuro docente, na educación dos discentes atendendo ás súas necesidades específicas utilizando estratexias de comunicación,interacción e de traballo en equipo interprofesional para afronta-la ensinanza en contextos de diversidade.	CE21 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15

(*)Coñecer e deseñar respostas educativas segundo os modelos teóricos básicos de resposta á diversidade na aula e centro empregando avtitudes positivas cara o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.	CB4 CG3 CE21 CT2 CT9 CT12 CT17 CT18 CT19
(*)Comprender a natureza e problemas didácticos,organizativos e formativos que afectan á educación cando se enfrenta a situacións de diversidade,desigualdade e heteroxeneidade.	CE19 CT7 CT8 CT12
(*)Coñecemento e aplicación axeitada de instrumentos de identificación de necesidades específicas de apoio educativo e intervencións máis usuais no campo da Educación Especial, así como as estratexias psicopedagóxicas máis axeitadas en cada caso.	CB4 CE7 CE21 CE22 CE30 CE32 CT6 CT8 CT9 CT12
(*)Coñece-los recursos do sistema educativo para dar resposta á necesidades específicas de apoio educativo.	CG1 CT7 CT12 CT16 CT21 CT22

Contents	
Topic	
Block I. Conceptual bases and frames of performance	1. Bases gives Special Education: concept, educative needs especiais, normalization, integration... 2. Attention to diversidade, model inclusivo stop to attention á diversidade. 3. Escolarización and resposta ás educative needs from contexts inclusivos. 4. Reforzo and adaptacións curriculares (deseño, desenvolvemento, avaliación)
Block II. Processes of intervention in people with educative needs	5. The educative needs refered the difficulties of learning. 6. The educative needs refered to situations of educative disadvantage. 7. The educative needs refered the high capacities. 8. The educative needs refered the mental delay. 9. The educative needs refered the visual difficulties. 10. The educative needs refered the difficulties auditivas. 11. The educative needs refered the difficulties motóricas. 12. The educative needs refered the psychic difficulties and conductuales.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentation	10	0	10
Seminars	2	0	2
Lecturing	10	35	45
Mentored work	15	32	47
Mentored work	12	11	23
Portfolio / dossier	1	0	1
Problem and/or exercise solving	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description

Presentation	(*)Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Seminars	(*)Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lecturing	(*)Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Mentored work	(*)O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Mentored work	(*)O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Seminars	

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Mentored work	(*) Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/as	20	CB4 CG3 CE21 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12
Presentation	(*) Avaliación da exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	CB4 CT2 CT12
Mentored work	(*)Avaliación dos exercicios e proxectos realizados baixo a supervisión do profesor.	40	CG1 CG3 CT12
Problem and/or exercise solving	(*)Os alumnos deben realizar unha proba de exame de resposta corta en base os coñecementos teóricos e prácticos da materia	30	CB4 CG3 CT7 CT12

Other comments on the Evaluation

The evaluation that proposes is an evaluation multicriterio, is to say, an evaluation that admits proposals of assessment in all the activities that carry out (theoretical knowledges, practical, works, examination,) allowing an evaluation that suppose an integral assessment of the student/to.

Criteria to surpass the subject:
-Alumnado Assistant: understand by alumnado assistant that that assists with regularity to the kinds (minimo a 80%). This will have to take part in the modalidades indicated in the apartado of Evaluation and will be indispensable condition to surpass the subject obtain in each one of them like minimum the half of the punctuation.

-Alumnado No assistant: understand by alumnado no assistant that that does not assist with regularity to the kinds (fault more of a 20%). This will have to realize an examination in which go in all the contents of the subject, included the abordados in the practical works. It will be indispensable condition to surpass the subject obtain like minimum 5 points.

Second announcement:

The no purchased competitions in the first announcement will be evaluated in the second (July). Of not surpassing this last

announcement will not save the punctuations obtained. It answers to the same exigencias and proofs realized in the first announcement.

You date examinations:

Consult http://educacion-ou.Webs.uvigo.It is/educacion-or/web/index.php/Degree-educacion-childish/time

---

Sources of information
Basic Bibliography
ARNÁIZ, P., Escuelas eficaces e inclusivas: como favorecer su desarrollo., Siglo XXI, 2012,
CANO, R. (Coord.), Bases Pedagógicas de la Educación Especial. Manual para la formación inicial del profesorado., Biblioteca Nueva, 2003, Madrid
GALLEGO ORTEGA,J.L. y RODRÍGUEZ FUENTES, A., El reto de una educación de calidad en la escuela inclusiva., Vol 48, nº1 revista portuguesa de pedagogía. Unive, 2014, Coimbra
GALLEGO, J. L. y RODRÍGUEZ, A., Bases teóricas y de investigación en educación especial., Pirámide, 2005, Madrid
KYRIAZOPOULO, M. y WEBER, H. (eds.), Agencia Europea para el desarrollo de la EE, Odense, 2009, Dinamarca
Complementary Bibliography
AA.VV., La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica., CCS, 2006, Madrid
DEUTSCH-SMITH, D., Bases psicopedagógicas de la educación especial: enseñando en una época deoportunidades., Pearson Alhambra, 2007,
ECHEITA SARRIOMANDIN, G., Educación para la inclusión o educación sin exclusiones, Narcea, 2006, Madrid
ESTRELLA, E., Nuevas tecnologías aplicadas a la educación especial. Tutorial Formación, S.L.L., Editorial Formación, S.L.L., 2007,
FERNÁNDEZ BATANERO, J.M., Estrategiasy prácticas educativas eficaces para la inclusión educativa., Archivos analíticos de políticas educativas., 2010,
FERNÁNDEZ BATANERO, J. M., A la búsqueda de elementos difereciadores que aumentan los resultados y expectativas e alumnos en riesgo de exclusión euducativa., Revista de educación nº 355, 2011,
FONTAO, M.P. y MARTINEZ SUAREZ, E., FONTAO, M.P. y MARTINEZ SUAREZ, E. (2010). Una medida innovadora para la atención a la diversidad: la adaptación curricular por competencias., Innovación Educativa nº 20, 2010,
GALLEGO ORTEGA,J.L. y RODRÍGUEZ FUENTES, A., Bases teóricas y de investigación en educación especial., Pirámide, 2012, Madrid
GONZÁLEZ FONTAO, M. P. y MARTINEZ SUAREZ, E., Propuestas de mejora para inclusión educativa: las medidas de la atención a la diversidad en el contexto gallego., 22, Innovación Educativa, 2012,
GONZALEZ FONTAO, M. P., Construyendo una escuela inclusiva. Innovación Educativa, Nº, Innovación Educativa nº 21, 2011,
GUINEY, D.; OBRIEN, T., Atención a la diversidad en la enseñanza y el aprendizaje. Principios y práctica., Alianza Editorial, 2003, Madrid
HERNANDEZ, A., Aspectos generales y legislación internacional sobre educación especial., Impredisur, S.L., 2008,
LOPEZ SÁNCHEZ, M., La dignificación del alumnado connecesidades educativas especiales., Grupo Editorial Universitario, 2006, Granada
LUQUE PARRA, D.J., Orientación educativa e intervención psicopedagógica en el alumnado con discapacidad: análisis de casos prácticos., Aljibe, 2006, Archidona
MARTIN, E.J., Programación didáctica de una aula muy especial., Tutorial Formación, S.L.L., 2008,
PUIGDELLIVOL, I., La educación especial en la escuela integrada: una perspectiva desde la diversidad., Graó, 2007,
SÓLA MARTINEZ, T.; LÓPEZ URQUIZAR, N. yCÁCERES RECHE, Mª. P., Perspectivas didácticas y organizativas de la educación especial., Grupo Editorial Universitario, 2006, Granada
THOMAS, G; LOXLEY, A., Reconstrucciónde la educación especial y construcción de la inclusiva., Editorial La Muralla, S.A., 2007,

Recommendations

IDENTIFYING DATA				
Didáctica da relixión católica				
Subject	Didáctica da relixión católica			
Code	O05G110V01910			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Grande Seara, Julio			
Lecturers	Grande Seara, Julio			
E-mail	juliogrseara@yahoo.es			
Web				
General description	Nesta materia, preténdese un achegamento á didáctica da relixión católica na escola.			

Competencias		
Code		Typology
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.	• saber
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber facer
CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	• saber • saber facer
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• saber facer • Saber estar / ser
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	• saber facer • Saber estar / ser
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	• saber
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber facer
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber • saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	• saber

CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.	• saber
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.	• saber • saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber • saber facer
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Compromiso ético	• saber • Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber • Saber estar / ser
CT18	Lideranza	• saber • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	CG1 CE2 CE23 CE37 CE45 CE54 CT1 CT12 CT15 CT16 CT19

Coñecer os desenvolvementos da psicoloxía evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6. Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas, así como os valores propios desta etapa	CG1 CG6 CG8 CG9 CG12 CE2 CE5 CE6 CE10 CE12 CE19 CE21 CE22 CE29 CT1 CT2 CT3 CT11 CT12 CT14 CT19
Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo	CG4 CG5 CE10 CE29 CE64 CT2 CT9 CT11 CT18
Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade	CG11 CE12 CE21 CE23 CE29 CE37 CE45 CE54 CT3 CT14 CT19 CT20
Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas. Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística	CG6 CE45 CE54 CE60 CE64 CT12 CT19
Valorar a relación persoal con cada alumno e a súa familia como factor de calidade da educación	CG4 CE10 CE12 CE22 CT9 CT14 CT16

Contidos	
Topic	
I.- PSICOPEDAGOXÍA RELIXIOSA	Tema 1.- Natureza e finalidade do ensino relixioso escolar. Tema 2.- Orixinalidade da pedagoxía relixiosa e formas de educar na fe.
II.- APRENDER A ENSINAR NA área DE RELIXIÓN,	Tema 3.- Metas e Obxectivos do ensino relixioso escolar. Tema 4.- A presenza do relixioso no Proxecto Educativo. Contidos de Relixión: o currículo de Relixión de Ed. Primaria. Tema 5.- Materiais e recursos para o ensino da Relixión

III.- PRÁCTICA DOCENTE DO ENSINO RELIXIOSO	Tema 6.- O profesor de relixión na Escola
	Tema 7.- A unidade didáctica. Metodoloxía para a elaboración de unidades didácticas na área de Relixión

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	25	60	85
Estudo previo	0	34.5	34.5
Traballo tutelado	17	0	17
Presentación	1	2.5	3.5
Foros de discusión	10	0	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e/ou directrices dun traballo, ou exercicio a desenvolver polo estudante.
Estudo previo	Lectura de forma autónoma por parte do alumnado da documentación recomendada polo profesor que lles facilite o seguimento posterior das sesións maxistrais.
Traballo tutelado	Elaboración en grupo de unidades didácticas acerca de parábolas e/ou personaxes bíblicos.
Presentación	Exposición na aula da unidade didáctica elaborada en grupo.
Foros de discusión	Debates na aula acerca de temas actuais sobre didáctica da relixión na escola.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Estudo previo	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Traballo tutelado	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Foros de discusión	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Lección maxistral	O alumno/a deberá entregar ao final do cuadrimestre un breve resumo dos diversos temas explicados en clase.	50	CG1 CG6 CG9 CG12 CE2 CE6 CT1 CT3 CT15 CT19

Traballo tutelado	Os alumnos deberán entregar a unidade didáctica elaborada en grupo na aula	25	CG1 CG4 CG5 CG6 CG9 CG11 CG12 CE2 CE6 CE19 CE21 CE23 CE29 CE37 CE45 CE54 CE60 CE64 CT1 CT2 CT3 CT9 CT11 CT12 CT14 CT15 CT16 CT18 CT19 CT20

Presentación	Os alumnos deberán expor na aula, utilizando os recursos que estimen adecuados, a unidade didáctica elaborada e entregada previamente	25	CG1 CG4 CG6 CG8 CG11 CG12 CE2 CE6 CE19 CE21 CE23 CE29 CE37 CE45 CE54 CE60 CT1 CT2 CT3 CT9 CT11 CT12 CT14 CT15 CT16 CT18 CT19 CT20

Other comments on the Evaluation

Aqueles/as alumnos/as que non poidan asistir regularmente a clase e, por tanto, non poidan seguir o sistema de avaliación continua exposto anteriormente, serán avaliados/as conforme ao seguinte sistema:

- Deberán elaborar individualmente unha unidade didáctica sobre un tema que lle indicará o profesor, que suporá o 25% da cualificación final.

- Deberán entregar un resumo dos temas que figuran no programa, que suporá o 50% da cualificación final.

- Na data prevista no calendario de exames deberán expor un dos temas que previamente resumiron, elixido por sorteo, que suporá o 25% da cualificación final.

Leste mesmo sistema de avaliación aplicarase aos/as alumnos/as que non superen a materia e deban acudir á segunda convocatoria.

As competencias superadas na primeira edición de Xuño, non serán de novo avaliadas na convocatoria de Xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Téllez Sánchez, A, Pedagogía y didáctica de la religión en la escuela, UNIR, 2011,

López Quintas, A, Experiencia antropológica y experiencia religiosa, UNIR, 2010,

Almacellas, M.A, Camino hacia la madurez personal, Desclee de Brouwer, 2009,

Arranco lopez, R., Enseñar competencias sobre religion, Desclee de Brouwer, 2009,

Complementary Bibliography

Biblia de Jerusalem, Desclee de Brouwer, 1999, Bilbao

Catecismo de la Iglesia Catolica, Asociación de editores del catecismo, 1992, Madrid

Gómez Sierra, María Eugenia, Didáctica de la religión, PPC, 2005, Madrid

Recomendacións

Other comments

Os/AS ALUMNOS/AS QUE CURSEN E SUPEREN ESTA MATERIA CONTARÁN CON 6 ECTS CONDUCENTES Á OBTENCIÓN DA DECLARACIÓN ECLESIÁSTICA DE IDONEIDADE (DEI) A FIN DE PODER IMPARTIR CLASES DE RELIXIÓN CATÓLICA (BOE núm. 300, de 15 de decembro de 179 e RD 1440/1991, en BOE núm. 224 de 11 de outubro de 1991).

IDENTIFYING DATA				
Didáctica das matemáticas para a educación infantil				
Subject	Didáctica das matemáticas para a educación infantil			
Code	O05G110V01911			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Matemáticas			
Coordinator	Fernández Méndez, José Luis			
Lecturers	Fernández Méndez, José Luis			
E-mail	joslufem@uvigo.es			
Web				
General description	Con esta materia o alumnado complementará as competencias e coñecementos de matemáticas necesarios para o desenvolvemento da súa profesión			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber facer

CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .	• saber
CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.	• saber • saber facer
CE35	Comprender as matemáticas como coñecemento sociocultural.	• saber • saber facer
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.	
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT14	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

1. Coñecer as teorías sobre a adquisición e o desenvolvemento das aprendizaxes en matemáticas	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG6 CG8 CG9 CG12 CE33 CE41 CE55 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT10 CT12 CT13 CT15 CT16 CT19 CT20 CT21
2. Coñecer estratexias didácticas para desenvolver: representacións numéricas, nocións espaciais e xeométricas, nocións sobre magnitudes e para o desenvolvemento do pensamento lóxico	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE33 CE34 CE35 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

3. Coñecer materiais e recursos para o ensino das matemáticas	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE33 CE34 CE35 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

4. Adquirir capacidade crítica para analizar o DCB, en especial a área curricular de Matemáticas e para adaptarse a novas situacións	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12 CE33 CE34 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT21

5. Ser capaz de entender e interpretar situacións de ensinanza/aprendizaxe	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12 CE33 CE34 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21

7. Ser capaz de crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares destinados a promover a aprendizaxe mediante actividades que teñan sentido para o alumnado destas idades	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12 CE33 CE34 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21
8. Saber utilizar o xogo como principal recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12 CE33 CE34 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT16 CT17

Contidos

Topic	
1. As Matemáticas e a Educación Infantil	Desenvolvemento mental do neno. Razoamento lóxico-matemático
2. Desenvolvemento dos conceptos numéricos	Concepto de número natural. Operacions
3. Pensamento espacial	Xeometría plana. Xeometría do espacio
4. As magnitudes e a medida	Percepción das magnitudes. O proceso de medir.
5. O proceso de ensinanza aprendizaxe	Estratéxias e técnicas de aprendizaxe
6. As matemáticas no currículo de Educación Infantil	Os contidos de matemáticas en Educación Infantil
7. Recursos e materiais.Elaboración de novos materiais. Fontes e Bibliografía	Recursos e materiais didácticos. Clasificación e modalidades.
8. A actividade matemática na EI. Organización. Globalización. Avaliación	A actividade matemática: Organización. Globalización. Avaliación
9. Dificultades e problemas didácticos	Dificultades e problemas didácticos nas matemáticas de Educacion infantil

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	4	0	4
Lección maxistral	32	76	108
Seminario	2	0	2
Traballo tutelado	0	20	20
Presentación	8	0	8
Obradoiro	6	0	6
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Introdución e presentación da materia. Reparto da documentación base. Referencias bibliográficas recomendadas. Información sobre os traballos en grupo e os temas. Formación dos grupos e escolla do traballo. Pautas e métodos para a exposición dos traballos
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Seminario	Os grupos de traballo informarán ao profesor sobre o tema escollido. O profesor dará as indicacións pertinentes e aconsellará sobre a mellor forma de presentalo e expoñelo.
Traballo tutelado	Os estudantes formarán grupos para traballar e expoñer un tema monográfico de Didáctica da Matemática na Educación Infantil. Os temas serán propostos polo profesor e escollidos polos grupos. Poden ser propostos outros temas sempre que sexan sometidos á consideración do profesor. Cada grupo informará ao profesor do tema escollido, os integrantes do grupo e a bibliografía inicial. Os traballos se irán asignando por rigorosa orde de solicitude.
Presentación	O calendario para as exposicións será establecido polo profesor segundo criterios académicos que dará a coñecer aos estudantes. Deberán entregar ao profesor unha copia escrita así como un resumo do mesmo en soporte informático. Os traballos serán expostos de forma oral por todos os membros do grupo sendo obrigatoria a asistencia a todas as exposicións. Na aula se propiciará a reflexión e discusión sobre os temas expostos. Os resumos de todos os traballos expostos quedará a disposición dos estudantes para que podan incorporalos ao seu caderno de traballo.
Obradoiro	Exposición, coñecemento e traballo directo con diferentes xogos de regras e materiais manipulativos para a matemática na Educación Infantil. Consulta e estudo da súa utilidade. Apuntamentos e recollida de información que será incorporada ao caderno de traballo. A asistencia é obrigatoria. O seu control sera mediante sinatura.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Os alumnos teñen a oportunidade de revisar e discutir, xunto co titor, temas do seu interese

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Presentación	Para a avaliación da exposición dos traballos se terán en conta os seguintes criterios: - A exposición oral e a presentación: cohesión do grupo, claridade na exposición, utilización de medios informáticos, emprego de materiais, conclusións, etc. - A asistencia a todas as exposicións. O seu control será mediante sinatura. - A intervención na aula sobre o tema exposto ou nos debates posteriores.	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG8 CG9 CE33 CE34 CE35 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT13 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21

Traballo tutelado	Para a avaliación dos traballos se terán en conta os seguintes criterios: - O tipo de traballo e o seu grao de dificultade: interese do tema, bibliografía consultada e idioma, etc. - A corrección do documento e o seu resumo: boa estructuración, corrección na presentación e a escritura, bibliografía, construcción de materiais, experimentación, resumo ben elaborado, etc	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG9 CE33 CE34 CE35 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT13 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21

Exame de preguntas de desenvolvemento	1º Bloque: tres apartados dos temas impartidos. Un de cada tema. 2º Bloque: cinco cuestións sobre os temas impartidos. Cada unha terá diferente peso segundo o seu grao de amplitude e dificultade. Os estudantes saberán no momento da proba a cualificación máxima de cada unha delas. Criterios de avaliación: - Adquisición do coñecemento das cuestións propostas. - Claridade na exposición, e corrección na redacción e a escritura. - Utilización correcta de conceptos matemáticos. - Capacidade para aplicar o coñecemento teórico.	70	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG11 CG12 CE33 CE34 CE35 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. O sistema de avaliación non establece diferenzas entre alumnas/os asistentes e non asistentes. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario publicado na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Grupo Capicua, Matemáticas divertidas en el aula infantil, 1, Santillana, 2008, Madrid

Cascallana, M.T., Iniciación a la Matemática, 1, Santillana, 1988, Madrid

Dickson, L. et al., El aprendizaje de las Matemáticas, 1, Labor, 1991, Barcelona

Lovell, S., El desarrollo de los conceptos básicos y científicos en los niños, 1, Morata, 1977, Madrid

Resnik, L. y Ford, W., La enseñanza de las matemáticas y sus fundamentos psicológicos, 1, Paidós/MEC, 1990, Barcelona

Complementary Bibliography

Alsino, C.. y otros, Invitación a la geometría, 1, Sintesis, 1987, Madrid

Baroody, A., El pensamiento matemático de los niños, 1, Visor/MEC, 1988, Madrid
Bartoni Bussi, M., Lo spacio, l´ordine, la misura, 1, Juvenilla, 1992, Milan
Beard, R.M., Psicología evolutiva de Piaget: una hipótesis para educadores, 1, Kapelusz, 1979, Buenos Aires
Guibert, A. et al., Actividades geométricas para Educaión Infantil, 1, Narcea, 1979, Madrid
Labinowicz, E., Introducción a Piaget, 1, Fondo Educativo interamericano, 1980, México
Maza, C., Conceptos y numeración en la Educación Infantil, 1, Sintesis, 1989, Madrid
Orton, A., Didáctica de las matemáticas. Cuestiones, teoría y práctica en el aula, 1, Morata/MEC, 1990, Madrid
Piaget, J. y Szeminska, A., Génesis del número en el niño, 1, Guadalupe, 1975, Buenos Aires
Rico, L., Conocimiento numérico y formación del profesorado., 1, Servicio de publicaciones, Universidad de Granad, 1995, Granada
Skemp, R., Psicología del aprendizaje de las matemáticas, 1, Morata, 1980, Madrid

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Xogo na educación infantil				
Subject	Xogo na educación infantil			
Code	O05G110V01912			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	García Núñez, Francisco Javier			
Lecturers	García Núñez, Francisco Javier			
E-mail	fjavier@uvigo.es			
Web				
General description	Desenvolvemento das capacidades do alumnado para a análise das competencias necesarias para coñecer o xogo, os procesos do seu desenvolvemento no neno e a súa capacidade para aprender con el. O coñecemento do xogo no neno, así como o deseño de actividades e estratexias destinadas a promovelo, son aportacións que desde esta materia se fan ao perfil dos mestres en xeral e de forma especial aos de Educación Infantil. A súa adecuación ao perfil da titulación vén dado pola necesidade de coñecementos que teñen os docentes dese ciclo sobre o xogo, da súa evolución e das actividades que axudan na aprendizaxe.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber • saber facer
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber • saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber • saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	• saber • saber facer
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.	• saber • saber facer
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	• saber • saber facer
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	• saber • saber facer

CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.	• saber facer
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	• saber facer
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	• saber • saber facer
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.	• saber • saber facer
CE15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.	• saber
CE16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.	• saber • saber facer
CE17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.	• saber facer
CE18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	• saber facer
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	• saber • saber facer
CE20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.	• saber • saber facer
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.	• saber facer
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	• saber • saber facer
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.	• saber • saber facer
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.	• saber facer
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.	• saber • saber facer
CE33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .	• saber
CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.	• saber
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.	• saber
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber facer
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.	• saber • saber facer
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	• saber • saber facer
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.	• saber • saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber facer
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	• saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber facer
CE67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.	
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer

CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber facer
CT14	Compromiso ético	• saber facer
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

1. Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG11 CE1 CE2 CE4 CE5 CE7 CE9 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE32 CE33 CE34 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CE67 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

2. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades motrices mediante o xogo.	CB1 CB2 CB4 CG2 CG7 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE32 CE33 CE34 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CE67 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

3. Promover o xogo simbólico e de representación de roles como principal medio de coñecemento da realidade social.	CB1 CB2 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE32 CE33 CE34 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CE67 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

4. Ser capaz de utilizar os xogos como medio para promover a comprensión da realidade.	CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE32 CE33 CE34 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CE67 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

5. Deseñar actividades lúdicas encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG11 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE18 CE19 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE62 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Contidos	
Topic	
BLOQUE 1; Concepto e fundamentos do xogo na idade infantil.	NUCLEO TEMATICO 1: O XOGO, CONCEPTOS E CARACTERISTICAS XERAIS NUCLEO TEMATICO 2: TEORIAS DO XOGO
BLOQUE 2; Os xogos na idade infantil (xogo simbólico, con material motriz, material reutilizable, autóctonos, populares e tradicionais;)	NUCLEO TEMATICO 3: EVOLUCION DOS INTERESES LUDICOS NAS DIFERENTES IDADES NUCLEO TEMATICO 4: CLASIFICACIÓNS DO XOGO
BLOQUE 3 - Espazos, recursos e materiais para o xogo infantil.	NUCLEO TEMATICO 5: MEDIOS E MATERIAIS DO XOGO
BLOQUE 4 - Novas tendencias nos xogos infantís.	NUCLEO TEMATICO 6: XOGO E MOVEMENTO NUCLEO TEMATICO 7: O XOGO NOS DESEÑOS CURRICULARES

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	0	2

Lección maxistral	12.5	15.5	28
Traballo tutelado	4	8	12
Traballo tutelado	4	16	20
Presentación	16	14	30
Exame de preguntas obxectivas	2	14	16
Traballo	4	10	14
Práctica de laboratorio	4	14	18
Simulación ou Role Playing	4	6	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introdutorias	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Lección maxistral	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Presentación	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Práctica de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Simulación ou Role Playing	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG11 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE32 CE33 CE34 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CE67

Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG11 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE32 CE33 CE34 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CE67 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG11 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE32 CE33 CE34 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CE67 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Simulación ou Role Playing	Ferramenta baseada na simulación escénica de situacións que se poden producir na realidade.	25	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG11 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE13 CE19 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Other comments on the Evaluation

Para os alumnos non asistentes ou que non alcancen o 80% das asistencias, o exame terá o valor do 60% e a presentación de traballos o 40%. Ademais realizarán un exame de tipo práctico oral que permita comprobar la adquisición das competencias prácticas.

Para superar a materia é requisito indespensable alcanzar o 50% en cada criterio de avaliación.

As actividades non superadas na 1ª convocatoria, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. Manteranse as competencias adquiridas.

Data do exame: Consultar a web da facultade .

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Huizinga, J., Homo ludens. B, Alianza Editorial S.A., 2012, Madrid

Pecci, M. C., Herrero, T., López, M. y Mozos, A, El juego infantil y su metodología, McGraw-Hill/Interoamericana, 2010, Madrid

Bishop, A. J., et al., El juego como estrategia didáctica, Graó, 2008, Barcelona

Navarro Adelantado, V., El afán de jugar. Teoría y práctica de los juegos motores, INDE, 2002, Barcelona

Piaget, J., La formación del símbolo en el niño, Fondo de Cultura Económica., 2016, México

Lares, Miguel J., Juego e infancia, Lumen, 2014, Buenos Aires

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

1. Asistir a clase resultará moi beneficioso para cumprir os obxectivos da materia sobre todo nas súas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións darase unha visión de conxunto e anticiparanse as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.
2. Se non podes asisitir a clase, será especialmente importante acudir ás titorías do profesorado, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade "TEMA". Nela poderás encontrar todas as actividades que deberás realizar para a túa formación e a superación desta materia.
3. A túa condición de alumno/a da Universidade de Vigo abre as portas a moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE encontrarás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes encontrar na nosa Universidade.

IDENTIFYING DATA				
Idioma estranxeiro II: Francés				
Subject	Idioma estranxeiro II: Francés			
Code	O05G110V01931			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Francés			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Fidalgo Fernández, José Manuel			
Lecturers	Fidalgo Fernández, José Manuel			
E-mail	fidalgofernandez@uvigo.es			
Web				
General description	Adquisición e perfeccionamento do nivel B2 do Marco Común Europeo.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer

CT5	Coñecemento de informática	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT14	Compromiso ético	• saber • saber facer
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer
CT17	Creatividade	• saber • saber facer
CT18	Lideranza	• saber • saber facer
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber • saber facer
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber
CT21	Motivación pola calidade	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Comprender discursos e conferencias extensos, e ata seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.	CB1 CB2 CB3 CG11 CE44 CE49 CT4 CT11 CT13 CT16 CT20
Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	CB5 CG11 CE44 CE46 CE52 CT1 CT4 CT6 CT7 CT11 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20

Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista Comprender e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	CB2 CB3 CB4 CG2 CG4 CG5 CE44 CE49 CE52 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20
Presentar descricións claras e detalladas dunha ampla serie de temas relacionados coa súa especialidade. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en francés, con fluidez e seguridade, os temas de interese para alumnos de educación infantil e primaria que figuran nas recomendacións para o deseño das programacións de lingua estranxeira nestes niveis.	CB2 CB3 CG4 CG6 CG7 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT11 CT12 CT13 CT18 CT20
Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir redaccións ou informes transmitindo información ou propondo motivos que apoien ou refuten un punto de vista concreto, relacionados co ámbito persoal, profesional e educativo. Escribir cartas que destacan a importancia que lle dan a determinados feitos ou experiencias.	CB2 CB3 CB4 CG2 CE44 CE46 CE52 CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT11 CT12 CT14 CT18 CT20

Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.	CB5 CG1 CG2 CG5 CG12 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21
Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística	CB5 CT2 CT4 CT5 CT6 CT11 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21

Contidos	
Topic	
1 - Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2 - Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabeduría popular, diferenzas de rexistro. Dialecto e acentos.
3 - Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia "natural", relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estructuración do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, Estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofunciones. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos.
4 - Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'.
5 - Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, artes, monumentos, etc.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	9	0	9
Traballo tutelado	20	20	40
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Resolución de problemas de forma autónoma	10	15	25
Presentación	10	22	32
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	13	15
Exame de preguntas obxectivas	1	12	13
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa asignatura. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	1.- Exercicios gramaticais (orais / escritos) de dificultade media. 2.- Textos: lectura e comprensión. 3.- Redaccións breves sobre temas de actualidade. 4.- Situacións de comunicación (oral / escrito): pedir información na rúa para atopar un destino, cear nun restaurante, comprar un billete de tren, ...
Presentación	Presentacións powerpoint en francés sobre aspectos socioculturais do mundo francófono (Aprendizaxe da lingua estranxeira no seu contexto).
Prácticas autónomas a través de TIC	Visita de páxinas web didácticas en francés (exercicios, cultura e civilización, informacións, ... Lectura de xornais dixitais francófonos.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.
Resolución de problemas de forma autónoma	Textos literarios e exercicios de gramática.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG11 CG12 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG11 CG12 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Resolución de problemas de forma autónoma	A participación activa e implicación na resolución de exercicios e actividades didácticas serán obxecto de avaliación continua.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG11 CG12 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse probas sobre os contidos teóricos e prácticos da materia.	20	CB2 CB3 CB4 CB5 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT7 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente, deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

Na convocatoria de xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre. Data do exame ver web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BEACCO, J.C., BOUQET, S. et PORQUIER, R., Niveau B2 pour le Français, Didier, 2004,

GRÉGOIRE, M., Grammaire progressive du français. Niveau avancé, CLE INTERNATIONAL, 2001,

MIQUEL, C. et GOLIOT-LÉTÉ, A., Vocabulaire progressif du français, CLE INTERNATIONAL, 2001,

Complementary Bibliography

STEELE, R., ivilisation progressive du français, CLE INTERNATIONAL, 2002,

BOURGEOIS, R. et TERRONE, P., La France des institutions, Presses Universitaires de Grenoble, 2001,

CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., Guide pratique de la communication, Didier, 1991,

CHOLLET, I. et ROBERT, J.M., Précis de Grammaire, CLE INTERNATIONAL, 2009,

GUILLEMANT, D., La France en poche, Pearson Longman, 2006,

LE ROBERT NATHAN, Conjugaison, Nathan, 1995,

ROBERT, P., Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française, Le Robert, 1974,

WALTER, H., Le français dans tous les sens, Le Livre de Poche, 1988,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés/O05G120V01909
Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905
Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Other comments

Sería recomendable posuír coñecementos previos, é dicir, o nivel B1 segundo o Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas.

IDENTIFYING DATA				
Idioma estranxeiro II: Inglés				
Subject	Idioma estranxeiro II: Inglés			
Code	O05G110V01932			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Inglés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
Lecturers	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
E-mail	revilla@uvigo.es			
Web				
General description	Preténdese aproximar aos estudantes que cursen esta materia ao nivel de competencia comunicativa en inglés definido polo Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas como B2.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer

CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT14	Compromiso ético	• saber • saber facer
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer
CT17	Creatividade	• saber • saber facer
CT18	Lideranza	• saber • saber facer
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber • saber facer
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber
CT21	Motivación pola calidade	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Comprender discursos extensos, e seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.	CB1 CB2 CB3 CG11 CE44 CE49 CT4 CT11 CT13 CT16 CT20
2. Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	CB5 CG11 CE44 CE46 CE52 CT1 CT4 CT6 CT7 CT11 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20

3. Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista . Comprender e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	CB2 CB3 CB4 CG2 CG4 CG5 CE44 CE49 CE52 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20
4. Presentar descricións claras e detalladas de temas relacionados coa súa especialidade. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con fluidez e seguridade, os temas de interese para alumnos de educación infantil que figuran nas recomendacións para o deseño de programacións de lingua estranxeira nestes niveis.	CB2 CB3 CG4 CG6 CG7 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT11 CT12 CT13 CT18 CT20
5. Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir redaccións e informes.	CB2 CB3 CB4 CG2 CE44 CE46 CE52 CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT11 CT12 CT14 CT18 CT20

6. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe	CB5 CG1 CG2 CG5 CG12 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21
7. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	CB5 CG10 CT2 CT4 CT5 CT6 CT11 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21

Contidos	
Topic	
1. Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular. Diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia 'natural', relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estructuración do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofunciones. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos
4. Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'
5. Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, tradicions, monumentos, etc.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Traballo tutelado	23	41.5	64.5
Obradoiro	23	36	59
Presentación	3	10	13
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Traballo tutelado	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Obradoiro	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	16.8	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG6 CG7 CG11 CG12 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	16.6	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG10 CG11 CG12 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.	16.6	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG5 CG10 CG11 CG12 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Exame de preguntas de desenvolvemento	Farase unha proba final que constará de dous partes: unha proba de redacción e unha entrevista oral duns dez minutos. Cada unha destas probas levará o 25% da nota final.	50	CB2 CB3 CB4 CB5 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT7 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20

Other comments on the Evaluation

Para superar esta asignatura o alumnado deberá conseguir polo menos un 25% da nota total naqueles aspectos que NON forman parte do exame final. No que respecta a este último, o estudante deberá aprobar tanto a parte escrita como a oral. As competencias non superadas na convocatoria de xuño poderán ser recuperadas en xullo. Os alumnos que non poidan asistir a clase deberán porse en contacto coa profesora ao principio do curso para pactar con ela un plan de traballo. Data do exame: Consultar a web da facultade no menú: *Datas exames.*

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Oxford Spanish Dictionary, 4th edition, Oxford University Press, 2009, Oxford

Adelson-Goldstein, J., Collins diccionario español-inglés. inglés-español, Harper Collins, 2002, Glasgow

Longman Dictionary of Contemporary English, 6th edition, Longman, 2014,

Oxford Advanced Learner's Dictionary, 8th edition, Oxford University Press, 2016, Oxford

Eastwood, J. & Mackin, R., Oxford Practice Grammar, Oxford University Press, 2006, Oxford

Murphy, R., English Grammar in Use, Cambridge University Press, 2006, Cambridge

Co-Build English Guides, Harper Collins, 2008, University of Birmingham

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916
Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés/O05G120V01912
Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Other comments

Recoméndase aos estudantes que cursen esta materia que teñan adquirido previamente un nivel B1 alto en lingua inglesa, tanto escrita como oral.

IDENTIFYING DATA				
Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés				
Subject	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés			
Code	O05G110V01933			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Francés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	García Fernández, Manuel Ángel			
Lecturers	García Fernández, Manuel Ángel			
E-mail	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
General description	Contribución das novas tecnoloxías e medios audiovisuais na procura de recursos para o ensino/aprendizaxe do francés lingua estranxeira.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.	
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico	

CE6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
CE11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
CE15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
CE16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
CE17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio das regras que subxacen á utilización da linguaxe, en relación aos compoñentes fonológico, morfológico, sintáctico, semántico e léxico.	CB1 CB2 CB3 CG6 CG11 CE13 CE16 CE17 CE19 CE43 CE45 CE51 CE52 CT2 CT4 CT5 CT16

2. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais	CG3 CG4 CG7 CG8 CG10 CG11 CE1 CE2 CE15 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CT4 CT5 CT13 CT15 CT17
3. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido	CG1 CG2 CE8 CE13 CE17 CE19 CE23 CE51 CE52 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT14 CT16 CT17 CT18 CT22
4. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade	CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG11 CG12 CE1 CE2 CE7 CE11 CE13 CE15 CE23 CE50 CT4 CT5 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17

5. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación	CG11 CG12 CE1 CE5 CE6 CE11 CE13 CE43 CE51 CE52 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT16 CT17

Contidos	
Topic	
1. Programas de office.	1. Uso de programas.
2. Programas de audio.	2. Uso de programas.
3. CR-Rom. Correo electrónico.	3. Uso e manexo multimedia.
4. Webs para o ensino da lingua estranxeira.	4. Recursos pedagóxicos. A tarefa mediatizada.
5. Webquests.	5.Tipos e potencialidades.
6. Chats y wikis.	6. Chats, Wikis e posibilidades de uso.
7. Ferramentas de autor e creación de exercicios.	7. Manexo de ferramentas.
8. Blogs.	8. O blog e as súas potencialidades.
9. Audio/videoconferencia.	9. A utilidade do audio/videoconferencia.
10. Plataformas de aprendizaxe virtual.	10. Manexo de plataformas.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	2	3
Lección maxistral	6	0	6
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Presentación	5	0	5
Traballo tutelado	5	20	25
Prácticas autónomas a través de TIC	10	20	30
Foros de discusión	3	0	3
Resolución de problemas	1	4	5
Traballo	4	35	39
Exame de preguntas obxectivas	4	0	4
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.

Foros de discusión	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramiento/desenvolvemento de actividades da materia e di proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas de laboratorio	Exercicios diante ordenador con indicacións do profesor.
Traballo tutelado	Tarefas a prepara con antelación e a presentar en clase.
Resolución de problemas	Levaránse a cabo na clase coa explicación e avaliación retroactiva do profesor.
Tests	Description
Traballo	Traballo titorizado polo profesor a desenvolver durante o curso.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Prácticas de laboratorio	Realización de tarefas específicas realizadas no laboratorio de idiomas baixo a orientación do profesor.	50	CG1 CG2 CG4 CG5 CG7 CG11 CE45 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18

Traballo	Presentación de traballo ou proxecto final en formato dixital con memoria explicativa en lingua francesa realizado segundo as orientacións do profesor.	25	CB1 CB2 CB3 CG1 CG2 CG4 CG7 CG11 CE45 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test sobre contidos teóricos da materia.	25	CG6 CG12 CE45 CE52 CT1 CT4 CT7 CT14

Other comments on the Evaluation

Os alumnos haberán de asistir a clase con regularidade (nese sentido 5 faltas sen xustificar acarrea a PERDA do dereito a avaliación continua) e realizar as tarefas que se propoñan en clase. A avaliación continua consistirá na resolulción de tarefas colaborativas (50%) e controis puntuais (25 %) que se realizarán ao longo do curso. O proxecto que se proporá a principios de curso suporá o 25% da nota final.

Aqueles alumnos que NON superen a avaliación continua, haberán de presentarse (1º convocatoria de maio) ao exame final (80%) e elaborar un proxecto dixital (20%).

En segunda convocatoria de xuño/xullo, a avaliación consistirá nun exame final (80 %) e a elaboración dun proxecto dixital (20%).

Aqueles alumnos que non superen a materia
durante o curso, terán que presentarse ao exame final aprobado segundo o calendario oficial pola Xunta de Facultade. Segundo a normativa vixente, con independencia da asistencia ou non ás clases, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación. As datas do exame poden ser consultadas na web da Facultade no espazo 'Datas exames'

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bourrissoux, J.-L. / Pelpel, P., Enseigner avec l'audiovisuel, Les éditions de l'organisation, 1992

Complementary Bibliography

Lancien, Th., Le Multimédia, CLE International, 1998
Barroso Osuna, J. / Cabero Almenara, J. (Coords.), Nuevos escenarios digitales, Pirámide, 2013
Álvarez Álvarez, Al., Nuevas Tecnologías para la clase de francés, Quiasmo, 2009
Mangenot, Fr. / Louveau, E., Internet et la classe de langue, CLE International, 2006
Cabero, J. / Martínez, Fr. / Salinas, J., Medios audiovisuales y Nuevas tecnologías para la formación en el s. XXI, Eductec, 2000
Olliver, Chr. / Puren, L., Le web 2.0 en classe de langue, Éditions Maison des langues, 2011
Guichon, N., Vers l'intégration des Tics dans l'enseignement des langues, Didier, 2012

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904
Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Subjects that it is recommended to have taken before

Idioma estranxeiro I: Francés/O05G110V01405
Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés/O05G110V01508
Idioma estranxeiro II: Francés/O05G110V01931

Other comments

Recoméndase un nivel A2 do idioma francés como mínimo para poder consultar a bibliografía e explorar os recursos de francés; ter cursado as materias de francés lingua estranxeira, seguir a modalidade de avaliación contínua e vir a clase con regularidade.

IDENTIFYING DATA				
Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés				
Subject	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés			
Code	O05G110V01934			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán Inglés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Lecturers	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
E-mail	victoria@uvigo.es			
Web				
General description	Integración das novas tecnoloxías da información e a comunicación (NTICs) no proceso de ensino-aprendizaxe da lingua inglesa.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber facer • Saber estar / ser
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer

CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer
CT14	Compromiso ético	• saber • saber facer
CT15	Aprendizaxe autónoma	• Saber estar / ser
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT17	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Lideranza	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio das regras que subiacen á utilización da linguaxe, en relación aos componentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.	CB1 CB2 CB3 CG6 CG11 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT2 CT4 CT5 CT16
2. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais.	CG4 CG7 CG11 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT4 CT5 CT13 CT15 CT17

3. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido.	CG1 CG2 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT14 CT16 CT17 CT18
4. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade.	CG4 CG5 CG6 CG7 CG11 CG12 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT4 CT5 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17
5. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación.	CG11 CG12 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT16 CT17

Contidos	
Topic	
1. Programas de Office	-
2. Programas de audio	-
3. CD-ROM. Correo electrónico	-
4. Sitios web para o ensino da lingua estranxeira. WebQuests.	-
5. Chat	-
6. Ferramentas de autor e creación de exercicios interactivos	-
7. Blogues	-
8. Audio/videoconferencia	-
9. Plataformas de aprendizaxe virtual	-
10. Creación de sitios web propios	-

11. Programas de concordancia -

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	1	2
Lección maxistral	9	10	19
Prácticas de laboratorio	32	21	53
Presentación	1	3	4
Resolución de problemas de forma autónoma	2	8	10
Foros de discusión	1	3	4
Traballo tutelado	1	2	3
Estudo previo	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	9	10
Traballo	3	28	31
Autoavaliación	1	9	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade desenvolvida nunha contorna virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Foros de discusión	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Tests	Description
Traballo	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación		
Description	Qualification	Evaluated Competencess

Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas no laboratorio de idiomas, ante a presenza da profesora. O seguimiento realizarase con técnicas baseadas na observación directa. Nalgúns casos concretos haberá que facer entrega de resultados.	20	CB1 CB2 CB3 CG1 CG2 CG4 CG5 CG7 CG11 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo test sobre contidos teóricos da materia. Cando o profesorado estímeo oportuno, o exame escrito poderá ser complementado cun exame oral.	30	CG6 CG12 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT4 CT7 CT14

Traballo	Presentación de traballo ou proxecto final. É necesario facer a súa entrega en formato dixital dentro do prazo concretado. Para a súa cualificación teranse en conta, entre outros aspectos, o contido, a estrutura, orixinalidade e uso apropiado da lingua inglesa.	50	CG4 CG7 CG11 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18

Other comments on the Evaluation

Será necesario asistir polo menos a un 80% das sesións presenciais para ser avaliados a través das referidas ponderacións. Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (1,5 puntos) e no proxecto final (2,5 puntos). En caso de superar unha das partes da materia (teórica ou práctica), conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Cando a algún estudante non se lle poida cualificar a través da avaliación continua, este deberá realizar unha proba dos contidos teóricos da materia que pondera ata 3 puntos da nota final e outra dos contidos prácticos que pondera ata 7 puntos. Para superar a materia será preciso que obteña en cada unha das partes (teoría e práctica) un 50% da cualificación establecida para cada apartado, é dicir 1,5 puntos en contidos teóricos e 3,5 puntos en contidos prácticos. En caso de superar unha das partes da materia (teórica ou práctica), conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datas exames".

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Dudeney, G., & Hockly, N., How to teach English with technology, Pearson Longman, 2007,

Gordon-Smith, D., & Baber, E., Teaching English with information technology, Modern English Publishing, 2005,

Complementary Bibliography

Fernández, M.V., The EFL teacher and the introduction of multimedia in the classroom, 2001, Computer Assisted Language Learning, 14(1), 3-14.

Fernández, M.V., Aprendiendo inglés en la Red, Abecedario, 2008,

Levy, M., Computer-assisted language learning: Context and conceptualization, Oxford University Press, 1997, Oxford

Villatoro, J., La Web 2.0 aplicada a la enseñanza del ELE, 2008,

Warschauer, M., Computer-assisted language learning: an introduction, Logos International, 1996, En S. Fotos (ed.), Multimedia language teaching (pp. 3-20). Tokyo

Warschauer, M., & Healey, D., Computers and language learning: an overview, 1998, Language Teaching, 31, 57-71.

Recomendacións

Other comments

RECOMÉNDASE:

1. A asistencia continuada ás sesións de teoría e práctica.
2. Dominio da informática a nivel usuario.
3. Actitude favorable e receptiva para a experimentación/exploración das enormes posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías no campo da aprendizaxe/ensino da lingua estranxeira (inglés).

IDENTIFYING DATA				
Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés				
Subject	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés			
Code	O05G110V01935			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Francés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	García Fernández, Manuel Ángel			
Lecturers	García Fernández, Manuel Ángel			
E-mail	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
General description	O obxectivo desta materia é proporcionar aos futuros mestres/as unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua francesa e profundizar con eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explotar como xerar situacións de comunicación na aula.			

Competencias		
Code		Typology
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.	• saber facer
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.	• saber
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.	• saber facer
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber

CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG9 CG12 CE61 CT2 CT6 CT9 CT10 CT17 CT21 CT22
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelo entre os estudantes	CB3 CB5 CG2 CG3 CG4 CG10 CG11 CE61 CT5 CT10 CT16 CT21 CT22
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	CG5 CE50 CE52 CT3 CT4 CT5 CT11 CT12 CT13 CT20

4. Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidad e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	CB3 CG3 CG7 CG8 CT8 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	CE43 CE51 CE52 CT3 CT4
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	CB4 CG2 CE51 CE61 CT2 CT8 CT18 CT20 CT22
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.	CE43 CE51 CE52 CT3 CT4
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplen os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos adecuadas ao nivel A1 do Marco.	CE43 CE51 CE52 CT3 CT4 CT8 CT10 CT17 CT18 CT20 CT21 CT22
9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan elaborar cada tarefa en subtarefas	CB4 CE51 CE61 CT7 CT21
10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A1 do Marco Común Europeo)	CE43 CE51 CE52 CT1 CT20
11. Determinar as competencias xerais e comunicativas que corresponden a cada subarea.	CE51 CE52 CT4 CT20
12. Levar a cabo tarefas representándoas na aula	CE43 CE51 CE52 CT2 CT3 CT4 CT9 CT19 CT21
13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas	CE43 CE61

Contidos

Topic	
1. Introdución aos conceptos básicos das actividades comunicativas.	1. A clase de lingua. O contexto material. Os actores.
2. O contexto de uso da lingua.	2. A lingua materna. A lingua segunda e estranxeira.
3. O discurso como unidade básica de comunicación.	3. As competencias básicas de comunicación.
4. A Avaliación a través dos niveis.	4. As ferramentas institucionais e os enfoques metodolóxicos.
5. Fichas prácticas: oral e escrito.	5. Prácticas de clase.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	10	20	30
Presentación	5	11	16
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Prácticas de laboratorio	10	10	20
Traballo tutelado	18	20	38
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	5	11	16
Práctica de laboratorio	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Exercicios ou problemas a elaborar na clase.
Presentación	Exposicións preparadas polos alumnos a presentar na clase sobre un tema concreto.
Prácticas autónomas a través de TIC	Tarefas a realizar na casa de forma autónoma.
Prácticas de laboratorio	Prácticas a realizar na clase.
Traballo tutelado	Exercios a realizar na clase
Actividades introdutorias	Actividades a realizar polo alumno na clase a modo de introdución dun tema.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dalgún aspecto do temario.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Os exercicios serán obxecto de corrección en clase.
Prácticas de laboratorio	Ofrecerase avaliación retroactiva para resolver dúbidas.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Traballo tutelado	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc	25	CB3 CG2 CG4 CG11 CE43 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT14 CT17 CT18

Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia	50	CE43 CE52 CT1 CT6 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	25	CB3 CG11 CE43 CE52 CT1 CT18

Other comments on the Evaluation

Os alumnos que veñan con regularidade a clase (5 faltas máximo sin xustificar) acolleranse a modalidade de evaluación continua: 25% controis puntuais; 25% exposicións; 50% prácticas de aula.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de maio ou xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Data do exame: Consultar a web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bertocchini,P. / Costanza, E., Manuel de formación pratique, Clé international, 2008

Cuq, J.P. / Gruca, I., Cours de didactique du français langue étrangère et seconde, Pug, 2005

Complementary Bibliography

Sophie Moirand, Enseigner à communiquer en langue étrangère, Clé internationale, 1979

Sophie Moirand, Situations d´écrit, clé internationale, 1979

Javier Suso Lopez, Communication et enseignement/apprentissage du français-lle, Granada, 2000

Courtillon, J., Élaborer un cours de FLE, Hachette, 2003

Vigner, G., Enseigner le français comme langue seconde, Clé international, 2001

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904
Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Subjects that it is recommended to have taken before

Didáctica da lingua estranxeira: Francés/O05G120V01915
Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Other comments

Convén ter un nivel de lingua francesa A2.
Recoméndase seguir a modalidade da avaliación contínua.

IDENTIFYING DATA				
Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés				
Subject	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés			
Code	O05G110V01936			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Inglés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Mcnicholls , Stuart John			
Lecturers	Mcnicholls , Stuart John			
E-mail	stuartmcn@ymail.com			
Web				
General description	O obxectivo desta materia é proporcionar ao futuro profesorado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa e profundar con elas y eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, as y os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explorar como xerar situacións de comunicación na aula.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber facer
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	• saber • saber facer
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber facer

CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber • Saber estar / ser
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.	
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.	• saber facer
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber
CT13	Razoamento crítico	
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	
CT16	Adaptación a novas situacións	
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	
CT21	Motivación pola calidade	

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG12 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT2 CT6 CT9 CT10 CT17 CT21

2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelo entre os estudantes.	CB3 CG2 CG4 CG11 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52 CT5 CT10 CT16 CT21
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	CG5 CE43 CE44 CE46 CE49 CT3 CT4 CT5 CT11 CT12 CT13 CT20
4. Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidad e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3 CG7 CT8 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CE43 CE52 CT3 CT4
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB4 CG2 CE42 CE49 CT2 CT8 CT18 CT20
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.	CE43 CE52 CT3 CT4
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplen os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos, adecuadas ao nivel A.1 do Marco.	CE43 CE52 CT3 CT4 CT8 CT10 CT17 CT18 CT20 CT21
9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan dividir cada tarefa en subtarefas	CB4 CE46 CE49 CT4 CT7 CT21

10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A.1 do Marco Común Europeo)	CE43 CE51 CE52 CT1 CT20
11. Determinar as competencias xerais e as competencias comunicativas que corresponden a cada subtarefa	CE51 CE61 CT4 CT20
12. Levar a cabo a tarefa representándoa na aula.	CE43 CE52 CT2 CT3 CT4 CT9 CT19 CT21
13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas.	CE42 CE43

Contidos	
Topic	
MÓDULO 1	1. DIDÁCTICA Introdución aos conceptos básicos das actividades comunicativas. 2. LINGUA Who are you (A identidade personal).
MÓDULO 2	1. DIDÁCTICA O contexto do uso da lingua. 2. LINGUA How are you? (O benestar en corpo, corazón e mente).
MÓDULO 3	1. DIDÁCTICA O discurso como unidade básica de comunicación. 2. LINGUA What's your family like? (Dinámicas e relacións familiares).
MÓDULO 4	1. DIDÁCTICA Os esquemas cognitivos como ferramenta para estruturar as tarefas. 2. LINGUA Have you met my better half? (Relacións de parexa e de amistade).
MÓDULO 5	1. DIDÁCTICA Introdución aos conceptos básicos das competencias xerais e comunicativas. 2. LINGUA What do you do? (Contextos profesionais, incluyendo o ensino).
MÓDULO 6	1. DIDÁCTICA A avaliación a través dos niveis de referencia. 2. LINGUA What really matters? (Valores y metas personais).

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	18	29	47
Presentación	10	29	39
Actividades introdutorias	1	3	4
Resolución de problemas	18	22	40
Práctica de laboratorio	5	15	20

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia,

Resolución de problemas	Exposición por parte do profesorado dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Traballo tutelado	Avaliación continua (en inglés): O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.	30	CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG5 CG7 CG11 CG12 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE51 CE52 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Presentación	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de aula e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	30	CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG5 CG7 CG11 CG12 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE51 CE52 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40	CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE51 CE52 CE61 CT1 CT2 CT6 CT9 CT12 CT17

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba mencionados para facer a media. Os exames, traballos, presentacións e exposicións serán realizados en inglés. En caso de PLAXIO, a cualificación será SUSPENSO. Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nun exame escrito de resposta longa (50%) e un exame oral (50%). De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datas exames".

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

McNicholls, S., Communicative Situations (apuntes de la asignatura), Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 20.1.2019, Ourense

Complementary Bibliography

Agencia de Programas Educativos Europeos, Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL), Comité Nacional para el desarrollo del PEL, 2003, Madrid: Disponible en: http://www.oapee.es/oapee/inicio/iniciativas/portfolio/portfolios-validados-esp.html

Council of Europe, Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001, Cambridge

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural, Editorial Síntesis, 2010, Madrid

Frank, C., Rinvolucri, M. y Berer, M., Challenge to Think, OUP, 1982, Oxford

Hadfield, C. y Hadfield, J., Writing Games, Nelson, 1990, Walton-on Thames

Hadfield, J., Elementary Communication Games, Nelson, 1984, Walton-on Thames

Hadfield, J., Intermediate Communication Games, Nelson, 1990, Walton-on Thames

Hadfield, J., Advanced Communication Games, Nelson, 1987, Walton-on Thames

Klippel, F., Keep Talking, Cambridge University Press, 1984, Cambridge

Maley, A. y Duff, A., Drama Techniques in Language Learning, Cambridge University Press, 1982, Cambridge

Morgan, J. y Rinvolucri, M., The Q Book, Longman, 1988, Harlow

Rinvolucri, M., Grammar Games, Cambridge University Press, 1984, Cambridge

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916
Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Other comments

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recoméndase un nivel B1 en inglés.

IDENTIFYING DATA				
Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés				
Subject	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés			
Code	O05G110V01937			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Francés			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Vázquez Rodríguez, Sara			
Lecturers	Vázquez Rodríguez, Sara			
E-mail	savazquez@uvigo.es			
Web				
General description	Coñecer os xéneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación co ensino-aprendizaxe do francés como lingua estranxeira.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber facer
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	• saber facer • Saber estar / ser

CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber facer
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber • Saber estar / ser
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.	• saber • saber facer
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.	• saber • saber facer
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do entorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG11 CE49 CE50 CE52 CT9 CT13 CT14 CT15
2. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas.	CB3 CG4 CG5 CG11 CG12 CT1 CT2 CT16 CT20
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sostenible.	CG9 CT11 CT15

4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribua ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural.	CG11 CE43 CE52 CT6 CT16
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos xóvenes.	CG2 CE43 CE44 CE51 CT18 CT20
6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.	CE43 CE44 CE48 CE50 CE51 CT4 CT18 CT20
7. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a competencia creativa nos estudantes.	CG1 CE42 CE49 CT1 CT2 CT7 CT18 CT21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de infantil como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe da lingua estranxeira.	CG2 CG4 CT4 CT18 CT20
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permita promover a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CG2 CG4 CG5 CT1 CT15
10. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito dla literatura infantil.	CE43 CE44 CE46 CE48 CE50 CT1 CT3 CT4
11. Comprender a descripción de acontecementos, sentimentos e desexos expresados en obras de literatura infantil.	CG2 CG4 CE44 CE49 CE50 CT1 CT12
12. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.	CG4 CG5 CE50 CE51 CT3 CT4 CT13
13. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas de eles.	CE43 CE44 CE48 CE49 CT1 CT3 CT4 CT20

14. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións acerca de obras de literatura infantil.	CE43 CE44 CT1 CT3 CT4 CT16
15. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.	CG2 CE49 CE50 CE51 CT3 CT4 CT16 CT18 CT21

Contidos	
Topic	
1 - Introdución	I. Que é a literatura infantil? II. O uso creativo e lúdico da palabra na aula de infantil e primaria e no contexto de formación de formadores.
2 - Cancións de berce, cantos e rimas.	I. A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. II. O uso das cancións de berce na aula de infantil e primaria.
3 - Libros infantís, historias activas, resposta física total.	I. Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. II. Exposición dunha unidade didáctica preparada polos estudantes na aula.
4 - Os cómics no mundo infantil e na aula.	I. Uso dos cómics na aula de lingua estranxeira de infantil e primaria.
5 - Os contos de fadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	I. A evolución dun conto de fadas: arcaico, tradicional, posmoderno. II. A morfoloxía dos contos. III. Escrita creativa dun conto.
6 - Poesía infantil: para os nenos ou polos nenos.	I.Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7- Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de fadas posmodernos.	I. Explorando formatos tradicionais e modernos.II. Os contos en CD-Rom e na aula de informática. III. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8 - Literatura xuvenil: as novelas. Anticipación creativa da trama partindo do título, da cuberta etc.	I. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. II. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	0	1
Estudo previo	0	30	30
Traballo tutelado	16	0	16
Traballo tutelado	12	22	34
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Presentación	10	30	40
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Práctica de laboratorio	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	3	5
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio... de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado, de manera individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumo de lecturas, conferencias etc.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorio de idiomas).

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Prácticas autónomas a través de TIC	O traballo que se realice será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías
Traballo tutelado	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.	20	CG11 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CT1 CT2 CT7 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT18 CT20 CT21

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento coas actividades autónomas do estudante.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	50	CG7 CG9 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20 CT21

Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación continua (en francés): Realización de exercizos e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita.	20	CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CT1 CT2 CT4 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da asignatura e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

Na convocatoria de xullo, únicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente o seu cuadrimestre.
As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Nières-Chevrel, Isabelle, Introduction à la littérature de jeunesse, Didier Jeunesse, 2010, Paris
Gourévitch, Jean-Paul, ABCdaire illustré de la littérature jeunesse, L'Atelier du Poisson Soluble, 2013, Francia
Fiévet, Martine, Littérature en classe de FLE, CLE International, 2013, Paris
Anne Godard, La Littérature dans l'enseignement du FLE, Didier, 2015, Paris
Bonnet, Rosalinde, Mes premières berceuses, Editions Gründ, 2014, Paris
Brasseur, Philippe, 1001 activités autour du livre : raconter, explorer, jouer, créer, Casterman, 2007, Paris

Complementary Bibliography

Roba, Jean, Boule & Bill, Dupuis, 2008, Bélgica
Desnos, Robert, Chantefables et chantefleurs, Gründ, 2014, Paris
Bryant, Sara Cone, El Arte de contar cuentos, Biblària, 1995, Barcelona

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Other comments

Sería recomendable poseer coñecimentos previos, é decir o nivel B1 segundo o marco europeo para o estudo das linguas.

IDENTIFYING DATA				
Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés				
Subject	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés			
Code	O05G110V01938			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Inglés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Mcnicholls , Stuart John			
Lecturers	Mcnicholls , Stuart John			
E-mail	stuartmcn@ymail.com			
Web				
General description	Coñecer os géneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación coa ensinanza-aprendizaxe dol inglés como lingua extranxeira			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.	• saber
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	• saber facer
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber facer
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber • Saber estar / ser
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.	• saber facer • Saber estar / ser
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.	• saber facer

CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.	• saber • saber facer
CE67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT14	Compromiso ético	• saber
CT15	Aprendizaxe autónoma	• Saber estar / ser
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG11 CE49 CE50 CE52 CT9 CT13 CT14 CT15
2. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	CB3 CG4 CG5 CG11 CE67 CT1 CT2 CT16
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	CT11 CT15
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	CG11 CE43 CE52 CT16
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos mozos.	CB4 CG2 CE43 CE44 CE51 CT18 CT20

6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.	CE43 CE44 CE48 CE50 CE51 CT4 CT18 CT20
7. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e fomentar a competencia creativa nos estudantes.	CG1 CE42 CE49 CT1 CT2 CT7 CT18 CT21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de primaria como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe da lingua estranxeira.	CG2 CG4 CT4 CT18 CT20
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permite fomentar a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3 CG2 CG4 CG5 CT1 CT15
10. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito da literatura infantil.	CE43 CE44 CE46 CE48 CE50 CT1 CT4
11. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos expresada en obras de literatura infantil.	CG2 CG4 CE44 CE49 CE50 CT1 CT12
12. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.	CG4 CG5 CE50 CE51 CT4 CT13
13. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas deles.	CE43 CE44 CE48 CE49 CT1 CT4 CT20
14. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións achega de obras de literatura infantil.	CE43 CE44 CT1 CT4 CT16
15. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.	CG2 CE49 CE50 CE51 CT4 CT16 CT18 CT21

Contidos	
Topic	
1. Introdución	Que é a literatura infantil?; O uso creativo e lúdico da palabra nas aulas de infantil e primaria e no contexto de formación de formadores.
2. Cancións de berce, cantos e rimas.	A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. O uso das cancións de berce na aula de infantil e primaria.
3. Libros infantís, historias activas, resposta física total.	Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. Exposición dunha unidade didáctica preparada polo alumnado na aula.
4. Os cómics no mundo infantil e no aula.	Uso dos cómics na aula de lingua estranxeira.
5. Os contos de hadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	A evolución dun conto de hadas: arcaico, tradicional, posmoderno. A morfología dos contos. Escritura creativa dun conto.
6. Poesía infantil: ¿para os nenos ou polos nenos?	Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7. Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de hadas (pos)modernos.	Explorando formatos tradicionais e modernos. Os contos en CD-Rom e no aula de informática. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8. Literatura xuvenil: as novelas.	Anticipación creativa da trama partindo do título, da portada etc. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	0	1
Estudo previo	0	30	30
Traballo tutelado	16	0	16
Traballo tutelado	12	22	34
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Presentación	10	30	40
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Práctica de laboratorio	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	3	5
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo previo	Busca, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumo de lecturas, conferencias, etc.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorio de idiomas).

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Prácticas autónomas a través de TIC	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Traballo tutelado	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25	CB2 CB3 CB4 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE67 CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de clase e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	25	CB1 CB5 CG11 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE67 CT1 CT2 CT4 CT7 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT18 CT20 CT21

Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CG7 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE67 CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25	CB1 CB2 CB3 CB5 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE67 CT1 CT2 CT4 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba

mencionados. En caso de PLAXIO a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimiento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de titoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e dun exame final con probas de resposta longa en inglés sobre a materia (30%).

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

McNicholls, S., English Through Children's Literature (apuntes de la asignatura), Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 1.2.2019, OURENSE

Complementary Bibliography

Ellis, G. & Brewster, J., The Storytelling Handbook for Primary Teachers, Penguin, 1991, London

Garvie, E., Story as vehicle, Multilingual Matters, 1990, Cleveland

Gerngross, G. & Puchta, H., Do and Understand: 50 Action Stories for Young Learners, Longman, 1996, Harlow

Graham, C., Jazz Chants for Children (Teacher's Edition), OUP, 1979, New York

Knowles, M. and Malmkjær, K., Language and Control in Children's Literature, Routledge, 1996, London

Morgan, J. & Rinvolucri, M., Once Upon a Time, CUP, 1983, Cambridge

Once Upon a Time, Jamboree, Nelson, Walton-on-Thames

Philips, S., Young Learners, OUP, 1993, Oxford

Philips, S., Drama for Children, OUP, 1999, Oxford

Vale, D. et al, Storyworld (Teacher's Book), Heinemann, 1993, London

Wright, A., Creating Stories With Children, OUP, 1997, Oxford

Wright, A., Storytelling with Children, OUP, 1995, Oxford

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507
Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Other comments

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, as e os alumnos teñan un nivel de B1 (segundo o Marco Europeo de Linguas) en lingua inglesa.

Children's Literature Works

Arlberg, A.: Please, Mrs Butler, Puffin, London, 1984

Briggs, R. & Ellis, G.: The Snowman, Oxford University Press, Oxford, 1995

Briggs, R.: The Fairy Tale Treasury, Puffin, London, 1974

Burmingham, J.: Mr Grumpy's Motor Car, Puffin, London, 1979

Campbell, R.: Dear Zoo, Puffin, London, 1984

Curry, J. (ed.): Wondercrump Poetry!, Random House, London, 1996

Dahl, R.: Matilda, Penguin, London, 1989

Garland, S.: Having a Picnic Puffin, London, 1984

Hill, E.: Spot's Birthday Party Picture Puffins, London, 1983

Hill, E.: Where's Spot? Picture Puffins, London, 1980

Kent, J.: The Fat Cat, Puffin Books, London, 1972

Lurie, A. (ed.): The Oxford Book of Modern Fairy Tales, OUP, Oxford, 1993

Mark, J.: The Oxford Book of Children's Stories, OUP, Oxford, 1993

Nelson (ed.): English Nursery Rhymes for Young Learners, Nelson, London, 1992

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg and Mog Puffin, London, 1972

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg at Sea Puffin, London, 1973

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg on the Moon, Puffin, London, 1973

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg's Eggs Puffin, London, 1972

Opie, I. & P.: The Oxford Dictionary of Nursery Rhymes, OUP, Oxford, 1996

Paul, K. & Thomas, V.: Winnie the Witch, OUP , Oxford, 1995

Philip, N.(ed.): The New Oxford Book of Children's Verse, OUP, Oxford, 1996

Rushdie, S.: Haroun and the Sea of Stories , Granta/Penguin, London, 1990

Sutton, E. & Dodd, L.: My cat likes to hide in boxes, Puffin, London, 1973

Vipont, E. & Briggs, R.: The Elephant and the Bad Baby Puffin, London, 1969

Wilde, O.: The Complete Works of Oscar Wilde, Collins, London, 1966

Williams, J.; The Practical Princess and other Liberating Fairy Tales, Scholastic Children's Books, London, 1994

IDENTIFYING DATA				
Didáctica da lingua estranxeira: Inglés				
Subject	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés			
Code	O05G110V01940			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Inglés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Mcnicholls , Stuart John			
Lecturers	Mcnicholls , Stuart John			
E-mail	stuartmcn@ymail.com			
Web				
General description	Esta materia proporciónalle ao futuro profesorado unha visión metodológica sobre o ensino da lingua inglesa nas aulas de infantil e primaria. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias		
Code		Typology
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	• saber
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	• saber • saber facer
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.	• saber
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	• saber facer
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.	• saber
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber
CT14	Compromiso ético	• saber

CT15	Aprendizaxe autónoma	• Saber estar / ser
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT17	Creatividade	• Saber estar / ser
CT18	Lideranza	• saber facer
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber facer
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber
CT21	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3 CG2 CG4 CG5 CG7 CG11 CE42 CE48 CE50 CE52 CT1 CT2 CT4 CT9
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelo entre os estudantes.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG7 CG11 CE48 CE50 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT8 CT9 CT10 CT12 CT16 CT17 CT19 CT21
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG7 CG11 CE44 CE48 CE50 CE52 CT4 CT13

4. Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG7 CG11 CT4 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT21
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB3 CB4 CB5 CG4 CG7 CG11 CE44 CE46 CE49 CT1 CT2 CT3 CT4 CT20
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG7 CG11 CE42 CE48 CE52 CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18

Contidos	
Topic	
1. Modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1. O enfoque orientado á acción. 1.2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias. 1.3. O enfoque CLIL
2. Elaboración de unidades didácticas.	2.1. Estrutura das unidades didácticas. 2.2. Planificación das leccións. 2.3. Tipoloxía de actividades.
3. Métodos de avaliación.	3.1. Avaliación global. 3.2. Avaliación analítica. 3.3. Autoevaluación.
4. Currículo oficial de linguas estranxeiras.	4.1. Características. 4.2. Obxectivos. 4.3. Bloques de contidos.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Lección maxistral	18	38	56
Traballo tutelado	18	30	48
Presentación	12	25	37
Actividades introdutorias	1	3	4
Práctica de laboratorio	2	0	2
Traballo	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos por parte do profesorado.
Traballo tutelado	Elaboración na aula de tarefas sobre supostos prácticos.
Presentación	Exposición e discusión das tarefas realizadas polo alumnado.
Actividades introdutorias	Explicación de normas e presentación da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Presentación e exposición oral na aula dun traballo de grupo sobre unha unidade didáctica, con apoio de material. Valorarase a aplicación didáctica e a creatividade.	30	CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG5 CG7 CG11 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE52 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT15 CT18 CT19 CT21

Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40	CB3 CB4 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE52 CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT14 CT18 CT19 CT21
Traballo	Avaliación continua (en inglés): O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30	CB3 CB4 CG7 CG11 CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE52 CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20

Other comments on the Evaluation

Débese obter un mínimo dun 50% en cada un dos tres métodos de avaliación para facer a media. Os exames, traballos e

exposicións serán realizados en inglés. No caso de plaxio a cualificación será SUSPENSO.

As competencias non adquiridas serán de novo avaliadas no mes de xullo.
O alumnado que non poda asistir regularmente será avaliado por medio dun exame tipo test (40%) e unha proposta didáctica, por escrito, (30%) e a súa exposición oral (30%).
As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

McNicholls, S., Teaching English (apuntes de la asignatura), Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 1.2.2019, OURENSE

Complementary Bibliography

Agencia de Programas Educativos Europeos, Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL), Comité Nacional para el desarrollo del PEL, 2003, Madrid

Council of Europe, Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001, Cambridge

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural, Editorial Síntesis, 2010, Madrid

House, S., CLIL (Content and Language Integrated Learning): A new model for language teaching. Durán, R. & Sánchez-Reyes, S. (eds.) El componente lingüístico en la didáctica de la lengua inglesa, ps.123-9, Ediciones Universidad de Salamanca, 2007, Salamanca

Marsh, D., Using languages to learn and learning to use languages, University of Jyväskylä, Using languages to l, Finland

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Subjects that it is recommended to have taken before

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Other comments

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recoméndase un nivel B1 en inglés.

IDENTIFYING DATA				
Prácticas externas: Practicum				
Subject	Prácticas externas: Practicum			
Code	O05G110V01981			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	48	Mandatory	4	An
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Didácticas especiais Filoloxía galega e latina Matemáticas Psicoloxía evolutiva e comunicación Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Fernández Méndez, José Luis			
Lecturers	Casado Neira, David Díaz Pereira, María del Pino Doval Ruiz, María Isabel Fernández Méndez, José Luis García Núñez, Francisco Javier González Fontão, María del Pilar Iglesias Álvarez, Ana María Iglesias Sarmiento, Valentín Mociño González, María Isabel Raposo Rivas, Manuela Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
E-mail	joslufem@uvigo.es			
Web				
General description	As competencias específicas do grao en Educación Infantil son definidas na ORDE ECI/3854/2007, de 27 de decembro, na cal se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Infantil. Entre estes requisitos faise referencia, no ANEXO (apartado 5), á planificación do ensino, sinalando que o plan de estudos deberá incluír, entre outros, un módulo formativo denominado Prácticum. Na mesma Orde Ministerial indícase que: O Prácticum desenvolverase en centros de educación infantil recoñecidos como centros de formación en prácticas mediante convenios entre as Administracións Educativas e as Universidades. Terá carácter presencial e estará tutelado por profesores universitarios e mestres de educación infantil acreditados como titores de prácticas. O Prácticum realizarase nos dous ciclos do ensino de educación infantil. Para poder matricularse no Prácticum será requisito imprescindible ter superado o 70% dos créditos de formación básica e obrigatoria correspondente aos tres primeiros cursos.			

Competencias		
Code		Typology
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber facer • Saber estar / ser

CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• saber
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber facer • Saber estar / ser
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber facer • Saber estar / ser
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber facer
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	• saber • saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber facer
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.	• saber facer • Saber estar / ser
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT14	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
1. Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión da mesma.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE59 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21
2. Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE60 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT15 CT17 CT19 CT21

3. Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CE61 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21
4. Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE62 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT21

5. Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE63 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

6. Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE64 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

7. Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 e de 3-6 anos.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE65 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

8. Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE66 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Contidos

Topic	
1. Observación e análise: o contexto, o centro, o aula. 2. A lexislación educativa. 3. Identificación de retos e deseño de respostas educativas. 4. Coñecemento do alumno. 5. Análise da acción docente: estratexias docentes, motivación 6. A redacción e avaliación dos documentos obrigatorios de centro. 7. Deseño e desenvolvemento de unidades didácticas e adaptacións curriculares. 8. As didácticas específicas. 9. Os recursos didácticos e a innovación da práctica docente. 10. O perfil docente.	1. Observación e análise: o contexto, o centro, o aula. 2. A lexislación educativa. 3. Identificación de retos e deseño de respostas educativas. 4. Coñecemento do alumno. 5. Análise da acción docente: estratexias docentes, motivación 6. A redacción e avaliación dos documentos obrigatorios de centro. 7. Deseño e desenvolvemento de unidades didácticas e adaptacións curriculares. 8. As didácticas específicas. 9. Os recursos didácticos e a innovación da práctica docente. 10. O perfil docente.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	4	6	10
Prácticum	500	600	1100
Seminario	10	20	30
Informe de prácticas	0	60	60

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description

Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Prácticum	O estudante desenvolve as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Supervisión das actividades, orientación, reflexión e análise do desenvolvemento das prácticas
Prácticum	Supervisión de todo o proceso
Tests	Description
Informe de prácticas	Orientación personalizada na descrición concreta e detallada das tarefas, traballos desenvolvidos durante o prácticum; identificación das achegas e reflexión sobre o período formativo

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Prácticum	O estudante desenvolve as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión. Dita actividad será avaliada polo tutor/a da aula dacordo o protocolo correspondente. Para facilitar o proceso de avaliación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflictan as diferentes competencias obxecto de mesma.	50	
Informe de prácticas	1. A Memoria das prácticas desenvolverase consonte o establecido no art. 14 do Real Decreto 592/2014, do 11 de xullo. 2. A través da guía docente, así como por outro tipo de orientacións, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendacións precisas para unha correcta elaboración da Memoria.	50	

Other comments on the Evaluation

A titora ou titor académico da universidade avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes de conformidade cos seguintes criterios e fontes de información:

Informe da titora ou titor do centro escolar	Datos achegados pola titora ou titor académico	
50%	50%	
Informe da titora ou titor do centro, segundo o protocolo correspondente	Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas	Memoria de Prácticas

2. Para superar a materia do Prácticum o estudante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de avaliación establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico.

3. A titora ou titor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 592/2014, do 11 de xullo, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, realizará e remitirá ao titor/a académico da Universidade a avaliación final.

4. Para facilitar o proceso de avaliación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflictan as diferentes competencias obxecto de mesma.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

BEJARANO, J, Las prácticas escolares en la formación inicial del maestro: pautas orientativas para su ejecución y evaluación., 1, Nau Llibres., 1987, Valencia

CID SABUCEDO, A., Propuesta de un plan general de practicum para el título de maestro de la Universidad de Vigo., 1, Copytema, 1995, Ourense

DEAÑO, M., GARCIA-SEÑORAN, M., RODRIGUEZ MOSCOSOS, M.Y., RODRIGUEZ RODRIGUEZ, J.L., Manual de practicas. Practicum de Educación Primaria, Educación Infantil y Lenguas estranjeras., 1, Gersam, 2002, Ourense

ESTEVE, J. M., La formación inicial de los profesores de secundaria., 1, Ariel, 1997, Barcelona

HERNANDEZ, F. y SANCHO, J., ara enseñar no basta con saber la asignatura, 1, Laia, 1989, Barcelona

MARCELO, C., prender a enseñar. Un estudio sobre el proceso de socialización de los profesores principiantes., 1, CIDE, 1991, Madrid

MONTERO; L. e outros, La realidad del aula vista por los futuros profesores, 1, Servicio de Publicacións., 1985, Santiago
SANTIBÁÑEZ, R. e MONTERO, D. (coords), Practicum de educación, 1, Universidad de Deusto., 1998, Bilbao
VERA, J., El profesor principiante, 1, Promolibro, 1988, Bilbao
VILLAR, L. M., El profesor como práctico reflexivo en una cultura de colaboración., 1, FORCE, 1993, Granada
ZABALZA, M. (coord.), Actas III Symposium Internacional sobre el Practicum, 1, Tòrculo-ICE, 1998, Santiago
ZABALZA, M. e outros (coords), Desarrollo de competencias personales y profesionales en el practicum, 1, 1993,
ZABALZA, M. e CID, A., Integración escolar en Galicia: aspectos curriculares de la respuesta a la diversidad, vistos por los directores de centros escolares, Ciencias de la Educavicon,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Traballo de Fin de Grao				
Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	O05G110V01991			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Díaz Pereira, María del Pino			
Lecturers	García Señorán, María del Mar			
E-mail	pinod@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/traballo-fin-de-grao			
General description	O Traballo fin de Grao (TFG) é unha materia de carácter obrigatorio que poderá derivar das actividades desenvolvidas no Prácticum. Está orientado a que o alumnado demostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos e competencias asociadas ao título do Grao en Educación Infantil. Para poder cursar esta materia será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	• saber
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	• saber • saber facer
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	• saber facer
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	• Saber estar / ser
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• Saber estar / ser
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	• saber • saber facer
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	• saber • saber facer
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	• saber
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.	• saber • saber facer
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	• saber facer
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber • saber facer
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.	• saber facer
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.	• saber facer
CE67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita	• saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Razoamento crítico	• saber • Saber estar / ser
CT14	Compromiso ético	• saber facer
CT15	Aprendizaxe autónoma	• Saber estar / ser
CT16	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT17	Creatividade	• saber facer
CT18	Lideranza	• saber facer
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber facer
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber
CT21	Motivación pola calidade	• saber facer
CT22	Sensibilidade por temas ambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

É capaz de interrelacionar as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.	CB1 CB2 CG10 CE59 CE60 CE61 CE65 CE66 CT2 CT7 CT8 CT17 CT18 CT21 CT22
É capaz de estudar ou avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.	CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG4 CG5 CG8 CE63 CE64 CE66 CT6 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16
É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o ciclo de primaria e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.	CB2 CB3 CG2 CG4 CG6 CG7 CE63 CE64 CE67 CT1 CT2 CT9 CT10 CT13
É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.	CB5 CG10 CG12 CE62 CE63 CT2 CT8 CT21
É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan.	CB4 CG7 CG9 CG12 CE66 CT5 CT12 CT19 CT20
É capaz de sintetizar información e liñas de razonamento, e soster un argumento detallado ao longo do tempo.	CB4 CG2 CG3 CG11 CT3 CT4

É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estructurada e adecuada á audiencia para a que sexan preparadas.	CB4 CG8 CT3 CT5 CT6
É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.	CB2 CG11 CE65 CT16 CT17 CT18

Contidos	
Topic	
Contidos relacionados con materias do Grao aplicados á Educacion Infantil.	(*)*
Planificación, deseño e desenvolvemento de investigacións e/ou proxectos de intervención educativa.	(*)*
Elaboración, presentación e defensa do informe/memoria do traballo desenvolvido.	(*)*

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	21.5	103.5	125
Actividades introdutorias	2.5	1.5	4
Presentación	1	20	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, planifica e desenvolve un traballo sobre algunha das liñas temáticas ofertadas baixo a tutorización dun docente.
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Actividades introdutorias	Proporcionaranse orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo. Os estudantes deben asistir a unha sesión de 2.5 horas. O horario pode consultarse na web da facultade no espazo 'horarios
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, planifica e desenvolve un traballo sobre algunha das liñas temáticas ofertadas baixo a tutorización dun docente.
Tests	Description
Presentación	O/a estudante exporá e defenderá publicamente diante dun tribunal unipersoal o seu TFG. A exposición durará un máximo de dez minutos. O tribunal unipersoal disporá de cinco minutos para formular as cuestións relativas ao TFG que considere oportunas e o alumno ou alumna dun máximo de cinco para responder a estas.

Avaliación		
Description	Qualification	Evaluated Competencess

Traballo tutelado	Os criterios de avaliación son os seguintes: - O resumo inclúe os compoñentes esenciais. Estrutura do TFG coherente, exposición clara e corrección lingüística. - Fundamentación teórica/Estado da cuestión/ Lexislación (de ser o caso) - Relevancia para o ámbito da profesión e achegas persoais. - Obxectivos e adecuación metodolóxica. - Presentación, descrición, ilustración e, de ser o caso, interpretación dos resultados. - Suficiencia, interese e actualidade da bibliografía. Uniformidade de citas e referencias e correspondencia entre elas. - De ser o caso, as conclusións e discusión son coherentes cos obxectivos/preguntas de investigación/hipótese e cos resultados.	70	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Presentación	Os criterios de avaliación son os seguintes: Selección, equilibrio e organización do contido na presentación oral. Competencia comunicativa oral e emprego axeitado do vocabulario, así como dos recursos informáticos. Respostas ás cuestións formuladas polos membros da comisión de avaliación.	30	CB4 CT1 CT3 CT5 CT6 CT11 CT13 CT16 CT17 CT21

Other comments on the Evaluation

TFG será presentado e defendido polo seu autor ou autora diante dun tribunal unipersoal que estará constituido pola persoa titora do TFG. A cualificación (de 0 a 10) realizarase de xeito motivado seguindo os criterios establecidos na rúbrica de avaliación contemplada na Guía Didáctica do TFG.

O TFG debe cumprir necesariamente cos seguintes requisitos: (1) ser un traballo persoal e orixinal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe, (2) respetar a extensión máxima permitida (5.000-10.000 palabras) e (3) incluir un apartado de resultados empíricos.

Aqueles estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuadrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo. As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Facultade. No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou segunda convocatoria, o tribunal unipersoal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

APA, Manual de Publicaciones de la American Psychological Association, 3ª ed. traducida de la 6ta en inglés, Manual Moderno, 2010, México

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

É moi importante consultar a Guía Didáctica do TFG que se atopa en FAITIC así como na páxina web da Facultade.
Recoméndase unha planificación regular do traballo baixo a supervisión do titor/a. A Facultade de Educación de Ourense organizará un Curso de Análise de Datos que resultará de gran utilidade para o desenvolvemento da parte metodológica do TFG.